Wellmanné Horváth
Gizella
festő Múcsarnok
1931. dav. tárl. 383

Wellmanné Horváth

Gizella

Festő

Műcs. Kiáll. 1931 tól
Pipics 122. l.

Habitaps
Bpest. Arena n. 21

932 APR-1.22

Wellmanné Horváth Gizella

szintén szerepelt Klammer Mariska

műteremkiállításán.

Műteremkiállítás.

M. 932. V. 12.

fölhevült, stilárisan igényes kortársi vallomások eleven élettel töltik be, hiteles jellemzésekkel, az agyonmanipulált, s a szempontok görcseitől szenvedő irodalomtörténetek sivár tarlóit. Nagy személyiségek lélektani mozgástörvényei kerülnek ily módon közelebb. Irigylésre méltó ebben a tükörben, akire a szerző érdeklődő figyelme összpontosul, de az sem

Wellner Ferenc

örás

Sopron

1839. máj. 8.

volg. esk.

Hází

366

1889. július 15-én.)

rületen, balra a két terebélyes fa alatt, egy
hén áll; jobbra pedig, hol korlát is van, hat
hátrább a fák körött ~~egy~~ hái bontakoik ki s
edeles hárikós ~~[illegible]~~ kerítés ~~korlát~~ veszi körül. A hattérben
en mezei virágok díszlenek. Az égbolt derült. Jel-
n 884."

201'5 cm.

~~t. 52183/89.~~

169

Wellner István MDK

vezetésével folyik
nag. római épület maradványainak feltárás
Bp. III. Meggyfa u. 18,521 hrsz.

Repr: Herkules mozaik

161.kép.

Zsakniás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 87.1.

WELLNER István építész, író

M. Nemzet 1991. szept. 14.

Mély fájdalommal, megrendülten tudatjuk, hogy **DR. WELLNER ISTVÁN** 1991. augusztus 7-én, életének 67. évében elhunyt. Kívánsága szerint csendben eltemettük. Rá emlékezve a budapesti Kálvin téri Református Gyülekezet templomában 1991. szeptember 22-én 11 óra 30 perckor istentiszteleten veszünk részt. –A gyászoló család.

közgazdász, egy. t. tanár. John Bates [illegible]

nal of Political Economy főszerkesztője, 1924-től 1930-ig az American Economic Rewiew társszerkesztője. 1922-től a chicagói egy., 1926-tól 1953-ig a Columbia Egy. professzora. 1935-ben az Amerikai Közgazdasági Társaság elnöke volt. Elsősorban a gazdasági ciklusok elméletével foglalkozott, az ún. --+akcelátor-elv egyik megfogalmazója. Vizsgálta az állandó költségek szerepét a gazdasági ciklusokban és rámutatott arra, hogy az állandó költségek nagy súlya megnehezíti a gazdasági válságból való kilábalást. -- F.M. Business Acceleration and Law of Demand (1917); Economics of Overhead Costs

Clark, John Maurice

(1923); Strategic Factors in Business Cycles (1933); Essays in Preface to Social Ecomics (1963).

Szerző Neve

Wellner Kristóf

ötvös 1595

Lásd

Gyárfás Brassó 96

Wellner Lajos

Győr 1856-1860

l.

Yankó Ötvös apródok

14. l.

WELLNER, Matthias Römmer

Schloss Seibersdorf - Pálffyarkut 1668

An 1997 247

54-ben épült.
magas s az
oppal tagolt
épei: a zsidók
nnahullás. A
gyú festmény,
ó feliratokkal.
szlán, az első
kkal. Az oltár
utolsó ítélet
igen érdekes,
túlhajtott
stett középső
om. Georgius
sdem Comitt.

Welman Márton

Ötvös, Sopron 1552

l.

Csatsopromiót

8. l.

43. zroba

80

A hónapok háza és A diótörő

Törzs Jenő — Siklós Albert daljátéka és Csajkovszky meseballettje az Operaházban.

Mivel magyar bemutatóról van szó, kötelességszerüen meg kell emlékeznünk erről az előadásról, mely szóhoz juttatta Törzs Jenőt, a színészt, mint librettistát és Siklós Albertet, mint zeneszerzőt. Egyébként meg sem kellene emlékeznünk az Operaház uj premierjéről, mely a *Turandot* után valóságos fejesugrás a lejtőn visszafelé.

Siklós zenéjével már találkoztunk magyar szinpadon s mostani kisérletéről csak annyiban emlékezhetünk meg, hogy teljesen hiábavaló munkát végzett, mert érdemtelen szövegre pazarolta képességét. Törzs Jenő ugyanis ellentétben azzal, hogy kiváló szinész, szinte hihetetlenül gyönge és alkalmatlan szöveget produkált, mely nemcsak zenésitésre nem, de előadásra egyáltalán nem alkalmas.

Fleischer karmester zenekarával agyonnyomta a szereplőket s igy nem is csodálható, hogy az operaház vezetősége nyomtatott szövegeket osztogat a kritikusoknak. Nagy szükség volt rá.

Csajkovszky mesebalettjével ismét megmutatta az Operaház, hogy nem akar egyáltalán fejlődni a balettbemutatás terén, mert ahelyett, hogy modern orosz balettek bemutatására törekedne, ugyanolyan költséggel gyermekeknek való mesejátékokat mutogat a bérletekben bővelkedő operaházi közönségnek.

Szerény véleményünk szerint, nem elégséges az akarat a magyar operaház vezetéséhez, hanem tudás, komoly tudás és főként tapasztalat is szükséges, mert ha továbbra is ilyen vagy hasonló baklövések történnek, talán nem lesz elégséges arra hivatkozni, hogy sikerült szinrehozni a *Turandot* cimü operát, amely tényleg figyelemreméltó teljesitmény volt.

S. L.

A postáskisasszony

— Lengyel Menyhért 3 felvonásos vigjátéka a Vigszinházban —

„Meg kell szépiteni az életet. Próbáljuk meg, talán sikerül. Az enyém, az tökéletesen rendben van." Igy végződik az a mozgalmas, tömöttcselekményü darab, mely füt-fát, két szerelmes párt és teljes kelléktárt mozgósit sikerének biztositására. A darab tehát szépit, kendőz, leplez, s ennyiben tökéletesen érti a kor és viszonyok szavát s alkalmazkodik ahhoz. Ennyi elegendő egy darab anyagi sikeréhez és müvészi kudarcához. De tekintve, hogy ez az utóbbi szempont nem fontos és a főtényezők eljárása következtében nem is lehet fontos, bizonyos kényszerü rezignációval kell beletörődni a mai magyar szinpadi müvészet időleges pangásába, mely már oly félelmetes arányu, mint a tavalyi enyhe tél után az idei ötven éve páratlan fagy. E szellemi lanyhaság után hallatlan és a magyar irodalomban eddig páratlan fellendülésnek kell

bekövetkeznie, ha hihetünk a szellemi meteorológiának.

A darab cselekményéről, alakjairól, jellemfestéséről. elgondolásáról azt hiszem ugy irjuk a legméltóbb és legigazságosabb kritikát, ha semmit se irunk róla. *Lengyel* Menyhért szezonslágernek egy ilyen darab szinte megszégyenitő, nem is annyira a szinházra, hanem azokra, akiknek számára ez a darab készült. Ez nem a provincia sóhaja a hires és álmodott metropolis: Pest felé, hanem a

Varic Mihály, a novisadi Nemzeti Szinház titkára és jellemszinésze
(Wellner Albert karikaturája)

Pesten elterpeszkedő parlagiság és urambátyámos kurjongatás, midőn ha nem is *Kreisler* Fritz produkciót, de legalább egy türhető cigánybanda játékát várja az ember. Mikor állunk már meg a lejtőn és mikor látjuk be, hogy nem sülyedni, hanem emelkedni kell? Mit produkáljanak a többi szinházak, ha a Vigszinház ilyen példával jár elő? Mért nem szanálja a kormány beteg szinházi életünket, ha kell, támogatással, de ha kell, rendszabályokkal és szigorral? Egy bizonyos, ez igy nem mehet tovább, s ha igen, hazánk kulturája és lelki integritásunk issza meg a levét.

Gaál Franciska, *Kiss, Varsányi, Somlay, Rajnai, Gombaszögi* és a többiek jók voltak. Csupán annyit vagyunk bátrak megjegyezni, hogy a produkciónak azt a kényszerü leszükitettségét és sekélyességét, mit ráparancsolnak a jobbsorsra érdemes szinészekre, nem helyeselhetjük, annál is inkább, mert beteges állapot az, ha a szinpadi routinier a jó szinészeket is méltatlan feladatok elvégzésére kényszeriti.

A „Postáskisasszony" olyan gyönge darab, mit se megirni, se előadni

Dinic Mihály, a novisadi Nemzeti Szinház egyik legjobb komikusa
(Wellner Albert karikaturája)

nem lett volna szabad s mi leszünk az elsők, akik szégyenkezni fogunk miatta, azok helyett, kikre a dolog illő elbirálása tartozik és nem élnek jogukkal, mely kötelesség is egyben.

A kötelesség pedig se több, se kevesebb, mint *irodalmat játszani és követelni a szinpadon.* K. L.

19 éve közvetíti házasságokat
NAGY JENŐ
Budapest, Rákóczi-ut 57 b.

tojások, a Tilly ruhái, a zászlóruha, a testszinű trikó, csipkés alsószoknya, és azok a gummiból készült pehely czipők, a mikben Tilly olyan volt, mint valami földre szállott tündér. Mikor ilyennek láttuk, a szivünk kezdett összehuzódni és titokban mindnyájan irigyeltük Jack Kimerlyt, a ki most elviszi magával Tillyt. Szerettük volna, ha most ebben a szép ruhában, a zászlóval, a kis gépkocsival itt marad közöttünk, hogy mi láthattuk volna csak ezt a csodát, a mi a Davie Bang fejében született meg.

Csöndes sugdosások következtek:

— Tilly mégis fiatal lány, nem való neki olyan messzire menni. Talán egyszer leesik a kocsiról, mikor legjavában rohan. Ki veszi azt a lelkiismeretére, hogy egy ilyen gyönyörű lány meghaljon a szinpadon ilyen vakmerő rohanás közben?

— A második utczai bandának vigyázni kell az utcza jó hirnevére, — mondta Bill Hardy.

— Mi leszünk az oka, ha leesik egyszer — toldotta meg Davie Bang. —

— Mit fogunk mondani a szüleinek, ha számonkérik tőlünk a lányukat?

Mikor már megérett bennünk a gondolat, a banda elé czitáltuk Jack Kimerlyt.

— A banda úgy határozott, — mondta Bill Hardy, — hogy Tilly Keats itthon marad.

Tilly, a ki ott ült az utcza szélén a kis autóban, felfigyelt, mert látta, hogy itt valami szokatlan történik.

— De hisz a banda nekem adta a lányt, — tiltakozott Jack.

— A banda adta, a banda el is vette, — mondja Davie, a humorista és mindenki mosolygott hozzá.

Jack, a hálátlan, nem szólt egy szót sem. Visszament a kocsijához, beleült, — Tilly a háta mögött — megcsavarta a kormánykereket és mint az üldözött vad, nekiiramodott a városnak.

Tilly Keats pedig mosolyogva lobogtatta felénk a zászlót és csengő, meleg hangon kiáltotta:

Good bye boys. Isten veletek.

LISZT-EMLÉK RÓMÁBAN.

A római Via Condotti fényes modern üzletei között szerényen húzódik meg egy régies, ablakkirakatú kávéház: a Café Antico Greco. Szegényes külseje épen nem csábítja be az embert, pedig e külső mögött nagy és fényes mult áll.

A Café Greco Róma legrégibb kávéháza. Valami levantei ember, Nicola di Maddelena alapította a tizennyolczadik század közepén. Róla nevezték Café del Grecónak, a görög kávéházának, később röviden csak Café Grecónak.

Liszt Ferencz relietképe.

Az élelmes levantei jó helyet választott ki üzlete számára, mikor azt Róma újkori idegennegyedének központja, a Piazza di Spagna tőszomszédságában nyitotta meg. Ebben az időben a Rómában tartózkodó idegenek jobbára irók, költők, tudósok, művészek voltak, így a Café Greco a mult század elején művészkávéház lett.

A másfélszázados kávéház nagy multját minden időkre beragyogják azok a nagy szellemek, a kik látogatói voltak, itt lelkesedtek Róma mirabiliáin, megtermékenyültek, hatottak. Az egyes nemzetek fiai kegyelettel keresik fel e helyet, hogy nagy honfitársaik emlékének áldozzanak. Ide vonzza az olaszt Goldoni és Rossini, a francziát Regnault, Berlioz, Gounod, Bizet, a németet Winckelmann, Goethe, Mendelssohn, Schopenhauer, Wagner, Lenbach, az angolt Byron, Gibson, a dánt Thorwaldsen, az amerikait Mark Twain, az oroszt Gogol, a lengyelt Mickiewicz. Hát a magyart vonzza-e valaki? A magyart Liszt Ferencz.

Liszt Ferencz ifjúkori hangverseny körútjai közben 1839 elején jutott el először Rómába és csaknem félévet töltött ott, főleg a régi egyházi zenét tanulmányozva. Benső barátságot kötött Ingres franczia festővel, ki bizonyára elvitte a hires Café Greco művésztársaságába. «A Café Greco ebben az időben nem valami csábító hely volt. A Greco, — irja Berlioz 1830-ban — a legutálatosabb kávémérés, a mit csak találni lehet: piszkos, nedves, sötét; semmivel sem lehet igazolni hogy elsőségben részesitik a Rómában tartózkodó mindenféle nemzetiségű művészek. Az ember itt gyalázatos rosz szivart szí, alig jobb kávét iszik és ezt sem márványasztalokon szolgálják fel, mint máshol mindenütt, hanem kis, keskeny fekete fa-asztalkákon, melyek ragadósak, épen úgy, mint e szeretetreméltó helyiség fala. A kávéházat esténkint szoktuk felkeresni és ott azok a franczia művészek, a kik nem ösztöndíjasai a római művészakadémiáknak, békeszivart szívnak velünk, a hazaszeretet puncsának fogyasztása közben.» A kávéház közönsége sem volt mindig kellemes. «Én — irja Mendelssohn 1830-ban — jóformán sohasem megyek a Café Grecóba, mert borzadok úgy a német festők társaságától, mint e kedvencz helyüktől. A kicsiny, sötét, mintegy nyolcz lépés szélességű szoba egyik oldalán tilos dohányozni, a másik oldalán ellenben szabad. És itt ülnek ők köröskörül a padokon, lábaik mellett nagy mészáros-kutyák, fejükön széles kürtőkalap, nyakuk, arczuk, csaknem egész fejük csupa szőr, a mit az arczukból mégis szabadon hagy a szakál, azt elfedi a szemüveg, rettentő füstöt csinálnak (csakis a szoba egyik felében), kutyáik pedig férgek terjesztéséről gondoskodnak; szürcsölik kávéjukat, miközben gorombaságokat mondogatnak egymásnak, és úgy beszélnek Tiziánról és Pardenoneról, mintha ezek közöttük ülnének és szintén szakált és köcsögkalapot viselnének. E mellett oly beteges madonnákat, erőtlen

A Café Greco.

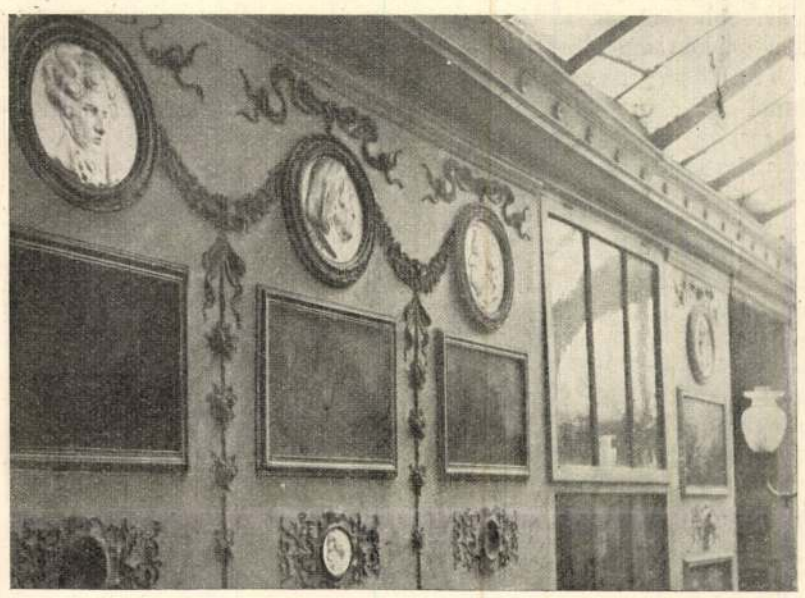

Művész-arczképek a kávéház egyik falán.

Pasini festménye.

Művészek a kávéházban a mult század elején.

A CAFÉ GRECO RÓMÁBAN, A HOL LISZT FERENCZ RELIEFKÉPE VAN.

szenteket és jámbor hősöket festenek, hogy az ember kedvet kap időnkint közibük ütni.»

A nagy műveltségű és finom lelkű Liszt így aligha lett állandó látogatója a Café Grecónak.

Másodszor hosszú 22 év múlva, 1861-ben került vissza Liszt Rómába és itt lakott 1869-ig; de ezután is haláláig évről-évre visszatért pár hónapra.

A Café Grecót azonban e hosszú idő alatt — úgy látszik — egyszer sem kereste fel.

*

Lépjünk be a Café Greco boltozatos ajtaján délebéd ideje után, mikor megürül a helyiség. A vastag falak mögött elhal az élet zaja és az alacsony boltivek homályában a múlt század hangulata vesz körül, mikor még itt jártak azok a nagy férfiak, kiknek empire diszítménybe foglalt képmásai ékesítik a falakat.

Ilyen időtájt naponta megjelenik a Café Grecóban egy művész kinézésű ősz öreg úr. Áthalad a kávéház ketté osztott előrészén és megtelepedik a hátsó szakaszában, melyet tréfásan omnibusznak neveznek hosszúkás alakja és két oldalt a falak hosszában elhelyezett padjai miatt. Megiszik egy feketét, átfutja a lapokat és aztán pillantásával üdvözölve a szemben lévő arczképet, távozik. Az a márványrelief Liszt Ferenczet ábrázolja, az öreg úr pedig Sgambati János zeneszerző, Liszt legkedvesebb és legkiválóbb római tanitványa. Ezen a czímen mutatkoztam be neki egy napon. «Ön tehát magyar!» fogadott látható örömmel az ősz művész. És lelkesedve kezdett beszélni Mesteréről, a nagy emberről és nagy művészről, kinek Róma örök hálával tartozik, a miért ma a zenei életben oly kiváló helyet foglal el. Azt elhallgatta, hogy ebben a munkában ő volt a Mesternek apostola és utóda. Azt is csak a kávéház tulajdonosa, Gubinelli — maga is művész, festő — árulja el, hogy Liszt domborművű mellképét, melyet Welonszky Pius a jó nevű lengyel szobrász faragott márványba a Mester utolsó éveiben, Sgambati ajándékozta a nyilvánosságnak.

Ez az egyetlen emlék Rómában, mely Liszt Ferencz dicsőségét hirdeti.

Idegen művész készítette, idegen kegyelet állíttatta és ápolja.

Hendel Ödön.

BARKÁCSOLÁS.

Irta **Bársony István.**

Itt a tél s a fa lombja legnagyobbrészt lehullott; csak a cser- meg a tölgybokrok tartogatják még fonnyadt lombdiszök egy részét, a melyből tavasz felé is marad rajtok. Az erdő megritkult és csupasz fái közé messzire lehet látni, nem úgy, mint a nyár buja növényi élete évadján, a mikor ezer meg ezer leveles ág és galy vont függönyt a kutató szem elé. A bozót sűrűsége is inkább csak egymásba fonódó galyszövedék, a melyen itt-ott rezget a szél egy-egy szintváltott levelet; az aszott lombmaradvány közül kizöldel néhol egy pár kései születésű szivós bokorlevél, a mely a nagy haldoklás elhullói közt majd utolsónak marad.

A vadász, a kinek a sűrűség ezelőtt nagy akadályára volt abban, hogy az erdők rejtőző vadjait megpillantsa: most azt a bizonyos «nyitott könyvet» láthatja maga előtt, a melyben mindenképen sokkalta könnyebben olvashat. De a mit így talán nyer a vámon, azt elveszíti a réven, mert viszont őt is jóval hamarabb vehetik észre az emberben halálos veszedelmöket sejtő vadak, a melyek így még korábban elmenekülhetnek, mint a míg a fát és bokrot teljes épségével fedő lombozat ő előlök is mindent eltakar.

A lombhullás és a velejáró erdei ritkulás tehát nem könnyíti meg a vadásznak a vad megközelítését, hanem inkább még nagy mértékben megnehezíti; sőt a nagy vaddal szemben ezt szinte lehetetlenné teszi. A kis vad, a nyúl és a fáczán meglapul ugyan néhol a neki jó fedezetet és búvót kináló gazosban, bozótosban és esetleg az ember közvetetlen közelségéből ugrik fel, vagy röpül ki, minthogy mindaddig remélte, hogy nem kényszerül a nyilt meneküléssel, de a nagy vad, a mely hasonlíthatatlanul óvatosabb és a bőrére vigyázni jobban tud, nemcsak sokkal ritkábban talál olyan búvóhelyet, a hol biztonságban érzi magát, hanem ösztönénél és egész természeténél fogva sokkal bizalmatlanabb, s a legkisebb gyanús jelre is rögtön talpon van, hogy gyakran már olyankor meneküljön, a mikor a vélt vagy igazi ellenség még nem is igen vehette őt észre.

A nagy vad megközelítésének legjobb és legszebb, mert vadászszempontból is legnemesebb módja a cserkészet, immár lehetetlen, vagy csak igen ritka esetben és kedvező körülmények közt megkisérelhető. Mert a cserkészőutak, — ösvények, — a melyek az erdőt, a nagy vad e legigazibb természetes tartózkodási helyét, keresztül-kasul szelik: most már, a falevél hullása óta, tele vannak haraszttal s rajtok azzal a nesztelenséggel mozogni, a mivel a rendkivül óvatos nagy vadhoz lehet jutni, majdnem képtelenség. Ilyen cserkészőösvények hijján a nagyvadat csak lesen, vagy hajtásban kaphatjuk magunk elé, a mi mind a kettő messze mögötte marad vadászszempontból a cserkészet *művészetének*, nem is szólva arról, hogy kivált télen, csikorgó estéken és hajnalokon, vagy épen éjszakákon, — a mikor a nagy vad jön-megy és így a leshelyig is elkóborolhat, — az ördög ácsorogjon és fagyoskodjék, a legszebb vadászélvezeteknek még reménye nélkül is. A hajtás pedig *egy* vadász számára jóformán biztos eredménytelenség; legalább is a nagyobb erdőkben, a hol főnyereményszámba vehető, ha a megriasztott vad épen ott vált át, vagy vonul el, a hol az az *egyetlen* puskás várja. Sikeres hajtáshoz rendes körülmények közt több vadász kell, a ki a vad útját, úgy a hogy, elállhassa.

És mégis van annak igen egyszerű, bár részben furfangos módja, hogy akár a ritka erdőben tartózkodó, könnyen észrevehető, de bennünket is könnyen észrevevő nagy vadat annyira megközelítsük, hogy a mai remek golyóspuskákkal a legnagyobb bizonyossággal leteríthessük, zsákmányul ejthessük. — Ez: *a barkácsolás.*

Ha a cserkészetet a legnagyobb vadászművészetnek nevezhetjük (még pedig teljes joggal), akkor a barkácsolás ennek a paródiája, azzal a különbséggel, hogy a «játék» itt is «vérbe megy» s hogy a vad itt is az életével fizet; de tulajdonképen nem hozzá méltó nemes módon; mert az emberi furfang attól fosztja meg, a mi a védelmének legnagyobb erőssége: a veleszületett bizalmatlanságtól.

Míg a cserkésző vadász egymaga, vagy legfeljebb egy kisérővel, (a ki a cserkésző-ösvény hálózatát ismeri és így a terepen idegen vadász számára néha nélkülözhetetlen), keresi a nagy vadat, a melyet gyakran a legnehezebb viszonyok közt kell megközelítenie, a vad minden éber érzékének a megkerülésével és kijátszásával: addig a barkácsoló vadász egyszerűen ráül egy kocsira, vagy szekérre, vagy szánkára, (havas területen), és minden különösebb fejtörés nélkül, rejtőzésre még csak nem is gondolva, elindul az erdőség közlekedő útvonalain, és legfeljebb arra ügyel, hogy 1. lehetőleg jó széllel haladjon, (a mi egyetlen rokonvonása a barkácsolásnak a cserkészettel), és 2. hogy fölösleges zajt ne támasszon; oknélkül ne sokat fészkelődjék. Igy kell viselkedniök tehát a szállító-alkalmatosságon levő többieknek is: a kocsisnak, a kisérő vadőrnek, esetleg a velünk tartó társunknak, vagy néző közönség számba menő más kisérőnknek, mert a barkácsolás mindezt a sokadalmat megtűri, sőt részben követeli. Hisz' kocsis nélkül a fogatunk el nem lehet; de a jószemű vadőr, vagy erdőőr is rendkivül előnyünkre van, nemcsak a «több szem többet lát» örök igazságánál fogva, hanem azért is, mert az ilyen gyakorlott szemű erdőjáró másképen néz és hamarabb vesz észre. Már pedig a barkácsolásban is nagy szükség van erre.

A járművünk, — legyen az bárminő, — elindul és halad az erdő utain. Lassan, lépésben mozognak a lovak; de még így is nagyokat dobban nehéz patájuk, a melyet, hogy hova tesznek le, nem igen nézik; talán száraz ágra lépnek, a mely ketté pattan; vagy morzsolódó kavicstörmelékre, a mely őrlődik s recseg-ropog a testük súlya alatt.

De ez a kisebb zaj és a kevésbbé idegenszerű itt, még akkor is, ha a lovaink fújnak, prüszkölnek, vagy felhorkantanak. Ez mind állati hang, a mit a vadállat nem tart elviselhetetlennek. De a kocsi, a szekér, a szánka. Az mind kattog-pattog, ropog; még aránylag a szánka legkevésbbé; hanem az is összetöri az eléje került galyat és súrolja az út mentén levő bokrokat, a mivel ugyancsak szokatlan zörgést és zenebonát támaszt. Vagy talán nem is olyan teljességgel szokatlant; hisz' fahordó szekerek mégis csak jönnek-mennek az erdőben, sőt a forgalmasabb pontokon a rendes közlekedés is állandóan okozhat ilyen zajt, a mit azután a nagy vad jobbára megszokik, és minthogy állandó tapasztalata szerint az ilyenek által veszedelem nem fenyegeti, el is múlik ezek iránt a bizalmatlansága.

A fahordó szekerek csöndes, nyugodt, megállás nélkül való haladása a szarvast alig-alig zavarja, és a különben annyira szemfüles és vigyázó, mindig figyelő nagy vad még a favágás állandó zaját is meg birja szokni; attól nem riadozik; mi több, szigorú télen, a mikor nehéz élelemhez jutnia, majdnem azt teszi, a mit a varjú, a mikor a szántóeke után vonul a barázdában; a szarvas is, inség idején, a ledöntött fák terített asztalán lakmározik, alig egy puskalövésnyire a munkásoktól, a kiktől nem tart, hisz' az a fejszecsapás és fűrész nyiszorgás, a mivel azok felverik az erdő csöndjét, egyúttal azt is jelenti, hogy lesz friss galy, és rajta gyönge rügy, a mely a nagy vadnak nyalánksága.

Azután jönnek a fahordószekerek és minden vad iránt közönyösen folyik a munka, a gépies szállítás, a minek tipikus zaja a lódobogás, a kereknyiszorgás, a lőcskattogás. Még a szekér mellett ballagó kocsis sem egyéb, mint egy mozgó gép. Lépked és legfeljebb pipázik; közben suhint néha egyet az ostorával és rámordul a lóra, de hogy van-e valahol szarvas az útja mentén, azzal mitsem törődik; ha van is, oda se pillant.

S a szarvas, — általában a nagy vad, ideszámítva a dámvadat és az őzet, — (vaddisznóra barkácsolni nem lehet s az ehhez hasonló kisérlet eredménye tisztán vak véletlen műve), ezt megszokja, megtanulja. Az erdőben jövő-menő szekér vagy szánka elől nem igyekszik sietve menekülni, ha figyel is, abban nagyobb fokú bizalmatlanság nincs, sőt néha a lustaságig menő elbámulás jellemzi ilyenkor a gyanútlanságát. Ha nagyon is közel van az úthoz, beljebb ugrik néhányat s ott megáll, úgy nézi a közeledő s aztán távolodó fogatot. Ha pedig messzebbre van, (és ezalatt még száz lépést sem értek,) akkor akár megsem mozdul, csak néz, de egész viselkedése azt mutatja, hogy nem fél; mindössze egy kicsit csudálkozik. A helyett, hogy — embert sejtvén, — gyorsan odább állana: megbízik a szokott zaj ártatlanságában, néha olyan vakon is, hogy még a rosz szél sem izgatja, ha tudniillik a szekér felől fúj a szél ő feléje, a mikor az emberszagot rögtön megérzi finom szimatoló érzékével. Mert ha a szekér halad s az ember nyugodtan ül rajta: ez a szarvast is megnyugtatja, úgy hiszi, nincs oka idegeskednie, az «ellenség» *most* nyilvánvalóan nem igazi, mert nem törődik vele.

A megcsalt, rászedett vad gyarló korlátoltságát aknázza ki az ember ilymódon. A máskor rendkívül neszes, rögtön menekülő szarvas odavárja a zajjal közeledő kocsit és nem fut el előle. A vad megközelítését tehát, ezt a legnagyobb nehézséget, *barkácsolva* küzdi le a ravasz vadász. Hanem azért még van egy pár megoldásra váró feladata, a míg a véres csergalyat, a diadalmi jelvényt, a kalapja mellé tűzheti.

Mert a vad rendszerint nem fut ugyan el előle (inkább mondhatnók: a lovak elől), de mindenekelőtt mégis észre kell venni, hogy hol van, hol ácsorog? Lehet, hogy valamely sűrű bokorban fekszik, a hol megpillantani nem könnyű.

Minthogy a kocsinak megállania nem szabad, mert a vad bizalma épen abban gyökerezik, hogy a közeledő zaj szépen el is vonul, a nélkül, hogy valami bajt okozna: tehát

MDK

Welpl Károly

Mihalik Gy.: A kaposvári kiállitás. Magyar Iparmüvészet 1905. 252.l.

Wels Antal

F. Rados Márta - Förster Tamás - Lipets-Tamás tervének munkatársa

Magyar Televizió Székház tervpályázata 1967.

a tev. Siemens megvételben rémesült.

Magyar Épitőmüvészet 1968. 6.sz.2.1.

WELS Henrik gr. festő

Kőszeg, Kálvária-templom, a templom első festője, emlektáblája a templom támfalán

Barisska 1995 117.

Barisska Ulvár: Kőszeg. Utcknyi

WELTHER, Johannes Baumeister 15.sz.vége 16.sz.eleje

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991
256.

Welther Jaurs

dominikanus szer-
zetes és épitö-
mester
1506.

lásd

Korrespondenzblatt
1910. 69. l.

és Halavats
Gyula cikke
Arch. Ert.
28 erf. 193-
197 l.

Welther János

dominikanus szerze-
tes, éjutész, kis-
csüri plébános
A cikkben szereplő
Salzburg = Vizakna.
Gross-Scheuren = Nagycsür
Klein Scheuern = Kiscsür

Esetleg lásd
Archiv des Vereines
für sieb. Landesunde
1915. 39. k. 601, 602. l.
vod Rothmann Forsch

Lásd még
Halaváts Gyula
cikkét Arch. Ert.
1909. 198. is
kv ll.

Trencsén áll. felső leányiskola

X. 145.

Welther János (von Scholten)
domon Kossendi verzetes
és épitész 1506.

l.

Arch. Ért 1909.
205. l.

átépitette a Kis-
csüri ág. hitv. ev.
templomot 1506-
ban.

:ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
klós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
vertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
hez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
m tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

ie és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
. nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.
. sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Thieme Becker

III.

E helyen meg kell emlékeznünk arról az adatról is, hogy a városi tanács a kassai domonkos atyákat is bevonta a szt. Rozália fogadalmi kápolna papi szolgálatába. Ez a következőkép történt :

Midőn I. Lipót király az 1556-iki tűzvész után eltávozott domonkosokat 1698-ban Kassára ismét visszatelepítette, a 142 esztendei távollétük alatt elprofanizált

E magisztrátusi határozatnak latin szövege a következő:

„Nos Judex et Senatus Liberae Regiae Civitatis Cassoviensis notum facimus tenore praesentium quibus expedit Universis: Quod nos hic existenti Venerabili Ordini Praedicatorum benefaciendi studio permoti, intuitu Decimae, quae ex Vinea attactae Residentiae, in Promontorio vulgo Veres Hegy, vicinitateque a Septemtrione quidem successorum Caroveanorum, ab Occidente vero Civitatis, vinearum, situata est. Civitati huic (postquam videlicet Illa ex moderno desolato statu, ad perfectiorem, id est post annos immunitationis ejusdem a Dato praesentium computandos viginti, eam colere inchoantibus, a nobis indultos deducta fuerit gradum:) obvenire deberet; talem uti sequitur cum antelata venerabili Residentia inviolabiliter observandam iniverimus Accordam. Equidem Primo: Siquidem Ejusdem saepefatae Venerabilis Residentiae Religiosi ad celebranda pro Benedictione Promonthoriorum Cassoviense, in Eidem vineae adjacente Capella

Welther János

dominikanus szerze-
tes és épitész
XVI. sz.

1

Korompay 5. l.

A XVIII.

838. *Ordódy Károly (*

Térdig látható, kissé jo
néz. Jobb kezével a kettős ny
tet fogja és balját a piro
nyugtatja. Gyűrűjének köv
rövid haja és szemöldöke b
leberetvált és szakállának
Csipkealjú choralét és fehér
ben függöny lóg, a könyvt
és a czímeres asztalon kala
láthatók. A foliánsok jelz
HISTORIA ECLESIA« és »CORPV

Vászon, méretei 112 : 88·5
tett Ordódi Antaltól 1897 júliu
Kifizettetett 1897 augusztus
deczember 31-én (475–897). —
1898 május 30-iki 2448 sz. hat

Kifüggesztésére vonatkozó
retlen festő a XVIII. szból : Ord
generálisa.

Welther Johannes

1506

Csontosi jegyz.

Johann Welther von Scholten.

domokossendü Nagy Szebenből, 1506 be Kleinscheuernben templomok épits.

W 274. l.

Welther János

sorsetes öpitész

lásd

Arch. Ert. 1911. 17. l.
18. l.

Johann Walther von
Scholten

1506. epitom.

laid

Wchw 451.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének

a.

Endrényi Imre, Szeged.

Welther Johannes

epitéz. XVI. nařad.

lásd

Arch. Ét

1909. 205. l.

WELTHER, Kurt

kiáll. Aschau, 1992. ápr.3-május10.

ism. NOVOTNY Tihamér: „Piroska a konyhában" Kurt Welther legújabb képei elé. = Új Művészet, 3,1992, 7. 56 - 58., ill

András Múzeum képzőművészeti katalógusai ; 46.)

1891. **Fábián Gyula**

KOVÁCS Jenő: 100 éve született Fábián Gyula. = Vasi Honismereti Közlemények, 1984, 2. 90-94., ill.

1892. **Fábián István**

F.I. [FÁBIÁN István]: ELTE Tanítóképző Főiskolai Kar épülete, Budapest. Építész: Fábián István. = Magyar Építőművészet, 1984, 6. 31-33., ill. E F G R

1893. **Fajka János**

kiáll.Pécs, Lakáskultúra-terem, 1984 **ism.** LOSONCI Miklós: Fajka János tűzzománcai. = Új Tükör, 1984. április 15. 4., ill.

1894. **Fákó Árpád**

kiáll. Halmosoly, Bp., Liget Galéria, 1984 **ism.** BÁN András: Kiállítások budapesti kisgalériákban. = Magyar Nemzet, 1984. március 8. 7.

1895. **Farkas Aladár**

FARKAS Aladár: Goda Gábor bevezetőjével és a művész önéletírásával. Bp. : Corvina, 1984 76 p., ill.

1896. **Farkas Béla**

kiáll. Mohács, Filmszínház, 1984 **ism.** PANDÚR József: Farkas Béla kiállítása Mohácson, Jámeczky István kiállítása Pécsett. = Rajztanítás, 26, 1984, 2. 26-27., ill.

1897. **Farkas Mihály**

FARKAS Mihály, Tatabánya, Kenstok Terem, 1984. február 10. - március 11. Bev. Kemény Dezső. Tatabánya : Művelődési Ház, 1984 [8]p., ill.

F.Farkas Tamás ⟶ 1794

1898. **Fegyó Béla**

kiáll. Dunaújváros, Munkásművelődési Központ, 1984 **ism.** LOSONCI Miklós: Fegyó Béla képei. = Új Tükör, 1984. augusztus 12. 3-4., ill.

1899. **Fehér László**

kiáll. Bp., Műcsarnok, 1983 **ism.** P. SZABÓ Ernő: Pillanatképek, jelképek, képek. = Művészet, 25, 1984, 4. 56-58.,

MDK.

Welthern Erhard

Tabáni udvar, vf.

N.Szal. őszi tárl. 19[illegible]. szept. 28.1.

szebeni domonkos, 1506-ban a kiscsüri templomot épiti át.

260.o.

Entz Géza:Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

Kelemen Emlékkönyv 249-264.o.

Walther Jänos

1.

Evang. Kompl.

103. 1.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Welter Fraur

ötvös

1634. nesterré lett.

BRASSO
RE. 21. l.

Welzer Christof

ötvös

1603. megholt

BRASSO
RE. 20l.

Welten Armand
Női arckép, krétarajz

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április
17 l.

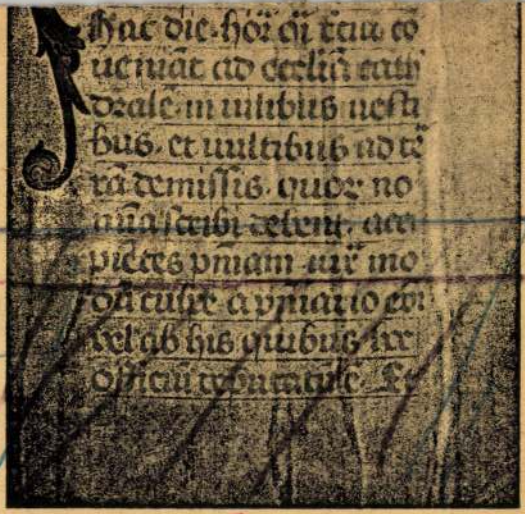

308. kép. *5. (Mss. 2k.) Pontificale-kódex. XV. sz. 98b lap.*

30a—63b lap: Tractatus de Musica. Pro themate presentis operis assigno Cassiodorum.
65a—79a lap: Circa lecturam arboris consanguinitatis.

MDK

Welter Stephan

Nagyszeben térképe 1699-ből
Készitette Gio.Morando Visconti mérnök,
rézmetszete a brassói Welter Stephan

Arch.Sieb. 1884. 19.köt. 14o 1. Taf. 1.

WELSER, Lukas fecit

1637, 1646 Passau

An 1997 248

és Szent Anna

fi és nő. Az

Szent János

stett magyaros

curavit Dnus

tarius Com.

emplomi szék

lű pad festett

WELSER, Matthias festö

Passau, 1707

An 1997 248.

jáépült három

csúcsíves. A

czével, XVI.

ól, 140 cm m,

ıssal.

iveg fatokban,

i harang.

M.D.K.

Mathias Welser/Weltzer/,ötvös

Szebeni ötvös 1598-ból ismerjük egyetlen fennmaradt,monogrammal jelzet művét. 191.o.

Huszár Lajos: Nyáry Pál emlékérme. 183.o.

Folia Archaeologica.VII.1955.Bp."Művelt Nép"tudományos és ismeretterjesztő Váll.Bp.1955

a törökök ellen 45
László Fülöp Elek: XIII. Leó pápa arcképe. Műmelléklet.
Ligeti Miklós: A tudás fája 34
Margó Ede: Beteg leány agoniája 18
Magyar-Mannheimer Gusztáv: Tájkép a római campagnából 49

Welser Miklós

aradi ? építőmester

Bethlenn testvérek aradi könyvkereskedésében egy általa készített rajzmásoló készüléket állított ki. E készülék segítségével arról is kik a rajzolásban nem jártasak, a legnehezebb rajzokat lemásolhatják a papír kisebb vagy nagyobb alakban is lemásolhatók

Nefelejts. 1865. 110. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

M. D. K.

WELSER Michael Anton festő

szül. Innsbruck

1722 Pózsony jezsuita t. főoltá-
rát festi

Gavas XVIII. 17. 261. l.

WELSER, Zacharias Szőfaragó

Vörösterony, 1625-6

Ars 1997 248.

3. Hat szárnykép Mária és Jézus életével a vértanú j

4. Festett szárnyasoltár, őrésze 1475-ből a Sz
képével két angyal között. 160 cm magas, 110 cm s

5. Festett feszület, deszkából kivágott, Krisztus r
ablakkal, XVII-XVIII. sz. 150 cm m.

A báró Révayak kastélya

XVIII. századbeli, emeletes kőépület, barokk p
tagolt homlokzatán háromszögletes oromfallal. Be
bútorok, németalföldi másodrangú festményel
századból, állítólag a nagysárosi Rákóczi kastélyb
régiségek.

Nagyjeszen r. k. templom

Turóczszentmárton fiókegyháza.

M.D.K.

Welss, Simon, kőfaragó

hartbergi származásu, 1610 és 1630 körök Batthyány Ferenc megbirásából Magyarországra jött csoportba tartozott és 1625-ben Kőrmenden ajtó- és ablakkereteket, valamint oszloplábaratokat és -fejeket faragott.

Mária G. Aggháza: Steirische Beziehungen der ungarländischen Barockkunst

Acta Historiae Artium,
Bp.1967. Tom.XIII. fasc. 4. 324. old.

M. D. K.

WELSZ Henrik, remete festő
1735 Kőszeg Kálvária t.

Magyar XVIII. sz. 262. l.

Welsz Henrik gróf

festő

1735.

Kőszeg

l.

Chernel Kálmán

Kőszeg sz. kir. város

jelene és multja

I. k Szombathely

1877. 123. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Welsz Henrik gróf

festő

l.

Thirfelsödmantul

234. l.

Ecsedi István dr. VIII. 121

Welsz Henrik gróf

festő.

A Kőszegi Kálvária templomot 173-1847ig remeték (a féle templomszolgák) gondozták. Az első remete 1735-ben lő alkalmatva, Welsz Henrik gróf, elszegényült festő volt.

Chernel. Kőszeg. 1877. 123. l

Ötvös Balázs

Ötvös

XVII. 17.

gróf Welsz Henrik

Lépiró

1735. aug 10 én gróf Welsz Henrik nevű szegény Lépiró a Calvaria hegyen mint remete alkalmartatott és számára a templom mellett lakásul egy kis hajlék építtetett.

Chernel. Köszeg. 1878. II.

224. l.

J. Max Welsch
Ingen (...)

A zenteri csata,
y sor nemet felirattal
es fenti jelvessel –
Eredeti folio rajz
tort. Egyes. Gyujt
be.

Welsch J. M.

Zenta. T. 6553.

A középtérben küzdő császári csapatok a törökök egy részét a hidon át és a vizbe szoritják, az előtérben pedig balra savoyai Jenő lovas alakja válik ki a harczolók sorából. Felirata a hadi ékitménynyel körülvett keretben jobbra:

BATAILLE BEI ZEN-
TA SO SE DVRCHL. PRINZ EVGE-
NI VON SAVOYEN WIDER DIE TVRCKEN
in Vngarn Erhalden Den 11 Septembris 1697.

alól jobbra: J. Max Welsch Ingen:

Tusrajz, mér. a vk. 35.1: 70.8 cm.

Szn. 17-901.
Ernszt Lajos ajándéka.

Welsch Jakab

pünantalos.

Aradról

Parisban.

Nefelejts – 1866. 226. l.

(A párisi magyarokról.)

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 485418

Welsch Jenö
Hebräer
1897

Einnisk 1930
90-l.

ter rendeletéből: Dr. Tihame

A

Weltz János Mihály

órás Kismarton

lásd

Csatóráscék

43. l.

Weltz János Mihály kismartoni mester, 1746-ban vették fel a cenne. órái az Esterházy-kastélyban. Meghalt 1789-ben.

37) Adressbuch.

38) Soproni városi levéltár, polgárok könyve. XII. kötet, 220. l.

Pritz 56. l.

M.D.K.

Mathias Weltzer/Welser/,ötvös

Szebeni ötvös 1598-ból ismerjük egyetlen fennmaradt, monogrammal jelzett művét. 191.o.

Huszár Lajos: Nyáry Pál emlékórme. 183.o.

Folia Archaeologica.VII.1955.Bp."Művelt Nép"tudományos és ismeretterjesztő Váll.Bp.1955

256	—	(Roth) „1719.“	**Stephanus Weltzer II**, M 1700, † 1734. *a)* Barokk kehely. — *Kelch m. Barockornament.* M—*H* 27 Ev. egyház, Rozsnyó — *Ev. Kirche, Rosenau. Roth: 140, 315,* Tafel 119/4.

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
256	—		*b)* Barokk kehely, későbbi (?) felirattal 1750-ből. — *Kelch m. Barockornament. Spätere (?) Inschrift v. 1750.* M—*H* 20,4 Ev. egyház, Földvár — *Ev. Kirche, Marienburg.* Gy: 325, 114. *Roth: 137, 308*

1 ember jobbra fordul és arczélben
döke gesztenye-barna, szeme sárga,
Csokorra kötött nyakkendője fekete,
lehajtott gallérja széles.

2 cm.
C. J. Wawrától 150 koronán (762/902)

Weltz János.

órás Kismarton

X VIII. r.

lásd

Pritz 32. l.

1015. NÉGYZETES ASZTALI ÓRA, ezüstözött réz, vésett díszítéssel. Jelezve: *Johan Ferd Mehrer Augsburg.* XVII. sz. Szerkezete működik. 160.—

1016. OSZLOPOS ÓRA, fa, két alabástrom oszloppal és két szerecsen alakjával. Magyar, empire. 110.—

1017. ÁLLÓ ÓRA, aranyozott fa, az óraház mellett Apollo alakja áll. Jelezve: *Johann Weltz a Eysenstadt.* Magyar, XVIII. század vége. 140.—

1018. HATOSZLOPOS ÓRA, fekete fa, aranyozott részletekkel. Magyar, 1820—30. 80.—

1019. ÁLLÓ ÓRA, faragott és szinezett fa, álló török alakjával. Magyar, 1800 körül. 60.—

1020. ÁLLÓ ÓRA, fekete fa, kis szekrényalak, forgó számlappal. Biedermeier. 30.—

1021. KIS ÁLLÓ ÓRA, Boulle-modorú berakással. Üvegburával. Bécs, 1840—50. 15.—

1022. KIS ÁLLÓ ÓRA, hasonló az előbbihez. 15.—

1023. ÁLLÓ ÓRA, Boulle-modorú békateknő és réz berakással. Bécs, 1840 körül. 30.—

995. ÁLLÓ ÓRA, bronz, domborműves, kartusidomu homloklapján antik istenek láthatók. Német, barok stílusban. 200.—

996. KIS ÁLLÓ ÓRA, bronz, zománcos számlappal. Rokokó stílus. 10.—

997. NÉGYOSZLOPOS ÓRA, fekete fa, alabástrom oszlopokkal, bronz- és gyöngyházdíszítéssel. Magyar, biedermeier. 60.—

998. ÁLLÓ ÓRA, alabástrom, bronzveretekkel, számlapján két római alakja. Bécs, empire. 100.—

999. KÉTOSZLOPOS ÓRA, fekete fa, két alabástrom oszloppal. Magyar, biedermeier. 70.—

1000. SZEKRÉNYÓRA, fa, bronzveretekkel. Magyar, Louis XVI. 60.—

1001. KÉT CSÜNGŐ, arany. Biedermeier. 100.—

1002. ÓRALÁNC, arany, kígyós fonatú, kulccsal. 18 karát, kb. 16 gr. XIX. század. 180.—

1003. ZSEBÓRA, arany, elő- és hátlapján látható szerkezettel. Jelezve: *Fernand Aliez & Bachelard a Genève.* Genf, 1800 körül. 18 karát, 29 gr. 330.—

1004. ZSEBÓRA, arany, kék zománcos számlapján ezüst alakokkal. Svájc, 1800 körül. Szerkezete ép. 18 karát, 21.6 gr. 300.—

WIELKA i. WIELKO

Welthern Erhard

1920. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalo ban

A holdvilág-utca Tabán-
ban, vízf.

Tabáni öreg harák, vízf.

1920. szept. u. o.

Tabáni udvar, vízf. 3000.—

Hunt-Pazman nemzetségbeli Forgách-
család története V. 2.

5

Welti Ferenc

ácsmester

l.

Luvesprpüspvár

174. l.

MDK

Weltinger Adolf, festő
Baja Szabadiskola.

19. Falusi utca.

Magy. Ifj. Képszöv. Kiáll. /Vit/
Föv. Képtár 1919 aug. 10. - szept. 10. Kat.

Weltzer (Welser) Matte

Otw.

1597

Wod

Ar Szeben 407

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
irása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Weltzer Mattes

ötvös 1598

lásd

Gyárfás Nagyszeben

Arch Ért. 1910 414

Weltzer Matyás

ötv.

Könnagötvj 1362 r

Weltzer Mátyás
ötvös Nagyszeben
Könnagyötvj. 243 l.

1362

Matthias Weltzer, e. 1598. (A: III,20. G

Mellboglár kövekkel és zománccal. — *Heftel m. St*

Museum, Segesvár — *Schässburg. Arch. Ért. 1879, 267.*

Weltzl János

szerette az alábbi
házat

Tér és Forma

1943. 8. szám -
(Bérház Budapesten
a Bercsényi-utcában
képekkel.)

n Malerei geworden; die schönsten Beispiele
értonhely, aus Siebenbürgen in Almakerék.
d ungarischen
ürgischen Wandgemälde, für die legendarische
harakteristisch der nicht selten volkstüm-
laune, die unplastische, eher nur konturie-
, die mitunter fasst völlig raumlose Szeneri
ieldeten oder völlig einfarbiger Hintergrun
nen und eine angenehme, leicht beschwingte
che Wandbild wirkt nicht im italienischen
sche Kompositionsformen, kann aber ebenso
te Darstellung gelten, steht vielmehr in ihrer Eigen
Die einzelnen Bilder sind gewöhnlich von
esen Umstand, sowie durch ihre Raumlosigkeit
rmässige Elemente /Baume, Gebäude usw./ ihre
. Vielfach wirken sie in der Tat wie ver-
timalen Krafft ist der Einfluss der italie-

Weltzl János

Wellisch-pályamat
(bajtársi egyesületi
épület) II. díj

MMÉE kiadl
1935. 244 l

Keletarsia

Weltzl Janós

a Magy. Ált. Közönbá-
nya Rt. oroszlányi
munkástelepére kiírt
terop. megvétel

MMÉEKözl

1942. 88. l.

Weltzl János

az OTI Bécsi-úti
bérház terop.
megvétel

MMÉEKözl

1942. Fi. l.

Budapest, VII. Rózsa-u

KRAYER E. é

Főüzlet: BUDAPEST, Váci-út 6., Frankl
TELEFON pályaudvar közelében

FIÓKÜZLETEK: Budapest, VII., Akácfa-u. 64. Király-u.
Erzsébet körut sarkán IX. Kalvin-

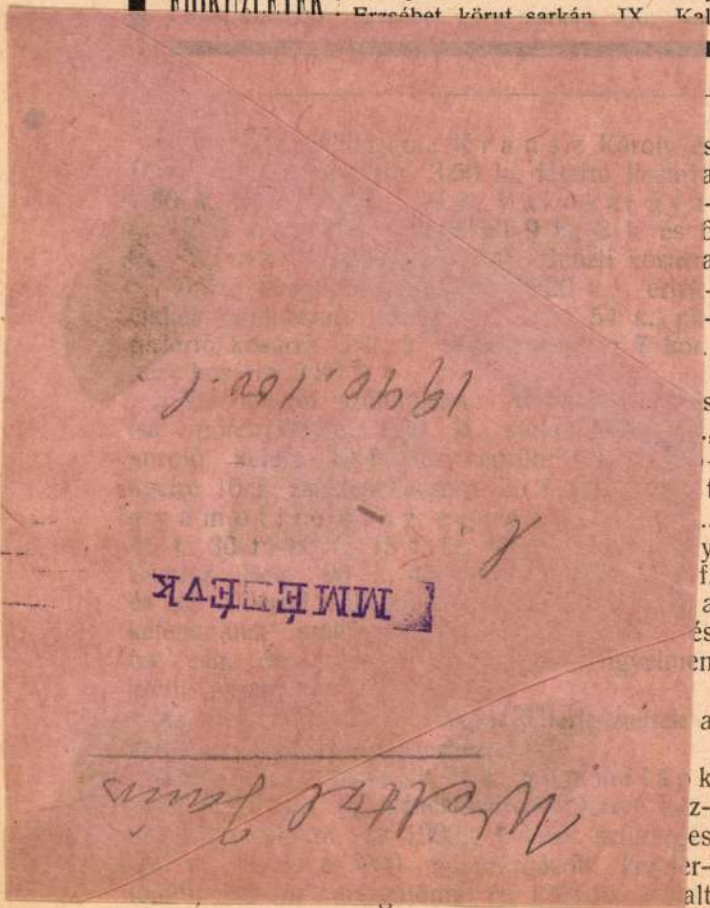

levonó gummilap szállitására a tan V. ügyosz-

...os sodronykötelet, betonírozáshoz
legjutányosabb árban szállit:
or sodronyszövet-, fonat- és keritésgyára.
9. sz.
érmentve. — Jutányos, pon-

pület diszitések ugymint **gipsz, kő, stuccatur**
vány munkák elkészitésére.
virágtartók és **szökőkutak** különleges készitője.

város tanácsa november 28-án árlejtést tartott a th. utak fentartásához szükséges kő- és fedanyagnak szállitására, valamint ezen időtartam alatt teljesitendő kövezési munkára. Ajánlatot tettek: Reichmann Ábrahám, Lehmann László, Grünhut József és fiai.

Az ajánlatokat átszámitás végett kiadták a városi mérnöki hivatalnak.

b) Szállitások.

Budapest. (Posta- és távirdai szükségletek szállitása.) A m. kir. országos posta- és távirda gazdászati hivatal november 26-án árlejtést tartott az alábbi tárgyak és anyagok szállitásának biztositására. Ajánlatot tettek:

a cimtáblák szállitására: Bruchsteiner és fia festett pt. kis cimtáblára 10·60 kor., nagyra 12 kor., kis távb. cimtáblára 3·20 k., nagyra 12 k., gyüjtőhely cimtáblára 3·20 kor., Kohn Mór (Erzsébetfalva) zománcozott cimtáblákra fenti sorrendben 9·25 k,, 12 k., 3·50

Weltzl János

MMÉ Évk

1937. 145. l
146 l.

SZÁNTÓ MÓR
Budapest, VII., Akácfa-utca 59.
TELEFON 20—96. (Lambrecht)

épitész
akiskolája
78. II. em. 9.
steri vizsgákra. : : : : : :

BEKE LAJOS

gépész-, épület- és műlakatos

Budapest, Ferenc József-rakpart 19. (Lyka-féle ház).

Elfogadok mindennemü lakatos munkát a mai modern kor igényeinek megfelelő kivitelben. Csiga lépcsők készitését és épületek teljes felszerelését, ugymint keritést és façon ablakokat bármely kivitelben. Több éven át elsőrendü vasgyárak részére és vasutépitésnél nagyobb szabásu munkákat elismeréssel végeztem. Elfogadom sodrony keritések és vaskapuk készitését.

Izzólámpa raktár. Valódi Auerégők kaphatók.

Telefon: 69—91.

Schrettner Ede

elektrotechnikai vállalata

Baross-utca 5. (Calvin-

Weltzl János

épületei

MMÉ Évk

1937. 256. l.

Budapest, IX., Ráday-utca 24.

REICH és FEL

mű-, épület-, vasszerkezet és tűz

Budapest, VII., Murányi-u

s berendezése
e tervezése és épitése
vagvizsgálatok
Gyártási nehézségek elháritása.
WEIGER LAJOS lichteneggi téglagép-
árának vezérképviselete

és társa **BUDAPEST,**
VI., Liszt Ferenc-tér 14

Fort Oszkár és Társa

BUDAPEST,

IX. Angyal-u. 19.

Műszaki iroda és mühely egészségügyi berendezések és felszerelések számára különböző kivitelü és rendszerü központi gőz- és vizfütések, szellőztető- és szárító berendezések, légszesz- és vizvezetékek, szivatytyúk, fürdők, mosdók, klosettek stb., paloták, lakóházak, intézetek, gyárak és fürdő-telepek részére.

TELEFON 55—51.

Alapitva 1892.

műhely és iroda :

MDK

Weltzl János III.éves épitészhallgató

Családi lakóház tervéből. A rajz repr.-a 25.o.

Épitőmunka 1934. 1.sz.

M.D.K.

Waldzl János, építész

Terve dicséretben részesült a debreceni városi bérház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1937. LVIII. évf. jan. 21. sz. 3. old.

MDK

Weltzl János és Schall József

a Közp. Egyházmüvészeti Tanácstól meghirdetett falusi templom tervpályázaton dicséretet nyertek

MMÉEKözl. 1941. 30.l.

MDK

Weltzl János

falusi tpl tervéért dicséretben részesült.

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magyar Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

-

8°, O K, 46 L, Bp. 1935.

adémia. 8°, K, 61 L, Bp. 19oo.

em, ,1949-1959. 4°, 313 K, 276 L,

éneti munkaközösség évkönyve. I. 8°,
p. 1951; II. 8°, 82 K, 244 L, Bp.1952;

Welzl János

MDK

falusi templom terve: második helyen dicséretet nyert

M. egyházművészeti kiáll. N.Szal.1941.II.

Welzl János

MDK

második helyen dicséretet nyert

Falusi templom terv, nyertes müvek

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Nászay Miklós, Schall József és Weltzl János építészek.

Srasche kiállitási épülete az 1940-és Budap. Nemzetközi Vásárból. Közös tervükfentieknek.

Repr.

Magyar Epitömüvészet. 1942.-41.1.

WELTZL János épületei

-

Drasche-pavilon az 194o-es BNV-n
/Nászay Miklóssal és Schall Józseffel közösen/
M.Ép.müv. 1942. 41.old

Bp.Bercsényi uti bérház T.és F. 1943.1 26.old.

Kislakásos bérházak Pesterzsébeten
/Nászay és Schall társ.-b n/
T. és F. 1944. 5o.old.

Téres forma

MDK

Weltzl János, Schall József és Szabó Dezső

az Árpádhid szt. margitszigeti hídlejárójára kiírt tervpályázaton pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1941. 141.l.

MDK

Weltzl József és Schall József

a kecskeméti Kossuth-tér, valamint a hősi emlékmü és országzászló elhelyezésére hirdetett tervpályázaton pályamunkájukat megvételre ajánlották

MMÉEKözl. 1942. 8.1.

MDK

Weltzl János és Schall József

Nemzeti Sportcsarnok I. dij

MMÉEKözl. 1938. 121.l.

MDK

Waltzl és Schall épitészek

Épitészet 1943. 55.l.

M.D.K.

Weltzl János, építés

és Schall József közös
terve dicséretben és 400 p.
díjazásban részesült a fő-
város XIII. ker. Hajdu-Fáy
utcai iskolájának eszmei
pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

ápr. 3. sz. 5 old.

V.D.K.

MDK

Weltzl János és Schall József

a XIII.ker. Hajdu- és Fáy utca sarkán építendő szfővárosi elemi isk. tervpályázatán dicséretet nyertek

MMÉEKözl. 1941. 55.l.

MDK

Weltzl János, ifj. Maschirevich György, Radnay Lóránd és Schall József

Pályamunkájukat 400 pengőért megvásárolták

A Kerepesi temető uj ravatalozójára kiirt pályázat dijnyertesei. Magyarország 1939. ápr. 20.

M.D.K.

Weltzl János, építész

nevét említi, a szerző a
haladó magyar építészet köröt

Major, Máté: Ungarische Baukunst von heute

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red: Zoltán Halász/.
Bp. 1966. 363 l. 26 t. 277. old.

MDK

Weltzl János és Schall József

a kerepesi temetőben épitendő ravatalozó épület tervpályázatán pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1939. 146.l.

M.D.K.

Weldzl János, építész

és Schall József közös terve dicséretben és 400 p. díjazásban részesült a főváros Mályva-téri iskolajának pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

apr. 3. sz. 5. old.

M.D.R.

MDK

Weltzl János és Schall József

a XIV.ker. Mályva-téren épitendő szfőv. polgári isk. tervpályázatán dicséretet nyertek

MMÉEKözl. 1941. 55.l.

MDK

Weltzl János és Schall József

a XIII.ker. Gyöngyösi és Bánki-utca sarkán épitendő szfőv. elemi isk. és óvoda tervpályázatán pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1941. 55.l.

M.D.K.

Weltzl János, építés

és Schall József liórós
terve megvételben részesült
a főváros Gyöngyösi-ut – Ránki
ut sarkán épitendő iskolá-
jának pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1941. LXII. évf.

ápr. 3 sz. 5. old.

MDK

Weltzl János, Tatai György, Schall József

Negyvennyolc pályázó...a Közp.Városháza ujjáépitésére.
Magyarország 1940. márc. 13. 10.l.

Weltzl János épitész M.D.K.

Közös deklaráció, amely hitet tesz a Bauhaus és CIRPAC-elvek mellett /1944/

/Fischer József, Granasztói Pál. Kismarty-Lechner Jenő, Weltzl János ,Major Máté /

Major Máté:Egy épitész szubjektiv megjegyzései Magyar Épitőművészet 1963/4. 58.l.

Weltzl János, építész M.D.K.

és Schall József közös terve az öt egyenként 1200 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI egyemeletes zártsoru házaira kiírt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.
nov. 7. sz. 5. old.

M.D.K.

Veltzl János, építész

és Schall József ügyvés
terve az öt db. 1200 p-ös egen-
lő díjak egyikét nyerte el az
OTI egemeletes, zártsoros bér-
háznak műkebb ívű pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5 old.

M.D.K.

Neltrl János, építész

Schall Józseffel közös terve az egyik 10.000 p-ös harmadik díjat nyerte el a Központi Városháza tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf,

jun. 27. sz. 4. old.

Vallalkozók Lapja. Bp. 1910. LXI. évf.

M.D.K.

Weltzl János, építész

Schall Jóroeffel közös terve a három egyenként 10.000 p-ös díjak egyikét nyerte el az új Központi Város háza pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

jun. 27. sz. 4. old.
+ jul. 4. " 3. "

Weltzl János

Tervét megvásárolta a főváros a tabáni gyógyszálló pályázaton. Weltzl János és Schall József közös terv.

Cikk: Botrány a Tabán...

Magyarország, 1938.márc.5. 5.lap

MDK

Weltzl János, Schall József

A ferihegyi repülőtér forgalmi épületének tervpályázatán pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1940. 8.1.

Weltzl János, építész M.D.K.

és Schall József közös terve dicséretben és 300 p. költségmegtérítésben részesült a ferihegyi repülőtér forgalmi épületének pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. IX. évf.

sz. old.

Weltel János, építés M.D.K.

és Schall József közös terve 300 p-ös költség megtérítésben részesült a ferihegyi repülőtér forgalmi épülletének pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Weltzl János, építés

terve 400 p-ös meg-
vételben részesült az OTI
albertfalvai földszintes
hiszorásos bérházainak
pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

aug. 13. sz. 5. old.

.

Weltzel János

Építész

Major Máté: Gondolatok – tetek: építészetünk mozgatói

Kritika 1965 10 sz. B. l.

rdőiv

sok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

Weltzl János, építész M.D.K.

Schall Józseffel közös torve 400 p-ös megvételben részesült a kerepesi temető ravatalozó épületének pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

ápr. 20. sz. 8. old.

H.D.K.

Weltel János, építész

és Schall József közös terve harmadik díjat nyert az Elektromos Művek közvilágítási kandeláberekre kiírt pályázatának I. a. csoportjában, ezenkívül első díjat a III. a. csoportban.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

máj. 11. sz. 7. old.

Weltzl János

A magyar CIRPAC szükebb köréhez tartozik ifj. Kismarty Lechner Jenővel, Gramasztói Rikmer Pállal és Major Mátéval, akik 1938-ban a további koncert választották.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 271. l.

M.D.K.

Weltzl János, építész

és Schall József közös
terve megvételben, részesült az óbudai pósta-
ház pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

márc. 27. sz. 6 old.

M.D.K.

M.D.K.

Weltzl János, építész

terve megvételben
részesült a MÁK (Magy. Alt.
Kőszénbánya) oroszlányi lakó
telepének eszmei pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1942. LXIII. évf.

máj. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

ANDR. WELTZENBREYER, textilfetőmester

Az eperjesi céhhez 46 helység 88 mestere tartozott. Többen Galiciából is, 1701-1846 közt. Mesterjegyzék nem maradt. Levelezés és "Prockol Farbiarskeho cechu 1801-1864" alapján ismerjük őket.

E mesterek egyike volt:

30.-Andr. Weltzenbreyer, 1811. Kassa. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Weltz Johann
Michael
órás Eisenstadt
XVIII-4.
l.
Hómtizév
31. l.

Énekeskönyvünk

331—332. Immár eljött az óra, Búcsút venn
el kell mennem (a Debreceni Halottasból ismeret

en parancsot, ahol pénzünkkel, életünkkel, kkel áldozatot kellett hozni magyar hazánkért. tudom, ilyenkor seholse maradtunk kisebbség-. Minden parancsot teljesítettünk, ahol áldozatot ett hoznunk a békességért. Némaságot paran-oltak ránk hősi emlékművek leleplezésekor, mintha künk nem is lettek volna hőseink. A római kath. gyház legsajátosabb ünnepén, az eucharisztikus ngresszus idején megparancsolták, hogy híveink llobogózzák házaikat. De nem lehet Nagyméltósá-dnak tetszése szerinti cselekedet és parancs egy m. kath. h. lelkésznek az az eljárása, hogy saját veit kiparancsolja az egyetlen megközelíthető mplomból, a mi templomunkból s ugyanakkor a formátus híveket a református templom közvetlen szomszédságában misére vezeti — és meggyón-tja. Nem hisszük, nem akarjuk hinni, hogy I. István ályunk jubileumi esztendejében nekünk kellene szani és elszenvedni az egykori pogányok, az kek szomorú szerepét.

Kérem Nagyméltóságodat, erősítsen meg ebben a nkben.

Maradok a legmélyebb tisztelettel mindenkor z szolgája :

Kelemen Gyula,
református esperes.

tatkozó szolgálat.

Weltz János

Óvás

Kismarton

XVIII sz

l.

Pritz

32. l.

MÚZEUM ÉKEK MISZ. BIZOTTSÁGA

ad 126/932

Méltóságos és Főtiszt
Dr Vargha
egyet.
a Maurian

Hivatkozással Méltóságod
kelt nagybecsű levelére, amel
zottságától 1924. évi november 19-
haladéktalan visszaküldését
mihelyt a Hollandiából vi
ládájának kiadatására az

Minthogy azóta eg
diapositivekat az H
külözheti, tisztelettel
azokat 8 nap leforgása
fogadja Méltós
Budapest, 19

Weltz, Johann Michael

órás, hol, mics megmondva, nem biztos, hogy magyar

Állóóra bronzveretes tölgyfaszekrényben, ütőszerkezettel

XVIII. sz. második fele

XXVIII. aukc.

Postatakarék

1925. apr.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST IX, HÖGYES ENDRE-UTCA 10
Telefon: 186-556

A Tárcaközi Bizottság javaslata alapjá
juttatta a ..... várm
községben lévő, egykor .....
kastélyt. A kastély a Műemlékek Országos
műemlék szerepel, s ezzel kapcsolatban van
A Földmívelésügyi miniszter 189.100/
Közlöny 1946. évi 266. számában) 5. §-ár
részesített a műemlékké nyilvánított épületek és
és megőrzéséről az 1881 : XXXIX., illetőleg a
szerint köteles gondoskodni".

Weltz János Mihály
órás, Kismarton

Pritz. 32. l.
56. l.

A
ind
erü
gy
en
el'

MDK

Weltzl Károly

Magyar Mérnök-és Épitész Egylet Közl. 1913.szept. 21. 627.l.

Weltz J. M.

in Eisenstadt
öräs
XVIII n véje

Állóra barna fa-
tokban. vésett fém
lámlappal

XIX. anke. Postatakarékp.

1923. máj

Műemlékek Orsz. Bizottságának előzetes enge-
1929 : XI. törvénycikk pedig az ingóemlékek

nyomatékosan felhívom Cím figyelmét, hogy
doskodjék, egyben arra a körülményre, hogy az
talakítási munkálatok terveit előzetes jóváhagyás
k nyujtsa be.

kérdőívet a juttatott kastély és berendezésének
országos Bizottságához beküldeni szíveskedjék.
zik, kérem annak szíves beküldését.

GEREVICH TIBOR
a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnöke

Nyomda, Budapest.

Weltz (János) Mihály

kismartoni órás

XVIII sz.

Álló óra ütőszerkezettel

Arv. Közl

75 sz. 1935. okt

Igen tisztelt Barátom,

Nagyon szépen kérnélek, lennél oly szíves és jó jelen soraim átadójának és kedves ismerősömnek: Tőttössy Ildikó úrhölgynek biztokában lévő és általa bemutatandó két régi réz-

Weltz J. M.

órás Kőszeg

X VIII. sz vége

Állóra, ütőszerezetet

szerszége új-

Arv. Csarnok

65. aukc. 1933 febr.

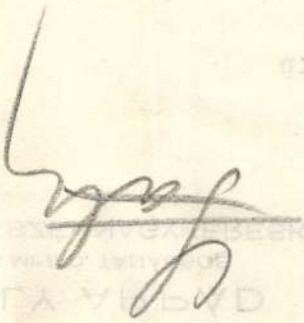

SALY ÁRPÁD

NY. MIN. O. TANÁCSOS

TÜZIFA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

s 336.

B.

dr. Szentiványi

Méltóságos
Nagyságos

SZÁ

*193*3. február *hó* 9 *n szállított* 1.-

0.25

1 köt

sz

Fizetendő: a számla vételekor.

Érvényes fizetések csak hivatalos nyugtánk ellenében, vagy a M. kir. Posta útján eszközölhetők. Fizetési késedelmek esetén, bármily csekélyek is legyenek, havi 1 százalék kamatot számítunk.

995. ÁLLÓ ÓRA, bronz, dombormüves, kartusidomu homlok-lapján antik istenek láthatók. Német, barok stílusban. 200.—

996. KIS ÁLLÓ ÓRA, bronz, zománcos számlappal. Rokokó stílus. 10.—

997. NÉGYOSZLOPOS ÓRA, fekete fa, alabástrom oszlopokkal, bronz- és gyöngyházdíszítéssel. Magyar, biedermeier. 60.—

998. ÁLLÓ ÓRA, alabástrom, bronzveretekkel, számlapján két római alakja. Bécs, empire. 100.—

999. KÉTOSZLOPOS ÓRA, fekete fa, két alabástrom oszloppal. Magyar, biedermeier. 70.—

1000. SZEKRÉNYÓRA, fa, bronzveretekkel. Magyar, Louis XVI. 60.—

1001. KÉT CSÜNGŐ, arany. Biedermeier. 100.—

1002. ÓRALÁNC, arany, kígyós fonatú, kulccsal. 18 karát, kb. 16 gr. XIX. század. 180.—

1003. ZSEBÓRA, arany, elő- és hátlapján látható szerkezettel. Jelezve: *Fernand Aliez & Bachelard a Genève.* Genf, 1800 körül. 18 karát, 29 gr. 330.—

1004. ZSEBÓRA, arany, kék zománcos számlapján ezüst alakokkal. Svájc, 1800 körül. Szerkezete ép. 18 karát, 21.6 gr. 300.—

1015. NÉGYZETES ASZTALI ÓRA, ezüstözött réz, vésett díszítéssel. Jelezve: *Johan Ferd Mehrer Augsburg.* XVII. sz. Szerkezete működik. 160.—

1016. OSZLOPOS ÓRA, fa, két alabástrom oszloppal és két szerecsen alakjával. Magyar, empire. 110.—

1017. ÁLLÓ ÓRA, aranyozott fa, az óraház mellett Apollo alakja áll. Jelezve: *Johann Weltz a Eysenstadt.* Magyar, XVIII. század vége. 140.—

1018. HATOSZLOPOS ÓRA, fekete fa, aranyozott részletekkel. Magyar, 1820—30. 80.—

1019. ÁLLÓ ÓRA, faragott és szinezett fa, álló török alakjával. Magyar, 1800 körül. 60.—

1020. ÁLLÓ ÓRA, fekete fa, kis szekrényalak, forgó számlappal. Biedermeier. 30.—

1021. KIS ÁLLÓ ÓRA, Boulle-modorú berakással. Üvegburával. Bécs, 1840—50. 15.—

1022. KIS ÁLLÓ ÓRA, hasonló az előbbihez. 15.—

1023. ÁLLÓ ÓRA, Boulle-modorú békateknő és réz berakással. Bécs, 1840 körül. 30.—

Weltzer Orbán

ötvös Nagyszeben

Königsrichter. 236. l

1306

Urbanus Weltzer, M 1554, e. —1581. (A.: I,17. Gy.: 16.)
Sorleg, kuppáján nagyobb, talpán kisebb hólyagokkal. — *Pokal*
m. größeren Buckeln an der Schale und kleineren am Fuß. M—H 15
Mus. Nat. Hung.

Weltzer Orbán

otv.

Könnagyötvi 1306. r

Welzer Orbán

nagyszebeni ötvös

XVI. sz.

d.

Jml

Fülek.

Az ostromlóktól körülv
bogó leng, a háttérben balra
látszik, az előtérben pedig
ve lovas parancsnok áll. Fel

CONTERFACTVR DER VOESTVNG
BELEGERT VND ERÖBERT.
fölül középütt: 9.
magyarázó szövegének pedig k
fejezése: L. Hamaski.

Rm., mér. a vk. 15.

198-91-2

Welzer György János

ötvös

irod belép. 1641. nov. 11.
+ 1654. okt. 11.

Gy. Brassó Erd. Muz.

382.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

Welzer Georg Joh

ötvös

1641. mesterré lett.
1654. meghalt.

BRASSO
RE. 2 il.

Welzer Christóf

vésőfaragás

Kassa 1672

l.

Arch. Ért

1909. 269. l.

kben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
iklós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép-
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
t és kalandmentes külpolitikát akar.
mhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hívom őket, csat-
z. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
iájáért, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

ne és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-
a nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.**

a sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

WELTIZ János építész

KÖRMÖCZY Katalin: Lakáspolitikai törekvédek a fővá rosban a két világháboru között. = Folia Historica , 14.1989 87.

Weltzl Károly

az OTI Albertfalván
épitendő földszintes
sorházak terop
megvétel

MMÉPKözl
1942.128.l

Weltzl János

Épitész

Az ostrom utolsó napjaiban az óvóhelyről felment lakásába, hogy kislányának valamit lehozzon, egy becsapodó akna megölte (1945)

Fischer József

A realizáció, egyében Tér és Forma 1944-45. 11. sz

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Weltzl János †
építész

Fájdalomtól megtörve tudatja özv. Weltzl Jánosné sz. magyarpadéi Kenedy Etelka és kisleánya, Mária Andrea, valamint szülei: Weltzl Károly okl. gépészmérnök és neje, testvérei, Weltzl Zsuzsanna és Katalin, hogy az ostrom alatti tragikus körülmények közt elhúnyt felejthetetlen férje, illetve édespapikája,

Weltzl János

okl. ép. mérnök

30 éves korában elhagyta meleg családi otthonunkat, eredményes pályafutását megszakítva és távozásával pótolhatatlan űrt hagyott maga után.

Drága halottunkat a farkasréti temetőben június hó 25-én d. u. ½3 órakor helyezzük örök nyugalomba a r. kat. egyház szertartása szerint.

Áldást, boldogságot nyujtottál jelenlétedtől, soha nem múló fájdalmat távoztaddal.

XI., Beregszenyi-u. 14. IV. 3.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Magyar Nemzet
1946. jun-22.

Weltzl János

építész

l. :

Építőmunka

1934. 25. l.

MDK

Weltz János építész

Halászközép 1941. Tervrajzok

< Weltzl János >

építész? cikke

< > Városépítés és vá-
rosvédelem. (Páris
multja és jövője)

MMÉEKözl

1940. 7-8. sz. ké-
9-10. sz. verzel.

Kerésnek a Mű- és
Középítési Kazostá-
lyok 1939. évi jan. 16.
ülésen tartott előadá-
sa.

Weltzl János, épitén
belsőépitén —

Beresényi ukai lakás belső tere, Bp. 1934

— : Fotók

36 - 37

Magyar
Épitőművészet Bp. 1983

83/2

Weltzl János, [építén]

L: Ellér István

– Helyesbítés

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

10-12

83/4

Weltzl János építész

CIAM egyik magyar
vezetője

– Major Máté: ép.
Művészet 1985/4/8

Weltzl János

1944 őszén a magyar CIRPAC csoport tagja.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967 Budapest 1970.

1051

Weltzl János

1938 után a Fischer József köre csaportosult építészek táborához tartozott.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867 – 1967 Budapest, 1970

820

Weltzl János

1943-ban épitelt budapesti bérházat.

Morényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967 Budapest 1970.

821

WELTZL JÁNOS, építész

A Tér és forma 1945-ben megjelent számában: "Az építészet háború utáni feladatai Magyarországon c. deklarációt, mely az építészetnek inkább a társadalomformáló szándékát, mint a képzőművészethez való csapódást deklarálja. Ezt Fischer József, Kismarty Lechner Lajos, Major Máté, Weltzl és Granasztói Pál irták alá. Szöveg: 11.old 3.jegyz. 20.old

GRANASZTÓI PÁL: Művészet-e ma az építészet ? 9.old

VALÓSÁG, A MTT. folyóirata, 1973. 6.sz. Bp.

MDK

Welzl János

Az építészet háboru utáni feladatai Magyarországon.
Tér és Forma, 1944-45. 11.sz.

Weltzl János

építész Budapest.

fél évi építészeti tanulmányi ösztöndíj Franciaországba - 1936/37

Pesti Napló

1936. aug. 2.

Hadsereg.

Az ábrázolt irodában egy
egy Fourir és egy Stabs Profos
többen dolgoznak és beszélgetn

Kaiserth
OESTERRE

Szines kny., mé

140-91-9

<Weltzl János>

épitéz cikke

<> Szerkezet és forma.

Tér és Forma

1944, 9. 4. 133–

136. l. kepekkel

198

Talán ugyanaz. — *Vielleicht derselbe* (Hans W.)

Talpaspohár ~~reneszánsz~~ ékítménnyel. — *Kluftbecher* ~~*im. Renaissance-Ornament.*~~ M—H 16,8

Iparm. Múzeum — *Kunstgew. Museum*, Bp. Expos. 1931: 190.

Vneszánsz
⊢ s
⌋ mit Renaissanceo

házak foglalják el, a melyeken innen
suk állva beszélget; az előtérben az út
n pedig balra fák képeznek csoportot. Az
alra: L. de Paal.

a Nemzeti Szalonból 1600 Kán. (903/902)

Welzer János

brassói ötvös

XVII. sz.

l. 1624–1659.

Jul

2 min.

Kőrte egyik a

Nemzeti Mú-

zeumban

Welzer (Hans) János

ötvös 1614

laid

Gyárfás Brassó 105

Welzer Janos

otv

Kőmagyötvj 197 sz

Welzer János

Ötvös Brassó

Kőmagoly. 34. l.

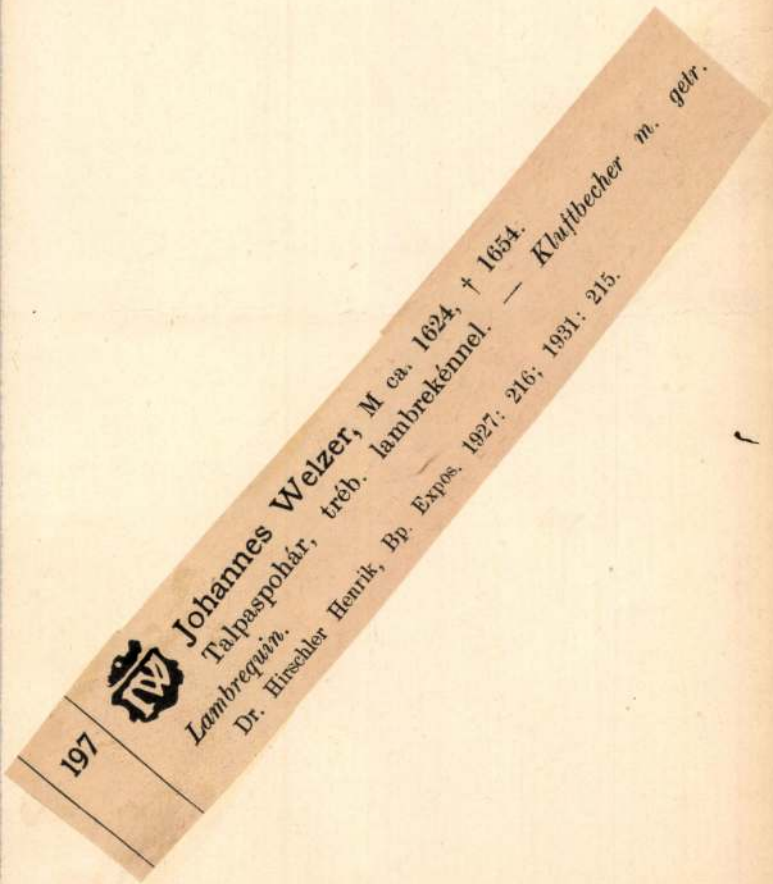

egy vén bükkfa áll csaknem egyedül és
hámlott. A háttérben a fák sürű lombjai

a Nemzeti Szalónból 1200 Kán (903/902)

WELZER Iván térmetsző

FODOR Ferenc; A magyar térképirás. 1-3. Bp., 1952-1954 74.

1699-ben véste (Brassó)
Horandó Vincenti cs. hadmérnök
Erdélyről készült térképét

Welzer István

brassai vézm.

1699

l.

Archiv des Ver.

f. sieb. Landesk.

29. K. 1900. 2. füzet

327. l.

Könyvtárumban

Kubinyi Vahot

Magyarország és Erdély
Képekben

III. K.

Pest.

1854.

feld

Welzer István

ötvös, rezm.

1699-1734 kört

Brassóban

lásd 2 Bielz Graphik

12, 29. l.

Mus.

j: 6.

1 Röt. 8°

Daun

Berthold

Veit Stoß.

Mit 100 Abbildungen nach Skulpturen, Gemälden und Kupferstichen

Bielefeld u. Leipzig

Velhagen u. Klasing

Welzer (Stefan) Istvan

ötvös

1740 mesterré lett.
1785 meghalt.

BRASSÓ
RE. 221

Welzer Stefan

ötvös 1738

laid

Gyárfás Brassó 133

Welzer Stefan

ötvös

irod beáll. 1740. dec. 21
+ 1785. máj. 28

Gy. Brassó Erd. Muz.

386.

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

evi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Welzer István

nagyszebeni nyomdász

Déva vára és városa, rajzolta Giovanni Morando Visconti (1699), metszette fenti; és kiadta Mappa della Transilvania c. nagy térképének szélén

A térkép egy példánya a bolognai Marsigli-gyűjtemenyben

Repr

Veress Endre

Izabella kiratyné 1519–1599. Magy. Tört. Élet. Bp. 1901. 217. l. Szöveg 512. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Welzer István

rezm.

Deva vára és városa

Giovanni Morandi-Visconti rajza után

rézre metszette fenti

Megjelent:

Mappa della Transilvania 1699.

Repr.

Márki Sándor

Dósa György

Magy. Tört. Electr.

Bp. 1913. 419. l.

534. l.

"szent István korában egymás mellett,
kelődve két különböző eredetü és termé-
, két jog élt és müködött hazánkban."-irja
adalmi életnek ugyanezen kettőségét

ahogy nem lehet megérteni a külföldi
gész fejlődését külföldi hatásokkal
értékelt és nem ismert korszak telve
retlen értékelle. Csak nem rég mutatott
antik ujéledésre. ami pannoniai, tehát
Ugyan ilyen helyi fejlődés eredményének
oportot. AxXXxxxxxxxxx
ltséggel tel tett világában, egy az ezre-

Welzer (Steffen) István

ötvös 1685

lásd

Gyárfás Brassó 127

Welzer Stephano

de Corona

1689-1699

l.

Eperjessy 1929

63. l.

Weber (Stefan) István

ötvös

1700. mester lett.

1734. meghalt.

BRASSÓ
RE.
72 l.

Weltzer Steffen

ötvös 1700 - 34

László

Gyárfai Brassó 325.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Weltz János

teroezte a bp-i Bercsényi utcai bérházat 1943. 187. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867-1967. Budapest 1970.

831

Welzer (Stefan / Johan

ötvös

1615. mesterré lett.
1636 meghalt

BRASSO
RE. 2'l.

Welzer Stefan

ötvös

laid

Gyárfás Brassó 65.

Steffen | Weltzer

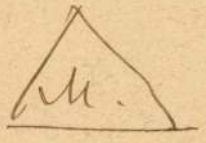

Welzer Steffen

ötvös 1615

kassá

Gyárfás Brassó 102

Welzer Steffen

ötvös
bäll. 1615. szept. 1.
irod + 1636. aug. 26.

Gy. Brassó Erd. Muz.

386.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Welczer István

ötvös.

1633 és 1634-ben a brassói ötvöscéh céhmestere.

A brassói ötvöscéh vagyonjegyzéke. 1633 és 1634.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve. Bpest. 1884. 17. l.

Welczer Steffen

ötvös

irod

G. Brassó. Sáradok

236

1633 Wortman
ban

1634 " "

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a mühelyfőnök v
alá

8. sorsz. Mühelyi minta.

Weltz János, építész

L: Alpár Ignác

Pusztai L.: A magyar építészeti műszótár 35

Magyar
Építőművészet Bp. 1983 83/2

Weltz János, [építén]

L: Feszl Frigyes

dr Vámossy F: Az építészeti kritika hazai történetéből
16-19

Magyar
Építőművészet, Bp. 1983

83/1

Wenzel József

épitész Balatonmária fürdő

Tér és Forma

1935. 26, 27. l.

(Balatonparti ugyanak, képekkel) Terverte és kivitelezte fenti.)

Egyik könyvtárterem.

Wenczel Moler.

Kassán 1512. ben. cf.
Sikalomban szeggel a

ROD.

Kem. 414-415

Wenzel Ágost Frigyes

Sárospataki kastély

Diósgyőri vaskámorok

Magyarországi városképek

Magyar Nemzeti Mus.

Katalógus Kózsa György

Wentzel Fr.

Buda et Pesth

[Pest és Buda madártávlati kép.
Felv: J. Lith. dr. Fr. Wentzel a
Wissenbourg. [1860 Körül.] 36x24 cm.

Bp. 769/159. Föv. Ksz.

Maister Wenczla puxen-maister

agyöntő.
nem ellandó lakós Pozsonyban, meghívásra jött oda.

Pozsony. 1439–40. A tulajdonkepeni öntést már a tegédei végezték, ő maga készítette az agyukhoz való formákat, a mely sokszor szobrászati ékitmenyekkel cimerrel, feliratokkal sok voltak ellátva.

Fizetése heteinként 1 arany forint.[1]

Ügyes munkás lehetett, mert kamarás többször számol el részére pitalom fejében 1–1 aranyat, egyszer pedig egy bundát is vett neki a vágot. 2) öt mintán megbetegedett, kezelő orvosa számára is a fizetéki 2 fl tot. aranyban.

1) Ortvay T. Pozsony város története. Pozsony 1900. II. K. III r. 284. l.

2) u. ott. 287. l.

Jöt mikor el akat menni Pozsonyból, a város hogy lehőtelezze a ott tartsa 4 aranyat fizettet ki neki.

WENCZEL KAROLY, iparos

Szombathelyen,1919-ben a megyei direktórium maga elé idézte Wenczel Karoly,Somogyi Ernő,Klonkay Gyula és Blumschein Ignac iparosokat,mivel a tanoncokkal rosz szul bantak.Ezzel visszaszoritottak az iparosokat a tulkapasoktól. 447.old

SIMON MIHÁLY: A szombathelyi szakmunkásképzés és ipariskola története 1948-ig II. 442.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

WENCZEL KÁROLY, kisiparos

Szombathelyen dolgozott. 1919-ben a kisiparosok tanoncai
cainak bérét a direktórium önkényesen felemelte. Ezzel
a kisiparosokat megkárosította. A tiltakozó Wenczelt me,
fenyegették, hogy forradalmi törvényszék elé állitják.
93. old

HORVÁTH FERENC: Iratok az ellenforradalom idejéből
91. old

VASI SZEMLE, Helytörténeti évkönyv. II. köt. 1959.
Szombathely, 1959

Wenczel Márton ,grafikus

MDK

Ezt a pályázatot az O.M.Ip.müv.Tára.hirdette a Vaskereskedelmi és Vasipari Szövetség megbizásából az aug.-ban megnyiló vasipari kiállitás számára. 35.pályaterv érkezett be.

W.M. kapta a 2000 koronás III. dijat

Két iparmüvészeti pályamü.
Magyar Iparmüvészet. 1921. 78.l.

Wencellaus

roch scriptor és miniátor

1469

lázd

Berkovits kézirat

18. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Wenczely Tanos nyomdáz
(Karánsebes)

Szép nyomtatványokkal tűnik ki. Délmagyarországi kiállítás

Setwind Béla: A délmagyarsz. kiállításról
Grafikai Szemle 1891. 9 z. 136.

Wenczel József

kalocsai építőmester

lásd

Pintér Imre

A kalocsai főszéke-
egyház Bp.
1942
48. l -

I. „Lágymányos"

Wentzel Fr.

Buda-Pest:

~~E lap~~ A testvérvárost a pesti oldalon a Széchényi utczától a ferenczvárosi régi katonai kórházig s a budai oldalon a kapucziunsok templomától a Gellérthegyig oldzaj teszi szemlélhetővé, ~~a~~ hogy a partok mentén meg a Lánczhíd fölött és alatt, számos gőzhajó, csolnak és bárka közlekedik és kötött ki ~~van kiköve~~. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt:

„783";

ezután: „Bude & Pesth" és „Ofen & Pest";

alól balra: „Lith de Fr. Wentzel à Wissemburg",
jobbra: „DEPÔT, Fr. Wentzel Editeur rue St Jacques, 65, PARIS."
es középütt: „Déposé."

Könyomat, méretei 24.3: 36.8 c/m.
Köre rajzolta: Wentzel Fr.

Ltsa 4500 (szines nyomat).

57/94 № 30

Wenzel, Fr.

litografus

Az alábbi templomot ábrázoló litografiája

Emlitve (A Fő-városi Könyvtárban)

F. I. 1. F. I. 21. 4. alatt

Szabópesti ferencrendiek

61-l -

~~61-l~~

Jött

~~193~~

~~46~~ nap

Ment

	à		Összeg	
	Pengő	fill.	Pengő	fill.
	23	—		
			690	73.
			690	73

M. F. Ö. Árukönyv.

Wenckheim Krisztina grófnő

Ünnedvelő rajzoló

Figurális rajzokkal díszített kezdőbetűk fenti rajzai utánfába metszve Szent László családfája, m. o. H.

Repr.

vmd

Bunyitay Vince:

Szent László király emlékezete

Bp 1892

Szent László hazahozzák Hulai: Magyarországba. M. o. H. repr.

A müvek eredetiségéről a mu-
árus jótáll. Azonkivül modern mes-
terek képei is kaphatók nála.

AZ EGGENBERGER-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS

(Hoffmann és Molnár)

kiadásában megjelentek:

Az országos képtár kiválóbb müvei. *Pulszky* Károlytól. I. füzet. Francisco Goya „Paraszt leány" cimü képének rézkarcával, metszette Rajon P. Budapest, 1878.

A figuralis rajz és festés elvei, melyek a m. kir. orsz. mintarajztanoda és rajztanárképezpei szakoktatásnál alkalmazásban vannak. Irta *Székely* Bertalan, Budapest 1878. Ára 40 kr.

A képzőmüvészeti oktatás külföldön és feladatai hazánkban. Irta *Keleti* Gusztáv. Bpest 1870. Ára 1 frt 40 kr.

Vázlatok az iparmüvészet köréből. Irta *Prém* József. Bpest. 1877. Ára 50 kr.

Wenckheim Krisztina
grófnő

Szent László csatája
Csechalomnál a kunok-
kal. Fametszetben
repr.
Szent László -és a csoda
szarvas repr.

Bunyitay Vince
Szent László király em-
lékezete. Bp
1892.

atőrök és Gyüjtők Egyesületére
az Egyesület igazgatósága nyujt.
18., III. em. 12.)

FEL

belépésre az Uránia

Alapító tag az, ki a
mindenkorra legalább 20c
részletekben kivánja lefiz
évi kamatot is tartozik fi
telezi magát három éven

Minden egyesületi
ket élvezi:

1. díjtalanul kapja az
köztük az «*Uránia*» czin
folyóiratot, melynek az el
egymagában 8 kor. s m
lépett s a tudományok első
minden szakra kiterjedőle
illusztrálva jelenik meg;

2. évenkint *legalább*
lyekkel a bemutató előadás

6. Illusztráció a „Csodák könyvé"-ben közölt fametszet nyomán. Pintér L.: St. Ladislaus König, Held und Heiliger. Budapest 1942. 18. lapján

litikai tettét, ám itt sem látható semmi csoda.[26] Az angyali jelenés motívuma csupán a 17. század végén jött elő a képzőművészetben, Tarnóczi István már említett könyvének 21. rézmetszetén.[27] *(11.kép)*

Várad egykori fényének föltámasztására tett erőfeszítések, és az új székesegyház építése a 18. században fölelevenítették a püspökség alapításáról szóló legendákat. Az ide köthető ábrázolási típus a Patrona Hungariae-tiszteletben gyökerezett. Ez a gondolat a 15. század végén fogalmazódott meg először — ugyancsak Váradon — a *Szent László-ének* latin, illetve magyar nyelvű változatában. A 16. századtól azután föl-fölbukkant Szent László-ikonográfiájában is a ferences obszervancia hatására, majd a jezsuita törekvéseknek köszönhetően.[28]

1778-ban Vinzenz Fischer örökítette meg a váradi alapítás legendáját az akkortájt már befejezéséhez közelálló székesegyház kereszthajójának jobb oldali mellékoltárképén. Ikonográfiája a Regnum Marianum-kultuszra és sztereotip barokk sémákra támaszkodott, de közrejátszhatott kompozíciójának kialakításában Szent Lipót — Fischer által kétségtelenül jobban ismert és a Habsburg dinasztia által is propagált — egyik ábrázolási hagyománya is.[29] Néhány évvel később, 1782-ben Bachman J. Gáspár nyúlt a témához, aki kissé átformálta Fischer oltárképét.[30]

Létezett a témának egy negyedik variánsa is. 1775-ben Mansfeld Sebestyén Gánóczy Antal dolgozatának címlapelőzék-rézmetszetén ábrázolta a váradi püspökség alapítását. *(12. kép)* Grafikája megbízójának koncepcióját volt hivatva alátámasztani. Gánóczy ugyanis e művében a bihari (!) püspökség I. László-kori eredetét akarta igazolni (Pray Györggyel szemben), és ehhez szüksége lehetett egy olyan illusztrációra, amelyik képi eszközökkel nyomatékosította ugyanezt a gondolatot.[31] Mansfeld e feladatot úgy oldotta meg, hogy egyszerűen tükörképét adta — lényegtelen változásokkal — a Tarnóczi-féle Szent László-életrajz 23., zágrábi metszetének. Ennek néhány motívuma azután fölfedezhető még a 19. századi ábrázolások között is, például a Nagyvárad-újvárosi plébániatemplom 1863-ban festett főoltárképén, a bécsi Friedrich Silcher alkotásán, vagy id. Stomo Ferenc 1879-ben készített falképén a nagyváradi püspöki palota ebédlőtermében. *(13. kép)*

Egy évvel később, 1880-ban Lotz Károly dolgozta föl a témát a budavári Nagyboldogasszony-plébániatemplom északi mellékszentélyében, a Szent László-kápolnában. Falképének ikonográfiája középkori hagyományokra támaszkodott. A kép előterében — akárcsak a *Képes Krónikában* — az alapító király áll a családjával és a váradi püspökkel. Mellette a templom építésze térdel derékszöget és a templom alaprajzát tartva. Háttérben már a kéttornyú székesegyház magasodik. A Szent László felé forduló építész egyébként alighanem Schulek Frigyes, aki 1879-1896 között restaurálta a Mátyás templomot, és őrá utal a festett templom nyugati főhomlokzata is, amelyik egyértelműen a jáki apátsági templommal azonosítható.

A Nagyváradhoz közeli *Szentjobb* bencés apátságát Hartvik üspök legendája szerint — a Szent Jobb tiszteletének előmozdítása érdekében — ugyancsak Szent László alapította.[32] Az ereklye föltalálása és a befogadására szolgáló templom fölszentelése egy 18. századi győri falképen és egy 19. századi főoltárképen látható a Komárom-Esztergom megyei

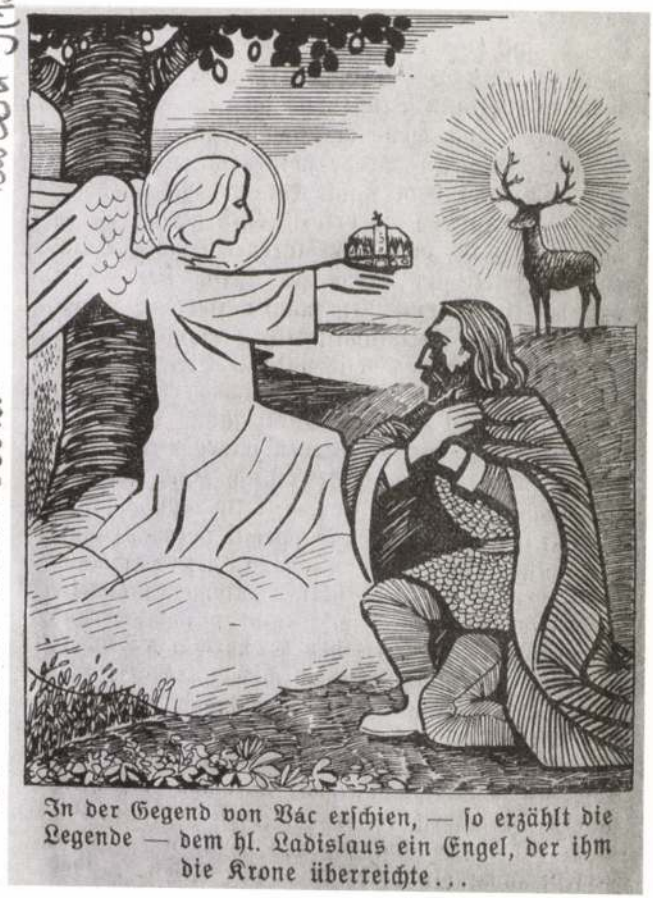

7. A váci szarvas-jelenés. Wenckheim Krisztina, 1892.

Tárkány község Szent László titulusú plébániatemplomában. Ezt az olajképet Globocsnig (Globusching) Ferenc győri rajztanár festette 1858-ban.[33] *(14. kép)* Középkori ábrázolásokat nem ismervén talán a Mansfeld-féle rézmetszetet nagyította föl óriási méretűre, és a fiktív szereplők helyett a kortárs egyházi és világi méltóságokat állította a templom elé. Elképzelhető azonban, hogy a győri székesegyház káptalani sekrestyéje fölötti, Franz Hajdyn által 1771-ben festett falkép is közrejátszott létrejöttében. Egy egyházalapítást megörökítő mellékoltár látható még a *trencséni* jezsuita templom egyik kápolnájában is. A rendkívül kvalitásos festmény 1710 körül készült Andrea Pozzo egyik ismeretlen magyarországi követőjének műhelyében.[34]

Elképzelhető végül, hogy valamelyik egyházalapítás helyet kapott a *bucsuszentlászlói* olajfestmény is. A lunetta alakú képekből mára mindössze 8 maradt.[35] A festményeket 1734-ben Schmaltz Theotimus ferences szerzetes készítette Tarnóczi István sokszor idézett munkájának rézmetszetei nyomán. Valószínű, hogy mind az ötvenkét metszetet nem nagyította fel, csak a Szent László életének legjelentősebb eseményeit, de minden bizonnyal szerepelt közöttük a zágrábi vagy a váradi püspökség alapítása.

Szent László egyházalapításairól a legnagyobb számban mégsem a liturikus irodalom vagy a képzőművészet, hanem a népi emlékezet szól. Népi hagyománya a már említett középkori hagiográfiai szövegeken alapul, amelyet a néprajzkutatás az ún. templomalapítás mondái közé sorol.[36]

Moldva egyházának alapítása például egy tatárok elleni sikeres ütközethez fűződik, míg a *Püspökszentlászlón* egy vadászat eredménye.[37] Hasonló monda kapcsolódik az eperjesi (Prešov, Szlovákia) Villec hegyen álló kápolna alapításához, amelyet Lasztókay László jegyzett föl a múlt században.[38] Homoródszentlászlón a múlt századi néphagyomány azt tartotta, hogy „ottan Szent László által épített templom és kolostor állott."[39]

A Nyitra vármegyei *Kolon* (Kolinany, Szlovákia) falu templomának keletkezéséről szóló hagyományt a Műemlékek Országos Bizottságának egyik irata őrizte meg, ahol a történetet Szabó Dezső közjegyző a következőképpen adta elő a „nép elbeszélése nyomán": „Szent László egy vadászatra indult és a rengeteg erdőben eltévedt; — sok napi bolyongás után az éhség és szomjúságtól teljesen kimerülve egy nagy hegyre ment fel s ott Istenhez fohászkodott, — mentse ki veszélyes helyzetéből. A király kísérete sok napi keresés után feltalálta Sz. Lászlót; Szent László király azon a helyen a hol őt fellelték Istennek hálául templomot építtetett."[40]

A Bálint Sándor által megkezdett patriciniumkutatások legújabb eredményei, újabb adatai[41] vagy más jellegű hagyatékok (Genthon István máig kiadatlan topográfiai levelezése stb.)[42] nyilván még tovább bővíthetik az ide köthető elbeszélések

8. A zágrábi püspökség alapítása. Rézmetszet Tarnóczi István verses Szent László-életrajzából. Viennae 1681. 202. p. 23. kép.

Welzlsperg

1791

l.

Eperjessy 1929

53 l.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

31 nap **OKTÓBER** 43. hét

20 Vasárnap		Vendel *Iréne*
21 Hétfő		Orsolya vt. *Orsolya*
22 Kedd		Kordula sz. *Előd*
23 Szerda		Ignác pátr. *Gyöngyike*
24 Csütörtök		Ráfael főan. *Salamon*
25 Péntek		Mór pécsi pk *Blanka*
26 Szombat		Dömötör *Dömötör*

WELZER, Johannes Georgius Franciscus

MÉM 1997 122.

jogszabályok tükrében 197
9 (1984) 53-65. .i.Barcza

~~546~~. Barcza Géza: Műemlék

546. BARCZA Géza: A műemlékek
Műemlékvédelem, 24 (1980)

~~547~~. Barcza Géza: A műeml
védelme. >

Barcza Géza: Műemlékvédel
>

Barcza Géza: A népi műeml
helyszíni megmentésének r

Barcza Géza: A területi v
műemlékvédelmi és egyéb j

547 A. CZÉTÉNYI Piroska - BEN
Műemlékhatósági tevékenys
Műemlékvédelem, 21 (1977)
A.:;.i.Hadházy Aba:;.i.Be

~~548~~. törvények, rend

548. 1/1976 (III.15.) MTTH szá

WELZER Johannes Ivanói ötvös

MÉrt. 1997 120.

védelem, 23 (1979) 76-78. .i.Gerő

ló a magyarországi Egri Nyári
mről, 1978. július 7-től
védelem, 23 (1979) 361-362.

ány szó Sopron aranyérméről. =
176. .i.zzzSopron:;.i.Hárs

V. Országos Műemléki Konferencia
s, 1987, 2-3. 20-24. .i.Hársfai

II. Nemzetközi Ipari
s [Ironbridge, 1973. május 29.-
éneti Szemle, 8 (1976) 268-271.

zeti együttesek védelme c.
77. június 23-29. =
122.

zeti Bizottság alapszabálya,
4. május 4-i ülése. =
311-313.

Wentzel, Fr

Budapest. T. 4500.

Az északról felvett látképen balról Pestet, jobbról pedig Budát látjuk a Lánczhiddal, mely fölött és alatt számos gőzhajó és csolnak közlekedik. Mindkét városban az utczákat járó-kelők és kocsik élénkitik. Felirata a 783 számmal jelzett lapnak

balra: Buda & Pesth
jobbra: Ofen & Pest.

alól balra: Lith. de Fr. Wentzel à Wissembourg
középütt: Déposé
jobbra: De DEPÔT, Fr. Wentzel, Editeur rue St. Jaques, 65 PARIS.
legalól jobbra: Kugler László, Pesten.

Szines kny., mér. az alányomásnak 24.3 : 36.7 cm.

57-94-30.

Welther Urban

1558. ÖTVÖS

IROD.

Te

Weltzer István II

ötv.

Könnagyötvj 756 sz

Weltzer István

fedeles kupájót, 1720 körül, a romániai Mogosoàia kastélyban őrzik.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

30 l.

Weltz, Johann

Michael

Órás

l.

Csat Frey Öst Kunst

XXIV.K

XXXI, 76, 133. l.

1080

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eger,	Székesegyház Mária Kápolna (Szoldatics)

Wenczlaw Goltschmid

Adólajstrom Körmöczbanya 1450. 1 fst ado volt vá Kivetve, emit vegadott. In circulo lakott.

Fejér pataky László. Magyarországi városok régi számadás könyvei. Bpest. 1885) (lásd. Venczel otvos)

636b és 637a l.

Wenzlaw Goltschmid

Körmöczbánya 1450.

Lásd Goldschmid Wenzel

B 173. l

Mendel steinmetz

Kassa. 1481–1490 a com-
munitas tagja.

Kla 49. C,

Wendel

Köf. Kassa. 1475

laid

Arch. Sist

1910. 264

Wendel köfaragó

1472 ben nyert polgárjogot
Kassán stb.

1479. városi Évgülcsitag
1495 - Görcsön templomot
épít.

irod.

+ K + 43. l.

A szegedi m. kir. állami fő

Érte

.....

.....

.....

..... *tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Endrényi I

meister Wendel Steyn-
metz

1472-ben polgárjogot
nyer Eussán.

Kr 55 l.

Wendel steynmecz

Krassa. 1476.

Virosi jegyzöki

Ke 55 l.

MDK

Wencsik diszletfestő

A Nemzeti és Operaház diszletfestőműhelyének főbb tagja.

Cikk: Hogyan készül a diszlet.

Uj Idők, 1913. I. 77-78.1.

Wendauer Rudolf †

butorasztalos

l.

Iparm.Isk.Évk.
1930-34. 27.l.

Kedves kötelességünknek teszünk eleget, tolmácsoljuk a m. kir. vallás- és közoktatásügyi m tetését 3000 pengős támogatásával lehetővé tette;

de hálás köszönettel tartozunk az Orsz. hivatalos közlönye: a Magyar Iparművészet klisé

Évkönyvünk képanyagának művészi megj Weinwurm Antal urnak, aki az illusztrációhoz szül önköltségi áron készítette;

hasonlókép köszönettel adózunk Szuchy urnak a tanműhelyekről készített felvételekért.

Wendauer Rudolf

bútorasztalos

1931–33

Iparm.Isk.Évk.

1930–34. 46. l.

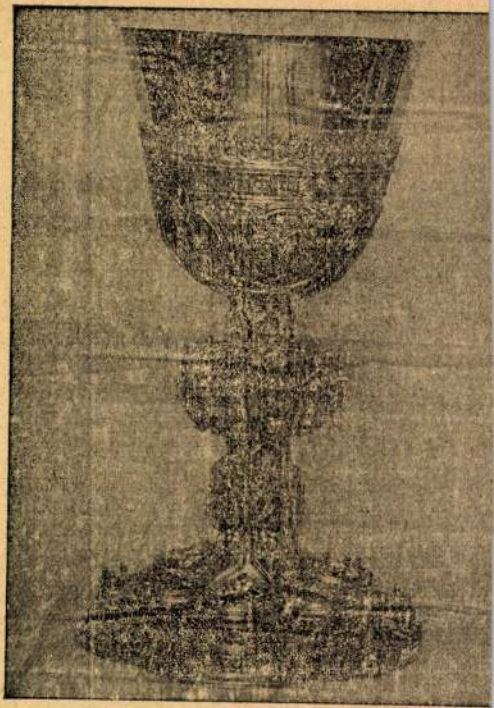

244. kép. *Suky Benedek kelyhe, 1440 körül.*

MDK

Wendel kőfaragó.

1472. nyert polg. jogot.

1495. abanj vm. - i Gönczön Apl.-t épit.

MMÉE-Közl. 1904. 38 k. II. für. 43. l.

Kemény Lajos: Kassai ép. mesterek.

M.D.K.

Wendel, Kőfaragó

1472-ben nyert polgárjogot Kassán, 1479-ben tagja a városi közgyűlésnek, 1495-ben az ebauj-vármegei Gönczön templomot épit.

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38. köt. 43. old.

Wendl Mátyás

farehas

Sopron

1577. márc. 11.

volgáraskü

Házi

önye

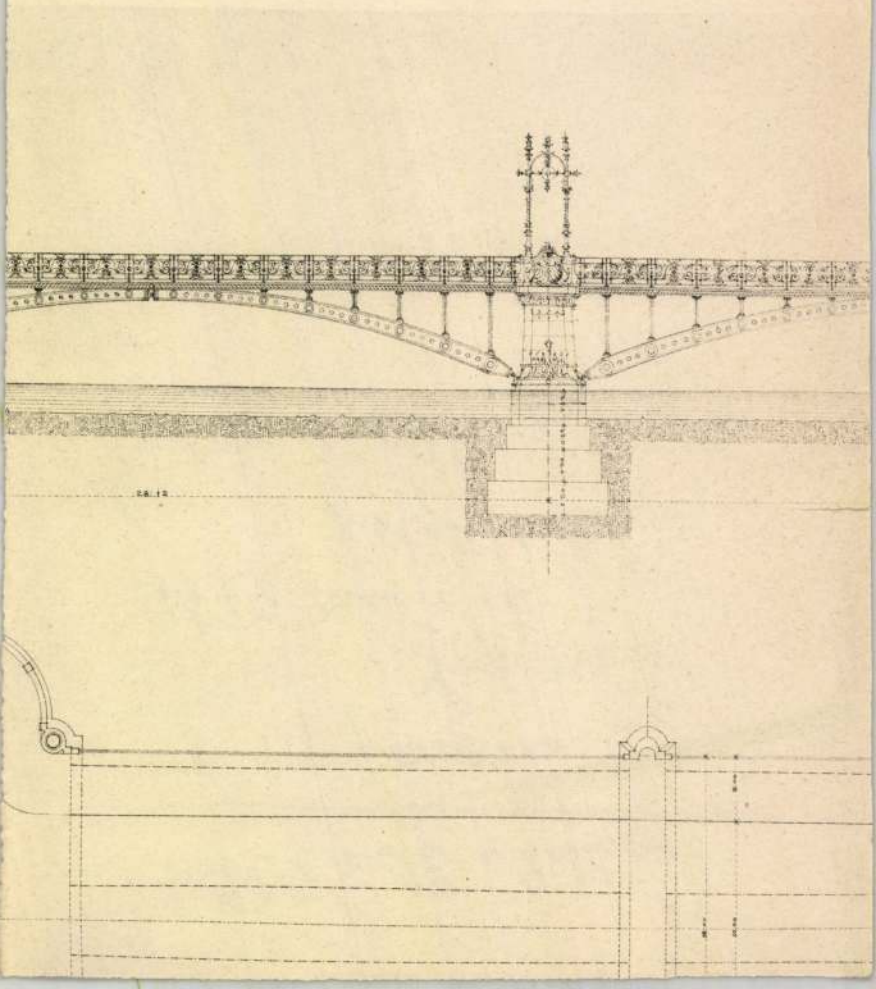

M. D. K.

WENDL János György festő

szül. Oravicza

1735 iratkozik be a bécsi akadé-

mián

Garas XVIII. sz. 262. l.

Wendl Mária

1915/16 – 1918/16

Ferképzőintézet

148 l

a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
aki félországot hóditott meg a nemzeti nép=
irsam minden jóérzésű ember, aki rendet,
alandmentes külpolitikát akar.
jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
becsületes iparkodással szolgáltam minden
, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
ehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
n jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
el.
löntő választások előestéjén

Payr Hugó.

WENDELIN PETER, hangszerkészitő

"MEISTERBUCH/1836"/1870-ig/, 179 lap, 63-on német szöveg 3 irástipus.a/.Kalligrafált"gestorben i t..."sir,kereszt szomorúfüz.1836-1845.b/.Lent halálozási dátum tintával 1845-1870.c/.Lent adat,halálozás vékony"tintával,1846-1870.-1856 után ceruza bejegyzések. 6.jegyz "19.lap.WENDELIN/PETER/Forte Pianomacher/den 2ten Februar/18-1.". 195.old

GÁBRY GYÖRGY: A pesti hangszerkészitő céh Mesterkönyve 193.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI. 1970. Bpest.

Wendelovszky Ferenc MDK

Falurészlet, akv.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Wendel György

Oravican született

1755.

lásd

Fleischer Bécs

95.1.

Cosmerovius, Matthaeus IX. 133.

WENDEL-WIDMER, Barbara Ruth: Die Wunderheilungen am Grabe der Heiligen Elisabeth von Thüringen. Zürich, 1987. ism. KÖLNEI Lívia. = = Orvostörténeti Közlemények 125-132. 1989-1990. 215-216.

Aryvéházi Szt Erzsébet

Az OSzK-ban õrzött, vizsgálatunk tárg
kerti homlokzata felõli távlati akvarell-
aranyozott belsõ keretû paszpartu-ba he
részint hiányos meghatározása szerepel.[1]
keleti és hosszabb északi szárnyát,
hangsúlyos, centrális elrendezésû töme
képezõ, gazdagon tagolt homlokzati k
nagyméretû, négyzetes alaprajzú manz
Enyhén hátraugratott homlokoldala elé
gazdagon tagolt fassade-ja került: k
háromtengelyes homlokzattal és magas,

---

[9] ld. Schoen A.: A buda-krisztinavárosi templom, Bp. 1
[10] Mindkettõt közölte Sisa József. ld. 1.jegyz., p.157.
[11] A kétnyelvû felirat "R...kastély távlati nézete (Schlos
építette Steindl I. (Projectirt und vereinfachter der Bau a

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Wendland János

rendes rajztanító, díszítmenyi festész, tanította a VI. ker. iparrajziskola I. és II. osztályaiban a szabadkezi rajzot.

Iparrajziskola 1881-13. l.

Haraszt. (Szepes vm.)

1. Rom. kath. templom
szentély alaprajza. Méret 1:100
Sztehlo C.
Vollrajz. nagys. 36 x 24

2. Nyugmaz. Hosszmet-
net méret. 1:100
aláírás nélkül
Vollrajz. nagys. 50 x 31

Wendland János

városi rajztanító

megholt az 1880-as

évek elején.

Iparrajziskola

1888. 6. l.

Könyvismertetés: Meller Simon: Az Esterházy-
képtár története. Budapest, 1915. IX. 175–178.
— Brancsik Károly és Otrok Mihály: A
Trencsénvármegyei Múzeum – Egyesület Értesi-
töje. Trencsén, 1914. IX. 178, 179. — Mihályi
Ernő: Sopron renaissance- és barokstilusban
épült házai. Sopron, 1915. IX. 179, 180. — A
Gyöngyösy Irodalmi Társaság Évkönyve, 1915.
IX. 180, 181. — Alapi Gyula dr.: Bübájosok és
boszorkányok Komárom vármegyében. Komárom,
1914. IX. 181. — Baranyay József dr.: A
komáromi nyomdászat és a komáromi sajtó
története. Komárom, 1914. IX. 181, 182. (Szentivá-
nyi Gyula)

Wendlandt Janos

Festő

l.

Schoen Hermina Laj

13. l.

Johann Wendlandt

1831-39 között terem dekorációs és falfestési terveket készített a budai palotához.

* Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 214 kép.

37. l

Joh. Wendlandt

Klomicista interieur-dekoráció terv a budai palota számára. 1831. (repr.)
Teremdekorációs-terv a budai palota számára 1830-40 között (repr.)

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

127-128. l.

Wendlandt

~~Ne~~ interieur - tervező. Munkáiból nem tudjuk, mi valósult meg a budai palotában.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

134. l.

Joh. Wendlandt

A Budapesti Történeti Muzeum Ujkori Osztályán lévő tervei:
"Saal in Königl. Schloss zu Ofen. Joh. Wendlandt. 1831."
"Saal im Königl. Schloss zu Ofen. Joh. Wendlandt. 1839."

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

187.l.

Wendlandt Johannes

festő

a budai várpalota dekorációja 1831-ben

Budapest régiségei. A budapesti Történeti Muzeum Évkönyve XVI. évf. 234 l

Wendland József

1884-ben ingyen festette
a ki a József-fiárvaház
kápolnáját

Schmalkfiárvaház

246.l-

-

t
e-

nél
gy
:
az
az
temp-
a
fel-
é-
ét
ő-

ba.
k,
fe-

Wendlant Janos

diszítőfestő
1856

Ofesti Hermina-
kápolna diszítő
festése.

Horvtemplyi

39. l.

WENDLANDT János diszitőfestő

Hermina káplna belső dekorációs festése

BUZA Péter: Herminamező, fejezetek egy városrész történetéből. Bp., 1992 83.

M.D.K.

Wendler. kőfaragó

1513-ban a Szent király
koronyra Pozsony város címe-
rét faragja kőből.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett
művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 39. old.

Wendler, timár

Sopronban 1704-ben Rát szücs feleségét kuruc bestiá-
nak nevezte, a szücsöt kuruc gazembernek/Schelm/ .55.old
12.jegyz

Csatkai Endre: Sopron város teljesen labanc volt-e?
5[illegible].old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. [illegible].évf.1966
Sopron

~~Czigler Győző~~

Wendler István

Füssy Tamás: A zalavári apátság története. Pest 1902. 359, 411. l.

Nagyrádán a zalavári apát megbízásából Czigler Győző műegyetemi tanár terve szerint díszes templom és paplak épült. 359. l.

A templomot Czigler 1890-ben tervezte és Wendler István kisvelli építőmester építette. 411. l.

Ich erbitte als Kreuzband — Postpaket

Ich ersuche um Angebot

Bücherzettel

Buchhandlung

Richard Hellmann

Freiburg i. Br., **Abteilung Ausland**

BASEL 1

Postfach 959

Wendler, köfaragómester MDK

A pozsonyi Wendler mester kénitette a Mihálytorony északi felén lévő gazdag díszítésű kőcímert.

64 lap.

Franz, A. R.: Pressburg, die ehemalige Haupt=stadt....

Berlin = Stuttgart, 1935. 83. l. 12 A

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Thieme Becker

Franklin-Társulat nyomdája

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

.....

úrnak
úrnőnek

.....

Budapest

.....

Wendler, Köparegő

1513

l.

Hoffmann Pozsony 39.l

Hoffmann Südost

Wendler Stainmetz

Pozsony. 1572–1573 ban a Sz. Mihály kapu faragott ismerét készíti. Hab ich bezalt dem Wendler Stainmetzen sein gedingte arbeit; von der Statt wappen aws zu Hawen aws Stain, zu sand Michels Thurn 8 Pf.

Ortvay T. Pozsony város története Pozsony. 1895. II. K. I r. 359 l.

Mendler Kőfaragó

Pozsony. 1512–13. A pozsonyi ut Mihály Kapura ~~köböl~~ köböl kifaragta Pozsony város ismerét. Kapott érte 8 ~~font denárt~~ fontot az ez évi városi számadások szerint

---

Ortvay T. Pozsony város tortenete. Pozsony. 1895. II k. I r. 126 l

Rakovszky. Presb. Zp. 1877. 22 sz.

Wendler Steinmetzen

Pozsony. 1512/13 - ban faragta ki Köböl a Mihály kapura a városi ciniert.

Rakovszky. Pressburger Zeitung, 1877. Nr. 22.
Ortvay T. Pozsony város tört. Pozsony 1903. II K
IV rész 92. l.

Wenediktow, Nikolai

oroszfestő Budapesten

Kürthy Emil:

Nikolai Wenediktow.

Vas. Ujs. 1918. 202. l.

(arcképpel és képek-
kel.)

Eletrajza. Mint
hadifogoly. Érzik
magyarországba.
Esetleg felhasz-
nálandó ikk.

862. Nő képe.

Mellig, balra fordul, arc
gyöngyfüzéren emléket hord. Fekete
Álló gallérú magas fekete ruháját, m
és főkötőjét gyöngyök diszitik, ker

Viaszdombormű, méretei 7.
A régiségtártól.
Átvétetett 303/88.B). 12. s
Visszaadatott 1890-ben.

Wendler József

aranyminis

Pest

1850-60-as évek

Horváth Kentpéteri

257. l.

Wendler István

kiscelli építőmester és vállalkozó, a nagyradai templom építője. Czigler Győző tervei ired szerint 1890-91-ben építette a templomot.

Füssy Tamás: A zalavári apátság története. Bpest, 1902. 411. l.

9

ágos Bizottsága

ány { száma: 19
kelte: 19
beérkezése: 19

ek száma:

elintézett szám:

záma:

záma:

ista:

Keményfi Jenő: Zöld szoba.

Gaál Ferencz: Nyitrai leány.

Bosznay István: Mezőn.

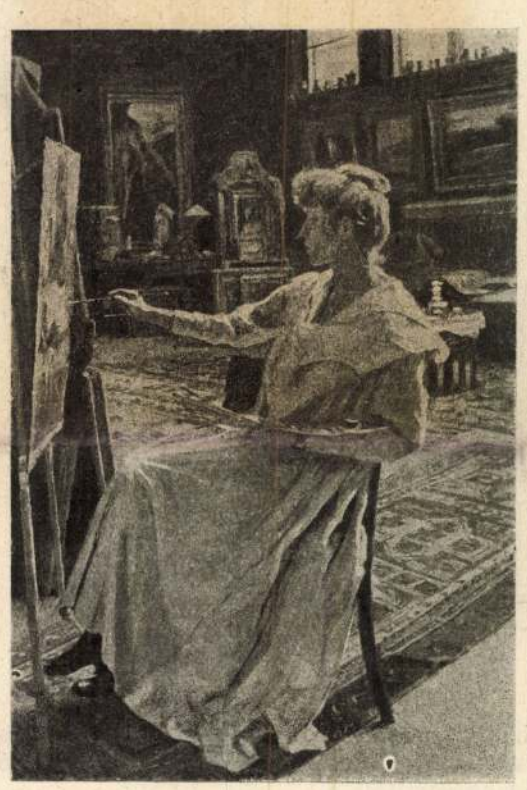

Nádler Róbert: Fiatal festőnő.

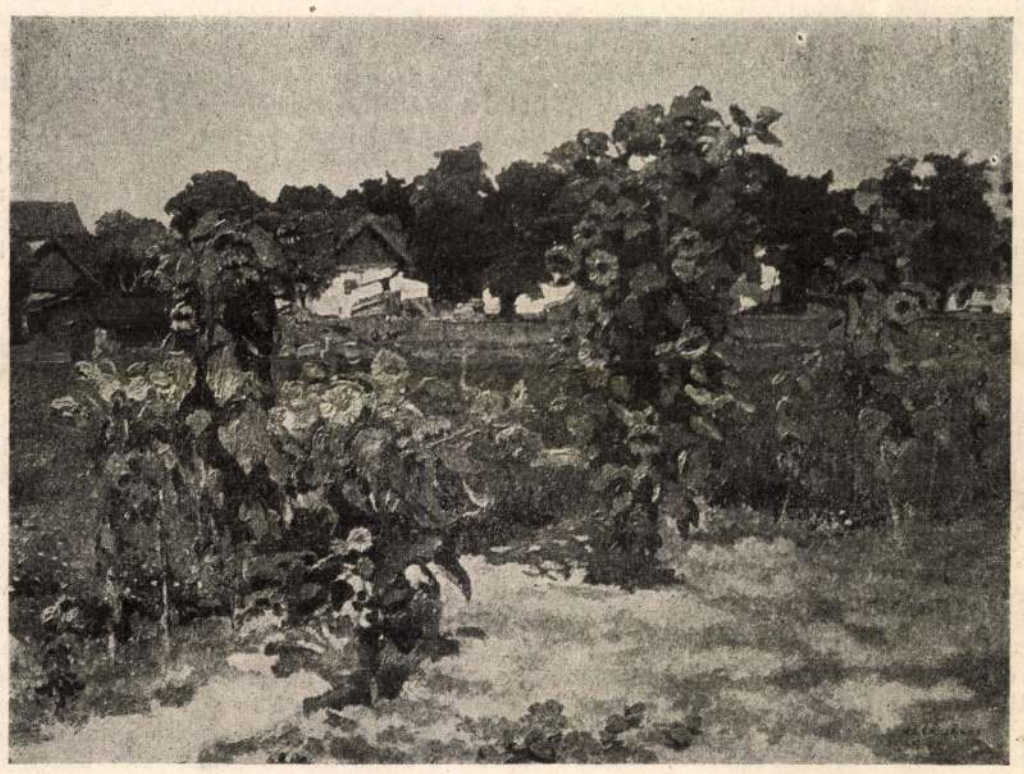

Kléh János: Napraforgós táj.

Glatz Oszkár: Krumplit hámozó leány.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI TÁRLATÁRÓL.

NIKOLAI WENEDIKTOW.

Strobl mester Bajza-utczai műtermének érdekes lakója van. Nem önként jött, — hozták, de csak néhány napig volt ott, annyira megszerette új «otthonát», hogy nehéz szívvel fog attól megválni.

A vendég *Wenediktow* Nikolai, fiatal orosz festőművész, a ki a háború kezdetekor lábán megsebesült, Lublin közelében fogságba esett és sok ideig a kenyérmezei fogolytáborban tartózkodott. A felügyeletével megbízott katonai közegek megsajnálták a rokonszenves fiatal művészt, s alkalmat adtak neki, hogy Budapestre áthelyezve hivatását gyakorolhassa.

Így jutott *Strobl* Alajoshoz, a nagy művész segédjeként, hol most már több, mint féléve, főnökének atyai és mesteri vezetése mellett lázas lelkesedéssel dolgozik. Attól a benső kényszerűségtől űzetve, mely minden igazi művész sarkalója és attól a vágytól ösztönözve, hogy a vászon előtt, ecsettel kezében, felejtse a mai napok borzalmait.

Mert hát szükségtelen kiemelni, mit érezhet egy a hazájáért aggódó, szeretteiért távol, fogságban levő ifjú, a kit a háború problémái elejétől kezdve hidegen hagyták, a ki csak kényszerűségből vette magára a katonai ruhát és a kit Oroszország mostani züllött állapota mélységes fájdalommal tölt el.

SZINYEI-MERSE PÁL. — Wenediktow rajza.

Pedig *Wenediktow* Nikolai katonacsalád sarja. Atyja tábornok, s testtel-lélekkel katona és csak nehezen tudott beletörődni, hogy tíz gyermeke közül épen az elsőszülött nem követi pályáján. Az előkelő rokonság is rossz szemmel nézte elhatározását, csak a birtokán, falusi kastélyában élő nagymama értette meg kedvencét és támogatta törekvéseit.

Három évet töltött szülővárosa, Moszkva művészeti akadémiáján. Szenvedélyesen tanult, búvárkodott a Rumjancev és Tretyakov múzeumok régi remekeiben és nem volt más gondolata, más vágya, mint az, hogy tehetségét kiképezze. De nem a *Verescsagin*-féle háborús festészet vonzotta, melynek gyakorlására a harctéren bő alkalma nyílott. Ideálja — *Böcklin*. Ennek regeszerű, misztikus hangulatos művei ellenállhatatlan erővel hatnak rá, az ő nyomdokain — egyéniségének hű megőrzése mellett — kíván haladni.

Tehetségének kibontakozása közben érte őt az a csapás, hogy félbe kellett tanulását szakítani, s ecset helyett puskát fogni a kezében. A tipikus orosz arczú, világos-szőke hajú fiatal művész mély fekvésű szemében bánatos borongás mutatkozik. Ez különben is faji vonás, melyet fokoz a helyzet tragikuma: szeptember óta semmi hír sem érkezett öreg szüleiről, kilencz testvéréről és csak azt a ránézve is lesujtó hatású, szomorú eseményt olvasta a lapokból, hogy a bolsevikiek minden földbirtokot, tehát az övét is, elkobozták. De az ideális lelkületű fiatal embert ez az anyagi veszteség csak mellékesen érinti. Egészen jövőjének megalapozása foglalkoztatja. Mint egy tüzesvérű csikó, mely türelmetlenül dobog istállójában, holott a végtelen pusztákon szeretne végig vágtatni, ő is alig képes fékezni azt az izgatottságát, mely a mostani megkötött helyzetében nagyon is érthető.

De azért hálás szeretettel emlegeti azt a jóleső részvétet és vonzódást, melyet nemcsak *Strobl* Alajos, hanem a magyar művészet többi kitünőségei, *Szinnyei-Merse* Pál, *Stettka* Gyula, *Benczur* Gyula és mások részéről élvez. Ezek egytől-egyig felismerték ritka izmos tehetségét, nagy jövőt jósolnak neki és mindent elkövetnek, hogy enyhítsék helyzetét és támogassák munkájában.

Fogsága idején máris figyelemreméltó műveket tervezett, s jegyzőkönyve zsúfolva van tervbe vett kép-témákkal. Napról-napra szaporodnak vázlatai, s különösen sikerült az, melyet *Szinnyei-Merse* Pálról hevenyészett, mialatt *Strobl* a kiváló művész-kolléga mellszobrát mintázta.

Jövőbeli szándékait a háború folytatása és befejezése fogják irányítani. Most már ugyan teljesen visszanyerte szabadságát, de az oroszországi állapotok nem engedik, hogy egyelőre hazamehessen. Nálunk várja meg a rend helyreállását. Családja látogatása után Rómában, majd Párisban készül tanulmányait folytatni, de ezek végállomásaként India lebeg lelke előtt. India, a hol már a buddhizmus korában is fejlett művészet volt, a melynek rejtélyes, meseszerű, vallásosan benső irányu különösen vonzza ábrándozásra hajló képzeletét.

Nemes szerénységében egyáltalában nem beszél eddigi eredményeiről, neki egyelőre csak a kiképződés, lehetőségére irányul minden álma, s boldogan gondol arra az időre, a mikor e célját elérve, a magyar vendégszeretetért hálából, Budapesten fejtheti ki művészetét.

Kürthy Emil.

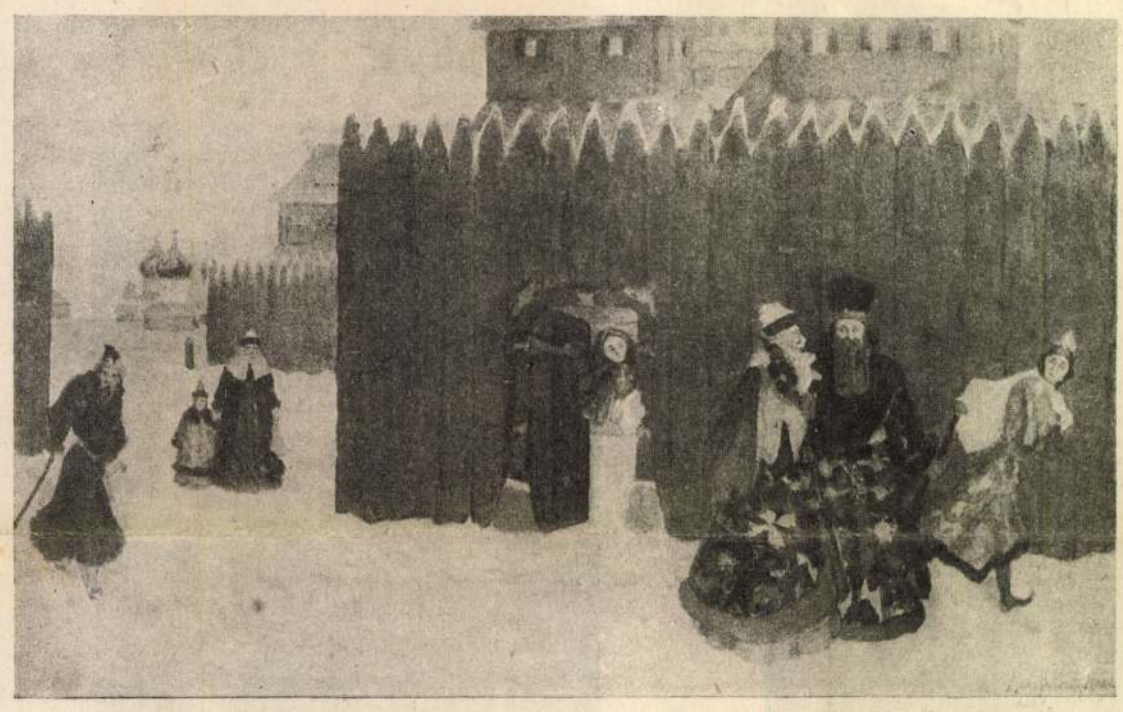

OROSZ UTCZA A VI. SZÁZAD ELŐTT. — Wenediktow festménye.

NIKOLAI WENEDIKTOW OROSZ FESTŐMŰVÉSZ.

A KÓPÉ.

Regény. (Folytatás.)

Irta Arnold Bennett. — Forditotta Németné Langheim Irma.

II.

És újra Chelli grófnő jutott az eszébe. Első kisérlete, hogy az ő erkölcsi támogatását a Takarékossági Szövetkezet számára megnyerje, veszedelmes kudarczczal végződött ugyan, de Denry tervét akkor is csak a véletlen körülmények buktatták meg. És, bár a csávából akkor pompásan kimászott, mégsem tudta elviselni a vereségét. És merész képzelete újból a grófnő felé fordult. Ő ezt így magyarázta meg magának: «Fejembe vettem, hogy megszerzem ezt az aszszonyt; ennyi az egész!»

A grófnőt ekkortájt az Ötváros rendőrlegénysége foglalkoztatta. A jótékonysági bazárok és szónoklatok iránt érzett kifogyhatatlan szenvedélye foglalkozott már ez ideig az árvák, az aggok, a vakok gyámolításával, az agyaggyúrók astmájával, a takarékos főzéssel, az antinikotinmozgalommal, a szünidei gyermektelepekkel, a karácsonyi puddingokkal és pelenkákkal, a nevelő hatású zenei előadásokkal és a pinczérlányokkal. A kitünő és szép teremtés éppen tárgyhiányban szenvedett, mikor a rendőrlegénység sorsa jutott az eszébe. Azt a jóakaró felfedezést tette, hogy a rendőr tulajdonképen túlhajszolt, rosszul fizetett, udvarias és bizalmat érdemlő nyilvános alkalmazott, a kitől életünk függ. És ebből a felfedezésből természetesen az következett, hogy a rendőrlegénység megérdemli az ő erélyes támogatását. E támogatás eredménye volt, hogy Rendőrlegénységi Intézményt létesített Haubridgeben, az Ötváros legelőkelőbb részében. Ez intézmény helyiségeiben a rendőrlegénység sakkozhatott, ujságokat olvashatott és igen olcsó áron fogyaszthatott minden alkoholmentes italt. És az intézmény még más egyéb kedvezményt is nyujtott azoknak, a kiket az Ötváros öt polgármestere «a törvény bátor őrzőinek» nevezett. Az intézmény házát, mikor elkészült, kellő pompával és szertartásossággal akarták megnyitni. És természetesen a Chelli grófnőnek kellett a megnyitást végezni, mret hiszen nélküle sohasem jött volna létre a vállalkozás.

Az ünnepélyt egy márcziusi nap délutánjára tűzték ki. Az ünnepélynek természetesen magának az Intézetnek dísztermeiben kellett lefolyni.

Wenglein József MDK

Áradás uton az Inn völgyében, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
I. sorozat

Wenglein József MDK

Alsó-bajorországi tájrészlet, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Wenglein József MDK

Téli reggel az Izár mellett

Műcsarnok 1877. dec. 16.

Wening, Michele

Eszék. T. 5463.

Az előtérben a szövetséges csapatok vannak csatarendbe állitva parancsnokaik megnevezésével, a háttérben pedig Eszék városa és vára látszik a hiddal és a körülötte lévő ostromló csapatokkal. Felirata fölül jobbra a diszes keretben:

DISEGNO DELL´ORDINE, CHE TENNERO I TVRCHI TINCERATISI APPRESSO DI ESSEK stb.

a felső balsarokban: 8.
alól balra: Michele Wening scolp.
magyarázó szövegének kezdete: A. La Citta di Essek és befejezése Q. passaggio angusto, per lo quale convenne di stb.

Rm., mér. a vk. 30.7: 59.2 cm.

140-95

Wesingchuhaf

Budavár ostroma
1686-ban, részlet-
ről festette
Hallart L. N. rajza
után

Rep.

Orsz. III. 49. l.

Wening, Michael

l.

Bpgrafábr

92, 93, 124, 129, 184,
198, A.

DALÉRT

AZ IRÓ
KIADÁSA
BUDAPEST
1928

Wenning Mihály

Il Castello di Buda
c. rézmetszete
XVII. sz

Lux Kálmán dr.: A budai kir. vár képe I. Mátyás korában –
MMÉE Kozl
1917., 276 l.

1)

eatmény

Wenning Mikáš

rein

l.

Tragor Václava

135, 136,
137, 138. l. 140. l.
155, 156. 174. l. 175. l.
169. l

2056. Borsos József.

Nő képe.

Derékig, balra fordul. Köz
oldalt hullámos haja és szeműldöke f
vágott [illegible] ruhája és bő ujjú kabátja
vekkel; [illegible] órájának rövid láncza p
haladó sorban: Borsos 855.

Vászon, méretei 79.3: 58.5
Vétetett 1901: XII. 5-én L

Wening Mihály

münchem rezm-

l

Uxa. 123. l.

Budapest. T. 3927.

Az IL DANVBIO tulsó partján látjuk a térrajzban feltüntetett várat balról az il quartiere di S.A.E. di Baviera-val és körülötte a parancsnokaik szerint megnevezett ostromló csapatokkal; az előtérben pedig a bástyákkal és köröndökkel védett Pesten csak a mecsetek emelvék ki. Felirata az allegorikus csoportoktól körülvett és hadi ékitményekkel diszitett talapzaton:

IL PLANO DI BVDA ASSEDIATA

jelzése: L:N: d´Hallart Gen:
Quartierm: Ten: del:
ezután: Michaele Wening Scolps.
magyarázó szövegének kezdete: La Lettera A mostra i Reggimenti
Cesarei és befejezése: t. i trinceramenti fatti su la riua
appresso di Pesto.

Rm.,mér. a rl. 54 : 57.7 cm.

198-91-2416.

Wening Michael MDK

Rézkarc 1684.
Buda ostroma Ny felől tekintve.
Sign: L.N.V. Hallart General Adiutant Lieutenant
Delin.- Michael Wening sculpt Monachy.

42.o. 93. szám

Repr. a mü végén.

/dr.Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86.o. ésl6.mell. Bp. 1937.

Rézkarc 1684.
Buda ostroma Ny felől tekintve.

Sign: L.N.V. Hallart General Adiutant Lieutenant
Delin.- Michael Wening sculpt Monachy.

42.o. 93. szám

Wening Michael

nürbergi rézmetsző

Hallart rajzait karcolta rézbe.

16.o.

/dr.Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

Michael Wening MDK

Illustrált rézlap /München bei Mich. Wening Kupferstechern/
Rézkarc : Buda ostromáról.

Hoogh,/Romain de /

113. sz. alatt leirt képének változata.

59.o. 164. sz.

/dr.Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 o.16 repr. Bp. 1937.

Wening József
harangöntő

l.

Kemkassanmeml

4. l

MDK

Wening, M.

Repr: Buda ostroma 1684-ben, rézmetszet
/Hallart- Wening/

59.o. 49. ké p.

Borsos- Sódor- Zádor: Budapest. Bp. 1959

MDK

Wening M.

A második mohácsi ütközet.1687.
Rézkarc. Készitette D'Hallart M.L. rajza után
Wening M.

Tört.Képcs.lajstr.1907. 58.l.

MDK

Wening M. rézm.

A Margitsziget az ~~1686~~ 1684 évi ostrom idején, repr.

Rexa Dezső: Margitsziget. Bp. 1940. 59.l.

Wening

rézmetsző

l. Gerő Bvár

34. l. képpel.

Wening M.

réz metszete Hallart I. ostromáról. Pest 1684-ben. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2431

Weping M.

rézmetszete Hallard I. rajzáról: a királyi palota az 1686 évi ostrom idején. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

3541

Wening M.

Rézmetszete Hallart I. rajzáról: A Vérhegy észak felől az 1684 évi ostrom idején. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

353/

Wening M.

rézmetszete Hallort I. rajzából:
Pest és Buda látképe az 1684 évi ostrom
idején. Reprodukció.

Tóth Endréné: Budapest Enciklo-
pédiája, Budapest, 1970.

342 p

Michael Wening

Buda felszabadítása
(rézmetszet)

Dp. Föv. tört (Corvina 73) 17.t.

Wening, Michael

(L.N.v. Hallart térképmetszője)

Dunaföldvárt ábrázoló térképét /térképeit/ említi és értékeli

Bendefy László: Dunaföldvár régi földvára.
Műemlékvédelem, 1974.2.sz. 65-71.l.

Michael Wening

/rézmetszet/

Buda felszabaditása 1686.

Budapest Fővárosunk tört. /Corvina 73/ 17. kép

WENNIG, grafikus

---

2. számu kép: A törökköri Buda látképe./Hallart-wennig metszete,1684. Fekete repr. 97.old

GERŐ GYŐZŐ: Hódoltságkori kutatások Baranyában 95.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-7 . Pécs. 1975.

wENNIG, grafikus

Wennig M.

L.N. Hallart - M.Wennig Budáról 1684-ben készült látképét említi és reprodukcióját közli

Lándner András cikke: Régi térképek.

Budapest, 1969. 6.sz. 48.1.

Wening Michael

MDK

Rézkarc: Il Piano de Bvda Assediata

Sign: L.N. Hallart Gen:Quartiera; Ten del. - Michaele Wening sculp.

Buda és Pest két lemezről metszett alaprajza K-ről nézve, az é-i és d-i ostromművek és a felvonult ezredek elhelyezésének jelzésével...

66.o. 198. szám.

Repr. a mű végén.

/dr.Kelényi B.utté/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 86 o. és 16 repr. Bp. 1937. 1683-1718.

Wening Michael

Rézkarc: Wahrhafter Grundriss der Statt Ofen, wie solche... Anno 1684 ist belaegert gewesen.

Buda és Pest erődítményeinek alaprajza a hadműveletek jelzésével.

Sign: Mit gröstem fleiss Deliniert von L.N.V. Hallart Chur-Bayr: General Adiudent Lieutenent - Zu finden bey Michael Wening Kupfferstecher in München.

63.o. 184. szám. Részlet repr. a mű végén.

/dr. Kalányi B.Ott./: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 86 o. és 16 repr. Bp. 1937. 1683-1718.

Wening Michael MK

Rézkarc: "Facies Budae..." 2 Sept. 1686"
Á budai vár ostroma ny-i madártávlatból.

Sign: Delin. L.N.D. Hallart Capitan
Zu finden in München bey Michael Wening Kupferstechern.

49.o. 124. szám.

/Dr. Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

M. Wening. rézmetsző

M.D.K.

L. N. Hallart rajza után készült metszetet közli a szerző, 1684-ből, Buda ostromáról

Czagány István: Budavára középkori társadalma

BUDAPEST, 1968. Bp. VI. évf. 1. sz. 37. old.

Wening Michael MDK

Rézkarc 1686: Il C stello Di Bvda ....
Sign.: L.N. de Hallart General Quartierm. Tel. del.
- Michael Wening sculp.

Buda ostroma DNy-ról tekintve.

50.o. 129. szám.
repr. a mü végén.

/Dr. Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

Wening Michael

Rézkarc /445/ 1684.

Buda ostroma K. felől tekintve.

/1111/L.N.V. Hallart Delin - Michael Wening sculp./

42.o. 92. szám. Repr. a mü végén.

/dr.Kelényi B.Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86.o. ésló.mell. Bp. 1937.

Wening János Tamás

gráci harangönto, utóbb Kassán telepedett le sott öntötte a kassai dóm torony erkélyének csengőjét 1631-ben + 1633-ban Kassán

Wickkassaikatmüeml

901-

Székesfehérvári bazilika II. 193

Wening János Tamás

Marangoni

l. Wickkassaidoni

374. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

278. CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY
Ritka.

279. CURTIUS RUFUS, De rebus

280. DANTE. Divina Comedia. Mar
ban. A művész által jelzett e

281. DEBIEL, LUDOVICUS, Appen
Egyk. kötés.

282. DIÓSZEGI ÉS FAZEKAS, Ma
A ritka kötet jó példánya.

283. DÓCZY LAJOS, Vera grófnő. E

284. DÓCZY LAJOS, Utolsó szerele
„Jenőnek."

285. DUGONICS ANDRÁS, Az ara

286. EGAN LAJOS, Irország. Tört

287. ÉLETKÉPEK. Szerkeszti Jóka

288. EMLÉKKÖNYV, Simor János h

EN MARGIT, Mese a szomoru városról. Budapest,

A város. Budapest, 1920. 8r. Fvkts. Szerző sk. ajánrása magától. Kézirati másolat a XVIII. századból.

TŐL LELKESTŐL. Pest, 1784. Hasonmáskiadás

ta Károli Gáspár. Budapest, 1914. 4r. Bőrkts. A Kalvin

litott Káldi György. Buda, 1782. 2r. Bőrkts.

zérlő magyar lekszikon. Kolozsvár, 1746. 4r. Bőrkts.

apest, 1898. 4r. Ered. vkts.

ndi principia. Debrecini, 1742. 16r. Fbkts.

, 1768. 4r. Bőrkts.

VON BERLIN, von einem österreichischen Offizier.

< Wenning Zainos Tamás >

1636-ban úchai < > stuck und glockengiesser-nek Eschenbachból (Ober Churpfalz) való sokonai ugyatt-ják a várost ~~[illegible]~~ 1000 frtról, mellet az elhalt hagyatéká-ból felvettek.

K 72 l.

ivet kitöltve mielőbb megküldeni

kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel

Budapest. 1908. aug. 25

Szentiványi Gyula

Wenningh Tamás

1625. 27. maii. Fusori tormentariorum bellicorum Thomae Wenningh ex commissione suae Serenitatis in Transilvaniam expedito in defalcationem futuri laboris sui, penes commissionem dati fl 97. —

Wod

Radvánszky 1888. 193. l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Wenig Lajos Tamás

harang- és ágyúöntő.

~~1631~~. Kassa. XVII. század.

Kemecsy Lajos: Műtörténeti adatok Kassa múltjából. Arch. Ért. 1906. 57.

Wening Tamás

vérontó.

Lásd

Z

Kvesland.

Arch Ett. 1895.

239, Kör.

U.

Wenninglaius Tamas

harangoitó

laisd Okv

Arch. Ert. 1897.

342 s Eör ll.

fontos forrás.

Hans Thomas Wening

harangonto 1629

Casa

Arch Est

1912.271

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél ....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ...., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Han Thomas Wenning

harangöntö ?

Kassai 1629 be öntötte
az imreghi (Zemplén)
templom harangjáts

Gerecse. A mincsalekek
1052 l

R P-R

NENING metszetkiszitő

Kappa Buda vásárok metszet

Iferő: Magyarországi várepitészet Bu. 1955.

272.

Wening

metszete Hallart rajza után a budai királyi palota déli répletéről 1686. 47. p. reprodukció!

Dercsényi Dezső, Entz Géza stb.: Magyar müemlékvédelem 1963-66. Budapest 1969.

561

Wening

metszete, Hallart rajza alapján, 1686-ból. Olaj, vászon; fekete-fehér reprodukció.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Mezényi Ferenc: Magyar művelődéstörténet V. (1967-68) Budapest, 1970. 159 l.

Wenigz Marx

harangozto

laid

Győri Tört. és. Rég. fior-

I. K. 187. l.

Oroszvári

templom

Gyil

harangja.

M.D.U

WENING metszetrészítő

Hallart tábornoknak az 1686-os ostrom idején Budáról részült vagy ainak metszetrészítője

Gerő: Magyarországi várépítészet Bp. 1955.
272. l.

Wenigh Janós

rotgisser.

Kassán 1626 nov. 26án kelt
tanácsi jegyzőkönyv szerint
polgárjogát folyamodik,
felmutatván a Nicker Pfal
ban levő Eschenbachból
nyert nemzetséglevelét. Fela
ták neki a 6 frtot fizetett.

K 220 l

Wenig
/sic!/
/Wening ??/

MDK

Az 1686-os ostromot követő években készült metszetek /Hallart-Wenig, C.I. de Juvigny, Greischer-féle rézkarc/ a budai palotáról a pusztulás képét festik.

66.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1969.

Wenig Jorig

Könives 1459

l.

Hoffmann Pörsony 39. l

Hoffmann Südost

M.D.K.

Wenig Jorig, kőműves

1459-ben szerepel a pozsonyi számadáskönyvben.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 39. old.

Weniger

Ltáb. III. 26

Wengler (2)

Ltáb IV. 47

Weniger

l.

LykaMagyműI300-50

284. l.

Weniger J.

rajzoló, festő

1844

l.

Biela Porthat

881, 955. m.

Ős Erdő szarvas-agancs tárgyak

VI. 19 – 22.

– agyagedények VI. 22 – 25

Weniger Otto

Nuvinet 1903. 144

Scheffer Ary: Mária egy női ere
Tel 465 (649), 4070 (588).

Wenigh János

vérontó

Kassa 1626.

l.

Arch. Ért

1903. 220 l.

A tényleges kiadásoknak
eredménnyel szembeni eltérését az
A munkabér az 1938.évi
irányzathoz képest általánosságba
munkaidő korlátozása tárgyában ki
amelynek következtében a tulóráza
évi 1.181-es átlag létszámmal szc
kást foglalkoztattunk, tehát 45-t
kabércsökkenésben nyer kifejezést
Többlet mutatkozik a seg
ben, mert a karácsonyi segélyek ö
az előző évek elveit kellett a pc
figyelembe vennünk. Ugyanis mig a

Wenička Péter

kassai aspirántů

l.

Arch. Kösl. 1878

XII. 71. l

Wernicka Péter

Kassai ágyúöntő

1542

l.

Arch. Közl

1878. XII. 60. l

Budapest, 1934. I. 11.

Bizottsága

Budapest
Aréna út 41

DA ÉS KÖNYVKIADÓ
VÁN-TÁRSULAT
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
A-OSZTÁLYA
Telefon: Aut. 465—69.

Egyházi zeneművek, földgömbök, térképek stb. ◻ ◻ Rózsafüzérek, szentképek csipkézettel vagy anélkül, különféle alak s minőségben, ifjúsági iratok, képeskönyvek és naptárak.

jus 17. 32.018. szám a. 018 : 1881. szám a. be-	Ár	Összes ár (Fizetendő Budapesten) Pengő	fill.	Tiszta ár (Fizetendő Budapesten) Pengő	fill.
				15	—
i				3	—
ottesháuse II	4.80			864	
"	4.80			864	
				3528	

Wonička Peter

ağyüöntö 1542

l.

Hadtört. Kösl

1927. 138-1

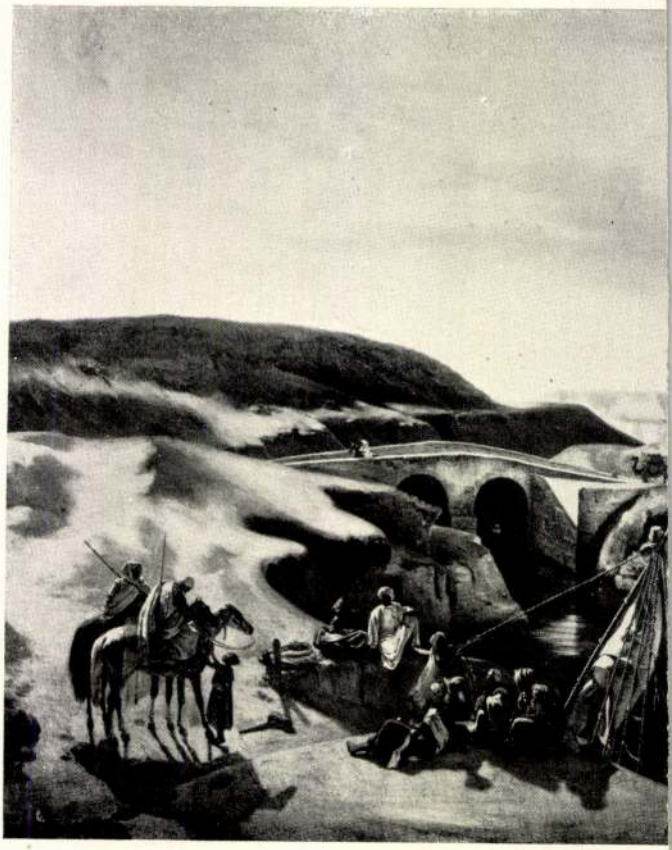

159

Wengner Martin

korongozó 1786/7.

l.

Schirek Holitsch

129. l.

Wenicka Péter

ágy nőszto

1542. alighanem

Kassán

Egy ugyanja a munkácsi

várban volt.

erőd

Thaly 1. 60 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

MDK

Wengl

184

egy

szek albumában

okat abrázol.

L

Wengler, festő

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

MDK

Wenglein József
sz. München, 1845. okt. 5.

Szentiványi Cy. jegyzete.

Wengler

l.

LykaMagyműI300-50

424. l.

Wengler
Jenő

Wien

Der Ungar 1844. júl. 27.
Wegweiser u. Anzeigeblatt
(Sz.: Pesther Kunstausstellung 1844.)

Kalmár

Wengler Johann

* 1815

Leib IV, 153

Wengerka Szula grafikus

Prof. rzeźbie

1924. 471-72

Wendl Péter

Kőfaragó

† 1791

l. Schoenlébuda

58. l.

~~Pesti mészárosczéh ládája~~

VII. 29.

M. D. K.

WENDL Péter kőfaragó

1791-ben óbudán meghalt 60 éves korában

Agghány: Barokk szobrászat... tsp. 1959.

I. 298.

Wendt Mária

grafikus

1920

Érmök 1930

90.l.

4-ig terjedő időben végzett

pengőt a 122.623.sz. kiadási

miniszter rendeletéből: Dr.

Wenediktov, Nikolai

orosz festő

U. 1920

laisa ster

Vas. Ujs.

1918. 202. l

Wener, butorkészitő

Diener-Dénes: Magy. Iparm. Társ. Karácsonyi kiáll. Magy. Iparműv. 1899.

14 l.

WENZER, Johannes stukkrátor

1725 Porsony, Pálffy-palota, Perti épület

Ars 1997 248.

kettős czímer Rosa Révay 1826-felirattal. Az
XVIII. századbeli Szentháromság szobor kőből.
Adéli mellékoltáron két vert bádog gyertyatartó, c
északin négy rokokó gyertyatartó és XVIII. szá
antependium.
A déli hajó XVIII. századbeli oltára mellett üvege
szelenczével. A szent sír-fülke keretén fölállí
Dolorosa és Szent János evangelista szobrocskája.
fa, XV: század. Az orgona alatt a főhajó észak fiala
oltár 130 cm széles szekrénye, két, ma csonka ke
szobrával, a szekrényfeleken, Szent Lőrincz és Ist
Szent Sebestyén és Márton 45 cm magas szobro
oltár mellett a meszelés alól XIV. századb
maradványai látszanak ki. Az orgona alatt pad
Krisztus és három apostol XXVIII. századbeli fig

Johann Wener, festő

Állítólag ő, Kisfaludi Károly bécsi barátja hozta Kisfaludi padlásszobájába a vevőket és ő korrigálta Kisfaludi képeit. 61.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Adalékok Kisfaludy Károly művészi pályájának alakulásához. 51.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. 7. 1967-68. Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp

Wener József

Győr XVIII

l.

Yankó Ötvös-apródok

7. l.

568/1943.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

WENGER MIHÁLY,főaranyválasztó,ellenőr/wardein?/

Wenger János besztercebányai bányapolgár fivére.-Körmöcbányán 1649-ben iktatták be hivatalába Wenger Mihály főaranyválasztót,ellenőrt/Wardein?5. 18.old

SZIGETI ISTVÁN:régi körmocbanyai személyi érmek 1.old

AZ ÉRME, IX.évf. BP. 1940. jan-dec.

/ENGER MIHÁLY, főaranyválasztó, ellenőr/Wardein?/

Wengersky, Eduard
Graf
1818

l. Epergény 1929
47. l.

ZET

M.D.K.

N.W. Hallart - M. Wening, rézmetszők

1684-ből származó metszetei nem téves értelmezése folytán hiba csúszott az un. „Lihegő-kapu" (Frenk-vagy Glas-kapu helyreállitásába is, amely csak a kapu-ivek magasságáig történt reálrégészeti leletek alapján és hibátlanul... Az ivek feletti rész már „szabad konstrukció". De vajon szabad-e egy épitményen a „kötött" és a „szabad" rekonstrukciót kombinálni? —

Czagány István: Müemlékhelyreállitási kérdések a Budavári palota ujjáépitésénél

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1967. XVI. évf. 3. sz.

+ 1 á.

179-180 old.

Wening, M.

Buda keletről, metszet L.N. Hallart rajza u.
1684 repr.

Gerevich László: A budai vár feltárása, Bp.1966.

S 348.1.

Wening

A budai palota déli részletei az 1686-osx ostromban. Részlet Hallart rajza után Wening metszetéből /repr/.

Gerő László: A.budai középkori királyi palota gótikus nagytermének helyreállitása. Magyar Müemlékvédelem 1963-1966. Bp. 1969. Akadémiai k., 289 l. 369 kép., német resumé.

16.l.

Wentner H.G./Hanz Gregor/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordált asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Steyer:
Wentner H.G." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 9[illegible].old

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz.Évkönyve

Wening Tamás

harangöntő

Kassa 1629.

l.

Arch. Ért.

1912. 271. l.

MDK

Weninger és Paulheim épitészek

Épitő Ipar, 17.sz. 1910. ápr. 24. 184 l.

Wenzberger de Jaulnaie épitaphes

Weninger

Festb

l.

Csat Frey Öst Kunst

XXIV. K

88. l

...énytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
...úykép,		

...ephaneum nyomda r. t. Budapest.

Wening metszés München

Buda 1684. ben.

m. n. mez. nagy Folio

173.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Wening, Michele

l.

Schola Post-Buda

52. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Wening Michael

1686

l.

Eperjessy 1929

63-l.

többször

64. l.

Hivatkozással a Nagyméltóságu Minisztériumnak f. évi
hó 19-én kelt 20.135/ 1940.III.sz. rendeletére, a leküldött
csatoltan visszaküldve, a nyirbátori rk. templom helyreálli-
natkozóan a következőket jelentem:

Török Dezső apát kanonok, főesperesm nyirbátori plé-

Wening Michael

l.

Kel Bpgrafábr

92, 93, 124, 129,
184, 198. r.

Üzletek:

VIII., Baross ucca 52

I., Gellért tér 3

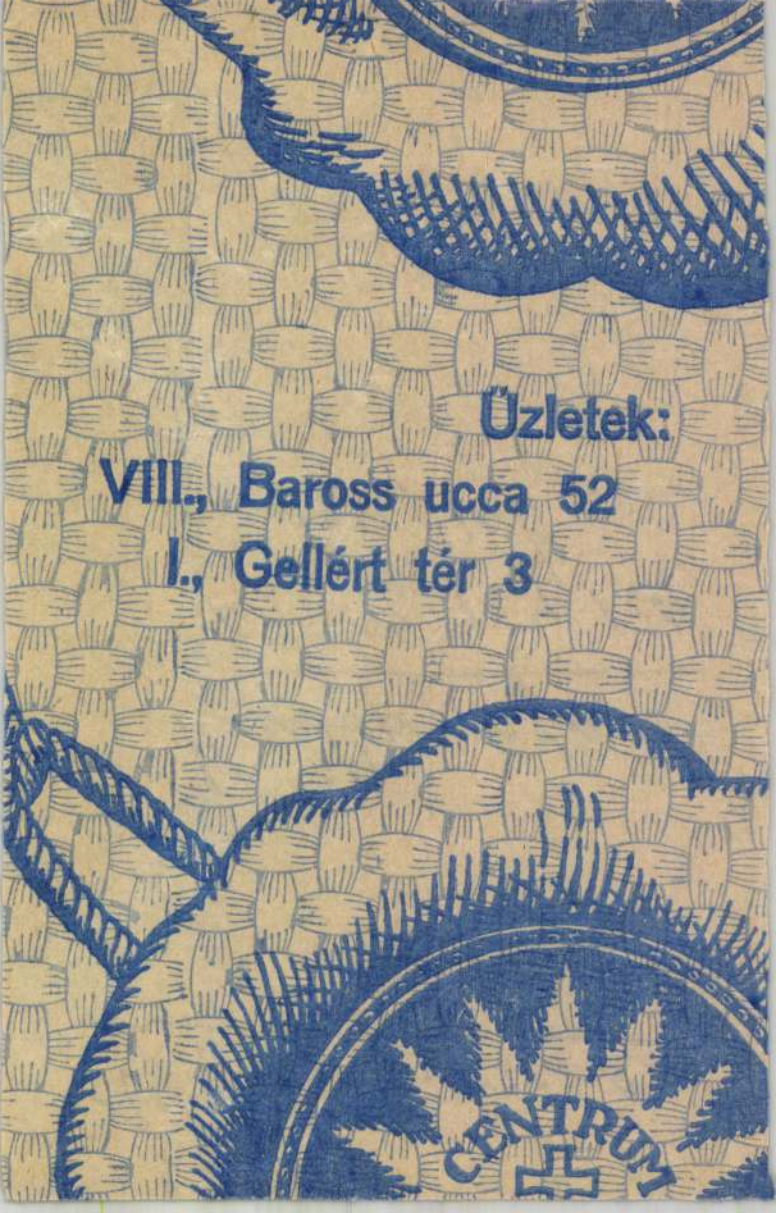

Wening, Michele

rezin

l.

Harsányi

53 cl. 250 sz.

Wening M.

rezim.

lásd

Kár Well.

403, 404. l.

több helyen

L. eleg. g. 721.

Kabos Ede. Két halott regénye. *Német.*
L. 325. sz. a.

Kabos Ede. Koldusok. *Német.*
L. 325. sz. a.

Kacziány Géza. Egy évig mondurban. *Német.*

326. Alarm! Bilder aus dem Bosniſchen Feldzuge von Géza von Kacziány. Aus dem Ungariſchen überſetzt und frei bearbeitet von Dr. Adolph Kohut, Berlin. (1891.) Richard Eckſtein Nachfolger.

8-r. (8), 98 l. Nyomtatta: Greszner & Schramm, Leipzig. (Eckstein's Reisebibliothek No 103.) A magyar eredeti 13—27. fejezetének fordítása. Az első 12 fejezet Ein Jahr in Montur cimen jelent meg, ugyane vállalatban, szerző előszavának tanusága szerint. Ez utóbb említett mű nincs meg könyvtárunkban. Jelzete: **L. eleg. g. 349.**

Katona József. Bánk bán. *Francia.*

327. Joseph Katona: Bánk bán. Tragédie historique en 5 actes

Wening Michael

l.

Muzeskut Ést

1913 · 262 · l.

IRODALOM

1931.-i kiállítás, 416. o.

JEGYZET

Wening Michele

U. 4233. 52. 1.

Üvegpohár VIII. 124.

Wening Mihály

rézmetsző

l.

Bruk 40. l.

Abg. in Sachen Rotenburg

Wenning Mihály rézmetsz.

Esztergom, Pesztenczebánya, Érdekujvár, Buda és Nándor fehérvár bevételei. Rézmet zetek a XVII. k. ff. hel.

Budavi nagyh. levéltár.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Wening Mihály

u. 1707

tás

dult hiteltúllépésről.

munkára vonatkozó				Ebből			
irányzat		kivitel		megtakarítás		túllépés	
K	f	K	f	K	f	K	f
2305	10	1515	30	789	80	—	.
6500	.	7800	.	—	.	1300	.
1155	.	~~800~~ 844	17	355	.	—	17
2650	.	~~5160~~ 4010	.	—	.	~~2510~~ 1360	.
~~12610~~	~~10~~	~~15275~~	~~30~~	~~1144~~	~~80~~	~~3810~~	.
12610	10	14169	47	1144	80	2704	17
10766	54	12255	54	—	.	~~1489~~ 1459	.
15617	40	16539	40	—	.	922	.
2567	38	2747	33	—	.	179	95
~~28951~~	~~32~~	~~31542~~	~~27~~	—	.	~~2590~~	~~95~~
28951	32	31512	27			2560	95
72792	35	72792	35	—	.	—	.
72792	35	72792	35				

Wening M.

läsd

Lam 1887 10 l.
11

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Michele Wening

sermetszo ?

Max Emanuel 1685 ki

hadjárasáról Magyar-
országon Eszütlett
sem. valaszi folio.

Wenning Mihály

Lásd

Mur. és Kőnyt. ést

1913. 262. l.

Wening Mihaj

lásd
z
Burk 40 l.
42

.....nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

délyezem:

ök vagy helyettesének
aláírása.

nta. — Endrényi Imre, Szeged.

Wening, Michael, münchenii réznetszö

Muz. és Kvt. Ert.

VII. 262.

Wening, M.

Wening, M.

Harsány. T. 3054.

Az ütközetet feltüntető lapon L´ORDINE DI BATTAGLIA TEN/TA SI DAGLI ESERCITI CRISTIANI CONTRO A TVRCHI APPRESSO IL MONTE HARSAN A DI 12 DI AGOSTO DELLE A 1687 és magyarázó szöveg La Letta A. mostra il fianco kezdettel és Z. cosi chiamato dalla vicina riunata terra da Harsan. 1. il nostro Carriaggio befejezéssel van adva. Felirata fölül középütt keretben:

LA BATTAGLIA
CHE DIEDERO A TVRCHI I
CESAREI, I BAVERI, E GLI
ALTRI CONFEDERATI DELL´IM-
PERIO, ALLA QVALE SEGVI LA SCON-
FITTA DELL´ESERCITO INIMICO, IL
DI 12 DI AGOSTO DELL´A. 1687.

a felső balsarokban: 15.
alól jobbra a czimeres kövön: AL SERENISSIMO E POTENTISSIMO PRINCIPE MASSIMILIANO EMMANVELE DVCA DELL´ALTA E DELLA BASSA BAVIERA, CONTE PALATINO DELL RENO, ELETTORE DEL SACRO ROMANO IMPERIO LANDGRAVIO DI LEVCHTENBERG &c PRESENEA QVESTO DISEGNO LVDOVICO NICOLA D´HALLART GENERAL QVARTIER MASTRO TEN.
legalól jobbra: Michele Wening scolps.
Rm., már. a vk. 68.2: 95 cm.

140-95

jelzése: Joan Baptista Gumpp 2 Militaris et Civilis Architect. deline.
alól jobbra: München Gestochen und zu finden bey Michael Wening
Kupferstecher.

Rm., mér. 96 : 135 cm.

198-91- és 78-92

Belgrád. T. 3566.

A térrajzban feltüntetett várat a vezéreik szerint megnevezett ostromló csapatok veszik körül, mig balra a Száva mentén ütközet szemlélhető. Fölül BELGRAD látképét szemléljük a fölötte lebegő mondatszalagokon L´ASSALTO ALLA FORTEZZA és L´ASSALTO ALLA CITA BASSA-val és középütt allegorikus csoport ORBEM MINVIT ORBE jeligével. Felirata fölül a kendőn:

La Fortezza e la Citta di
BELGRADO
assediata dal Serenissimo
MASSIMILIANO EMANVELE
Elettore, e Duca di Bauera, da
poiche Sua Aza Elettle passo cautamente con le Milizie Cesaree e Bauere
il fiume Sauo, donde ne fu rispinto
e posto in fuga l´Esercito inimico;
espugnata a di 6 di Settembre dell anno 1688.

Wening Michael

laid

Kremregi Bp 16. l. 18. l.

vép. ✓ vép.

✓

vé.p.

9 : 9½

Wening Mihály

vérmetszete Budá-
ról 1686.

mód

Bánkirpal. 4. l.

Eszék. T. 3943.

A háttérben az IL DRAVO innenső partján látjuk Eszéket a hozzá tartozó hiddal és az azt védelmező török csapatokkal; az előtérben pedig a szövetséges seregek állitvák csatarendbe, a melyeknek egy része jobbról a támadó törököket fogadja. Felirata a hadi ékitményekkel diszitett keretben:

DISEGNO DELL´ORDINE CHE TENNERO I TVRCHI TRINCERATISI APPRESSO DI ESSEK, ALLORA CHE PENETRATO PER LE ANGVSTIE E DIFFICVLTA DE PASSAGGI E DE BOCHI SI DISPOSE E STETte dal di 18 fino al mezo giorno del 20 di Giugno (cioe per lo spazio di 48 hore) in battagglia sotto il Loro Cannone l´Esercito de Cristiani Non tessendo peri in tal tempo uscito dalle suie linee il Nimico, se ne partirono i Nostri, e comando il Serenmo Elettore alla ritirata, che segui con ogni, cauta e sicura ordinanza nel di 20, nella notte e nel di 21 di Giugno, dell´anno 1687.

jelzése alól jobbra: L.N. di Hallart General Quartier m.Ten. del. ez után: Michele Wening scolp.

fölül balra: 8.
magyarázó szövegének kezdete: A. La Citta di Essek és befejezése:
Q. passaggio angusto ... come anche in ritirandosi.

Rm., mér. a rl. 32.6: 60 cm.

198-91-2416.

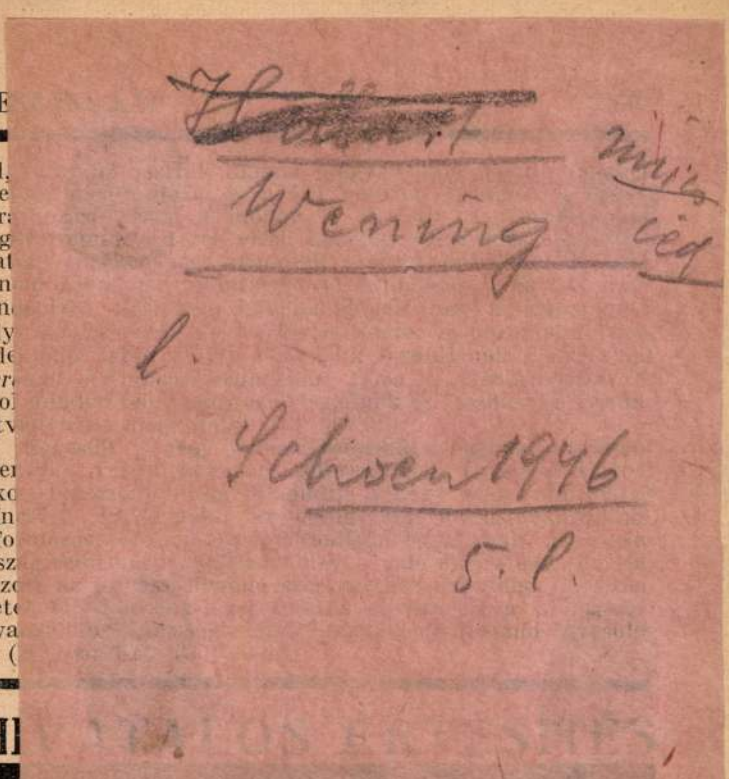

a Debreceni Protestáns Lap megrendelése tárgyában.

A folyó évi április 11-én fenti szám alatt kiadott körlevelemben kifogás tárgyává tettem, hogy egyházkerületünk hivatalos lapjában : a Debreceni Protestáns Lapban közzétett hivatalos rendelkezéseket az érdekeltek nem olvassák és az így kiadott rendelkezéseket végre nem hajtják, ezért elrendeltem 1938 január 1-től visszamenőleg a Debreceni Protestáns Lapban megjelent hivatalos közleményeknek az

Dr. Ecsedy Aladár tahitótfalui, Dr. ikafalvi Farkas Béla dévaványai, Csánki Benjámin kenderesi lelkipásztorok és gr. Haller Gábor budapesti s.-lelkész látták el s végezték. Vasárnap délelőtt, igen nagy gyülekezet jelenlétében, a református ember örökségéről prédikált Szabó Imre esperes.

Az egész Tiszántúl szellemi vezetősége képviselve volt a vasárnap déli nagyszabású ünnepen. Itt *Makláry Károly* püspök mondott megnyitót s a „Református Élet"-et úgy aposztrofálta, mint amely a magyar református társadalmat irányító orgánumként akarja az igaz életre vezetni. A Tiszántúl reformátussága nevében köszöntötte a Budapestről jötteket, élükön Ravasz püspökkel, „minden magyar református jogos és méltó büszkeségét".

Ifj. Szász Károly verseiből olvasott fel gyujtó hatással, majd *Dr. Ravasz László* püspök, főszerkesztő tartotta meg ünnepi beszédét „A győztes magyarság" címmel.

Péchy László egyházmegyei gondnok, országgyűlési képviselő zárószava után a Himnuszt énekelték el. A közebéden, ahol *Péchy Szabolcs* főispán is megjelent, Ravasz püspök a kormányzóra, Péchy főispán a két püspökre mondott áldomást, Makláry Károly a lelki vezérkar nevében válaszolt, Sebestyén Andor budapest-kelenföldi lelkipásztor megköszönte a mátészalkaiak s az egész egyházmegye példás vendégszeretetét.

A mátészalkai gyűléssel kapcsolatosan az ifjúságnak külön konferenciája volt, amelyen *Kovács Bálint* országos KIE-titkár, lelkipásztor és számos más egyházi férfiú szolgált. *Ravasz* püspök a nagy-

Wening, Michael

réz.

Hallart

Budapest. T. 1156. II.

A keletről felvett térrajzon a DANVBIVS FLVVIVS tulsó partján látjuk Budát, melyet a parancsnokaik szerint is megnevezett ostromló csapatok vesznek körül. Az előtérben pedig balra INSVLA St. MARGERITAE, középütt PEST és jobbra sik vidék van az ó-budai szigetekkel. Felirata alól a bal sarokban:

Wahrhaffter Grundriss der Statt Ofen
wie solche von den Kayserlichen vnd Chur Bayrischen Völckern Anno 1684 ist belagert gewessen. Mit gröstem fleisz Deliniert von L.N.V. Hallart Chur Bayr General Adiudent Lieutenant

magyarázó szövegének kezdete: 1. Dass Schloss és befejezése: 43.
Der Parrada Platz.
ezután: Zu finden
bey Micheal Michael Wening Kupfferstecher
in München.

Rm., mér. a vk. A-nál 42.4 : 37 cm. B-nél 42.3 : 38,
C-nél 44.2 43 : 37.5 cm. Dn D-nél 42.7 : 38 cm.

Budapest. T.3928. II.

Az IL DANVBIO innenső partján fekvő és látképben szemlélhető várat a szövetséges csapatok ostromolják, és a Dunán hadi hajók látszanak. Felirata:

IL CASTELLO DI BVDA OPPVGNATO DALLE
GENTI DEL SERENISSIMO ELETTORE DI BAVIERA

ettől jobbra 12.
alól balra: L.N. di Hallart General Quartierm. Ten del. Michele Wening scolp.
magyarázó szövegének kezdete: La Lettera A. Mostra la torre ruinata és befejezése: Z. le sepolture de Turchi.

Rm., mér. a rl. 30.2: 57.3 cm.

Wening Mihály

vezm

l.

Tragor Vácmúvészei

30 il.

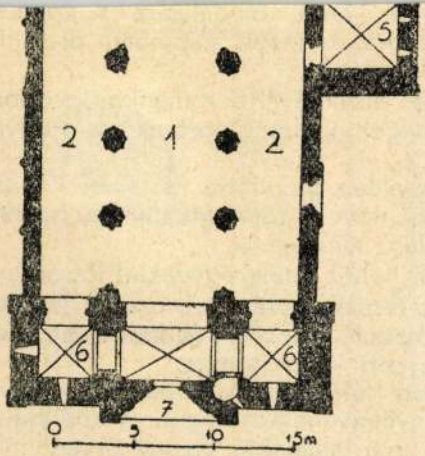

A jáki templom alaprajza.

1. A főhajó. 2. Mellékhajók. 3. Szentély. 4. Mellék apszisok. 5. Sekrestye. 6. Toronyalja. 7. Főkapu.

gyobb helyre érkezünk. Egy távolról is impozáns hatású, kéttornyos, kősisakos templom képe rajzolódik az ég kékjére: a jáki bazilika, mely nemcsak Vasmegyének, Dunántúlnak, hazánknak, hanem az egész kultúrvilágnak egyik legnevezetesebb építőművészeti remeke.

Maga a község mintegy 2000 lelket számlál. Ősi megülés. Határában bronz, vaskori régiségek, római sírok kerültek napfényre. Ez utóbbi természetes is, mert hiszen rajta vonul át a Savaria felé vezető római főútvonal és mint Körmend, úgy Ják is a savariai római főtisztviselők üdülőtelepe volt.

Apátsági templomát okleveles bizonyítékaink szerint Jeruzsálemi András királyunk idejében, Jaáki Márton comes 1214-ben alapította, de teljes fölépítését a tatár hordák vandalizmusa hosszú ideig késleltette. Közben bizonyos tervezeti vál-

Wening

~~L. N. v. Hallart~~

1. Wahrhaffter Grundriss der Statt Ofen, wie solche von den Kays. u. Khur. Bayrischen Völkern A. 1684. belägert gewesen. Kétn. ivrétü lapon, egyszerű hüséges képe az ostromolt vár és tábornak; elötérben Gellérthely oldalán a bájor sereg. jelesve: delin. L. N. v. Hallart. Gen. adjudent lieutenant bey Mich. Wening. München.

Bubics. Magyarország várak
Stb. 5. l.

Diescher József

építész.

~~Hablast~~ Wening

Laid

Lam 1887 34 l

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megb

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

~~Hallart~~ Wering

l.

Uxa. 124. l

Névmutató.

Wening

rézm.

képpel

l.

Gerő Bvár

34. l-ü.

~~Hallart L. N. rapdó~~

Wening M. vérni

K

A Margitsziget
az 1684-eiv ostrom
idején
repr.

Rexa Dezső
Margitsziget
Bp. 1940. 59. l.

kép

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

~~Hallart L. N.~~

K

Wening, M.

1684

mines
léd.

cród

Rexa Dezső

Margitsziget.

Bp. 1940, Officina.

59. l

Kimutatás a robbantó- és gyujtószerszük

Megnevezés			A töltetszámítás	A robantandó alkatrészek metsze és nézete a felszerelt töltettel és a gyujtóponttal.
Robb. szelvény	Szerk. rész	Szerk. rész drb. száma		
1	2	3	4	5

280/15

MDK

Wening M.

Rexa Dezső: Margitsziget. Bp. 1940. Officina.
59.l.

~~Hallart~~ Wenney

Buda visszavétele világtörténelmi jelentőségétől áthatva, Hallart, a bajor sereg vezérsegéde, megörökíti helyben annak ostromát és bevételét.

Bukres. Magyarországi várak stb. VII. l.

Dilich Vilmos

vérmetsző

XVII. század.

Wening
Hallart

Catmedagungh -

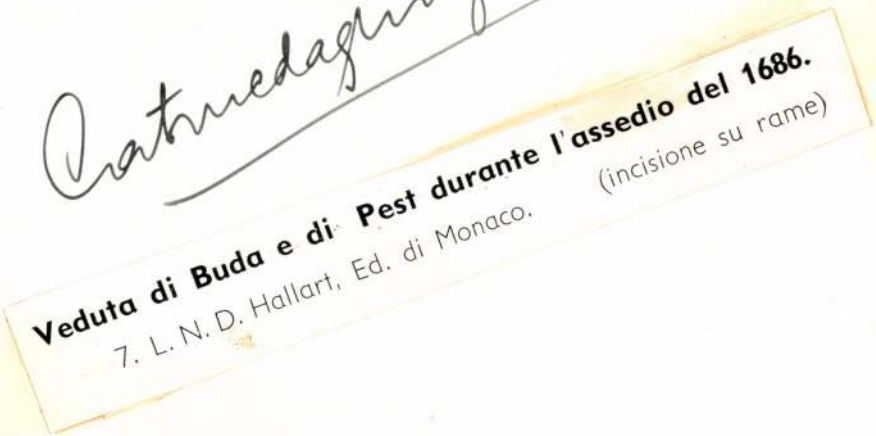

Veduta di Buda e di Pest durante l'assedio del 1686.

7. L. N. D. Hallart, Ed. di Monaco. (incisione su rame)

Mur. és Rot. Ét.

Hallart, bajor hadnagy VII. 262.

Wening

Wenninger Ferenc

K

A mátyásföldi új r. kath. templom tervére kiírt pályázaton az első díjat Wenninger Ferenc, a második díjat Ungár Vilmos nyerte el.

Művészet 1903. 65. l.

nincs cód.

Gyulay Lajos gróf IV. 175.

W e n n i n g e r Ferenc építész,

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
65.
"Kitüntetések"

MDK

Weninger és Paulheim épitőmesterek

A Szt. Imre ~~kanyikum~~ városi rk. plébánia templom felavatása. Budapesti rk. Egyházközségek Tudósitója 1938. 4. sz.

Weninger Ferenc, épitész

Müvészet, 1903. 426.

Kitüntetések

Weninger Ferenc épitén

Tér és Forma, 1932.

V. évf. 314-322.o.

K. F.: Levél a nerkesatőhöz.

zai, bronzszobrai s plakettei is gyara-
podott. A rajzok néhánya jelentékeny mű-
történeti becscsel bir. Ezek közt van Lorenzo
Leonbruno[illegible] t
tanítványán
zolt lapja;
mellett Ráf
zolt két ta
szakállas ag
pagnolának
XV. század
rajza, mely
Pantaleont
valló öltözé

Angliából.

lődő South
ják szervez
Smithnek,
igazgatójána
ság dolgoz
seums-Journ
rég elhunyt
számos érté
sárlásokra
National-Ga
1907-ben, a[illegible]

Templomépítés Futakon. Gróf Chotek Rezső Futakon uj templomot épittet, melynek terveit Wenninger Ferenc épitész készitette és a kivitellel Kerczinger József budapesti épitőmester van megbizva.

ben. A gyüjtemények első sorban a vidékre vonatkozó emlékeket foglalják magukban, azoknak gyarapítása s fejlesztése is ez irányban fog történni. A helyi emlékek fölkutatását évtizedek óta tervszerűen végezték. Ásatásokat eszközöltek. Magánosokból társaság alakult a wesztfáliai régi festészet emlékeinek vásárlására. Helyi kutatók legjobb erejüket szentelték az összegyüjtött anyag tudományos földolgozására. Wesztfáliai származású iparművészek — köztük nem egy európai hirű — dolgoztak első sorban a belső berendezésen és diszítésen. A szülőföld szeretete mélyítette a tudást, nemesítette az izlést s ezek együtt nagyot alkottak. Az épület első emeletén a különböző művészeti korszakoknak milieu-elrendezésben külön termek jutnak. Itt a termek berendezési tárgyai (székek, szekrények, kandalló, világító testek, menyezet, üvegfestmények, stb.) az egyes korok stilusának helyi differenciálódását mutatják be. Teljes képet nyer a szemlélő a wesztfáliai csúcsives, renaissance, barok, rokokó, zopf és biedermeier izlésről. A hol eredeti emlék nem áll rendelkezésre, ott stuccomásolatról gondoskodtak. Előttünk

< Weninger Ferenc >

épitész ?

[< >] A mátyás-
földi templom
Bp. 1904 10, [6] l.
ft
(Épitő Ipar 1904. évf-
ból)

Hadjárat.

A háttérben van a Zeughaus
állitva, az előtérben pedig a
közül többen elestek. Szemben
teljesen sértetlen maradt. Fel

Darstellung des Marienbilde
welches bei der Bestürm
den 7 Octob. 1848. in Wie
wie durch ein Wunder unter
Schaden verschont geblie

alól balra: lith. H. Gerhart
jobbra: Eigenthum.

Kny., mér. a vk.

A TÁNC A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

I.

A tánc az emberi mozgás művészete, mégpedig a stilizált, a szabályozott, ünnepi mozgásé. A tánc mozdulatainak nincs semmiféle gyakorlati rendeltetése, a tánc majdnem minden mozdulatára jellemző, hogy eltér az ismert, a célszerű mozdulatoktól, csupán a művészi kifejezés kívánal-

ják az eredeti mozgásokra és technikára. Az előtáncosok vezetik a különböző alkalmakkor eljárt táncokat. Ők adják elő a kultikus ünnepségek jellegzetes táncait is, amikor a törzs többi tagjai körbeveszik őket és az előtáncosoknak extázisig fokozódó mozgásaitól ők maguk is önkivületig beleélik magukat az ábrázolt tánc jelentésébe.

Az emberiség táncait két nagy tipuskörbe oszthatjuk, éspedig a képes értelmü, utánzó táncok és a jelentés nélküli, öncélu táncok nagy körébe. A primitiv népek kulturájában a tánc sokféle esemény kisérője. Igen fontosak az ú. n. felavatási táncok, amikor a közösség ifjai: lányok és fiuk egyaránt bizonyos kort elértek, s ünnepélyes szertartások keretében a férfiak és a nők sorába avatják őket. Ez az avatás rendszerint az ifjak és az öregebbek közös tánca. Természetesen a táncnak a legkülönfélébb változatai vannak. Van nép, amelynek körében csak az avatandók táncolnak, ismét másik, ahol csak az öregek táncolják körül az ifjakat. Minden esetben azonban a táncnak mágikus jelentősége van. A gyermekkorból kilépőket a tánccal egyrészt meg akarják óvni bizonyos ártalmas erők, szellemek hatásától, másrészt az öregebbek a maguk erőiből át akarnak adni a fiataloknak. Ma ezek az avatási

Weninger Ferenc

írod

Figyelő: A zólyomi ág. evang. templom terv-pályázata

Vállalkozók Közlönye

1905. aug. 23.

~~Szabrendeki lelet~~ VI. 125.

Weninger Ferenc
építész

a zólyomi ág. ev.
templomtorony terve.

II. díj.

Vállalkozók közt.

1905. aug. 9.

(Templomtorony tervezés
Zólyomban.)

Weininger Andor M.D.K.

Gömbszinház-terve. repr.

Mezgonyi Iván: Beszélgetés Bortnyik Sándorral

Művészettörténeti Dokumentációs Központ Közleményei

1963. III. " Bauhaus" szám 27.1.

.

M.D.K.

Weninger (Weininger) György
festő

1796-ban hadisegélyt ajánl fel, 1797-ben hiszpán hal meg Pozsonyban

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között.
Művészettörténeti Értesitő, Bp.1963. XII.évf.
1. sz. 23. old.

M.D.K.

Wening, Michael, bajor rézmetsző (1645-1718)

metszette, Hallartnar, a bajor választó-fejedelem főhadsegédének rajza alapján, Buda 1684-es ostromát ábrázoló képét (29 x 76·8 cm), mely egy négy lapból álló sorozat egyik lapja. Ugyanezt a témát, ugy az 1684-es mint az 1686-os ostromról, valamint Buda és Pest látképéről, Hallart rajza alapján még sokszor rézbe metszette.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493 - 1800/.

Bp. 1963. 61-62. old. XXVIII. t. továbbá 178-179., 222., 256., 264., 267., 268., 167. old. XXX. t., XXXVIII. t, XXXVI. t, XXXI. t XXIX. t.

Wening, M.

~~Hallart L. N~~

Budavár ostroma

1686. ban.

Fenti rajza után

metszette Wening M.

Repr.

Om. III. 49. l.

~~Hallart~~ - Wening

1686.

pings
ed

Uxa. 123. l
124

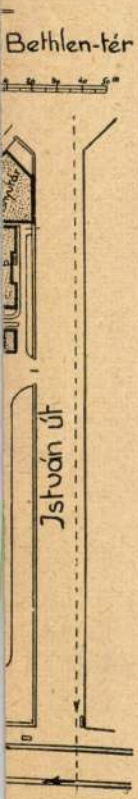

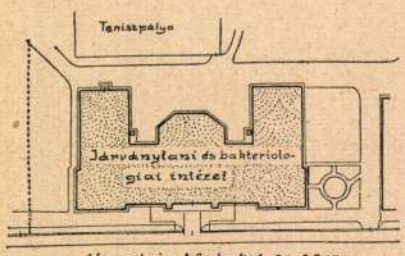

Az állatorvosi osztály épületeinek (VII., Rottenbiller-utca 23/25 és VIII., Hungária közép-körút 23/25) helyszinrajza.

WENING MICHAEL

~~Michael Wening~~

Buda ostroma Keletről 1686

Magyarországi városképek
Magyar Nemzeti Múz.
Katalógus: Rózsa György

Wening Mihály

l.

Váci Muz. Lajstr.

242, 243 l.

Vorwort zur 8. Versteigerung

27. Februar—3. März 1928 in Zürich

Unsere 8. Versteigerung bringt wiederum eine Fülle auserlesenen Materials, wie es auf Versteigerungen nur noch selten geboten wird.

Wening Mihály

rézm

L'accampamento delle genti del ser^mo elettore piantato a di 12 di giugno. 22 lapból álló sorozat, mely Miksa bajor választó fejedelem seregének minden táborhelyét Komáromtól Tolnáig (1686 jun. – sept. 27) feltüntetti.

Valamenyi fenti rézm.

Majláth tört. kiáll

224 – 227. l.

irattára van szerencsém f
utiszámláját 46 K.80 f.-r
utiszámláját 123 K.60 f.-
lőcsei utiszámláját 59 K.
dor müegyetemi hallgatókn
koronára érvényesitve, tis

Buc

WENING, Michael, rézmetsző M.D.K.

/1645-1718/

Buda visszafoglalása. 1686. repr.

/ / Rézmetszet L.N. de Hallart rajza után./

Cennerné Wilhelmb Gizella: Magyarország történetének képeskönyve 896-1849. Bp. 1962. 173.l.

M.D.K

WENING, Michael rézmetsző

a bajor udvarnál –

Hallart bajor kadmérnök Budá-

ról készüles rajzait sokszorosította

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 120.e

M.D.K.

Wilhelm Wening. rézmetsző

Karcolta rézbe L.N. Hollart 1684-1686. között a bredai várpalotáról készített különböző méretű rajzait.

Balogh Jolán: A művészet Mátyás király udvarában Bp.1966. 2 köt.

1. köt. 35-36. old.
2. köt. 26-29. old. + 31. old. 23-26. a

MDK

Weninger ép.

Paulheim ép.-el közös terv:
I.Márvány u. 7575/2 hrsz. a II.em. bérház.
/Kozál József./

Magánépitési engedélyek.-Ép.ip.-Ap.müv. 1928.V.15.
77.-78.l.

Weininger Andor festő M.D.K.

Tagja a weimari Bauhaus-nak. Jelenleg az Egyesült államokban él

Müvészettörténeti Dokumentációs Központ Közleményei

1963. III. "Bauhaus"-szám 84.1.

M.D.K.

Weninger x) Ferenc, építész

terve első díjat nyert a mátyásföldi r. k. templom pályázatán.

x) a febr. 11. sz. 5-ik oldalán „Veininger" néven

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

febr. 4. sz. 8 old.

febr. 11. " 5.

MDK

Wenninger Ferenc

A mátyásföldi új r.kath. templom tervére kiirt pályázaton az első dijat Wenninger Ferenc nyerte

Művészet, 1903. 65.l.

MDK

Paulheim és Weninger, ép.mérn.-k.

69497. Bartolfy János és Paulheim István,
Lónyay-u. 9397.hrsz. 4 drb. négyemeletes ház.

Uj épitkezésre nyert engedelyt:
Ep-IP.1909.aug. 22. 309.l. 34.sz.

M.D.K.

Weninger Ferenc, épitész

400 koronás második díjat nyert a zólyomi ág. ev. templom toronypályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.
aug. 9. sz. 8. old.
+ aug 23. " 3-4. "

MDK

Paulheim és Wenninger, épitömesterek.

Foerk Ernö terve szerint épitették a váci-uti Szent Mihály templomot.

Magyar Épitömüvészet. 1930. 7-8.sz. 27/képpel/ 40.old.

M.D.K.

Weninger Ferenc, építész

Készítette a VII. Alsóerdősor és Szövetség-utca körötti telken emelendő iskola terveit, melyben kartartási-, gazdasági iskola és ovoda nyer elhelyezést

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

dec. 4. sz. 73. old.

Wéninger Ferenc.

A Nemzeti Szalon 1929-ben kiállitotta müveit.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Paulheim István és Wenninger Ferenc, épitö-
mesterek.

irod.: Wenninger Ferenc: Négyes bérház. Épitöipar.

Budapesten a Lónyay és Közraktár utcák között.
Tervezték és épitették a fenti házakat.

1911. 326.1. /Képekkel./

WENINGER, Franz, pozsonyi avztalonegéd

F. W., Tischlergesell, 7 napos lánya meghalt. (1849, 518 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

WENINGER, Franz, pozsonyi asztalosnyék

F.W., Tischlergesell, +24 éves korában, Pozsony, 1836 szeptember 17. (1836, 730 l)

Preßburger Zeitung
(Gräbhorn)

Weninger Ferenc, epitesz MDK

A zólyomi ág.ev.templom és nagybecskereki törvényszéki paleta pályaterveit készitette ill. készitették
Magyar Pályázatok. 1905.III.9.

Müvészet. 1906. 71.1.

M.D.K.

Weninger Ferenc, építész

nyerte el a rozsnyói ev. ref. templom tervpályázatán kitűzött díjat.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.
nov. 4. sz. 7. old.

M.D.K.

Weninger Ferenc, bpesti építész

első díjat nyert a futtaki r.k. templom pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

nov. 30. sz. 6. old.

MDK

A Kamara uj tagjai

Weninger Ferenc

A Magyar Mérnök és Épitész Egylet Közlönye
1925. 117.o.

Weninger Ferenc NDK

épitőmester

A Kamara uj tagja

Magyar Mérnök és Épitész Egylet Közlönye 1925.

88.o.

Weninger Franc

terveste a mälyasföldi
templomok
épült 1904.

Épitő Ipar
1904. 328 l. 333. l.
341. l.

pály azet utja
I díjat 4 apott
fent terveí
alapján
épelt

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu .....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Wéninger Ferenc

ép.

cód

Építő Ipar

1908. 386. l.

(A futtaki r. k. templom.

Nepékkel,

fenti tervei alapján épült

.....*mühely.*

lyfőnökség!

.. év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

.. évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Weninger Ferenc

A rozsnyai ev. ref. templom tervpályázatán az első díjat Weninger Ferenc nyerte el.

Művészet 1903. 426. l.

Weninger Ferenc

A futtaki r. kath. templom tervpályázatára beérkezett 18 pályamű, amelyek közül a biráló bizottság az első díjat Weninger Ferenc, a második díjat Láng Adolf, a harmadik díjat Dvoracsek József és Lajos művének ítélte oda.

Művészet 1905.

56. l.

nincs céd.

Weninger Ferenc

épitén

irod

Magyar Pályázatok

1905-6. 97. 6.l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Wenninger Ferenc

építész.

A rózsnyai ev. ref. templom tervpályázatán az első díjat nyerte.

Művészet, 1903. 426 l.

Leemputten Corneille, van

belga festő.

Állat és tájkép festő. Megh. 1903.
Bruxellesben.

Weninger Ferenc

épités

ververse a futaki
templomot. Fölsen-
teltek 1908.

vod

Egyházi minyar

1908. 153. l

Wenninger Fercue

Münchner 1903. 65, 426
– 1905. 56
– 1906. 71

Sándor Béla: Dalmát Ünl
döttség 64 (820), 3449 (738). — Lovagja
ték nagy Lajos korában 64 (820), 2375
(723).

Weninger József

Kártyafestő

Sopron

1814. márc. 9.

volg. erkü

Házi

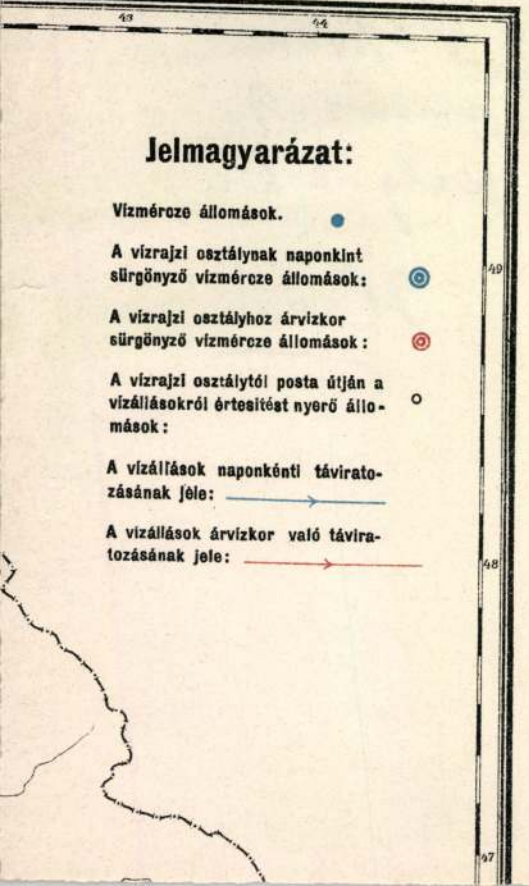
43
44
Jelmagyarázat:
Vízmércze állomások.
A vízrajzi osztálynak naponkint sürgönyző vízmércze állomások:
A vízrajzi osztályhoz árvízkor sürgönyző vízmércze állomások:
A vízrajzi osztálytól posta útján a vízállásokról értesitést nyerő állomások:
A vízállások naponkénti táviratozásának jele:
A vízállások árvízkor való táviratozásának jele:
49
48
47

WENINGER Josef Kartografentö

Sopron, 1814-1825

Kartografentök Mo-on. [Ridl. Rat.]
Kecskemét, 1996

7)

liográfiát

ulté ideje a lényeges

ónyfutatás módszerét is

Tanszéte. van) 1826 - 1838.

liogr.

onyomtatvány kiírásán

incipit kosmólata az

sban

sítést ehhez

Weninger József

soproni hittyafestő

XIX

l. Kolbhirtyaf.

779
1914.

I. cz.

Műemlék országos b

Hivatkozással a 779/1
tisztelettel közlöm ho
tulajdonát képező löcs
vasrácson semmi

Weninger József

kártyafestő
szül. Eszterházán a
XVIII. sz. második felében.
Müller Ignác (l. o.)
soproni kártyafestő ne-
velt fia. 1814. szerett
polgárjogot Sopronban.
Özvegye 1828. már
Hayeck Pál soproni
kártyafestő neje volt.

Csatkoil

Ifj.Weninger József, kártyafestő

Hajeck Palnál, mostohaatyjánál tanult és szabadult fel 1838-ban Sopronban. 352.old

Csatkai Endre: Ujabb adatok a soproni kártyafestők működéséhez. I. A céh kialkulása. 351.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Weninger József, kártyafestő

Müller Ignác, soproni kártyafestőnek a nevelt fia. k9 1814-ben polgárjogot szerzett, önállósitotta magát. 1825-ben már özvegye Hajeck Pal felesége lett, a műhely is azé 352.old

Csatkai Endre: Ujabb adatok a soproni kártyafestők működéséhez. II. A soproni Liszt Ferenc Múzeum kártyamintás dúca 1844-ből. 353.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Wenker

1735. aug. 15

Wenker (Wenkler, Werker) Ingenieur Lieut. (Bega csatorna)

Boroth, Adattár. I–IV. 175, 316.

Herzog

hirlapbizományos
KESZTHELY

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Wenki János festő

Pesti Hirlap. 1880. jul. 4.

Rado Ivor: Magyar festők

MDK

Weninger József, kártyafestő (szül. Eszterházán) polgár 1814, a grafika művelője is Sopronban.

Csatkai Endre: Néhány ujabb adat a soproni művészet tört.-éhez. - Magyar Művészet. - 1929. - (~~soproni száma alapján~~).
236-238. l.

MDM

Weninger József
kártyafestő

Lásd

Kőlla Jenő:
Régi játékkártyák
és kártyafestők.
Sopron. 1938. 4°. l.

Ver

Europa film könyv
lap terjesztő válalat

Budapest

V Visegrádi. u 36

MDK

Wennek Károly, órás

Kaunitz ból, 1799, polgárjogot nyer

Sopronban.

Csatkai Endre: Néhány ujabb adat a sopróni művészet tört.-éhez. Magyar Művészet. 1929. 238. l.

MDK

Wenneck Károly, órás, mester.

Inkább levéltári adatokból, mint müvekröl ismert a mesterneve.

Csatkai Endre: Müpártolás, műgyüjtés Sopronban. Magyar Müvészet. 1928. 7.sz. 577-587.l.

MDK

Wenneck Károly

óras

a soproni órascéh 1797-ben elutasitotta, mert első próbája nem sikerült.
A városi tanács szorgalmazta felvételét.
Igen szép órák ismeretesek tőle.

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.
ARRABONA 3. Győr. 1961. 153-159.l.

154.l.

Wenneck (Weineck)

Károly

soproni örös

l.

Csatkai sopr házak

67. l.

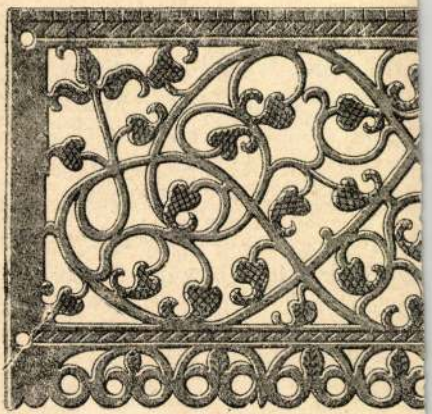

KU

Ö cs. és apostoli kir. Felsé
f. é. október hó 29-én Schönbrunn
legfelsőbb elhatározásával a bécsi
képzőművészeti akadémián üresedés
évi 420 frtos építészeti magyar ösztö

Wenneck Károly
órás.

l.

Szépmüvèszet

1944.321.l.
322.l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Wenneck Károly

sopronióras 1800 k.

lásd

Csipkés sopronióra kiáll

5. l.

Könyvnyomda, könyvkötészet,
könyv, papíráru, irószer- és
tanszerkereskedés
Tiszaföldvár

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Wennneck Károly

Magyar Művészek
1928. 578

1932-909-1

~~I. em. éjjeli őrség.~~
Futónek.

502. Ágy.

1 darab barnára páczolt puhafa ágy deszkafenékkel, két oldalán egy-egy vasfogóval.

Méretei: 194 cm. hosszú, 65 cm. magas és 86 cm. széles.

Becsértéke.....10 K

Készitette Tikáts Adolf (?)

Leirását l. a

Wenneck Károly

pozsonyi órás

Zopf-stilü óraja

XIX. sz. eleje

Pritz VII. tábla

29. sz.

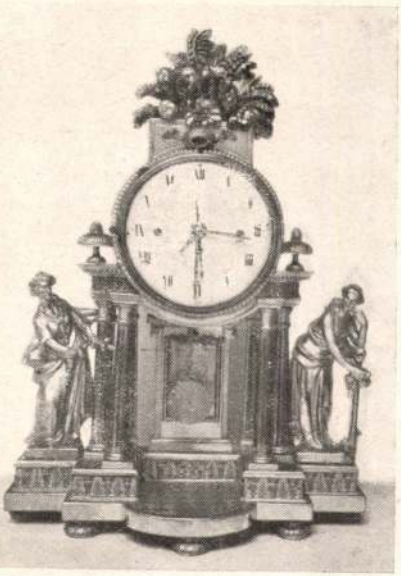

Rómában
-ban, meghalt (1498-ban)

jobbra néz. Fejét diesfény övezi; haja,
szakála ősz, szeme pedig barna. Leeresz-
rdőt tartja, melylyel őt Asztiages azon ok-
nélyezteti, megnyuzatta baljában pedig saját
vetett.

nyszegélylyel, méretei 89:57 c/m.
Ára 181 frt 20 kr.

1/

Wenneck Károly

ôrás Sopron

lásd

Pritz 38. l

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Wennek Károly (Carl)

órás 1800–18. Sopron

lásd okv.

Csatorás céh

45. l.

VIRÁGCSOKOR

19. Naplémentekor	(73 × 60)	550 P
20. Kerti út	(73 × 60)	550 P
21. Kilátás ablakból	(73 × 60)	600 P
22. Dunai táj	(73 × 60)	500 P
23. Csendélet	(73 × 60)	650 P
24. Iróasztal	(65 × 54)	400 P
25. Zebegényi utca	(65 × 54)	450 P
26. Nyitott ajtóban	(65 × 54)	450 P
27. Viharos este	(65 × 54)	450 P
28. Mindszentek estéjén	(65 × 54)	400 P
29. Interieur (pasztell)	(60 × 46)	400 P

* * *

A felvételeket Petrás István készítette.

Wenneck Károly soproni mester. Kaunitzban született. A XVIII. sz. végén vándorolt be. 1800-ban polgár és mester lett. 1818-ig mutatható ki.

A'. 149(5)

Wensky Nándor MDK

épitész

Tér és Forma 1927.14.sz.8,9.l.o.

Wenszky Imre
festō
1902
Éimisk 1930
90. l.

Jön Ki.

II.

Nagys.

Dr. Schoen Arnold Urnak,

Borsodmezőkereszte

A Müemlékek Orsz. Bizotts
ségének folyó évi 299-930.sz.
tésére, tudomás végett másolat
döm azzal, hogy az utalványozo
5 P bélyegköltség levonásával
rékpénztár utján fog Önnek kézl
Budapest, 1930. julius hó 30-á
mér Lajos s.k. min.tanácsos.

~~Heyna Kirchei~~

+ Wensky Vaudor

épitenek

l.

Ter és Forma

1927. 14. 4. 8, 9 h

10. l.

4

i helyiségei a főváros közép-
sbazár 1. sz. félemelet 2. szám
jesítésére megfelelően felsze-
dattak a forgalomnak és személy-
AHY DEZSŐVEL, immáron a közönség

jük, hogy ezt szíves tudomásul
még eme kérésünket azzal, hogy
nényünket. Méltóztassék vele az
ásában az érintkezést a kölcsö-
ezdeni, ezt fenntartani, ápolni;
st Székesfőváros Idegenforgalmi
ladata.
lmedet, hogy méltóztassék hatás-
amelyen belül hatása kiterjed,
n emelésére megszervezett intéz-
magunkat szíves hajlandóságába

avában

szolgálatra kész tisztelettel

Budapest Székesfőváros
Idegenforgalmi Hivatala:

igazgató

Wenrich Janos György

rajzoló, litogr.

szül Nagyszeben (?) 1811.

1829 - tól Bukarest-

ben működött, megh-

u. o. 1880 szept. 20.

Bielz Graphik

20, 29. l. Kappel

Repr.-

Ghica Alex. Dim.

herceg archepé

litogr. 1840. Eömil

Bő életrajz -

Lásda feldolgozás-

nál

MOB KUT -

Mův.

j. 32

1 kot. 8r.

Darvai

Mórics dr.

Benvenuto Cellini élete és művei

Tizenhét kővegképpel, tizennyolc melléklettel

1. — 108. ll., 18 képes tábla

Wenser Józsa

Wenser Józsa

1899/1900 – 1902/3

Ferkèpzomfoiskèvk

148.9

Gyáripárosok Orsz. Szövetsége

V. 219

Wenrich, J. Georg

litogr. Bukarest
1832

l.

Bielz Porthat

988. l.

Özvös Erzsébet Arvay Istvánné

VI. 28.

Wenning Georgius

harangontó

Beeskól Erült Erdéfbe

A Schönbergi nagy harangot 1628

ban Nagyszebenben

öntötte.

irod

—

Rothkunstgew. 7, 8. 1.

a kicsit ugyanesek

nagyszebenben 1628-

ban.

laid

=

Mülgl

magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Georg Wenning

harangönte

a wölzi

in sötte

tanplom gik harangjät

1629-ben. Nagyszeben-

ben.

Dr. R. Theil. Zur ältern siebenbürgischen Glocken-kunde. Korrespblatt.

1878. 45. l.

Wenner János
festő 1890

l. Gereczerajztár
222. h.
8 képe
vízf.
másolatok
falképek
után

(Muzeummal
Telefon:
és
vet
Veress C
BUDAPE
IV., MUZEUM K
(Muzeummal szer
Telefon: 185-

Wenneck Károly

orás Sopron

Pritz 38. l.
57. l

Wenneck Károly

örás

Sopron

l.

Pritz

38. l.

MDK

Wenner Frigyes építész

Magyar Építőművészet, 1911. 12. sz. 30. l.

M. Wenning ízmetsző

neve emlitve

Gombos Zoltán: Budavári Zertek
Bp. Natura 1969 247. old

Wenning Janos

barangonto 1602
1631

l.

Genthon - Szentiványi

Abany - Torna vár-
megye és Kassa
Mincmlekei
Bp. c. n. 8. l.

okásos felmentes megadatott.
dja a Nagytekintetű
es adományáért legha-
etemet.
ettel

úl. 31.

Machay Alajos
plébános

A RÁKOSI RÓM. KATH. EGYHÁZ PECSÉTJE

az építtető változást óhajtana, amennyiben lényegesen több mukát nem igényelne, a vállalkozó ezekért a változtatásokért nem számíthat semmit. Az építés befejezése után a vállalkozó a kialkudott összegnek majdnem dupláját követelte. A bíróság kimondta, hogy közömbös a több munkaóra igazolása, mert az építtető pótmunka esetén is csak oly munkadíjat tartozik fizetni, amennyi munkával a mű rendes teljesítmény mellett létrehozható volt. Az azzal járó kockázatot, hogy a munkások a munkát akár az ellenőrzés hiánya, akár más, az építtetőn kívül álló okból a rendes munkateljesítménynél hosszabb idő alatt készítették el, a vállalkozó tartozik viselni. Kimondotta a Kúria, hogy a vállalkozó az építővel nem állapodhatik meg a pótmunkálatok oly díjazási módjában, amely a szerződésben kikötöttnél terhesebb.

A vidék új színháztipusa. Érdekes előadást tartott Medgyaszay István építész, a Magyar Mérnök- és Építészegylet ülésén előkelő és nagyszámú közönség előtt. Medgyaszay utalt arra, hogy a magyaroknak egészen más, a mi sajátos viszonyainkra szabott vidéki színházakra van szükségünk és nem olyanokra, mint amilyenek a külföld gazdag iparvárosaiban és a kis fejedelmi székhelyeken épültek. Egy új színházi tipust mutatott be előadása kapcsán a szakértő közönség előtt, amely tipus megalkotásánál az előadó arra törekedett, hogy a legkisebb helyen, a legkevesebb anyaggal, a legtakarékosabban szerkessze meg színházát. Az első színházunk, amely ezen elvek szerint épült: a nagykanizsai. A legsúlyosabb probléma, a financirozás azért lehetséges, mert Medgyaszaynak sikerült az 500 személyes, teljesen felszerelt központi fűtésű színházat a végszámlák szerint 200.000 pengőből kiállítani.

A Budapesti Építőmesterek Ipartestületének közgyűlése. Április 5-én tartotta ipartestületünk VII. (42.) évi rendes közgyűlését Bloch Leó alelnök elnöklete alatt. Fridrich F. Géza főjegyző előterjesztette az 1926. záró-számadásokat, a mérleget és eredménymérleget. Ezután az elnöklő Bloch Leó a megüresedett elnöki, előljárósági, számvizsgálói és tanoncvizsgáló bizotsági tagsági helyekre elrendeli a választást. 1927—30. évre megválasztattak: Elnöknek: Alpár Ignác. Előljárósági rendes tagoknak: Bloch Leó, Dengler Lajos, Kirschner József, Mann József, Nándor Pál, Rothauser József, Sorg Antal, Ziegler Géza. Póttagoknak: Apor József, Hubert Richárd, Lukács Béla, Reisenleitner Lajos, Lukoviczky Emil, Bánszky Mihály, Kapuszta Gusztáv, Rück Lajos, Nagy Lajos, Czillér Antal, Bolgár Arnold, Gabriel Ferenc. Számvizsgálóknak egy évre: Berey Lajos, Kappéter Béla, Németh László. A tanoncvizsgáló bizottság három évre a következőkép választatott meg. Elnök: Wensky Nándor; alelnökök: Katona Mihály, Rothauser Lajos, Sturm Károly, Molár István. Vizsgáló bizottsági tagok: Abos Brunó, Bolgár Arnold, Dengler Lajos, Gabriel Ferenc, Havas József, Holmann Pál, Holub Jenő, Juhász István, Kappéter Béla, Kapuszta Gusztáv, Lindwurm Nándor, Lukács Béla, Lux József, Medek Tibor, Melczer Károly, Nagy Lajos, Rothauser József, Rück Lajos. Ezután elnöklő a közgyűlést bezárta.

A Hungária Magyar Technikusok Egyesülete megtartotta közgyűlését a királyi József Műegyetem dísz-

Kinevezés. A kormányzó a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére a központi műszaki személyzet létszámába tartozó Feyér Gyula miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak a mininszteri tanácsosi jelleget adományozta.

Halálozás. Wenszky Nándor építész, szőv. törvényhatósági bizottsági tag, a ferencvárosi egységespárt elnöke, a budapesi építőmesterek szövetségének alelnöke április 25-én 48 éves korában meghalt. Április 26-án délután 3 órakor temették a Kerepesi-uti temető halottasházából a főváros által adományozott díszsírhelyre.

Országos kiállítás Székesfehérváron. Prospektust, jelentkezési ívet, felvilágosítást kérésére bárkinek küld a kiállítási iroda, (Székesfehérvár, Bank-u. 4.) de megtalálja azt kiki a saját ipartestületében is, mert az ország összes ipartestületei el vannak vele látva.

MAGYAR MÉRNÖK- ÉS ÉPÍTÉSZ-EGYLET.

A Magyar Mérnök- és Építészegylet április 23-án és 24-én tartotta meg közgyűlését. 23-án délután az egylet Reáltanoda-utcai székházában Buday Béla államtitkár, elnök megnyitotta a közgyűlést, majd Majorossy Gyula olvasta fel főtitkári jelentését. Előadta, hogy az egyesület közérdekű felterjesztései között legfontosabb volt a nagybankok budapesti kislakásépítési akciója tárgyában beadott felirat, amelynek eredménye az lett, hogy a bérbeadás módozatait a felirat indítványai szerint állapították meg. Az egyesület a dunántúli bauxit kiviteli engedélyének tárgyalása kapcsán rámutatott arra a fontos kívánságra, hogy az engedélyezéseket egy belföldi aluminiumgyár létesítéséhez kössék. Az egylet hősi halottainak emléktábláját az ősszel tartandó jubileumi közgyűlésen fogják leleplezni. Örömmel jelentette be az előadó, hogy a munkahiány már nem olyan nagy, mint az előző években volt, amennyiben a közlönyben 151 munkakeresővel szemben már 47 munkaadó hirdetett. Ezután a költségelőirányzatot, a könyvtári és egyéb bizottsági jelentéseket elfogadták, majd Marusak Dezső titkár tett jelentést a Hollán-pályadíjról, amelyet Foerk Ernő okleveles építész „Árpádkori templomaink típusai" és Kelemen Móric dr. gépészmérnök, az „Autobusz fejlődése" című munkái nyertek meg. Marusak jelentése után kiírták az évi építészeti nagypályázatot, majd a Kéler—Napoleon pályadíjat Kósch Jenő okl. építésznek ítélték egy vadászlak-tervéért. A választások során alelnöknek Orphanides Jánost, főtitkárnak Majorossy Gyulát, könyvtárosnak pedig Losy-Schmidt Ede dr.-t választották meg. A közgyűlés második napján, 24-én délelőtt Buday Béla elnök megemlékezett Herrmann Miksának, az egylet és a kamara volt elnökének miniszterré történt kinevezéséről, ami azt jelenti, hogy a mérnöki tudás közvetlenül is képviselve van a kormányzatban. Beszédét azzal a megállapítással fejezte be, hogy a magyar mérnöki karnak csüggedésre nincsen oka és pihenésre sincs joga. Végezetül a fájdalom és a gyász kifejezésével emlékezett meg Edvi-Illés Aladár tiszteleti tagnak a haláláról, kijelentve, hogy az egylet részvétének méltó kifejezéséről a közgyűlés kereteit messze túlhaladó módon fog gondoskodni.

Hétfőn, május hó 2-án d. u. 6 órakor **a mű- és középítési szakosztályok együttes ülése.** Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Torda György előadása: Modern franciaországi vasbetonépületek tervezése és kiviteli módszerei. A betonműkőépítkezés. (Vetített és mozgófényképekkel.) 3. Folyó ügyek, indítványok. — Május hó 9-én d. u. fél 7 órakor a mű- és középítési szakosztályok együttes ülése. Tárgyak: 1. Elnöki bejelentések. 2. Tagfelvétel. 3. Folyó ügyek, indítványok.

Wenszky Imre

festő

A félszemére megvakult festőművész 36.000 pengős pere főorvosa ellen

(Saját tudósítónktól.) Az Új Szent János kórház ideg- és elmeosztályán történt két évvel ezelőtt, hogy az ott ápolt *Wenszky* Imre festőművész összeszólalkozott az egyik nyugtalan beteggel, aki *a vita során úgy vágta szemen a festőművészt, hogy az a félszemére megvakult.* Az idegosztályról való szabadulása után a festőművész pert indított dr. *Kluge* Endre egyetemi magántanár, a kórház idegosztályának vezetője ellen és 36.000 pengő értékű járadék megítélését kérte azzal az indokolással, hogy *félszemének elvesztéséért a főorvos felelős, mert közveszélyes elmebeteggel helyezte együvé.*

A főorvos jogi képviselője a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a festőművész félszemének elvesztése nem az inzultus folytán történt. *Wenszky súlyos szembajban szenvedett és ettől vakult meg.*

Az alsóbíróságok *elutasító ítéletet hoztak* és ezt az ítéletet a kúria *Térffy*-tanácsa jogerőre emelte, azzal az indokolással, hogy *az osztályvezető főorvos a betegek elhelyezésénél a legteljesebb gonddal járt el,* a megvakulás és az inzultus között okozati összefüggés nem állapítható meg, tehát a festőművésznek kártérítés nem jár.

Pesti Napló 1937.

dec. 1.

Wensky Nándor

épitész

1879-ben Budapesten
született. 1920 óta tagja
a torok. bizottságnak.

Budmonogr

50 l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Went,Johan Jacob,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nyek jegyzéke:"Went,Johan Jacob,Weinheim,Unter-Pfalz,
1669". 120.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztalosleg nyek Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város Asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Kantus János Múz.Győr.1967.
A győri Múz. Évkönyve

Wennt J.J./Johan Jacob/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Weinheim, unter Pfalz:Wennt J.J." 123.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9-Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Évkönyve

Johan Jacob Wennt, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő cén legénykönyvéből, 1697: "Johan ~~Jak~~ Jacob Wennt tischler gesell Vom Weinheim aus der unter Pfalz". 112. old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Kantus János Múz. Győr, 1967. - A Győri Múz. Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Hanz gregor wentner, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, October 1692 Jahr után: "N Hanz gregor wentner Von steir tischler gesel Anno 1694 den 26 septemb er 109.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Antus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Wentner, Hans ~~xxgax~~ Gregor, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Wentner, Hans Gregor, Steyer, 1694. IX. 26". 120. old. 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város Asztalosmüvességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr. ~~xxxx~~ 1967.
A győri Múz. Évkönyve

WENTZEL/Kunster/, festő

A fertődi kastély kápolnája oldalfalainak kifestésére Wentzel /Kunster/ akadémiai festő kapott 1766 körül megbizast, melynek ügylatszik eleget is tett.
141.old. 24.jegyz

Katona Imre: A fertődi kastélyrendszer kialakulása
1[illegible]0.old

Soproni Szemle, Helytört. olyóirat, XXX. É.sz.
Sopron, 1976

WENTZEL, kőmüveslegény

1761-ben Kőszegen a pékek panaszt emeltek a tanácsnál azok ellen, akik más mesterségük mellett még kenyeret is sütnek.-A tanács ezt eltiltotta és kérte ezek névsorát.-Ezek egyike volt:"Wentze l ein Maurer Gesell in Schwartz Tischlerischen Haus"/Wentzel kőmüveslegény Schwartz asztalos házában/. 572.old. 11.jegyz

SZÖVÉNYI ISTVÁN: A kőszegi céhek küzdelme a kontarok ellen a feudalizmus kései időszakában 567.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, XXI.évf. 1967
4.szám Szombathely, 1967

M.D.K.

Fr.Wentzel,grafikus

Katalógus.66.-"Bude et Pesth-Ofen et Pest".Lith.de Fr.Wentzel á Wissembourg...Paris.Kugler László Pesten.Színes litogr.31.2+42.9 cm.A város madártávlati képe é zakmy.felől,a múzeum jól kivehető. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica.VII.1955.Bp."Művelt Nép"tudományos és ismertterjesztő Kiadó.Bp.1955

Wenckel Ferenc

épitész

1.

Rabad Művének

1948. 229. l.

gyház u.n.porta speciosa-ja.

dalbert székesegyházat a krónikás
lkodásának elején kezdte építeni (1)
üvészi részleteit alig ismerjük ,
~~A tüzvész méreteit nem ismerjük,~~
jób érseknek, hogy székesegyházát,
k főtemploma is volt, átépitse és
nád 1331-ben, Kanizsai János 1396-
50-1453 között gótikus stilusban
bővitette, végül Bakócz Tamás 1507-
emelt a székesegyházhoz saját temet-
troma kor alkalmával 1543-ban a szé-
. A török elfoglalva a várat, falait
ta ki, a megmaradt részeket fegyver-
naretnek használja. A vár vissza-
házban lévő tárolt lőpor felrobbant és

Wentzel Gusztáv

MBK

Iskolába menő lányok. repr.

Műcsarnok 1906/7. nemzetk. kiáll.

Wentzl János

pusztamüves
XVII. sz

l.

Kem Pors

79. l.

HELYSÉG

RAFAJNAUJFALU

VÁRMEGYE

Bereg m.

SZAKCSOPORT

Ónm

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

Ref. Egyh.

MÉRET

23 cm.

TÁRGY

Kenyérszentelő tányér

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Sima

B. S.

FÉNYKÉP, RAJZ

mdk

Wenzel Gusztáv

1334-re teszi Károly Robert egyik oklevelének dátumát, melyben a budaiak számára árumegállító jogot, kereskedelmi szabadságot biztosít. Luczenbacher a delfines pénzen a delfines hátlapon a kereskedési szabadság jelképét vélte felismerni.

Huszás Lajos. A Budai Pénzverés Története a Középkorban
Bpest 1958. 46–47. l

589. Wentzel Gusztáv: Iskolába menő leányok.

508. NAGY ZSIGMOND: Az almafa alatt.

WENTZEL KLIR, építőmester

1797. nov. 30-i kelettel megtaláljuk Wentzel Klir Maurer-meister előzetes építőanyag költségvetését, Martin Küntzl Zimmer-meister -ével együtt. 54. old. 17. jegyz

KOMÁROMY JÓZSEF: Adatok a megyei tanács székháza építéstörténetéhez 48. old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1963. szept. Miskolc

Wentzel Lipót

soproni kártyafestő

XIX -

1 -

Kolbkártyaf

A Műemlékek Országos
Bizottságához
Budapesten

Dr Gerevze Péter
Bizottsági tag

FERENC
WENTZKY LEONARD, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Terézvárosi lakos.- Helyrajzi szám: 854.- Összeirási szám: 2357.- 48.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Wenzla von Krems, kőműves

M.D.K.

1455-1458. között szerepel a pozsonyi számadási könyvben

Hoffmann Edith: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp. é.n. 30. old.

Wenzel, Anton

porcellainfestö

l. —

Ruzicka Herend

59. l. -

1270

A XV. szá

1270. *A Szentháromsá*

Jobbról, kinyújtott jobbk végű jogarral, felhőkön ülve lá a Fiu-isten, kinek testét a piro a ki jobb kezét áldásra emelte, gömböt tartja. Felettök a Szer ben. Körülöttük tizenegy Cheru és a megnyilt felhők közül né gyal bontakozik ki. Felirata a közt és a kép hátán:

Fa, méretei 19 : 15 cm. — 1894 szeptember 13-án M. Rocchi Elszámoltatott 1895 augusztus 31 molásra nézve lásd az 54347–95 61301 sz. min. előadmányi ivet. – 1900 november 28-iki 4561 (635 26-iki 373 eln. sz. leirat (464–9

Jegyzet. L. az 1896-iki lajstr. — Preisliste Nº 220.

III

VeA 1894

MDK

Wenzel Jamnitzer

Mihalik Sándor: A raguzai dóm szegedi ereklyéje.
Szépmüvészet. 1940. 3.sz. 74 l.

WENZEL, Joseph, uradási fizikus

J. W., herrschaftl. Hafner, † 75 éves korában, Pozsony, 1802 május 16. (1802, 469 c)

Preßburger Zeitung
(Gentner)

Wenzel Lajos

Győr 1827

l.

Yankó Ötvös-aprodoz

12. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

MDK

Leopold Wenzel, kártyafestő,
a grafika művelője Sopronban, a
csehországi Neuhaüsból, kártyafestő
fia, polgár 1802.

Csatkai Endre: Néhány ujabb adat a soproni
művészet tört.-éhez. - Magy. Művészet. - 1929. -
~~(soproni [illegible] alapján)~~. 236-238. l.

Wentzel Lipót

kártyafestő

Lásd

Kolb Jenő:
Régi játékkártyák
és kártyafestők.
Leporoh 1938. 4. l.

HIRLAPTRUDA
KARCAG

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Wenzeslaw

festō

Čsat. Frey Öst Kunstt.

XXIV. k

XXVIII. l.

3239

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Esek Veszprém m,	Várrom,

Wenzely

1755

l.

Eperjesy 1929

— Amint a tolvajt nem menti, hogy kinek a részére lop, a sikkasztót, hogy kinek sikkaszt — mondotta —, ugyanugy Lukácsot sem menti az, hogy nem a saját céljaira, hanem a pártkassza érdekében panamázott.

— A zalatnai házeladásügy a panamában a humort képviseli. Az eset egyszerü: Lukács László megveszi a saját házát a kincstár pénzén Lukács László magánzótól. Hogy a Gyulafehérvári Takarékpénztár az ügyben csak mint strohmann szerepelt, az kitünik abból, hogy a takarék a házat birtokba sem vette. Otthagyta az ingyenlakót, nem is tataroztatott, ami pedig elengedhetetlen lett volna, ha valamit kezdeni akar az ingatlannal.

— Ha mi azt akarjuk — fejezte be beszédét Vázsonyi —, hogy itt az alkotmány meghamisitása a bankokrácia által megszünjék; ha azt akarjuk, hogy itt a becsület becsülete és megbecsülése helyreálljon; ha azt akarjuk, hogy helyreálljon a becsületnek és a tisztességnek korszaka, akkor ne üldözzük a be-

WEÖRES SÁNDOR

kamarakiállitás méltatása

Székely András: W.S.rajzai.Helikon Galéria

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.30.sz.3.o.

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megfelelő szem. alapbér: Ft.

dijazás számitásánál alapulvett munkaidő: hónap.

jogviszony tartama: -tól -ig.

feladat irányitója:

szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

zetésre kerülő dijból progressziv jöv. adó és községfejl. hozzájár. kerül
ísra.

est, 197.....

....

MDK

Weöres Sándor { költő / grafikus

Weöres Sándor (két) verse a költő rajzaival. Rep

[Türkös Tibor]: A pécsi irodalom kistükre (12) 605-608

JELENKOR, Pécs. 1970- június XIII/6.

Weöres Sándor, költő
[grafikus]

4 rajz: rep 1

Melléklet: Weöres Sándor képeslapjai — Melléklet

Mozgó Világ, Bp. 1983. júl. — IX/7.

Wenzely A

laid

Ecsedi 1912 78. C.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tan

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Wenzely, A. von

l.

Eperjessy 1929

2. l.

Áthozat :	23.000 P.
aló hozzá-	1.000 "
yreállitá-	1.000 "
gü épületek n látható	3.000 "
ásatásokra	800 "
tására	500 "
atarozására	500 "
llitási költ- .....é....	500 "
lom tataro- ás	500 "
rbahozatalára	500 "
eritésének hozzájárulás	500 "
lának tataro-	200 "

Wenzely d. v.
1806
l.
Eperjessy 1929
18. l.

Kremser József IV. 252.

Wenzl Emil MLK

fest3

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1885-ben.

67.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete. Pécs.1959.

/~~Wen~~ Wenzl, Em. ~~1885~~/ MDK

~~WZ~~

festő

1885. évben lépett a Zsolnay-gyár szolgálatába.

73.o. 9. jegyz

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

Weöres Gyula /Helsinki/
Szinyei Társaság meghivott tagja
Szinyei Társaság VII.kiállitása
Nemzeti Szalon, 194o. jan.febr.

Madonna Jézussal és két angyallal.

NÁPOLYI FESTŐ, XVII. század

Páncélos férfi

Vászon, olaj, 100×75 cm.
Simor prímás Rómában vásárolta.
—ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III. 1879., 21. szám. — Maszlaghy II., 301. szám.

NÁPOLYI FESTŐ, XVII. század

Remete

Vászon, olaj, 66×54 cm.
Nagy, Zoltán: La mostra della pittura napoletana. Corvina, 1938., 585. l.

NÁPOLYI FESTŐ, XVII. század

Szent Jeromos

Vászon, olaj, 120×93 cm.
A San Marco-gyüjteményből.
Nagy, Zoltán: La mostra della pittura napoletana. Corvina, 1938., 585. l.

NÁPOLYI FESTŐ, XVII. század

Az irgalmas szamaritánus

Vászon, olaj, 66×110 cm.

MDK

Weöres Sándor költő
grafikus

A Balatoni Almanach c. kéziratkiállítására saját verséhez készített rajzot.

Tamás István: Mai költők a Balatonról

9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. júl. 29.

Weöres Sándor M.D.

Rojazok Károly Amy: A harmadik ház c. kötetéhez

/ Magvető/

Vasárnapi könyvespolc

Magyar Nemzet 1966. jan. 30. 10. 1.

Weöres Sándor

A hallgatás tornyát és Károlyi Amy A harmadik kör c. kötetét ő illusztrálta. Az Hommage à Gyula Illyés (Bruxelles) emlékművét is ő készítette.

Devecseri Jolán: Weöres Sándor otthonában; Műgyűjtő 1972/4. sz. 48. l.

Weöres Sándor
író

M.D.K.

Két rajz (repro)

V.L.: Költők kiránduláson.
Élet és Irodalom, 1963. okt 5 - 11 kép.

Weöres Sándor, Költő
[Gropikus]

9 nagy: repr.

–: A Kézírásos Könyvből rémletek 30 – 37.

Mozgó Világ, Bp. 1984. júl IX/7.

Weöres Sándor, költő
[grafikus]

L: Várnagy Ildikó

Várnagy Ildikó : Weöres-jelek 27-30

Mozgó Világ, Bp. 1984. júl. IX/7.

1021

Játékszíni Próteusz

Weöres Sándor

Korunk legnagyobb magyar költőjét, Weöres Sándort próteuszi alkatúnak szokták nevezni, az alakoskodó mondahős nyomán, akire egyébként versben maga a költő is hivatkozik. Azonban, akik ezt a cimkét Weöres Sándoron koptatják, nem szokták meggondolni, hogy Próteusz miért is alakoskodott. Azért tudvalevőleg, mert jóstehetséggel bírván, az idő és a tér titkainak mélyére tudott hatolni. Ám unszolásra nem szívesen élt ezzel a képességével. Menekülő bujócska volt nála az oroszlán-, a kígyó-, a párduc-forma, sőt a fa, meg a víz is. Weöres Sándorra talán úgy lehetne ráfordítani a mítoszi képet, hogy ő, a titkok tudója a kimondás formáiba, a „nyelv" alakjaiba bújik, oroszlán- és kígyónyelvbe rejti üzenetét, a vizek és a fák szavaival mondja el mindazt, amit az emberről, az Istenről és a természetről tud. Weöres Sándor nemcsak a legnagyobb magyar költője korunknak, egyike ő az *abszolút* lírikusok nagyon kis családjának is, Blake-nek, Hölderlinnek, Keresztelő Szent Jánosnak, Mallarménak, Avilai Szent Teréznek, az ókínai költőknek, hinduknak, babiloniaiaknak. Kivételes emberi alkata, formát lelő és nyelvet találó személyessége sorolja ide. Emberi nyitottsága határtalan. Kamasz fővel éppúgy tudott aggastyán lenni, mint őszülő hajjal kisgyermekek partnere. Aszszonyszerepekben éppoly megejtő, mint héroszi és isteni maszkokban. Kivételes képességgel tudja megjeleníteni személyisége és sorsa mindennapi esetlegességeit és a létezés határain túlmutató, a transzcendenssel társalkodó szándékait. A profán és a metafizikus egyazonossága teszi őt abszolut lírikussá, tehát mítikus költővé. Éppen ezért műfaja sincs, mert a lélek szabadon vándorol a formák között. A műfajok, a műnemek, sőt a választott művészeti ágak cserélődése, metamorfózisa természetes nála, nincs olyan formaválasztása, amelyet ne tartanánk bámulatosan nyilvánvalónak. A versíró, a fordító, a dallamkutató, az antológia-szerkesztő, a Psyché-regény szerzője, (újabban) a rajzoló egy-azonos. Drámáinak gyűjteménye ezért nem váratlan, jóllehet rangos irodalmi esemény.

Weöres Sándor drámái az *orfikus*, a misztikus költő alkotásai. Hiszen szüntelen lírai metamorfózisa nem más, mint a hangsúlyos önkifejezés gesztussora, monológok változata – egyben beszélgetés Istennel a végső kérdésekről; mindez könnyen rendezhet maga köré színpadias formákat. (Olyan „dramatikus" Weöres-versekre gondolhatunk itt, mint a Medeia, az Orpheus, a Tavaszünnep előestéjén, az Át a vizen, a Tündérszerelem, a Misztérium stb.) Ugyanakkor az is természetes egyfelől, hogy ez a szemléleti meghatározottság nem alkalmazkodik a színi sémákhoz, hanem minden műben újrateremti azokat, másfelől, hogy nem a Racine vagy Csehov nevével jelezhető dramaturgia a mintája, hanem azok a formák, amelyek egyszerre merevebbek és nyitottabbak, stilizáltabbak és természet-szerűbbek. Így a misztérium, a görög mítikus játék, a vásári komédia, az imitálható és travesztálható Shakespeare, a bábjáték stb.

Weöres Sándor minden színpadi műve tragikus, minden színműve ontológiai, történelmi vagy szellemtörténeti határhelyzetben játszódik. Nézzük a drámákat oly erősen meghatározó tragikumot itt még nem csak a tirádák zengzetes szépsége oldja, hanem a remény is: a múlandóság érzete, hátha a *jövő tudatát* is kiformálja az emberi szellemben.

A *Holdbeli csónakos* (1941) kalandfelfogása a magyar mitológiából eredeztethető, alakjainak fontosabbik része a magyar mesepanoptikumból válogatódott. Hangváltás ez, kétségtelenül, a mediterrán ihletésű Theomachiához képest, de inkább csak a stilizációban. A költő alapérzülete itt sem a mese, a varázslat diadalmas életpótlékát tárja elénk, hanem az élet értékeinek kiegyenlítését, az érzelmek lefokozódásának szükségszerűségét, lényünk isteni principiumainak, aranykori nosztalgiáinknak megsemmisülését. A verses szöveg intarziájába szőtt mély keserűséggel. A konfliktus az, hogy a királyfi a királylányba szerelmes, a királylány viszont a csalogató-elhárító, kiismerhetetlen holdba. A tragédia alapozása az ősmagyar színek alatt itt is görögös. Héraklész, a félisteni hős csak a halálban, a máglyán megsemmisülve nyerheti el az isteni Hébét – ahogy Pávaszem is csak a tűzből fölszállva, földi lényétől megválva emelkedhetne föl halálos csónakosához. A romantikus istenülést azonban megakadályozza Weöresnél a csodaarcú földi józanság. „Közönséges emberré" kell lennünk, hogy valami boldogságfélét kicsikarhassunk a sorstól, bármennyire sajgó az emlékezés hajdani isteni voltunkra. Mindamellett a darab egyik gondolati íve *mintha* keserű magyar jellemtipológiát is adna (a háború éveiben vagyunk!): a hérosz földi segítői, a bábok, hősködnek, igyekeznek a szépség, az igazság, a méltányos szabadság felé, s közben nem egyszer a rossznak, a szomorúnak taposnak ösvényt. Jó példa ez Weöres Sándor különös allegorizálására. Nála soha nem közvetlen az áthallás a mese és a valóság között, viszont annál gyakoribb a meglepő és mély azonosítás a részmozzanatokban, illetve a művet formáló hangoltságban.

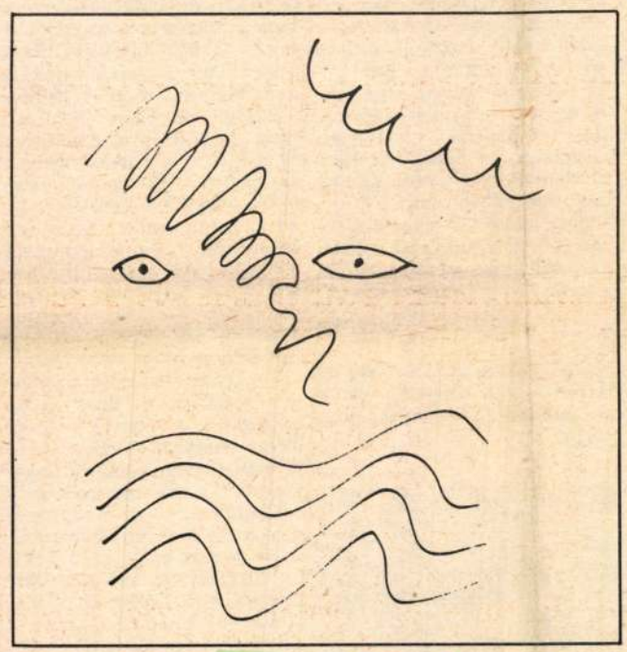

Az ember és környéke. Weöres Sándor rajza

Az apróbb műveket *(Endymion*, 1943., *Szkíták*, 1944., *Csalóka Péter*, 1950.) nem említve, az eddigi drámairói életmű zárószakaszára pillantsunk végezetül, ahol váratlan és mégis természetes módon egy-egy történelmi eseményt, helyzetet metsz ki Weöres Sándor az időből. Se az *Octopus* (1965), se a *Kétfejű fenevad* (1968) nem parabola, nem közvetlen utalások, rájátszások gyűjteménye. Történelemfilozófiájuk sokkal átgondoltabb, hogysem az allegóriát elviselnék, sugalmazásuk nagyon is mai és végletesen lehangoló. Mindkettő ihletője a kisbetűs, a történelmi idő abszurditása. Mintha ezek adnák meg a végső választ a *Theomachia* reménybe nyitott befejezésére. A „tragikomédia" műfaji jelölését hordja címe alatt mindkettő, de az első szörnyjáték Shakespeare vizionárius színeihez és indulatkavargásához, a második valami „történiai magyar álarcosbálhoz" idomítja magát. Mindkét alkotás témája – a szűkebb tárgyat tekintve – az uralomváltozás pillanata, egy régi lehanyatlása és egy új győzelme. Ám csak a puszta időbeliséget, a történelmi linearitást tekintve. Miféle győzelmek hát ezek? Az afrikai Silénében úgy győz Róma és Szent György, hogy a fertelmességek, a barbár bálványozás színtere még messzibb kerül az aranykortól. Az alexandriai színektől kedélyes iszonyat egy rafináltabb hatalmi manipuláció színpadává válik, ahol a győztes is csak szemlélő: Szent György csak Giorgio lovag, egy hazug legendaképződmény felnövesztett hőse és egyben áldozata. Nagy szatírjáték az *Octopus*, cselekménye a páváskodó pokol-világ, amely az éggel kacérkodik. A szűziesség, az erény, az éteri érzelmek csak megcsúfoltatásukban adnak ellenpontokat a vérfertőzéshez, az alvilági bujasághoz, a láncait vesztett démonvilág ünnepéhez.

Ugyanígy a hazai színterű *Kétfejű fenevad*-ban is a történelem esztelensége az igazi írói tárgy. A história ab ovo eszmélet és érték nélküli. Számunkra ez a mű megy inkább vérre, mint az *Octopus*, hiszen a hazánk a színtér. De minő Magyarországot lát Weöres Sándor 1686-ban, a török diadalmas kiűzésének évében? Minő figurákat? Magyarok, németek és törökök, a magyarokon belül reformátusok és katolikusok, a törökök közt tatárok, zsidók és magyarok, a zsidók közt askenázik és szefárdok, a magyar urak közt kurtanemes, fölvidéki gróf és erdélyi fejedelmi sarj, a papok közt latrok és bujálkodók, a németek között a császárhoz hívek és a törökhöz pártolók stb. Nem meglepő, hogy a szultán legkedvesebb barátja, lelke jobbik fele az osztrák császár – és viszont. Ez a magyar világ a nyelvben is kifejezi önmagát – idegen szavak, mondatok, szólamok tömege harsog, mesél, makog, hazudik és kérdez, a latintól a jiddisig. Mit tehet az ember a történelemben, ahol az igazság, ha győz, legfeljebb csak véletlenül, különféle árulások túlcsavarodása miatt, a manipuláció ügyetlensége következtében? A *Kétfejű fenevad* szerint az embernek csak a puszta létezésére érdemes figyelnie ebben a mindenkori vaskori időben, másra nincs mód, mint magánszínházainkban a játék folytatására. A nyolcfejű Octopus lénye itt lepleződik le igazán: a kétfejű fenevad, a Monstrum Bifrons a história metaformája. Húsörlő malom, amely az Aranykornak már az emlékét is elfelejtette, az igazi az isteni emberhez méltatlan ál-idő. Azért nincsenek a Weöres-drámákban autonóm személyiségek, mert magzatként fojtja meg őket a történelem (ahogy a mitikus atyák zabálják föl utódaikat). Az egyetlen történelmi személyiség Weöres felfogásában Krisztus, aki megjelenithetetlen, ő az ember aranykori álmának őrzője, s akinek nemcsak a nagypénteki keresztrefeszítés a sorsa, hanem a szüntelen történelmi megcsúfoltatás is.

A tüzetes olvasás sok összefüggést, belső rímet deríthetne még ki ebben a szétágazó s mégis oly koherens drámairói életműben, ahogy talán a drámák sorjázásában is kimutatható volna a tudatos rend: a nyelvében, scénájában, figuráiban semlegesen ősi *Theomachiá*-tól, mint kezdettől a nyelvét, színterét, alakjait nézve „magyar" záróműig. De az összefüggések keresése, a művek mélyebb tartalmainak feltárása, a mondanivaló árnyalása már a személyes, bensőséges olvasás dolga.

Weöres Sándor hetvenéves. És ismét ő az ajándékozó, s mi a megajándékozottak.

Alexa Károly

(Weöres Sándor: Színjátékok. Magvető. 468 oldal, kötve 44 Ft.)

Árpád-kori kérdőjelek

Történészek beszélgetéseiben, vitáiban gyakran felmerülő kérdés: szükségszerű-e, hogy oly gyakran különválik a forrásfeltárás és forráskritika aprólékos munkája az egyes korszakokra vonatkozó – vagy több korszakon átívelő – alapkérdések felvetésétől, tárgyalásától. Emberi, ideológiai, tudományos, és tudománypolitikai tényezők egyaránt szerepet játszanak a különböző kutatótípusok kialakulásában: így van a résztémáknak sok évet szentelő, kutatásainak eredményeiből általánosító következtetések levonásától tartózkodó egyéniség, illetve az inkább teoretikus jellegű alapkérdésekből kiinduló, elméleti beállítottságú történész. Igen szerencsés ötvözet a részkutatásait mindig az egészben látható, minden szempontból igényes, széles látókörű kutató. Mai történetírásunk jó néhány ilyen egyéniséggel dicsekedhet, és Kristó Gyula legújabb könyvével ismét bizonyítja, közéjük tartozik.

A kötet szerény címe nem sokat árul el tartalmáról, hiszen oly sok mindenről lehet írni az Árpád-korral kapcsolatban. Az, hogy egy tanulmánykötetbe mi kerül, természetesen a szerző egyéniségének függvénye. Kristó Gyula tizennyolc 1965–1981 között írt tanulmányát gyűjtötte itt egybe, négy nagy csoportra osztva. Az ilyen típusú köteteknél szokatlan módon nem egy hosszabb bevezető vagy utószó részletezi a válogatás szempontjait, hanem a négy rész elé írt bevezetők adnak érdemi eligazítást. Igen szerencsés megoldás ez, világosabbá, áttekinthetőbbé válik így a gondolatmenet. Az első rész – A régi és új határán (a régi itt az ősközösségi társadalom, az új pedig a feudalizmus) – címmel veti föl a legjelentősebb alapkérdéseket. Fő tétele, hogy a magyar államiság a magyar társadalom belső fejlődésének következménye, korántsem idegen intézmény erőszakolt átvételéről van tehát szó. Kristó szerint bizonyosra vehető, hogy az államalapítás küszöbén a magyar társadalom nem vérségi, hanem területi-politikai felosztás szerint tagozódott. Társadalom- és politikatörténeti elemzések sorával bizonyít a szerző: a nemzetségek történetéről írva kimutatja, hogy míg az ősközösségi nemzetség a teljes korabeli társadalmat átfogja, addig a feudális genus csupán az uralkodó osztályra vonatkozik. A források összehasonlító elemzése alapján nem dönthető el, hogy nomádok vagy földművelők voltak a honfoglaló magyarok; tartózkodni kell tehát a magyarság európai helyével kapcsolatos messzemenő következtetésektől. Az 1046. évi Vata-lázadásról szóló írás a pogány lázadások jellegéhez igen körültekintő forráselemzés alapján szól hozzá. Így pl. Lederer Emma egy rossz forrásértelmezését kritizálva bizonyítja, hogy a Vata-lázadás nem feudális osztályharc, hanem államszervező küzdelem: a Vata tömegbázisát jelentő szabad pásztorok a regresszió képviselői. Ezt és a többi gondos elemzést olvasva hiányolhatja némileg az olvasó, hogy a polgári történetírást elmarasztaló, annak korlátaira figyelmeztető könyvbeli megjegyzések általánosságban, részletes kifejtés nékül maradnak.

A kötet második nagy egysége (Etnikumok és tartományok) avval a folyamattal (illetve annak tudati tükröződésével) foglalkozik, amelynek során többféle etnikum keveredéséből, össze-, illetve beolvadásából a magyarság kialakult. Különös hangsúlyt kap itt a korabeli etnikai és vallási türelem. A szerző összegező megállapítása szerint ugyanis a „középkor korai századaiban idegen etnikumnak lenni Magyarországon nem hogy nem jelentett hátrányos helyzetet, hanem ellenkezőleg, bizonyos kivételezettség jogforrása volt". Az etnikumok természetesen – figyelmeztet Kristó Gyula – nem nemzetiségek, így ekkoriban a nemzetiségi jogok, a tartományi automómia újkori problémái sem jelentkeznek. Hasonló, de nem azonos az az *általában* negatívan megválaszolt kérdés, hogy az Árpád-kori Magyarország etnikumai élveztek-e területi különállást? A különböző etnikumok ugyanis keverten, nem egyértelműen egy-egy területre összpontosulva telepedtek meg, így a XIII. század elejéig az idegen etnikumok kiváltságolása nem a területi különállás biztosításának formájában, hanem személyek, kis közösségek, egyes települések privilegizálásaként jelentkezett. Nagyobb teret szentel e rész az erdélyi vajdaság kialakulása problémájának, több elemzéssel bizonyítva, hogy az erdélyi különkormányzat nem etnikai alapokra megy vissza, hanem ugyanígy egy korábbi államalakulat előzménye, mint a horvát–dalmát bánság, illetve a szlavón báni különkormányzat esetében.

Izgalmas forráskritikai stúdiumok eredményei a Hagyomány és íráshagyomány cím alatt összegyűjtött írások, amelyek a szóbeli és írásbeli források kölcsönös viszonyát, a különböző eredetmondák törvényszerűségeit, az írott forrásokhoz való viszonyukat elemzik (így pl. a hun–magyar azonosság tanát vagy az Árpád-kori szentek legendáit). Hasonlóan elmélyült nyelvészeti elemzések: az Árpád-kor kutatásában csak az utóbbi háromnégy évtizedben fontosabb szerephez jutó forráscsoport, a korabeli helynévanyag vizsgálatával foglalkozó írások zárják a kötetet.

Pók Attila

(Kristó Gyula: Tanulmányok az Árpád-korról. Magvető. Nemzet és emlékezet. 470 oldal, fűzve 45 Ft.)

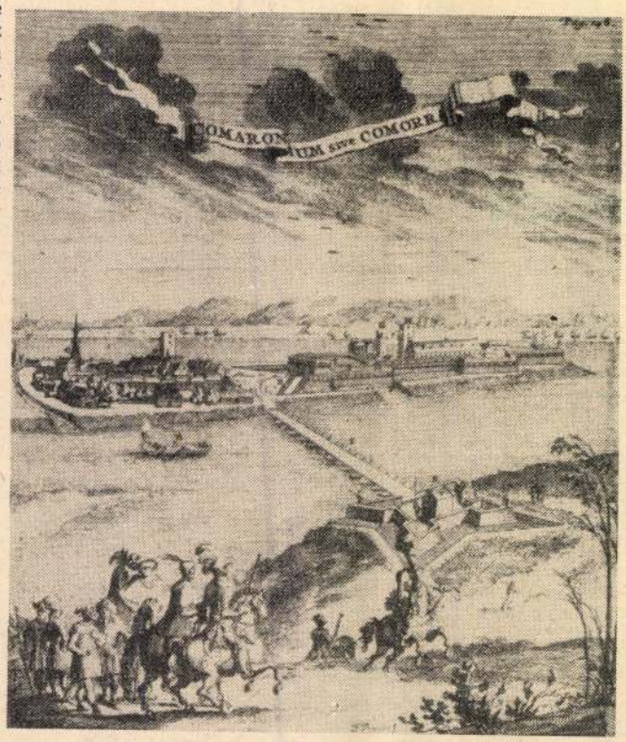

Komárom. Szombathy Viktor Száll a rege várról várra c. könyvéből (Madách)

Eg... mo...

1983 JUN
KÖNYVVILÁG
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
MOKÉP
SZAKÜZLET

Nem le... gyar c... kényez... mélyér... újabb... nyira... géből... si pol... lásbó... ban... nek,... nyegének... függéseinek bemutatását kell elvégezni. A hazai olvasó ilyen irányú érdeklődését számos, helyesen eligazító munka elégíti ki, ellenben magáról a főszereplőről, ma is számtalan mítosz övezte figurájáról minimális a magyar nyelvű információ. Kisékkel szemben inkább csak ellenkliséket lehet találni. Pedig a legtöbb olvasó inkább az életszerű, a személyes életutakon keresztül kibontható történetiség befogadására hajlamos. Minden bizonnyal ezért olvasottabbak a visszaemlékezések, a forráskiadványok, mint maguk a történeti feldolgozások. És ezért jósolható meg, hogy nagy sikere lesz a Magvető Könyvkiadó „Tények és tanúk" sorozatában legutóbb megjelent kétkötetes kiadványnak, amely Hitler kelet-európai államférfiakkal 1939 és 1944 között folytatott tárgyalásai közül ad közre hatvannyolcat – az összeset, amelyről mai ismereteink szerint dokumentum maradt fenn.

Ezeket az összejöveteleket – mint általában a Führer egyéb találkozóit is – enyhén szólva túlzás tárgyalásoknak nevezi. A szóban forgó időszak elején a partnereknek még volt némi esélyük arra, hogy szóhoz jussanak. Később azonban többnyire csupán egy-egy közbevetett megjegyzésre adódott lehetőségük, mert Hitler végeláthatatlan szóáradatát – legtöbbször az angolok „hitványságáról", a világbolsevizmusról, a zsidóság „kártevéseiről", a történelem (egy végletekig szimplifikált szociáldarwinizmuson átszűrt) eseményeiről és mozgatóiról – nem volt erejük félbeszakítani. Ilyenformán ezek az iratok meggyőző és plasztikus bizonyságát nyújtották annak, hogy ez a hosszú éveken keresztül fantasztikus hatalommal rendelkező, tíz- és százmilliókat rettegésben tartó, milliókat pusztulásba küldő ember milyen szűk, leegyszerűsített gondolatvilágban élt.

Ha így van ez, akkor miért lapozgatjuk mégis oly nagy érdeklődéssel ezeket a följegyzéseket? A kérdés annál is jogosultabb, hiszen (eltekintve attól, hogy az ilyen dokumentumok forrásértékét mindig nagy óvatossággal kell mérlegelni) eleve torzító tényező, hogy az egytípusú irattegyüttes a valóságos viszonyok bonyolultságát eleve nem tükrözheti minden... ...het tapintani a valóságos politikai mozgató rugókat. Így például – amint arra bevezető tanulmányában Ránki György rámutat – Hitlert még a zsidókérdésben való eszeveszett féktelensége sem akadályozta abban, hogy az ilyen jellegű tényleges és szimulált dühkitöréseinek a partnereit megfélemlítő politikai funkciót kölcsönözzön.

A másik fontos mozzanatot pedig abban jelölhetjük meg, hogy Magyarország korabeli szerepét kiragadja abból az aspektusból, amelyet a német–magyar kapcsolatok bilaterális szemlélete szokványosan nyújt. Hitlernek a szlovák bábállam vezetőjével, Tisóval, a román fasiszta rendszert irányító és megszemélyesítő Antonescuval, a magyar kormányzóval, a horvát poglavnikkal, Pavelicscsel, a bolgár miniszterelnökkel, Filovval folytatott tárgyalásai a lehető legérzékletesebb magyarázatát nyújtják annak, hogy a Birodalom miért tudta a számára geopolitikailag egyébként is kiszolgáltatott kis országokat oly hatékonyan magához láncolni, céljaira felhasználni. Ugyanakkor az elénk táruló kép nemcsak az „oszd meg és uralkodj" német politikájának sikerét, a térségben élő kis népek vezetőinek egymás elleni áskálódását mutatja meg, de azt is világossá teszi, hogy jó adag sematizmus lenne egyenlőségjelet tenni e figurák közé. A kétkötetes kiadvány majd százoldalas bevezetője egyebek között azért érdemel elismerést, mert az olvasót úgy kalauzolja a dokumentumok világában, hogy nem hat erőltetetten szájbarágónak vagy belemagyarázónak. Ahol szükséges, ott viszont felhívja a figyelmet az elengedhetetlen kiegészítésekre, a tényleges helyzetnek az iratokból kibontakozó képnél esetenként árnyaltabb, összetettebb voltára. Ugyanakkor pedig ezekről, a népeik történetében többnyire baljós szerepet játszott kelet-európai politikusokról plasztikus, a köztük lévő különbségeket érzékeltető portrét rajzol.

Pritz Pál

(Hitler hatvannyolc tárgyalása 1939–1944. I–II. kötet. Magvető. Tények és tanúk. 938 oldal, fűzve 62 Ft.)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Weöres Sándor költő" fajtái
MAGYAR IFJÚSÁG
1982 JUL 23

1021

KIÁLLÍTÁS

Üdvözlet Nimolitániából

A Helikon Galériában mutatja be *Weöres Sándor* alkotásait. Rajzait? Vizuális-nyelvi jegyzeteit? A kétféle művészi nyelv egyeztetésére irányuló kísérleteit? Nem ritka dolog, hogy a költők „átrándulnak" a képzőművészet birodalmába, s *Apollinaire* képversei óta az sem meglepő, hogy a kép és a szó együttesen hordozza az üzenetet. Ami mégis sajátosan vonzóvá teszi Weöres Sándor kiállítását, az az, hogy teljes: gazdag, sokszínű világot épít a rajz és a nyelv segítségével — miközben szinte minimálisra redukálja a képi és nyelvi kifejező eszközöket. Nimolitánia — a semmi országa, a sehol-sincs ország? A név ezt sejteti — s mégis, az emlékek és vágyak eme földjének van térképe, nyelve, börtöne, s van bélyege, udvari bolondja, napsugara, vannak ikrei is. *A csendnek illatai vannak,* itt él *A hanyag szekérgyártó, Itt volt a labirintus,* itt melegít *A meghosszabított napsugár,* s miközben *Lombkolomp* zörren, *A csiga mosolyog,* s elmosolyodik talán a *Fésülködő leány* is — hogy csak néhány címmel jelezzem, milyen szokatlan, s mégis milyen emberi dolgok történnek e tájon. *Araraka sétál a váratlan jegyzeteken* — olvassuk az egyik lapon —, s Araraka bizonyára tudja, amire mi csak elég ritkán döbbenünk rá: *Az „egy perccel ezelőtt" már ugyanolyan messze múlt, mint az őskezdet perce.* Ez a tétel viszont fordítva is érvényes lehet, az őskezdet perce sincs távolabb tőlünk, mint a közelmúlt. Mélységes mély a múltnak kútja — írta *Thomas Mann* a József és testvéreiben — s mi mégis újra és újra saját arcunk figyeljük a lenti víztükörben. Miközben

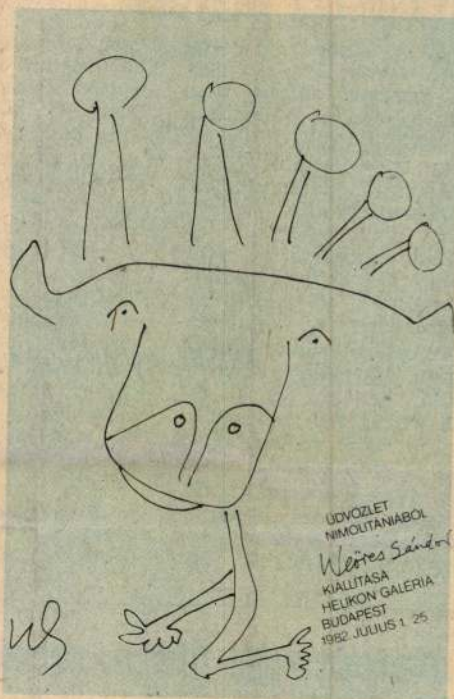

mai önmagunkat keressük, pillantásunk föld- és történelmi korszakok metszeteit súrolja, s talán teljesebbé, igazabbá válik a kép, ha a látvány ezen elemeivel gazdagodik. Állunk hát a mélység fölött — vagy Weöres Sándorral a Nimolitán-birodalom fölé magasodó dombokon, s miközben a kintit figyeljük, a bentire vagyunk kíváncsiak. A megismerés megőrzés, őrzés még akkor is, ha rólunk évezredekkel később nyilvánvalóan nem esik szó. A kép születése című versben így ír erről Weöres Sándor: „Lég, sugár, víz, hegy között / állsz a zöldben és a kékben. / Jelenléted észrevétlen / mindenségbe öltözött. / Száll évezredek hada, / majdnem mindent learatnak, / de azon nem változtatnak, / hogy itt álltál valaha."

P. Sz. E.

Kíváncsiak vagyunk

... mi a véleménye a Belvárosról *Rubik Ernőnek*, akiről kevesen tudják, hogy belsőépítész, s a megújuló V. kerület egyik tervezője. Négy évvel ezelőtt kapott megbízást munkatársával, *Csikszentmihályi Péterrel* arra, hogy készítsen tanulmánytervet a belvárosi utcák fáinak, szobrainak, lámpáinak, padjainak elhelyezésére, a rendelkezésre álló terület kialakítására, figyelembe véve az épülő szállókat, a korzót, s a történelmi múltat.

— *Föl lehet támasztani a régi idők hangulatát?*

— Tény, hogy nagy változások történtek a Belváros életében. A régi lakók nagyrészt elköltöztek, több lett a hivatal, s különösen az utóbbi években megélénkült az idegenforgalom. Itt található az ország legnagyobb bevásárlóhelye, százezrek fordulnak meg naponta. Én már sok nagyvárost láttam és azt tapasztaltam, hogy mindenütt nagy szerepet tölt be az utcai élet. Épp ezért kell a Belvárost alkalmassá tenni arra, hogy az itt vásárló, ügyeit intéző, szórakozó vagy éppen csak sétáló ember otthonosan, kellemesen érezze magát.

— *Mi volt a négy évvel ezelőtti elképzelés fő gondolata?*

— Foglalkoztunk a sétálóutcák s a Vörösmarty tér útburkolatával, s a „bú-

[illegible] virágok, díszcserjék. De említhetem a világítást, a hirdetéseket, a hulladékgyűjtőket, akárcsak a régi típusú telefonfülkéket, újságosbódékat.

— *Változtatna az akkori elképzelésén?*

— Alapvetően nem. Munkánk a régi és az új belvárosi részt igyekezett összhangba hozni, hogy az utcákon, tereken mindenki otthonosan mozogjon. Pályázatunk tervekkel, elvekkel foglalkozik, és mint irányelvet elfogadták. Egyes elképzelések megvalósultak, de a legtöbb még várat magára.

(Ivanovich)

Maradt még kiaknázatlan lehetőség

Nemrégiben hirdették ki az MTESZ székházában az Ipari Minisztérium, a társintézmények és a társadalmi szervek tavaly novemberben közzé tett anyagtakarékossági pályázatának eredményét. *Juhász Ádám* Ipari Minisztériumi államtitkár, a bíráló bizottság elnöke a pályázatot értékelve elmondta, hogy a beérkezett munkák rangsorolásakor a bizottság elsősorban azt vette figyelembe, hogy a javasolt új módszer, megoldás, technológia alkalmazásával milyen mértékben takaríthatók meg a nyers- és alapanyagok, illetve mekkora az importhelyettesítés lehetősége. Fontos szempont volt az is, hogy a javaslat bevezethető, megvalósítható-e országos méretekben, s igényel-e, ha igen, milyen mértékű beruházást.

A beérkezett 300 pályázat közül a bizottság hatvanat díjazott, illetve jutalmazott. A javasolt új eljárások, technológiák és szervezési módszerek révén — a bírálók és szakértők [illegible] több mint 50 százalékuk nem igényel — vagy csak egészen minimális, vállalati erőből könnyen megoldható — beruházást. A pályaművek között az acélszerkezetek, hengerelt acélok gyártására és a vaskohászatra vonatkozó anyagtakarékossági javaslatok aránya a legmagasabb, de többen javasoltak a cement-, üveg- és faipar, a műanyagipar, az építőipar és a szervezés, a számítástechnika területén megoldható anyagtakarékossági eljárásokat is. A bizottság kevesellte, hogy a gépipar, a bányászat, az elektrotechnika, a finommechanika és a közlekedés területéről összesen csak 16 pályázat érkezett, holott véleményük szerint ezekben az ágazatokban is sok a kiaknázatlan lehetőség az anyagtakarékosságra.

A pályázat kiírói a pályaművek kizárólagos értékesítési és forgalmazási jogával, országos szintű bevezetésével az Alkotó Ifjúság Egyesülést bízták meg. A bíráló bizottság elnökének ár-

Weöres Sándor rajzai

Székely András: Weöres Sándor rajzai. Tükör, 1982. júl. 25. 3. old.

WEÖRES SÁNDOR RAJZAI

Helikon Galéria

Ennek a kamarakiállításnak „elvileg" Hatvanban kellett volna lennie, folytatandó a Nagy László, Tandori Dezső rajzait vagy inkább vizuális költeményeit bemutató sorozatot. A városban azonban valahogy megijedtek tőle, így került az *Üdvözlet Nimolitániából* című sorozat a bibliofil kiadó galériájába, amelyet eredetileg könyvművészeti jellegű tár-

látók kedvéért alapítottak. Mivel a termecske leginkább erre alkalmas, Weöres rajzai nincsenek is rossz helyen itt.

Hogy milyen rajzok? Egy költő rajzai mindig érdekesek, éppúgy, mint egy festő versei. Nem csak Goethe, Majakovszkij vagy García Lorca kísérleteit érdemes számon tartani, hanem azokét is, akik nagyon távol állnak a profizmustól. A költő rajza nem annyira műalkotás, mint inkább lélektani teszt. Úgy kell nézni rajzait, hogy a versek titkaira

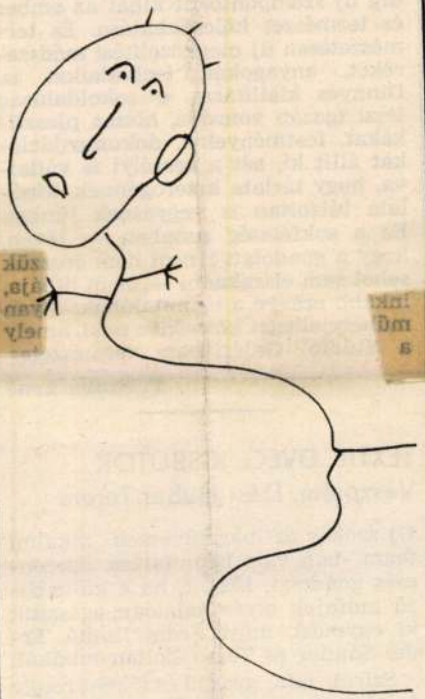

gondolunk — és egyszer csak észrevesszük a léggömb zsinórjában a szájat, a kezekben a kis bajuszt. Az olyan másodlagos jelentéseket, amelyek minden jó műben vannak, lett légyen az rajz vagy vers, s amelyekről az alkotó is úgy érzi, hogy „gondolta a fene".

Székely András

P. Szabó Ernő

TEXTIL, ÜVEG, KISBÚTOR
Veszprém, Dési Huber Terem

Új szokás az iparművészek „alkalmi team"-ban való bemutatása. Szerencsés gondolat, főként, ha a különböző műfajok olyan találóan egészítik ki egymást, mint Ardai Ildikó, Erdei Sándor és Tagyi Zoltán munkái.

Szizál, juta, gyapjú és főként rongy az alapanyaga Ardai Ildikó textiljeinek: térelválasztó falat és padlót burkoló anyagok készülnek belőlük. A népművészet motívumkincse és egyszerű technikája elevenedik fel: a rusztikus felületű textil színezése visszafogott, pasztellárnyalatú, így szinte minden lakásbelsőhöz harmonikusan illeszkedik.

Erdei Sándor az üveg készítésének több módjával is foglalkozik: soro-

Wépi Máté

építész

nagyszombati konvent tervrajzát készítette

Baranyai B-né: Adatok a XVIII-n-i mária-
nosztrai pálos művészethez

Művészettörténeti Értesítő 1957 VI évf. 1 sz. 71 l.

MTK

Wépi Máté, épitész

Pálos teológiai tanár.
1728. nov. 11-én lép a rendbe 18 éves korában.
Világi neve Vépy (sic!) Antal, Atyja Vépy Péter
Anyja Babics Anna. Nagyszombati. Elvégezte a
logikát. Szlovákul tud és kissé magyarul is.
(Linguam Slavonicam et aliquantum Ungaricam).
Professio 1729.XI.12.

73.o. 23.jegyz.

Baranyai Béláné: Adatok a XVIII.századi márianosztrai pálosművészethez.
Műv.Ért. 1957. VI. évf. 1.sz. 65-76.

Werb János

terve: Gép és Felszerelő vállalat kazánházát. Epitész: Novák Miklos.

Sporterv: Fiatal tervezők kiállitása.

Budapest. 1972.

341

Werb János, épíkú

L. Farkasdy 2.

... követségi hírek

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

6.

83/3

Werba Imre MDK

Tanulmányfej, gipsz

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

MDK

Werba Imre

Tanulmányfej, gipsz.Magant.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 12.1.

Werbánszky Ernő

Művészeti díjat alapított a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete a szakmáról publikáló írók és újságírók, valamint a közlekedési dolgozók életét bemutató alkotóművészek részére. A díjat évente ítélik oda az alapszervezetek és a munkahelyi kollektívák javaslatai alapján. Most, első ízben Cserhalmi Imre, a Ha nincs fék, gáz van című riportkönyvével és Kiss Pál, a Kötött pályán című antológiával, valamint Werbánszky Ernő festőművész nyerte el a díjat, melyet kedden — a KSZDSZ megalakulásának évfordulóján — Moldován Gyula főtitkár ünnepélyes keretek között adott át.

Magyar Nemzet 1985. XII. 18.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK, MŰCSARNOK
ÉS A HELIKON KIADÓ
MEGHÍVJA ÖNT

WEÖRES SÁNDOR

ÜDVÖZLET NIMOLITÁNIÁBÓL

(VÁLOGATÁS A HATVANY LAJOS MÚZEUM
ANYAGÁBÓL)
CÍMŰ KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSÁRA
1982. JÚLIUS 1-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN
DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITJA:
TŐKEI FERENC

A MEGNYITÓN ELHANGZIK
VIDOVSZKY LÁSZLÓ: UNE SEMAINE DE BEAUTE C.
MŰVE (BEMUTATÓ)

KÖZREMŰKÖDIK:
AZ ÚJ ZENEI STÚDIÓ EGYÜTTESE

HELIKON GALÉRIA
BUDAPEST V., EÖTVÖS LORÁND U. 8.
NYITVA: JÚLIUS 1–25-IG
NAPONTA 10–18 ÓRÁIG
HÉTFŐN SZÜNNAP

82-683 KVNYD

WEÖRES SÁNDOR

Werbánszky Ernő alkotásai

Életre kelt vasdarabok

Ki hinné, hogy apró kis csavarokból, vasrudacskákból életre kelthető Gizella királynénk, vagy megformálható a szitakötők könnyedsége? Pedig nem is olyan bonyolult. *Werbánszky Ernő* képzőművész újfajta eljárással megmutatta, hogy a vas és az üveg tud barátságos formát ölteni. A féldomború üvegképek színjátéka jól harmonizál a vas kemény anyagával. A művész mesterei *Kokas Ignác* és *Somogyi János* festőművészek voltak. Werbánszky Ernő 1962-től rendszeresen részt vesz országos, budapesti és XIII. kerületi tárlatokon. A művész alkotásait szeptember 3-ig láthatták az érdeklődők az Újlipótvárosi Klubgalériában. Akik lemaradtak a kiállításról, azok a Máglya köz 5.-ben tekinthetik meg a műveket.

A technika csodája

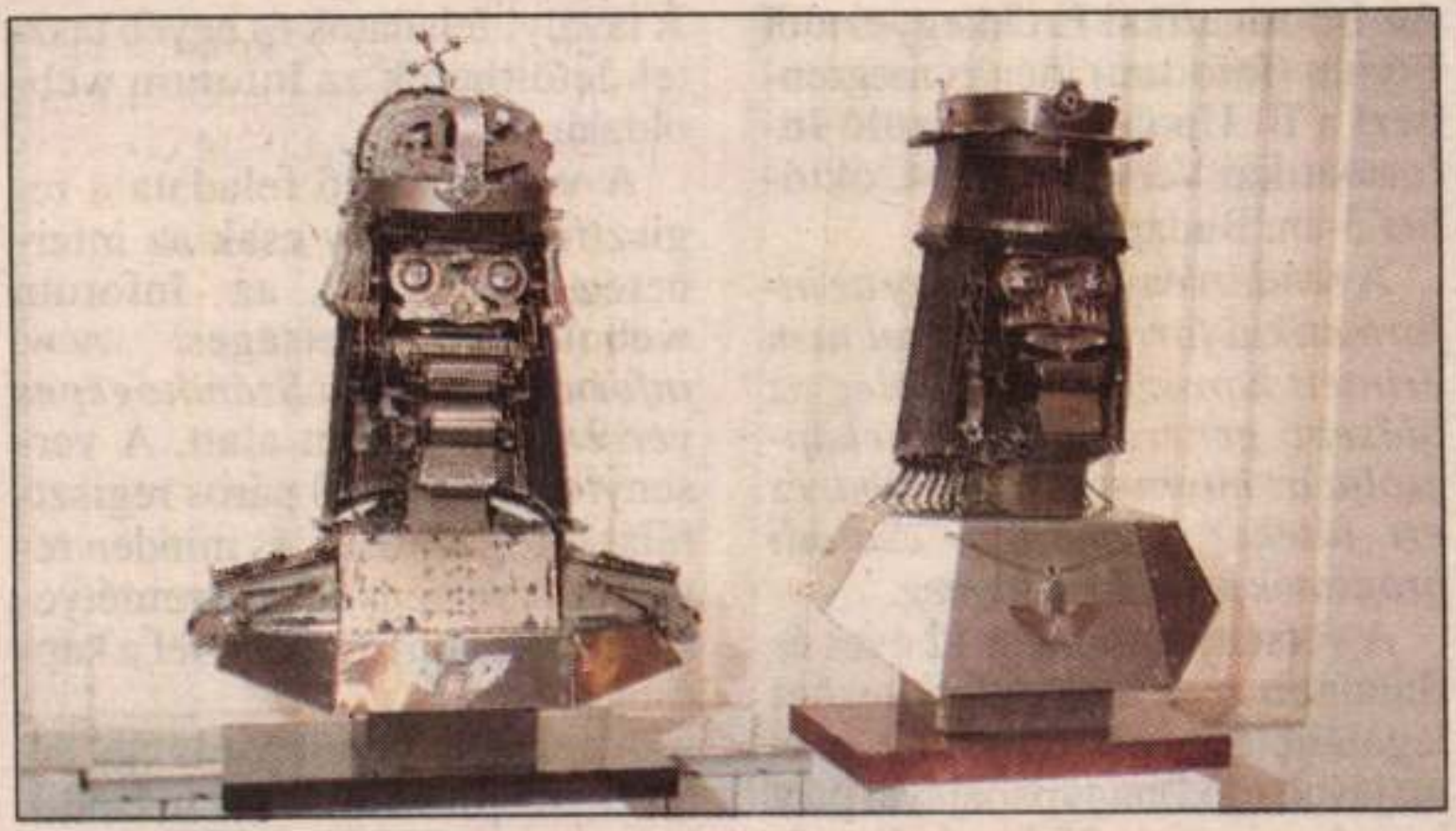

Meg kellett tanulnom, hogy mindentől és mindenkitől független vagyok, nem másokon keresztül vagyok én magam. Az sem fontos, hogy hány éves vagyok. Harminc éves korom után volt egy váltás az életemben, talán attól kezdve nem érdekel a korom. Ha pozitívan éled meg az évek múlását, akkor jól érzed magad, akkor jól tudsz beszélgetni másokkal, mert érted mások gondolkodását. Csúnya nő tett, haza akarok jönni, ide Magyarországra. Magyar az anyanyelvem, magyarul gondolkodom, álmodom és írok... Arra vágytam, hogy újra Budapesten élhessek. Ma itt élek, itthon vagyok, magyarul beszélek és írok, és ha valaki elolvassa és tetszik neki, akkor úgy érzem, elértem mindent az életben.

Tábori Zsuzsa

Informatikai verseny nagyszülőknek és unokáknak

Az Informatikai Érdekegyeztető Fórum (Inforum) idén is megrendezi a II. Unoka–Nagyszülő Informatikai Versenyt 2004. október 3-án, Budapesten.

A *rendezvény célja, hogy az informatikai forradalom által nem érintett korosztályokat, főleg az idősebb generációkat is bekapcsolja az internet véráramába, és ezt játékos formában, családi programként valósítsa meg.*

A versenyre minden 12 éves és fiatalabb gyermek jelentkezhet legalább 55 éves (déd)nagymamájával, (déd)nagypapájával párban. A versenyre 2004. október 3-

A tavalyi feladatok és egyéb tesztek letölthetők az Inforum weboldaláról is.

A verseny első feladata a regisztráció, amely csak az interneten keresztül, az Inforum weboldalán lehetséges: *www.inforum.org.hu, a Számítógépes verseny* menüpont alatt. A versenyre az első 100 páros regisztrálását fogadjuk el, és minden regisztrált versenyzővel személyesen (telefonon) vesszük fel a kapcsolatot.

Az első helyezett páros egy értékes notebookot, a két második helyezett páros asztali PC-t, a há-

...szky Ernő alkotásai

Életre kelt vasdarabok

Ki hinné, hogy apró kis csavarokból, vasrudacskákból életre kelthető Gizella királynénk, vagy megformálható a szitakötők könnyedsége? Pedig nem is olyan bonyolult. *Werbánszky Ernő* képzőművész újfajta eljárással megmutatta, hogy a vas és az üveg tud barátságos formát ölteni. A féldomború üvegképek színjátéka jól harmonizál a vas kemény anyagával. A művész mesterei *Kokas Ignác* és *Somogyi János* festőművészek voltak. Werbánszky Ernő 1962-től rendszeresen részt vesz országos, budapesti és XIII. kerületi tárlatokon. A művész alkotásait szeptember 3-ig láthatták az érdeklődők az Újlipótvárosi Klubgalériában. Akik lemaradtak a kiállításról, azok a Máglya köz 5.-ben tekinthetik meg a műveket.

A technika csodája

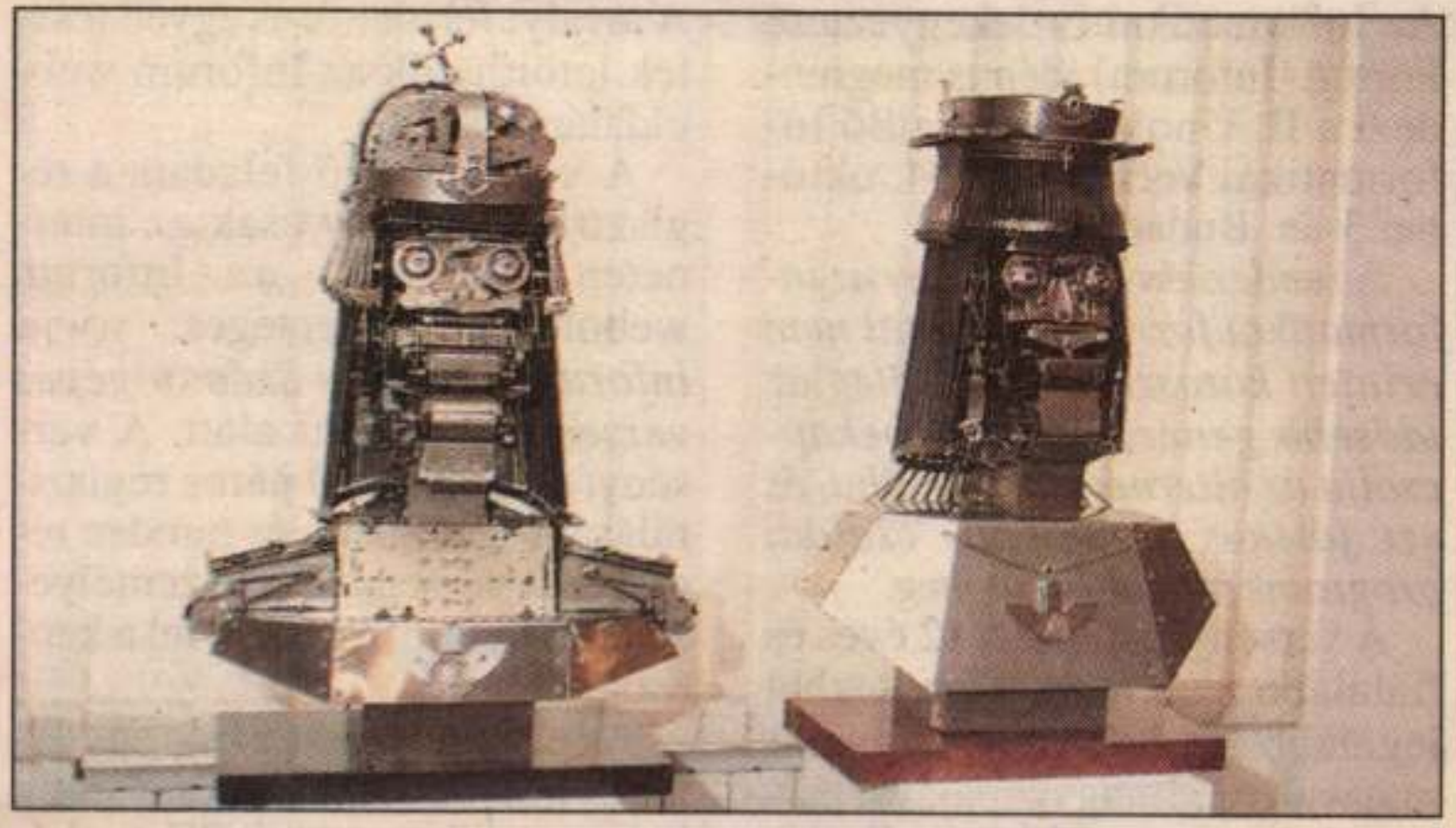

XIII. kerületi Hírnök 2004. szept. 8.

Meg kellett tanulnom, hogy min*dentől és mindenkitől* független vagyok, nem másokon keresztül vagyok én magam. Az sem fontos, hogy hány éves vagyok. Harminc-éves korom után volt egy váltás az életemben, talán attól kezdve nem érdekel a korom. Ha pozitívan éled meg az évek múlását, akkor jól érzed magad, akkor jól tudsz beszélgetni másokkal, mert érted mások gondolkodását. Csúnya nő

tem, [illegible]
gyarországra [illegible]
nyelvem, magya[illegible]
dom, álmodom és [illegible]
vágytam, hogy újra Buda[illegible]
élhessek. Ma itt élek, itthon [illegible]
gyok, magyarul beszélek és írok, és ha valaki elolvassa és tetszik neki, akkor úgy érzem, elértem mindent az életben.

Tábori Zsuzsa

Informatikai verseny nagyszülőknek és unokáknak

Az Informatikai Érdekegyeztető Fórum (Inforum) idén is megrendezi a II. Unoka–Nagyszülő Informatikai Versenyt 2004. október 3-án, Budapesten.

A *rendezvény célja, hogy az informatikai forradalom által nem érintett korosztályokat, főleg az idősebb generációkat is bekapcsolja az internet véráramába, és ezt játékos formában, családi programként valósítsa meg.*

A versenyre minden 12 éves és fiatalabb gyermek jelentkezhet legalább 55 éves (déd)nagymamájával, (déd)nagypapájával pár-

A tavalyi feladatok és egyéb tesztek letölthetők az Inforum weboldaláról is.

A verseny első feladata a regisztráció, amely csak az interneten keresztül, az Inforum weboldalán lehetséges: *www.inforum.org.hu, a Számítógépes verseny* menüpont alatt. A versenyre az első 100 páros regisztrálását fogadjuk el, és minden regisztrált versenyzővel személyesen (telefonon) vesszük fel a kapcsolatot.

Az első helyezett páros egy értékes notebookot, a két második

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Werbánszky Ernő

PEST MEGYEI HÍRLAP

1981 JUL 05

1021

Széttört idő (részlet)

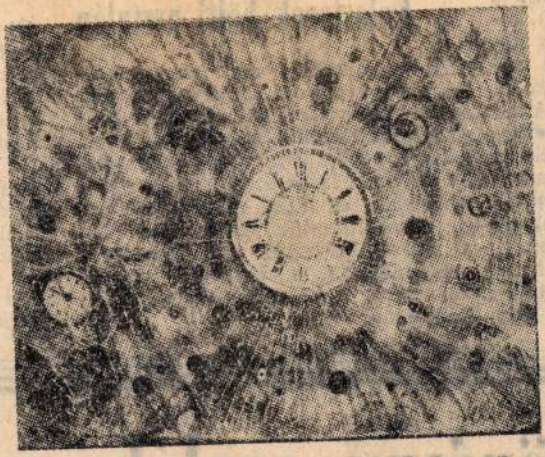

Werbánszky Ernő műve

só (*piszosz*) levelei hosszabbak, mint a babé, *virága lila, magja fehér, néha vöröses.* Írása szerint emberi fogyasztásra és állati takarmányozásra használták. Ez persze még nem a mai *kultúrborsó* volt. *Plinius* is megemlékezik a borsóról, amely nem bírja a hideget, ezért napos helyre kell vetni.

vörgyre emlékezve

Werbánszky Ernő

Velence 1985. XII. 18.

Közlekedési művészeti díj

A Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete *művészeti díjat* alapított a szakmáról publikáló írók és újságírók, valamint a közlekedési dolgozók életét bemutató alkotóművészek részére. A díjat évente ítélik oda az alapszervezetek és a munkahelyi kollektívák javaslatai alapján. A most első ízben odaítélt művészeti díjban az idén *Cserhalmi Imre*, a *Ha nincs fék, gáz van* című riportkönyv szerzője és *Kiss Pál*, a *Kötött pályán* című antológia szerkesztője, valamint *Werbánszky Ernő* festőművész részesült. A díjat kedden — a KSZDSZ megalakulásának évfordulóján — *Moldován Gyula* főtitkár ünnepélyes keretek között adta át a közlekedési szakszervezet székházában.

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja
meghívja Önt és kedves családját
1989. május 25-én 17 órára
a Duna Galériába

WERBÁNSZKY ERNŐ

festőművész
kiállításának megnyitására

Megnyitja: D. FEHÉR ZSUZSA dr.
művészettörténész

Megtekinthető: június 25-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

Cím: Budapest XIII. Rajk László u. 95.

89-363 Dorogi Nyomda – KFT

Nekbánszky Ernő festő

Kiállítása nyílt a Józsefattila

művelődési Házban Angyalföldön

ny lakótelep (szepró)

Négyművelés 1967 III. n. 40 old

WERBÁNSZKY, Ernő

DUNA GALÉRIA

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja
meghívja Önt és kedves családját
1989. május 25-én 17 órára ismét.
a Duna Galériába

WERBÁNSZKY ERNŐ

festőművész
kiállításának megnyitására

Megnyitja: D. FEHÉR ZSUZSA dr.
művészettörténész

Megtekinthető: június 25-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

Cím: Budapest XIII. Rajk László u. 95.

89-363 Dorogi Nyomda – KFT

Weszánszky Ernő

festőművész kiállítása. Bp. József Attila Műve-
lődési Ház. – Ism.: K.K.J., Népművelés, 1967.
14. évf. 3.sz.40. – Zs.E. Magyar Nemzet, 1967.
febr. 4.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

94. l.

1000-2000

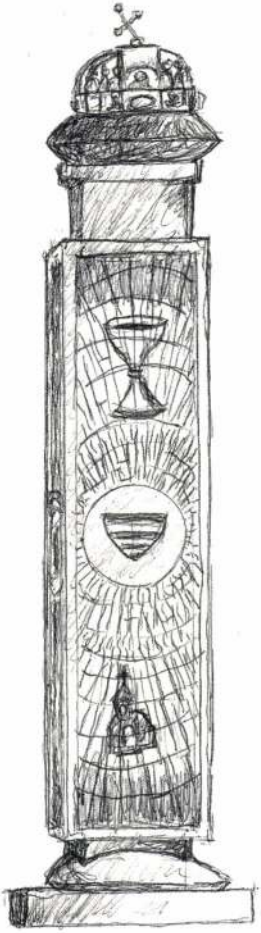

Államiságunk 1000 éves évfordulójának emlékoszlopa

Tisztelettel meghívjuk Önt

Werbánszky Ernő
szobrászművész kiállítására

DUNA GALÉRIÁBA
(Budapest, XIII., Pannónia u. 95.)

1999. december 22-én 17 órára

Megnyitja:
FELEDY BALÁZS
művészeti író

Közreműködik:
Palotai István
Liszt-díjas trombitaművész és a
Magyar Trombitaművészek Szövetségének tagjai

DUNA GALÉRIA

Megtekinthető:
1999. december 22-től 2000. január 16-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A kiállítás létrejöttét támogatták:

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

MT Reklámiroda

Werbánszky Ernő

Öreg szőlő

akvarell, 28 x 38 cm

Angyalfoldi képző- és iparművé-
szek kiáll. Műcsarnok

1974

Werbánszky Ernő, festő

L.: Kulló Viktor

–: Hireink 96.

Alföld, Debrecen, 1978. augustus XXIX/8.

Werbánszky Ernő, festőművész

Az Elzett Művek, berettyóújfalui művelődési bizottsága rendezésében jul. 14-én nyílt meg a Kalló Viktor szobrász- és Werbánszky Ernő festőművész közös vándorkiállítása. – A művész 22 képe nagyobb része akvarell, a többi olajkép: „Tengerpart" – „Lehel út" – „Téli Balaton" c. olajképek, – „Júliusi emlék" c. és utcaképei akvarellje. (említve), stb.

dr. Tóth Ervin: Színek és formák.

Hajdú-Bihari Napló, 1978. jul. 23.

Wertanszky Ernő
festő

M.D.K.

Az angyalföldi József Attila Műzelődési Ház kiállítására olaj és akvarelltrépcivel mutatkozott be.

Szaló György: A vasárnap örvme.
Élet és Irodalom, 1967. jan. 28 - 9 lap

Werbánszky Ernő

Akvarell munkásfestő Angyal földön.

Zs. E.: Motorok és Képek.

Magyar Nemzet, 1967. II. 4.

Werbánszky Ernő alkotásai

Életre kelt vasdarabok

Ki hinné, hogy apró kis csavarokból, vasrudacskákból életre kelthető Gizella királynénk, vagy megformálható a szitakötők könnyedsége? Pedig nem is olyan bonyolult. *Werbánszky Ernő* képzőművész újfajta eljárással megmutatta, hogy a vas és az üveg tud barátságos formát ölteni. A féldomború üvegképek színjátéka jól harmonizál a vas kemény anyagával. A művész mesterei *Kokas Ignác* és *Somogyi János* festőművészek voltak. Werbánszky Ernő 1962-től rendszeresen részt vesz országos, budapesti és XIII. kerületi tárlatokon. A művész alkotásait szeptember 3-ig láthatták az érdeklődők az Újlipótvárosi Klubgalériában. Akik lemaradtak a kiállításról, azok a Máglya köz 5.-ben tekinthetik meg a műveket.

A technika csodája

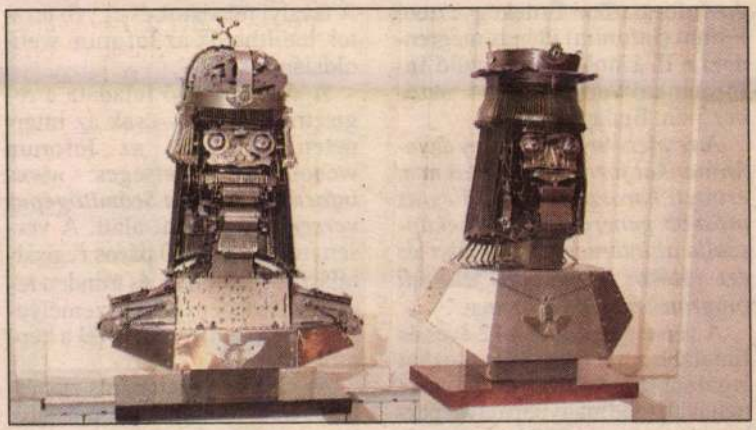

A Vasárnapi Klub foglalkozásai folytatódnak

Helyszín: Babér utca 17., tanterem.
Időpontok: 2004. szeptember 19-én 18 órakor:
A templomos lovagrend
Előadó: Németh Marietta helytörténész.
2004. október 17-én 17 órakor: **A torinói lepel**
Előadó: Tamási József kutató.

XII. kerületi Hírlök 2004. szept. 8. 9. old.

...gy ki vagyok és ilyen vagyok. Meg kellett tanulnom, hogy mindentől és mindenkitől független vagyok, nem másokon keresztül vagyok én magam. Az sem fontos, hogy hány éves vagyok. Harminc éves korom után volt egy váltás az életemben, talán attól kezdve nem érdekel a korom. Ha pozitívan éled meg az évek múlását, akkor jól érzed magad, akkor jól tudsz beszélgetni másokkal, mert érted mások gondolkodását. Csúnya nő ... tem, haza akarok jönni, ide Magyarországra. Magyar az anyanyelvem, magyarul gondolkodom, álmodom és írok... Arra vágytam, hogy újra Budapesten élhessek. Ma itt élek, itthon vagyok, magyarul beszélek és írok, és ha valaki elolvassa és tetszik neki, akkor úgy érzem, elértem mindent az életben.

Tábori Zsuzsa

Informatikai verseny nagyszülőknek és unokáknak

Az Informatikai Érdekegyeztető Fórum (Inforum) idén is megrendezi a II. Unoka–Nagyszülő Informatikai Versenyt 2004. október 3-án, Budapesten.

A *rendezvény célja, hogy az informatikai forradalom által nem érintett korosztályokat, főleg az idősebb generációkat is bekapcsolja az internet véráramába, és ezt játékos formában, családi programként valósítsa meg.*

A versenyre minden 12 éves és fiatalabb gyermek jelentkezhet legalább 55 éves (déd)nagymamájával, (déd)nagypapájával párban. A versenyre *2004. október 3-án 9.30–14.00* óra között kerül sor a *Kempelen Farkas Hallgató Információs Központ* épületében (1088 Budapest, Reviczky utca 6.), ahol 100 gépet biztosítunk a versenyzőknek. Minden páros egy szaktanárok által összeállított feladatsort kap, melynek megoldására 1,5 óra áll rendelkezésre. A tavalyi feladatok és egyéb tesztek letölthetők az Inforum weboldaláról is.

A verseny első feladata a regisztráció, amely csak az interneten keresztül, az Inforum weboldalán lehetséges: *www.inforum.org.hu, a Számítógépes verseny* menüpont alatt. A versenyre az első 100 páros regisztrálását fogadjuk el, és minden regisztrált versenyzővel személyesen (telefonon) vesszük fel a kapcsolatot.

Az első helyezett páros egy értékes notebookot, a két második helyezett páros asztali PC-t, a három harmadik helyezett mobiltelefont, valamint valamennyi helyezést elérő egy szoftvert kap nyereményként, illetve ajándékként. A legfiatalabb és a legidősebb versenyző különdíjban részesül, továbbá minden résztvevő oklevelet visz haza a rendezvényről.

DUNA GALÉRIA

A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja
meghívja Önt és kedves családját
1989. május 25-én 17 órára
a Duna Galériába

WERBÁNSZKY ERNŐ

festőművész
kiállításának megnyitására

Megnyitja: D. FEHÉR ZSUZSA dr.
művészettörténész

Megtekinthető: június 25-ig
hétfő kivételével naponta 10–18 óráig

Cím: Budapest XIII. Rajk László u. 95.

89-363 Dorogi Nyomda – KFT

Werbánszky ~~Erzsébet~~ Ernő

közös tárlaton szerepelt Salgótarjánban

Magyar Hirlap 1979/26o/9

WERBÁNSZKY ERNŐ

Tisztelettel meghívjuk
Önt és barátait

WERBÁNSZKY ERNŐ
képzőművész

kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
Feledy Balázs
művészeti író

2004. augusztus18-án (szerdán)
18 órakor.

A megnyitón közreműködnek:
a Magyar Rádió fúvószenekarának szólistái

Megtekinthető:
szeptember 3-ig
hétköznap 14-20 óráig.

1136. Budapest, Tátra utca 20/B
E-MAIL: UJLIPOTVAROS@CHELLO.HU
HONLAP://MEMBERS.CHELLO.HU/UJLIPOTVAROS

ÚJLIPÓTVÁROSI
KLUB-GALÉRIA

1136. Budapest, Tátra utca 20/B, tel.,fax: 320-53-80

Werbánszky Ernő

1929. október 8-án Budapesten született.
1962-től kiállító művész. Rendszeresen részt vesz országos, budapesti és XIII. kerületi tárlatokon.

Mesterei:
Kokas Ignác és Somogyi János festőművészek.

Tagja:
a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének,
a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének,
a XIII. kerületi Képző- és Iparművészek Egyesületének és
a Művészet Barátok Szövetségének.

Díjak:

1985 KSZDSZ Művészeti díj
1986 Fővárosi Tanács Művészeti díj
1989 Bp. XIII. kerületi Tanács díja
1990 Nemzetközi Karikatúra Kiállítás II. díj /Magyar Nemzeti Galéria/

Műveit új anyagokkal és új eljárásokkal készíti.

Egyéni kiállítások:

1966 József Attila Művelődési Ház, Budapest
1977 ELZETT Művelődési Központ, Budapest
1978 AFIT Művelődési Központ, Budapest
1978 Szécsény, Sopron és Berettyóújfalu Művelődési Központ
1979 Üvegipari Tröszt Művelődési Központ, Budapest
1979 Sátoraljaújhely, Salgótarján Művelődési Központ
1979 Hanság Múzeum, Mosonmagyaróvár
1980 Szikszói Múzeum
1985 MB Kultur Palota, Budapest
1989 Duna Galéria, Budapest
1997 Újlipótvárosi Klub-Galéria, Budapest
1999 Duna Galéria, Budapest

Művészetét méltatták a különböző művészeti folyóiratok és napilapok.

1978 Magyar Filmhíradó
1979 TV Művészeti Magazin
1994 Nap TV
1995 Duna TV, Magyar Rádió
1996 Angyalföldi Kábel TV
2000 RTL Klub TV
2004 Angyalföldi TV

A művészt támogatja a FON-TRADE Kft

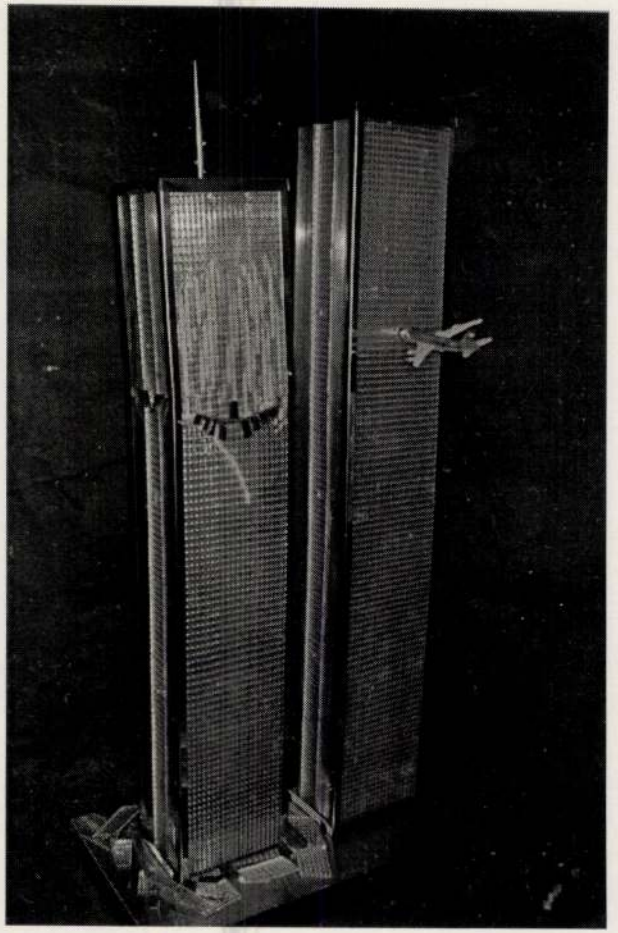

Werdenstetter Szilárd

1871, 1872, 1874, 1875

l.

Gereczerajztár

305. h. 306. h.

307, 310, 311, 327, 328,
329, 330 (több szór) 331, 343,
344, h.

Pola h. n. III. 45.

Wercher Mikály, ác

M.D.K.

1549. decemberétől 1550. novemberéig Eger vasában dolgozik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

417. old.

Werbőczy István
ikonografiája

Margó Ede reliefje
a szegedi nemzeti
emlékcsarnokban

MAGYAR EPITOMUVESZET

1930. 12. sz. 13. l.

W e r b e r L a j o s
pipametsző

Fővárosi Lapok.1867.jul.2. /Fővárosi hirek./

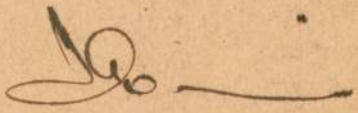

Werbezalt, grafikus

mDK

Kazinczy Ferenc első találkozása Kisfaludy Károllyal.
Köre rajzolta Orlai Petries Soma fenti képét.
Pest. 1860.

Domanovszky Sándor: Magyar Művelődéstört. V.k. Bp. é.sz.
364,674.l.

Johann Werwizgi (Verbiczky)

győri ötvös-mester 1755-88.

Weiner Mihályné: Ötvösművesség, Budapest, 1971.

Werbőczi István

ikonográfiája

Lajos

Fraknói Vilmos

Werbőczi István

életrajza.

M. Tört. Életrajzok.

Bp. 1899. 378. l.

Festészet
„Napoleon ciklus" c.
Képek.
(Weresesagin W.-tól).

K. T. 1410/1897.
1897. nov. 4.

Kiállítások.

Az 1898-ra tervezett Weresesagin-Kiállítás.

K. T. 1366/1897 és 1410/1897.
1897. okt. 22. és nov. 4.

Kiállítások.

Az 1898. febr. – márc. – ig rendezendő Weresesa-gin kiállítás.

és 158/1898.

Kr. T. 1800/1897. és 53/1898.

1897. dec. és 1898. jan. 10.

és febr. 12.

Werdenstetter Bilard

l.

Gereczerajtár

402. h.

1932. n

6 számla

1. Mérlegnek

1. A megnyitó aktívákért

2. Pénztár

3. Váltó

4. Folyószámla

5. Árú

6. Berendezés

7. Elfogadványkamat

1. Mérleg

3 számlának

Werdenstetter Szilárd, rajztanár

a mintarajztanoda és rajztanárképezde f.évi/1885-1886/téli tanfolyamán az építményes rajz/elemi tanfolyam/ szaktanára volt W.Sz.
Az elméleti tárgyak közül a szemléleti látszattan szaktanára is volt.

Különféle.- A m.kir orsz.mintarajztanoda....

Művészi Ipar. 1885/86. 128.l.

id.Werdenstetter Szilárd,
Ottóvölgy

beküldte specialitását, a sakktábla és különféle m
mértani alaku berakásokkal diszitett butorait.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton.
Müvészi Ipar.1885/86 évf. 140.l.

WERDENSTETTER Szilárd

műemlékeket ábrázoló 22 db rajza

MOB mottár 31/1874

Lisöbb Várdai Szilárd néven

Wordenstetter Szilárd

l. Gereczerajztár

290. h.

...ony. (Tanulmány).

...ulva van ábrázolva. ~~Fehér~~ Fodros fehér) (fökötőjének
...zbevegyült, arcza ránczos és lila rék.
... lehajtott, ~~[illegible]~~ a csont-gombok ~~[illegible]~~ szá-
... jobbra: „VERESS ZOLTÁN."

...: 18·1 cm.

...Józsefföl 1900. XII. 29-én. (699/900). —
...ettetett 1900. XII. 29-én a 458 r. nyra.

...00.

Werdenstetter Szilárd id

műkedvelő műantalos

l.

Jedlicska I

153 l.

2061-909-90

723. Keretek.

1 darab feketére páczolt léczkeret völgyelésekkel, gyöngyfüzér- és massza-virágdiszszel, legbelől pedig mintázott léczkerettel.

Méretei 46.5:37 cm.

Becsértéke.....12 K

Jegyzet. A 2941 sz. képtől.

1127-906-66

Werder József

minartalos

+ 1771 jun. 14

lásd

Schoenjersuita

290. l.

liste bibliographique conte
œuvres de littérature franç
fin avril 1937, relatives à
est établie chronologiqueme
quées alphabétiquement par
se trouve une abréviation p
facilement la rubrique qui
Archéologie, H. d. l'A. : His

Nous nous permettro
ment et gratuitement à nos
de vous l'adresser égalemen
savoir si elle vous intéres
fournir des publications no
partement d'antiquités, des

Nous serions infini
de la carte rose incluse, v
briques qui vous intéressen
demandons de vouloir bien n
vos desiderata.

Espérant avoir le p
toujours dévoués à vos ordr

Nous vous prions d'
nos sentiments très disting

K.D.K.

WERDER József asztalos

jezsuita laikus

Szül. 1727-ben Kerschenbergben,

Bécsben lépett a rendbe

1750-1751. Trencsén, novícius

1752-1755. Trencsén, asztalosműhely vezetője

1756. Nagyszombat

Irodalom: Barokk szobrászat... Szh. 1959.

I 298. l.

Werefkin Marianna

Magyar Művészet
1925. 581.

Árpádkori agyagedény VI. 133, — aranyozott
rézgyűrű VII. 137. — bánok IV. 176. — bronzékszerek
VI. 133; = feszület VIII. 190; = függőkarika VI. 161; = karperecz
VI. 161; = nyakperecz VI. 161. — csontváz IV. 119. — dénár
VIII. 185. — ezüstékszerek VI. 133; = gyűrű VIII. 185; = ruha-
kapcsok VII. 243. — érem VII. 243, VIII. 125, 199, IX. 114;
= sorozat a bácsi éremleletből VII. 166. — égető-kemen-
cze, csabrendeki VI. 133. — építészeti maradványok
Óbudán X. 207, 208. — függő VIII. 61, 190. — gyöngy
VI. 161, VIII. 185. — gyűrű VIII. 185. — hajkarika VIII. 185
— harczifejsze VI. 134. — kard VII. 241, IX. 80. — kar-
perecz VIII. 185. — kengyel VI. 134, 137, 176. — kereszt

M.D.K.

Wereniczky János

Egerből Edelénybe érkezett festö

1765-ben 5 szobát fest a katély akkori tulajdonosa Esterházy István számára

Müemlékvédelem, 1965/3. 139. l.

Weress Kálmán, építész

a cikk szerzője.

Nagyvárosok: Hogyan tovább?
Élet és Tudomány, Bp. 1976. XII. 17.

2422–2428.
XXXI/51

A Dunakanyar gyöngyszeme: a Dömösi partszakasz
Megmenekült . . .

(Fotó: Weress Kálmán)

WERESS Kálmán

Bontásra várva . . .

Meghívó

Weress Kálmán
várostervező építészmérnök
a Nagymarosi Vízierőmű hatáskörzetének
természeti értékeiről szóló fotókiállítására

Megnyitja:
DR. VÁSÁRHELYI JUDIT
1992. október 20-án 15 órakor

Magyar Természettudományi Múzeum kiállítótermei
Nemzeti Múzeum épülete, I. emelet

A fotókat készítette és a kiállítást támogatta
a PESTTERV,
a Független Ökológial Központ
és a DUNA Alapítvány

MTM 92/51

Weressné Borovs Dódi ipar művésznő

Pásztortűz, 1923. IV. évf. II. fele

860. l.

Tövisi géza: Művésznő vendéhek képki-
állitása.

Werfer

Lfab IV

44

s Társa
ut 16.

Werfer litografus M.D.K.

Az egri szélesegyház — litográfia

Gerszi, A magy. körajz. 1960 35.

Werfel Károly ifj.,grafikus

Divatcsarnok, 1861.8.sz. boritéK
ifj.Werfel Károly...

Werfel Károly, grafikus

Divatcsarnok, 1860.34.sz.boriték

Werfel

Werfel Károly, grafikus

Divatcsarnok, 186[illegible].szept.18.38.
303-304.

Főváros és vidék

Werfel Károly, grafikus

Divatcsarnok,,860.16.sz. boriték

A Pesti Hirnök...

Werfel Károly, grafikus

Divatcsarnok, 1860.18.sz.boriték

Szabó Richárd.

Werfel Károly, grafikus

Divatcsarnok, 186[illegible].május 8.19.152.

Főváros és vidék

Werfel Károly, grafikus

Divatcsarnok, 1860.17.sz.boritéK

Werfel Károly

Werfer József

litografus Pesten és Kassán

1810 – 1867.

teljes életrajz

lásd okv

Korponay

I. k. 743, 744. l.

MOB kit. 3183.

4948

Gyüjten

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Almakerék, „Nagy-Küküllő" om.	Evang. templom: torony II. III. IV. V. em. alaprajza.	

WERFER JÓZSEF KŐMETSZŐ. A mult század közepén Debrecenben fennálló kőmetsző műhely tulajdonosa a következő folyamodványt nyújtotta be Kassa város tanácsához az 1844-ik évben: Tekintetes Nemes Tanács! Szabad királyi Debrecen városában létesítendő kőmetsző intézet alakíthatási engedelem megnyerése végett felsőbb helyre folyamodván, miután ahhoz szükséges vagyont kimutató bizonyítvány még pótolólag felküldendő lenne, annál fogva a tekintetes Nemes Tanácsot alázatosan megkérni bátorkodom, miszerint nemes kebeléből kiküldendő

Művészet 1914. 379. l.

ink történetéhez

bizottság által vagyonomnak felvételét kegyesen megrendelni és az e tárgyban benyújtandó küldöttségi jelentést nékem megkivántató bizonyság gyanánt annak idejében hiteles alakban kiadatni méltóztassék. Ki egyébiránt nagyra becsült kedvezéseikbe mély tisztelettel ajánlott maradok Kassán április hó 10-én 1844. Tekintetes Nemes Tanácsnak alázatos szolgája Werfer József kebelbeli polgár és kőmetsző. K. L.

Mátyást ábrázoló gipsz lovagszobrát, a bécsi Szale János magyarhoni tájképeit; a mainzi Hemmerlein K. festményeit. Sobri halála, a körülálló alakok megannyi arckép; a bécsi Herbsthoffer Károlyét, Gara nádor Mária s Erzsébet Magyarország királynéit a megtámadó horvátok ellen ótalmazza; az ugyancsak bécsi Schmidt József festményeit, Árpád fővezér a magyar nemzet főnökeivel az alaptörvényeket alkotja; s az ugyancsak bécsi Frankenberger János két oltárképét, mely a tatai kegyesrendű szerzetesek temploma részére készült, nepomuki szent János és szent László magyar király oltárképét. K. L.

[illegible] betük alá rejtözött. Az udvözlegy sepia-festvényét állította ki. Az egri Balkay Pál művei Vidék téli időszakban Fidanz után; A kétségbeesö Artemisia; Tájkép napköltével; Baromfi van Els után, Az öreg vak Tóbiás. Barabás Miklós: Schodelné asszony szín-öltözetben mint Norma; A szalagfü; Családkép; Arckép. Boros János: Sárköz vidékéről egy leányka; Egy rabló a börtönben. Borsos József: Csendélet;

Werfer

Gróf Széchenyi István
archépe

Emlékre

Zichy Szech

II. 298. l.

599.

ában:

, kissé jobbra nézve. Feje elől kopaszodik;
öldöke s barkója fekete, szeme sötétbarna,
leberetvált. Nyakravalója ~~fekete~~ s kettős
kete. Ez utóbbinak gallérja s szegélye zöld.

tés, vászonra, méretei 65.5 : 52.4.

348-diki ereklyemuzeumból. 107/95. № 28.

107/95 : 28.

M. D. K

WERFER József

a rossai litografics tia, Herványe-
zi (1843), „Mómetsző intézetnek"
Debrecenben való felállítását
1845-ben engedélyezve.

Benda Kálmán. Irányi Károly: A 400
éves debreceni nyomda Bn. 1961.

131. l.
141.

WERFER JÓZSEF, nyomdász

Önálló és kapitalista tipusu cégként tünt fel 1846-ban Debrecenben Werfer József Könyvnyomdaipara, de az engedélylevélen kivül több esemény nem fűződik a céghez. 158.old.

KOMORÓCZY GYÖRGY: A debreceni céhipar reformkori helyzete/1820-1848/ 145.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

Werfer Károly

Litográfiát készített 1860-ban „Kaschau 1617" címmel Kassáról, Klimkovics Béla Gy. Haufnagel rézmetszete nyomán készült rajza alapján. Alá: „Sz. Kir. Kassa városa 1860-dik évben" – minden Klimkovics B. rajza alapján.

Ismerteti Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori építéstörténetéhez. /Művtört. Ért., 1969. 1. sz., p. 1-45./

p. 38.

~~Werfer Ka~~

Werfer Károly

nyomdász

1822-ben vette meg a Bassai régi Lauderer nyomdát. Kazinczy Ferenc itt nyomtatta „Minerva" c. szépirodalmi lapját s egyéb munkáit.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomdászai. Grafikai Szemle 1893 évf. 47 sz. 6 l.

Werfer Károly

MDK

kassai nyomdász

az 1833-ban induló "Szemlélő" c. divatlap
és a Bote von und für Ungarn c. német divatlap
kiadója.

55.o.

Dezsényi Béla-Nemes György: A magyar sajtó 25o éve.
I. kötet. 1964.

MDK

Werfer Karoly

A 40-es évek végén a legjelentősebb vidéki litog
ráfia a kassai Werfel-féle könyvnyomda könyomdá-
ja. A Magyar Lajos "Kis Követe" után itt jelent
meg az első folyóirat (1848) előbb "Abrazolt fo-
lyóirat", majd "Képes Ujság" cimen, amely nem-
csak mellékleteket, hanem szöveg közé nyomott
litografált illusztrációkat is közölt.

Nagyzlito 47.lap

M.D.K.

Werfer Károly, grafikus

Katalógus. 39.-"Laczi konyhája" A széna-téri piac, háttérben a múzeummal. Szines litográfia. 28.2+44 cm. "Prónay Gábor: Vázlatok Magyar hon népéletéből. Barabás, Sterio és Weber 25 szines képmüveivel, Pest, 1855". Német és francia szöveggel is. Ennek változata Werfer müve. Képes Ujság, 1860. 2. köt. 36. sz. 423. o. 220. o

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213. o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Müvelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

id. Werfer Károly könyomdán H.D.K.

Kassán volt könyomdája a harmincas években.

Gerri, A magy. Körajz. 1960 17

ifj. Werfer Károly litogr. M.D.K.

1847 ben vette át a kassai Werfer nyomdát.

Gerecsi, A magy. könyvnyomd. 1960 41

Werfer Károly Litogr. M.D.K.

kassai.

1842 ben Debrecenben kívánt könyvnyomdát felállitani, 1845 ben kapott engedélyt. Vezetésével 1846 ig működött.

Gerri, A magy. Tőrajz. 1960 41

Werfer Károly könyomdán M.D.K.

1859 ben állitott fel Pesten könyomdát

1861 ben csödbe ment.

Gerszi, A magy. könyv. 1960 72

MNK

Werfer Károly József

nyomdász

1848-49 ben két bécsi nyomdát szerzett fel.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói

Grafikai Szemle 1893 évf. 41, 46 l.

ifj. Werfer Károly M.D.K.

könyvnadán

mik. a 19 n. II. felében

litográfiái felsorolva:

Gerni, A magy. köraj. 1960 216

id. Werfer Károly litografus M.D.U.

1789–1846.

Kassán dolgozott

litográfiái felsorolva:

Gerni, A magy. köraj. 1960 215

Werfel Károly, könyömdász

Divatcsarnok, 1859.junius 28.
Fővárosi és vidéki hirek

Grafika /litografia/

az 1848-i országgyülés ,Werfel Károly

Divatcsarnok, 1861. 8.sz. boritéki ifj .Werfel Károly...

Werfel Károly, nyomdász

Divatcsarnok, 1860. 5.sz. boritéknak
Werfel...

Grafika, litografia
Szent István ünnepének emléklapja,
Werfel Károly

Divatcsarnok, 186[illegible].szept.18.38.
303-304.

Főváros és vidék

Grafika, litografia
Kazinczy-Album illusztrációi, Werfel Károly

Divatcsarnok, 1860.34.sz. boritéK

Werfel...

Grafika , litografia

Kazinczy-album, Werfel Károly litografiáival

Divatcsarnok, 1860.18.sz. boriték

Szabó Richárd.

Grafika, /litografia ?/
Kazinczy Ferenc siremléke, Werfel Károly

Divatcsarnok, 1860.16.sz.boriték
A Pesti Hirnök...

Grafika, litografia
Széchenyi István mellképe, Werfel Károly

Divatcsarnok, 1860. május 8.19.152.
Főváros és vidék

Grafika, litografia

Széchenyi István arcképe, Werfel Károly

Divatcsarnok, 1860. 17. sz. boriték

Werfel Károly, ~~grafikus~~

Grafika, litografia
Széchenyi István arcképe, Werfel

Divatcsarnok, 1860. ápr. 24. 17. 136.
Főváros és vidék

Kassa

Századok 1874. 184-2o5 o.

~~Werfer Károly~~ Nagy Iván: Magyarország képzőművészei /Werfer Károly/

Pest

Századok 1874. 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei /Werfer Károly/

Werfer Károly

WERFER KÁROLY kőnyomdász Kassán a 19. század közepén.

CSAL

eml

Werfer Károly

671 **Szent István nap,** Szent István király 860 évi budai ünnepének emléklapja. Pest 1860. Werfer Károly műintézetéből. Színes kőnyom. Nagy fol.

LANTOS. X. kerület.

68. Zelnyi és Frangepán kivégzése, [illegible] Nenstadt.
[illegible] Péter Sarini [illegible] Franciszkus Frangepani [illegible] 30. April [illegible]
[illegible] Österreich [illegible] Zeughause [illegible] wurden [illegible]

WERFER *Károly*, könyvnyomdász és litográfus, * Lugos 1789 dec. 31, † Kassa 1846 márc. 8. Kassán működött, hol egyebek közt már 1837. kiadta az egri székesegyház litografált látképét. A nyomdát halála után fia, W. *Károly* kőrajzoló vette át, aki 1848. Ábrázolt folyóirat, majd Képes Ujság címen litográfiákkal illusztrált folyóiratot adott ki. W. utóbb Pestre helyezte át intézetét, mely 1861 után szűnt meg.

E. G II 611 l

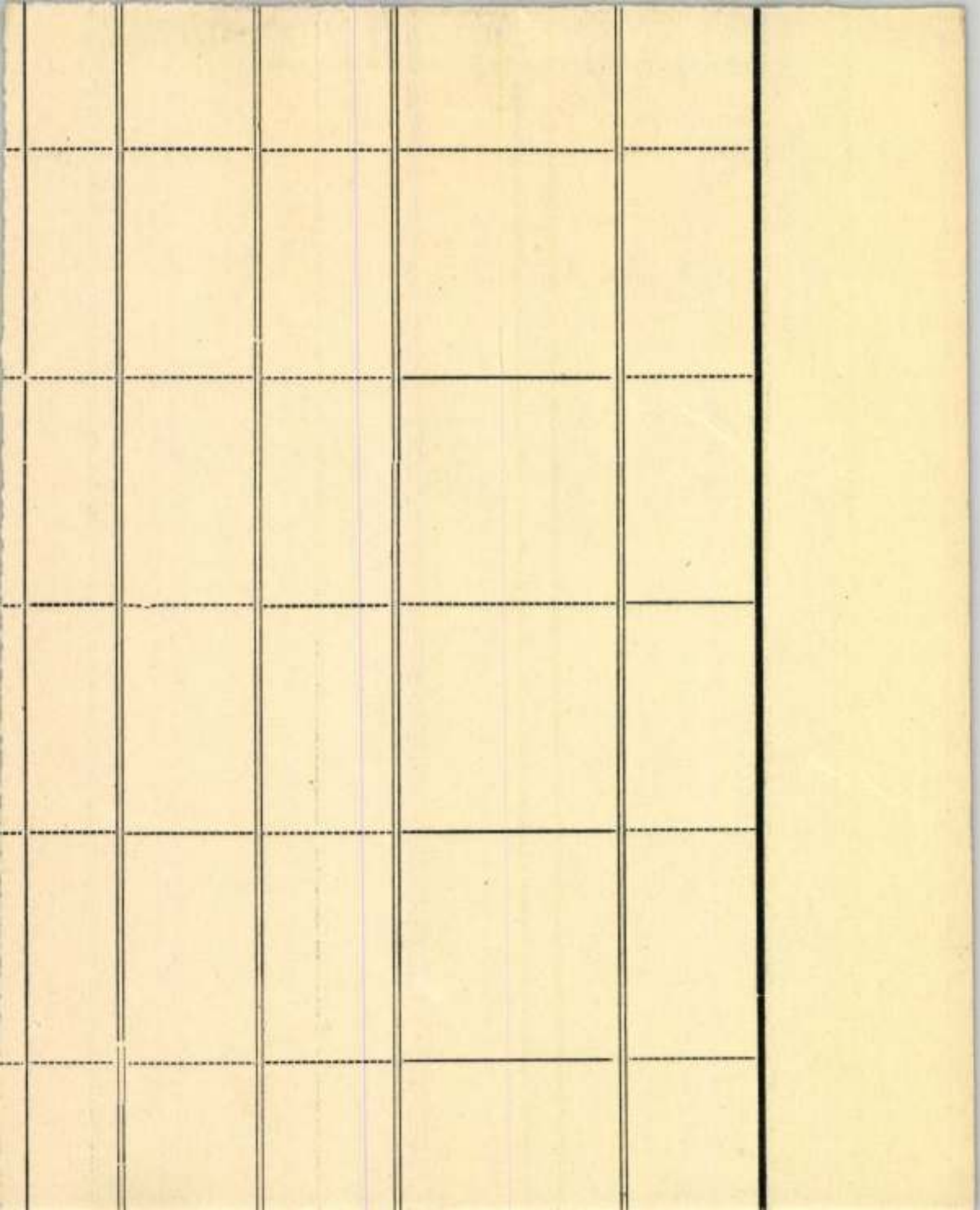

Budapest. T. 2514.

Az előtérben látjuk a hatos fogatú diszhintóban ülő herczegprimást a kit a várban sorfalat álló közönség ünnepélyesen ~~ü~~ fogad és a kinek kocsiján hátul a nemzeti lobogót tartó jogászok állnak. A háttérben a királyi lak és környezete bontakozik ki. Felirata:

SZENT ISTVÁN KIRÁLY S 860-DIK BUDAI ÜNNEPÉNEK
EMLÉKLAPJA.

alól jobbra: Nyom. Haske és Társa Pest 1860.
legalol középütt: Pest 1860, Werfer Károly müintézetéből.

Kny., mér. a papirosnak55.4: 70.8 cm.

Eger. T. 239.

E lapon a kupolás, a szoborcsoportozattal ékesitett és oszlopcsarnokos székesegyház látképét szemléljük. Felirata:

AZ EGRI SZÉKESEGYHÁZ
Melyet Fő Méltóságú Felső eöri PYRKER LÁSZLÓ úr egri Patriarka-érsek ő Cs: Kir:
Felsége valóságos belső titkos Tanácsosa, a lombardiai vaskorona rendjének lovagja, s Tekintetes Nemes
Heves és külső Szolnok törvényesen egyesült Vármegyék Fő-ispánja épitetett
Május 7-én 1837-ben történt felszentelésének emlékére.

legalól jobbra: Werfer K. kőmetsző Intéz. Kassán.

Kny., mér. a papirosnak 43 : 34.3 cm.

Viselet. T. 2029.

Vértes.

A balra vágtató lovon ábrázolt törzstiszt jobbkezében kardot tart és derekán szolgálati jelvényt visel. A háttérben lovasság gyakorlatot. Felirata alól jobbra: Lith. Werfer in Kaschau.

Kny., mér. 31.7: 32.4 cm.

Visegrád. T. 1122.

A középső látképen szemléljük a várat és az aljában fekvő várost, melynek hajóhidja mellett a kirándulók gőzhajója áll, kik a partra szállottak. Körülötte fölül Guttenberg alakját látjuk ~~szemléljük~~ allegorikus alakoktól körülvéve, kik közül Hungária lobogót tart baljában: Él magyar, Áll Buda még! jeligével; oldalt balra a felmenet és jobbra a felérkezés szemlélhető; alól pedig a kirándulók tüzték fel a nemzeti szinü lobogót VISEGRÁD fokára és a MIGAZZI VÁR előtt rendezett ünnepély tárul szemünk elé. Felirata:

A pesti nyomdászok Guttenberg 420 éves emlékére rendezett ünnepélye, Visegrádra
1860 junius 24-én tett kirándulások alkalmával.

alól jobbra: Pest 1860. Werfer Károly müintézetéből.

Kny., alányomással, melynek mér. 42.5: 29.1 cm.

Werfer Károly

Szigetvár. T. 1292. II.

E lapon azt a jelenetet szemléljük, midőn a várat ostromló törökök küldöttsége Zrinyi Miklós előtt megjelentek. Felirata:

SZIGETVÁRI JELENET A TÖRTÉNETBÖL.
Az ostromló török had követei az ostromlott Szigetvár hősei előtt.

legalól középütt: Pest 1860. Nyomatott és kapható Werfer Károly müintézetében.
leiró szövegének kezdete: Néma ábrázolatban előadatott a szükölködő horvátok javára a nemzeti szinpadon magyar főrendi mükedvelők által 1860-diki április 3-dikán és befejezése: 33. Gróf Bánffy.

Kny., alányomással, melynek mér. 30.8: 58.4 cm.

Szigetvár. T. 1293. II.

A középütt lobogóval álló Zrinyi bajnoktársai veszik körül, kik esküt tesznek arra, hogy győzni vagy halni fognak. Felirata:

SZIGETVÁRI JELENET A TÖRTÉNETBÖL.
A hős Zrinyi és hü bajnokai esküje, győzni vagy halni.

ez után: Néma ábrázolatban előadatott a szükölködő horvátok javára a nemzeti szinpadon magyar főrendi mükedvelők által 1860-diki április 3-dikán. Készittetett az előadás emlékére, alkalmára és tiszteletére.
legaló középütt: Pest, 1860. Nyomatott és kapható Werfer Károly müintézetében.

Kny., alányomással, melynek mér. 31: 58.6 cm.

István főhg.

Az 1848-diki országgyűlés megnyitásán.

Balra a menyezetes emelvényen olvassa István fhg nádor megnyitó beszédét. Jobbján gf. Batthyányi Lajos, Kossuth Lajos, b. Eötvös József és gf Széchényi István, balján pedig Szemere Bertalan, Klauzál Gábor, Deák Ferencz és Mészáros Lázár miniszterek állnak, a kik mögött még négyen vannak. Az emelvény előtti szószéknél Hajnik gyorsiró dolgozik s az országgyűlés tagjai, kik épen úgy, mint a karzatokon lévők éljeneznek s kalapjaikat lengetik, a padok előtt és a padokban foglaltak helyet. Felirata a kép alatt:

„AZ 1848-diki ORSZÁGGYÜLÉS MEGNYITÁSA"

alól jobbra: „Nyom. thaske és Társa Pesten 1861"

s legalól középütt: „Pest 1861. Werfer Károly Műintézetéből."

Könyomat, barna alányomással, méretei a vonalkeretnek 39.8: 58. c/m.

Ltfa 8391

Hunyadi Mátyás:

Fogadása Visegrádon.

A balról szürke lovon érkező királyt a nagy számban megjelent urak és a körönség tagjai öröm ujongva fogadják. A király mögött hölgyeket és zászlóvivőket látunk lóháton. A háttérben emelkedő sziklán van a vár s a hegy oldalán vezető útmentén a fogadáson jelenlévők képeznek sorfalat. Az előtérben lévő asszonyok egyikénél kis gyermek van, másika a földön ül, jobbról egy kis kutya ögyeleg. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt:

KORVIN MÁTYÁS VISEGRÁDON

s legalól középütt: „Pest 1860. Werfer Károly műniszteretéből."

Könyomat, méretei 27.4:37.1 Cm.

9191 (szines).

140/95 № 94.

Széchényi István:

Mellig, balra fordultan, de nem egész arcélben van ábrázolva. Hátrafésült haja és körszakálla göndör, bajusza hosszú. Ingének gallérja lehajtott, csomóra kötött nyakkendője rojtos, egy elejű kabátja zsinóros. Alól babér- és tölgygalytól átkarolt hármas halmot látunk kettős keresztel és sugarakat szórón. Felirata a kép alatt két sorban:

„A LEGNAGYOBB MAGYAR"
1860.

s legalól középütt:
Pest, 1860. Werfer Károly műnyomdájából.

Könyomat, alányomással, az alak nagysága 48·5 cm.

9674.

60/98 № 17

Károlyi György gr:

Mellig, csaknem szembe. Haja, kipödrött hosszú bajusza s pofaszakála őszbe vegyült. Ingének s egyelejű zsinóros kabátjának gallérja álló, fekete nyakkendője mellét is fedi s magas mellénye nyitva áll. Felirata a kép alatt hat sorban, melyek közül négyet a dzimer megszakít:

„Nagykárolyi
Gróf Károlyi György,

Nagy Károly, Erdőd, Béltek, Etsed és Ravány várainak örökös kapitánya, a m. academia ig. tagja

's egykor Békés vármegye főispánja és a Magyar Gazdasági Egyesület elnöke.
Szül. márt. 29. 1802"

s legalól: „Pest 1860. Werfer Károly műintézetéből."

Könyomat, az alak nagysága 10.5 c/m.

Ltfa 2769.

Werfer Károly

— („*Felső-magyarországi közlöny*“) czim alatt *Verfer K.*, kassai könyvárus, az ottani „*Felvidék*“ volt kiadója, egy vegyes tartalmu hetilapot szándékozik okt. 1-én megindítni, melynek mutatványszámát kaptuk, azon figyelmeztetéssel, hogy ez a „*Felvidék*“ czimü lappal semmiféle anyagi összeköttetésben nincs. Viszont a „*Felvidék*“ szerkesztője, *Bánóczy F.* ur irja nekünk, hogy lapját, melyet üldöztetések miatt egy időre megszüntetni kényszerült, f. év okt. 15-én megindítja. Világos dolog, hogy két dudás könnyebben megfér egy korcsmában, mint két irodalmi vállalat ott, hol az egyik is alig birja fentartani magát — bár semmi panaszunk ellene. Ámde: jónál jobbak lehetnek; s remélve, hogy a jobb e téren is győzni fog — figyelemmel várjuk a vetélytársak megjelenését.

Vas. Lap. 1866. 460. l.

Signorelli

Klassiker der Kunst

XXXIV. kötet

III/2 pole

Werfer Károly

Encyclopaedicus képes lap:

„*Ábrázolt folyóirat*“, szerkeszté és kiadta Werfer Károly Kassán 1848. jan. elejétől; föladata volt a művészet és tudományok jelenkori ál lapotát, rövid leirásban ábrák által felvilágositva az utókorra átszállitani. A kiadónak e korszerü vállatata méltó volt a figyelemre, mert czikkei tanulságosak, nemzeti irányuak s képei gyakran magyar jellemüek voltak; azonban korántsem versenyezhetett még az ilynemü külföldi lapokkal. Czimét márcz. 24-én „*Képes Ujság*“-ra változtatta és kivonatban politikai eseményeket is közölt. Sokat ártott e lapnak a zsidókat gunyoló torzkép közlése. Az év végével megszünt.

Megjelent minden szombaton két iven 3 hasábos ivrét alakban, a szövegbe nyomott fametszetekkel; előfizetési ára félévre póstán boritékban küldve 6 ft. 24 kr. p. p; — nyomatott Werfer Károly kiadó-szerkesztő nyomdájában Kassán.

(Budapesti Hiradó. 1848. I. 312. -- Radicallap. 1848. II. — Pesti Divatlap; 1848. I. 63. 419. 420. 708. 732 — Kossuth Hirlapja 1848. II. 316. — Ferenczy: A magyar irod. történnte Pest 1853. 178. — Honi irod. Hirdető. 1848. 6. 1)

Szinnyei József: Hírlapirodalmunk a 19-ik században. Vas. Ujs. 1865. 619 l.

Werfer Károly

Körajzoló

Ennek atyja Werfer Károly (szül Lugoson 1789. dec. 31. megh. 1846. márc 8.) Kassán nyomdász volt, ugyanott körajzoló nyomdát tartok 1847–48ban. Majd utobb Pestre kvé át intézétet, hol 1860-ta még működött. Már meghalt.

Nagy Iván. Magyarországi Egyszámüvészek a legrégibb időtől 1850 ig. Szárazdok. 1874 ász. 203 l.

Kath. Tivadar
Prot. Tivadar

CSÜTÖRT.
10
Kath. Av. Andr.
Prot. Luther M.

PÉNTEK
11
Kath. Márton
Prot. Márton

SZOMBAT
12
Kath. Márton p.
Prot. Jónás

Izr. 17 S. Vajere

M = 173
L = 107
K = 223
I = 74
H = 121
G = 94
F = 91
E = 43
D = 60
C = 60
B = 155
A = 80
Össz.

Werfer Károly

Kassai könyvnyomdász

A cég az alábbi kiállítás alkalmából kiadta a nyomda monografiáját.

lásd oku

l.

Kel 1885

III. k. 3. f. 438
439. l.

Folyó

Tárgy

~~Stendl.~~ Schultz fer:

Vajda Hungad telegráfitási terrain átmetset.

Doby Jan
Ó felvége arcképe
rézmetset

Dr. Chobor B arcképe
fényképe.

Szalay Ág arcképe
fényegymet.

Heufelmann arcképe.
rézmetset, Doby

Werfer Károly

Kassa

l. Kolb Jenő

Régi jatékkártyák

53. l.

Nejdkel

76. l.

R. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

ak a müemlékek orsz. bizott sága

Budapest.

hó 17-én 746, október hó 29-én 779
sz. a. kelt b. átirataira van szeren-
sági tag f. é. III. negyedévi, Lux

Werfer Károly

nyomdász

l.

Kartennyomtatók

270. l.

MD.

Werfer Károly, 1860.

Eötvös József br. arcképei és szobrai. Sainyei II. 1355.l.

Werfer Károly kőrajzoló nyomdája
/Kassa, Pest/

Századok 1874. 184-205 o.

Werfer Károly Nagy Iván: Magyarország
képzőművészei /Werfer Károly/

Debrecenben a városi nyomdának, *Sopronban Romwalter*nak, *Szegeden Grün Orbán*nak, *Aradon Réthy Lipót*nak volt kőnyomdája. A 40 es évek végén a legjelentősebb vidéki litográfia a *kassai Werfer*-féle könyvnyomda kőnyomdája. Jelentőségét az adja meg, hogy a Magyar Lajos „Kis Követe" után itt jelent meg az első folyóirat (1848) előbb „Ábrázolt folyóirat", majd „*Képes Újság*" címen, amely nemcsak mellékleteket, hanem szöveg közé nyomott litografált illusztrációkat is közölt. Legtöbb rajza *Fáy Mórtól* származik, de több képe alatt találjuk a „*Majer J.*" (Majer István), „*Pauer*" (Pauer Miksa Félix), *Orbán G.*, *Zabratzky* jelzéseket. Néhány rajz alatt francia nevet olvasunk (Pl. „Reinard Valentin"), ami arra a föltevésre vezet, hogy ezeket a rajzokat Párisból szerzett eredeti kövekről nyomták (77). Ezt a feltevést megerősíti az a körülmény, hogy a kőnyomdai követ egyébként is külföldről kellett beszerezni, s így jutottak leggyorsabban hozzá pl. a párisi és más külföldi 48-as forradalmi események ábrázolásához. Az ilyen követ nyomtatás után lecsiszolták, s új képeket rajzolhattak rá.

Werfer Károly

Magyplitó 47. l.

A m. kir. vallás- és közo

9085, 9087 szám.

A Miniszterelnök Ő

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

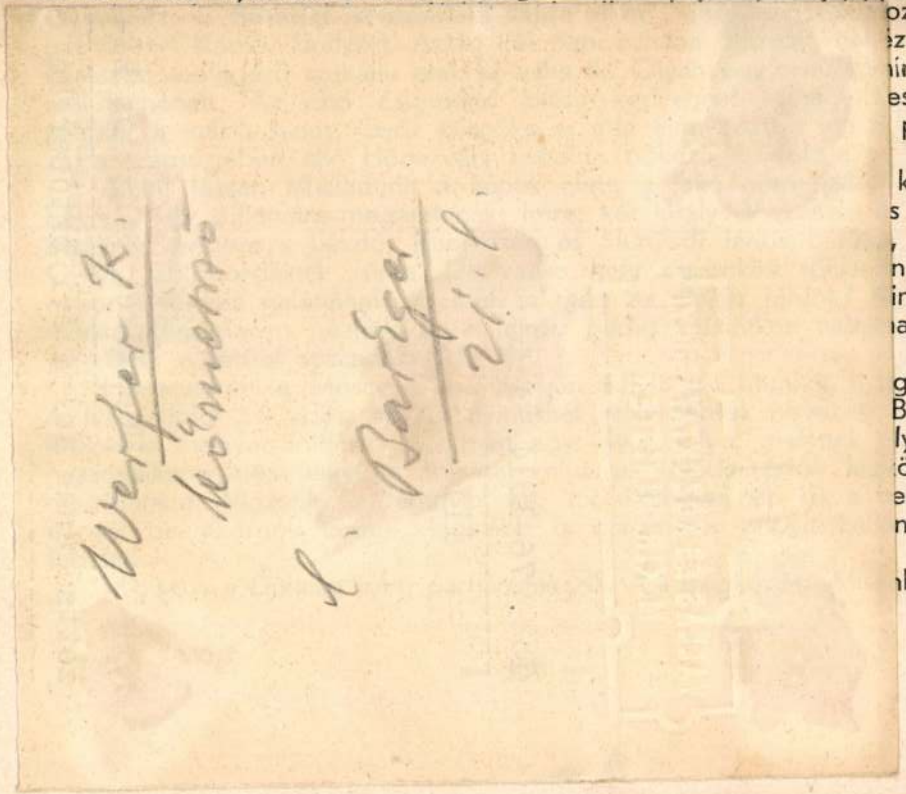

ozta ma-
z arany-
intha ik-
eszprémi
pompá-

keretek-
s Mátyás
, később
ni mind,
incs! Ma
as alak-

gat felé.
Berettyót
lyan ka-
özelebbi
engyelek
ne gya-

burgnak

bor bekötözött Hedri comes építtette. Ebben az időben Hedrikvár volt a neve. A várat és a környező birtokot a XIV. században országos szerephez jutott Héderváry család m. e. 500 éven át bírta. Utolsó tagja, Héderváry Katalin, férj. Viczay Jánosné, kinek 1680-ban bekövetkezett halála után a családi vagyon a Viczayakra, ennek kihaltával pedig gr. Khuen Károlyra szállt, ki családi neve mellé fölvette a Héderváry nevet is és most az ő leszármazottai birják.

Az ősi várkastélyt, mely hatalmas tornyával, boltozatos szobasoraival, kandallóival, századok múlását látó bútordarabjaival, a látogató lelkét a régmúlt idők világába téríti vissza, gondozott, százados fákban gazdag park veszi körül. Az elaggott fák közül egy csonkult törzsű, csupán oldalágaiban élő fehér nyárfát különös szeretettel ápol a hagyomány. Kont fája ez, melyet a népmonda a Zsigmond király által lefejeztetett Héderváry Kont István nevével hoz kapcsolatba.

A monda szerint Kont István és társai a Héderváry-park eme fája alatt tartották titkos összejöveteleiket, melyek célja a Zsigmond király elleni merénylet előkészítése volt. 1393-ban az összeesküvők fegyvert fogtak a király ellen, de vállalkozásuk kudarccal végződött és az összeesküvők valamennyien Budán, a Szentgyörgy-téren, hóhérbárd alatt végezték életüket. E hagyományt a történeti hűségtől eltérően dolgozta föl Garay János, Kont című költeményében.

Gróf Khuen Héderváry Károly 1911-ben, miniszterelnöksége ide-

A Képes Ujság 1847. évfolyamából.
Fáy átrajzolása a francia eredetiből.

A L'Illustration 1847. évfolyamából.

A Képes Ujság 1847. évfolyamából.

Magyar Könyvszemle

1940. jan. – märc. szám

mutilée de ses boulevards, vous en aurez retrouvé l'image et le récit sur un feuillet voisin du nôtre. Un mot, s'il vous plaît, à propos de choses moins mémorables.

Si les émotions de la quinzaine ont mis en deuil le Jardin d'Hiver, bientôt néanmoins ce quartier général de la charité parisienne sera rouvert à ses troupes et à ses bonnes œuvres. Le bal annoncé de Petit-Bourg n'est que partie remise, et les délais qu'il a subis profiteront aux souscripteurs. N'est-il pas nécessaire que les plaisirs prennent de plus en plus la livrée de la charité? Le carnaval sévira peu cette année, et c'est à peine si l'on retrouve son nom dans quelques lazzis. Cette dernière révolution doit mettre le comble à ses disgrâces; l'ardeur qu'il provoque et l'entrain qu'il exige ont bien d'autres dérivatifs. Encore quelques années, et sans doute le bal masqué, cette dernière institution subsistant de l'ancien régime, aura complétement disparu. Il y a longtemps d'ailleurs que l'intrigue ne s'y montre plus, et qu'est-ce qu'un bal masqué sans intrigue? Nous sommes présentement un peuple trop positif et trop sérieux pour goûter ces distractions d'un autre âge.

D'ailleurs comment ferait-on marcher désormais les soins et les soucis de la chose publique avec les travestissements du jour, et les accoutrements bizarres et ridicules? Cette année, du moins, l'Opéra fait pénitence. Ce dictateur du carnaval, qui enrégimentait des musiciens infernaux, se livrait au *chahut*, et dressait des autels à Musard, lève à peine une jambe timide.

Certes notre temps se moralise et se purifie, et chaque jour éclaire la démolition de quelque vieux scandale. Hier encore ne mettait-on pas à bas, rue des Moulins, une maison habitée jadis par un vice quasi couronné. La célèbre Dubarri, ou du moins sa demeure, pouvait-elle éviter les coups de pioche qui ont frappé depuis quelque temps les séjours habités jadis par Sophie Arnoult, par mademoiselle Laguerre et par la Guimard?

Une autre comtesse de contrebande, notre contemporaine, s'est vue frappée dans un endroit plus sensible, et l'on sait comment, à la suite de cet échec, elle a été forcée d'abandonner le théâtre de ses triomphes : la Bérénice du Tems lavarois, réfugiée dans les vallons de l'Helvétie, va plaider sa cause, assure-t-on, sur les bords du lac de Zurich, où l'enchaîne une auguste volonté. Voir lever l'aurore, écouter le rauz des vaches et veiller sur les mœurs des paysans du Grutli, tels seront désormais les loisirs de la comtesse de Lansfeld. Qui se serait douté qu'on l'avait fait venir de Paris pour être Suissesse.

Journée mémorable du peuple à l'égard des voleurs. 25 février 1848.

Mais ne cherchons pas plus longtemps *extra muros* les accidents qui servent ordinairement de prétexte à notre petite chronique. La gravité et la majesté des événements intérieurs ne sont pas telles que quelques petits faits ne s'y trouvent mêlés. On vient de changer la dénomination de plusieurs rues, et c'était justice. Des noms consacrés à rappeler le souvenir de grandes choses valent mieux que des appellations saugrenues ou que celles qui perpétueraient parmi nous la mémoire de personnages insignifiants. On parle d'étendre et de généraliser la mesure, en ce sens que le premier entrepreneur venu ne sera plus libre d'appliquer son nom de famille à telle rue réputée ouverte par lui pour le bien de l'humanité. On a cité plusieurs exemples des conséquences de cet abus; le suivant mérite d'être consigné dans les circonstances présentes : il n'y a pas longtemps qu'on annonçait la vente, par autorité de justice, de la maison de M. X... située dans une rue qu'il avait décorée de son nom, et l'un des créanciers du débiteur en faillite avait demandé à l'autorité que le nom de ce constructeur fût enlevé à la rue et remplacé par celui du syndic de la faillite. Il faut rappeler aussi aux glorioles de nos jours cette vieille coutume de nos pères, qui n'accordaient qu'aux grands citoyens morts l'honneur insigne de décorer de leur nom les murailles de la cité.

Le calme de la ville a fait rouvrir les spectacles, et la plupart de ces salles ne sont repeuplées comme par enchantement; on pense bien que l'enthousiasme n'a fait que changer de théâtre. Les auteurs, pris au dépourvu par la rapidité de l'événement, n'ont pas achevé les pièces nouvelles destinées à le célébrer, et, jusqu'à présent, la *Marseillaise* est la seule pièce de circonstance. Chaque soir, les comédiens l'entonnent sur la scène, dans leur costume de garde national. Les nouveautés annoncées comme prochaines seront des reprises qui auront pour beaucoup de personnes le piquant et l'intérêt du fruit défendu; on a signalé dans le nombre *Fualdès* et *Robert Macaire*, reste à savoir si le peuple parisien n'est pas dégoûté d'un tout autre répertoire?

Le procès de Toulouse poursuit son cours, mais l'attention publique l'a déserté un peu ni moins que le tout-Toulouse lui-même. Un fait bien étrange, fraîchement arrivé en cette ville, de deux curedents qui ont attrapé une fille aubaine, et l'ont emmenée dans leur couvent, et par après violée et tuée et enterrée en cachette. Ça a été découvert fait grand scandale. Maudite invention du célibat des prêtres, qui as causé tant de maux et de désordres au monde, sans compter ceux que tu feras encore! »

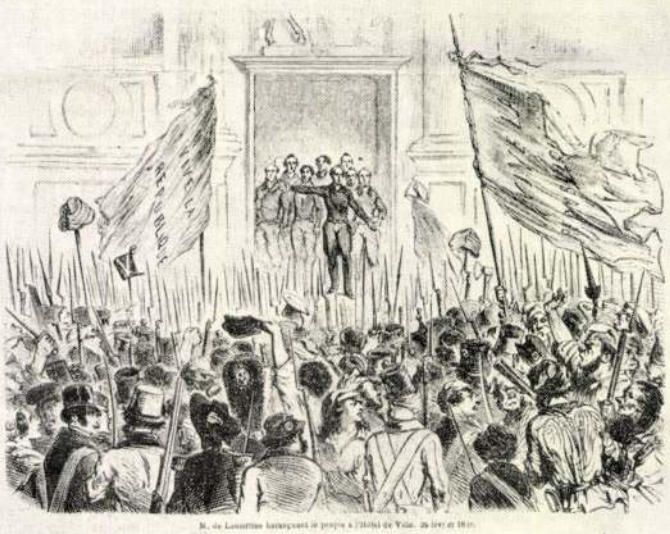

M. de Lamartine haranguant le peuple à l'Hôtel de Ville. 24 fevr. et 1848.

A L'Illustration 1847. évfolyamából.

torlat fellegvára a népnek; melynek szintugy mint amannak falai, ormói s lőrései vannak, megrakva őrökkel s körülfogva védőkkel, kik azt saját kezeikkel s hihetetlen ügyességgel s hirtelenséggel épitették. Ezen rögtönzött megerősités hálóját, melynek szemei elzárják a fővárost, csodálta a sokaság sz. Márton, Montmartre s a régi sz. Honoré kapuinál. Ezen utolsó melletti torlatnál történt a következő jelenés. Egy fiatal ember megjelent a torlat ormán s egészen kitette magát az ostromlók tüzének; itt ő egész higgadtsággal megtöltötte, megigazitotta s elelsültötte fegyverét. A katonák tüzeltek rá, de egy golyó sem érte. Ezen mozgalom többször ismételtetett, melynek a katonák tisztje azzal vetett véget, hogy katonáit felszólitotta, ne lőjenek rá többé, s a fiatal ember észrevévén a városi testőrség nagylelkűségét, azonnal eltávozott s többé meg nem jelent.

A népnek rögtön itélete tolvajokra nézve, Február 25kén 1848.

Most fordítsuk szemeinket a második ábrára; itt a nép a fejdelmi széket diadalmenetben viszi a bastille piaczra, hogy ott auto de fe-t tartson fölötte.

Harmadik rajzunk egy tolvajnak nép általi megbüntetését ábrázolja. Ezen szerencsétlen a Jeanisson utcza szögletében fogattatott el, midőn ezüst asztali készületet lopott, s a vele együtt harczoló társai mondák neki: „Te nem tartasz velünk, mi téged nem ismerünk tárzunknak, azonnal térdepelj le;“ s négy golyó halva terité le a földre.

Végre utolsó ábránk következik, melly a városházat mutatja, hol százezer kiáltás hangzott vissza. Itt a zászlók szine fölött folyt a vita. „Polgártársak, fölkiált de Lamartine ur, önök veres zászlót kivánnak; részemről én soha el nem fogadom, s én önöknek két szóval megmondom, miért szegülök ellen honhűségem egész erejéből ezen kivánságnak: ne feledjék el, hogy a háromszinü zászló volt az, melly a világot körüljárta a köztársasággal s a császársággal, szabadságainkal s dicsőségeinkel, holott a veres zászló csak Mars mezején hordoztatott körül s pedig vérpatakokon végig hurczolva.“ Szükség e megemliteni azoknak, kik nem tudják, hogy annakelőtte kizárólag veres volt a királyság szine? Veres szin volt az, mellyet az angol király V. Henrik választott, midőn Párisban 1420 évben frankhon királyának kiáltatott ki, s az most is kedvenczszinö az angoloknak.

Azonban egy sokkal békésb esemény történt meg ugyanez helyen. Ezen fegyveres nép közepette, melynek sorai tisztelettel nyiltak meg, s a kisded-gyámintézetek s árvaházak növendékei diszmenetben, élükön Lamartine és Beauvau asszonyságok, közeledtek, követve a védhölgyek s a gyámnokságukra bizott gyermekek seregétől; aztán együtt jövének kezet fogva a katholikus és protestáns lelkészek.

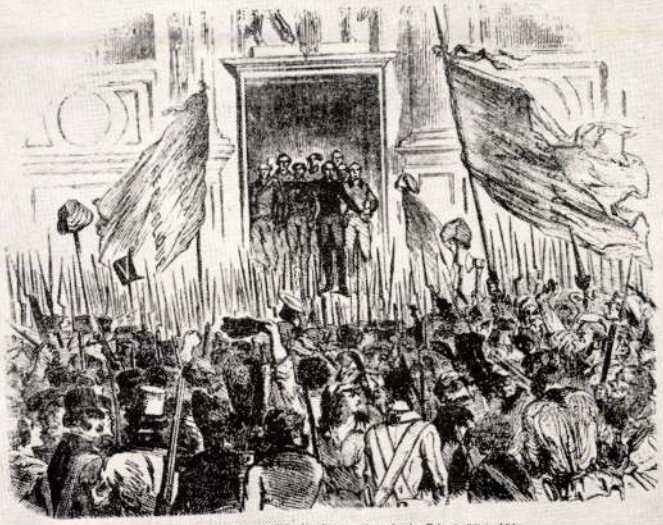

Lamartine ur beszédet tart a városház előtt összereglett népnek. Február 26kén 1848.

A Képes Ujság 1847. évfolyamából.

Nouveau drapeau de la République.

qui vient de disparaître dans la tempête de Février, avait été assez aveugle ou assez ennemi de lui-même pour ne pas comprendre quelle force il avait sous la main, et quel parti il pouvait tirer de l'emploi de cette force qui ne demandait qu'à ne pas être méconnue, et nous songeons alors aux remarquables paroles prononcées par Pie IX aux peuples d'Italie : « Les événements qui depuis deux mois s'accumulent avec une si grande rapidité, ne sont pas une œuvre humaine. Malheur à qui, dans cette tempête par laquelle sont agités, arrachés et mis en pièces les cèdres et les roseaux, n'entend pas la voix du Seigneur! Malheur à l'orgueil humain s'il rapporte à la faute ou au mérite de quelques hommes ces changements merveilleux, au lieu d'adorer les secrets desseins de la Providence, qu'ils se manifestent dans les voies de justice ou dans les voies de miséricorde, de cette Providence dans les mains de laquelle sont toutes les extrémités de la terre. »

Un journal qui prêche depuis longtemps une croisade pour le désarmement de l'armée, a critiqué la journée du 20 avril, parce que, disait-il, l'idée qui a présidé à cette fête appartient à tous les régimes. Nous ne sommes pas de l'avis de ce journal : l'idée de la fraternité est nouvelle comme l'ordre de choses qui a posé la fraternité en principe. — Ces dix lieues de baïonnettes faisaient bien dans une journée militaire, et la fête avait aussi son côté militaire, puisque le gouvernement distribuait des drapeaux à l'armée et aux gardes nationales mobile et sédentaire; d'ailleurs, dans une nation chevaleresque et guerrière comme la France, l'appareil

Le retour sur les boulevards.

tous les points de la capitale et des environs, qui pendant quatorze heures d'enthousiasme ont salué le gouvernement provisoire de leurs cris frénétiques. A dater du 20 avril, les vieilles dénominations, les appellations hostiles disparaissent : il n'y a plus ni montagnards, ni girondins, ni républicains de la veille, ni républicains du lendemain ; la République ne reconnaît plus que des enfants qui sont tous frères et qui ont tous un droit égal à son amour et à sa protection.

Qui pourrait nier que les destinées de la France n'eussent suivi un autre cours, si deux mois après son installation, la première République eût pu disposer de cet immense concours de forces, d'intérêts et d'intelligences? que devenait l'échafaud en face de cette unanimité d'opinions si librement exprimées, en face de cette communion de tout un peuple à une vie nouvelle? Les proscriptions et la terreur, ces deux mots à jamais rayés de notre dictionnaire politique, n'existaient alors que par la résistance. Si une manifestation semblable à celle que nous venons de voir eût été possible en 1792, 93 ne serait pas une date dans notre histoire.

Cette journée du 20 avril prouve que la France, tourmentée par cinquante années de révolutions, est enfin mûre pour la liberté; nous ne passons pas sans transition, comme nos pères les pénats de 89, du régime du bon plaisir à l'émancipation absolue; la France, pour être grande et forte, n'a pas besoin d'entreprendre ce dur labeur de la première constituante, qui avait à briser les barrières féodales de chaque province, afin de constituer cette magnifique unité française qui fait la grandeur guerrière et administrative de la nation. Aujourd'hui l'enfant s'est fait homme, le serf s'est fait peuple; les épreuves de la première République, la gloire du régime impérial, la température tiède de la monarchie constitutionnelle, nous ont successivement préparés à l'application de ces robustes institutions républicaines qui, pour ne pas causer de graves perturbations sociales, ne doivent venir qu'à l'heure où tout un peuple est assez fort pour les supporter.

Quant à nous, nous l'avouons, l'aspect de ces quatre cent mille hommes unis dans une même pensée, dans un même sentiment, nous a profondément ému. Ces cris de : *Vive l'armée!* mêlés aux cris de : *Vive le peuple! vive la garde nationale!* criés *les uns aux autres!* nous ont prouvé que nous touchions enfin à cette heure suprême de la *fraternité* qui doit être le point de départ des sociétés nouvelles; nous nous demandions, en voyant ce brave peuple emporté dans un sublime élan d'enthousiasme, comment le pouvoir

A L'Illustration 1847. évfolyamából.

Aztán meg más koldus ha ajtónk elé jó, nem meri ám meghatározni, mennyit adjunk neki; ti meg egyszerre kirukkoltok vele: Adjatok nekünk évenkint tíz milliót! Nem ugy verik a cigányt.

Tehát szomszédok csak mondjatok le szép ábrándaitokról; mert ez egyszer sajnállak benneteket, hogy üresre koppant az álatok.

Sz. b. r. y.

Testvériség ünnepe Párisban.

Tavaszhó 20dika volt franciákra nézve azon dicsó nap, midón a testvériség ünnepének elnevezett napon nyilván megmutatta Frankhon egész Europának, hogy egy meggyőzhetlen hatalom birtokában van. Négyszáz ezerből álló nemzetőr és sorkatonaság **egyesült** nagyszerű pompamenete dicsőité az ujdon alakult köztársaság e nagy napját a biztositá egyszersmind az ideiglenes kormányt, mely ezen testvérült nagy erő szemléletében fogja tudni kellő

Uj zászlója a köztársaságnak.

védelmét feltalálni. — Nem clubbok, nem politikai izgatók, kik a visszavonás, gyanusitgatás maszlagát hinthetnék el az ujdon alakult francia köztársaság elemei közé, — hanem a testvérült józan polgárok szivében fogja feltalálni legnagyobb biztositékát; — 400,000 fegyveres polgár „Éljen" kiáltásai üdvözlötték az ideigl. kormány tagjait. Ez hatalmas egy bizalmi szavazat, mely előtt bárminő kaján ellenséges bizgatások háttérbe szoritva elnémulni lesznek kénytelenek.

Hazafiak! Ime Frankhon példát adott nekünk, kövessük azt s ne engedjük, hogy nehány felülkerekedett proletár-ügynök sárral dobálja a nemzetünk választottaiból alakult kormánytagjainkat; ne engedjük, hogy nemzetünk szent nevében ámitó néptöredéke egy városnak az egész hont elszéditse, a egyéni hiuságának tömjénezve, nemzetünket anarchia örvényébe taszitsa.

Ezen 20dik aprilisi dicsó nap világosan mutatja, hogy a politikai szélveszek által 50 éven át ide oda hányatott Frankhon tökéletesen megért a politikai szabadságra. — Nagyszerű látvány volt a „journal-universel" szerint ezen testvéri összeolvadás, midón az ideigl. kormány épület előtti diszmenet alkalmával 400,000nyi tömeg föllelkesült érzelmei következő kiáltásokban: Éljen a sorkatonaság! vegyitve ezen fölkiáltással: „Éljen a nép!" s a „Nemzetőrség!" kitört a harsány kifakadásokban nyilatkozott.

St—t. fi—gy.

Legközelebb feladatunk.

Méltán állitjuk, hogy csak ezentul várja a történelem rendeltetésünk beteljesitését, feladatunk megoldását. Addig a történelmi nemzetek koszorujában hervadozó virág voltunk, melyre a szemlélő alig tekintett; mivel sem szincre, sem illatra nem vala bájló. Most uj tavasz nyilt ránk, s a virág, mely voltunk, ujra kezd zöldelni és fesleni s a szemlélő szemét is magára vonja már.*) De szivében féreg ül, mely aligha engedendi hogy teljesen felviruljon a teljes fényében valaha ragyogjon; nemzetünkön még folyvást nehezkedik a meghasonlás átka! A szabadság, egyenlőség, testvériség nagy szavak a mi ajkainkról is zengenek; de a szabadság, mely elvont s hazánkfiai legnagyobb részétől igen távol eső eszme,

*) A világ uj világ, a tel nekünk nyár már,
Kezünkel is érjük az arany időt már.

Szerf.

Visszajövetel a bulvárokra (boulevards).

A Képes Ujság 1847. évfolyamából.

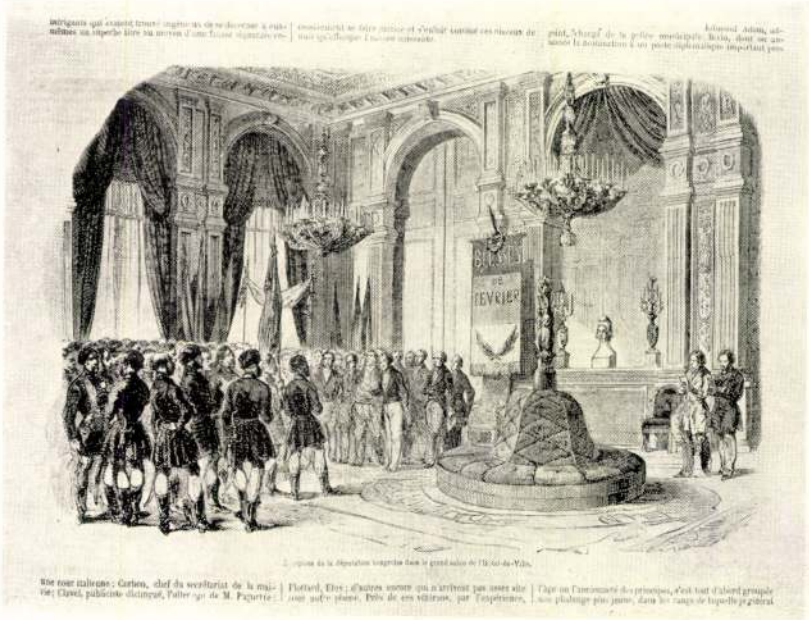

A L'Illustration 1847. évfolyamából.

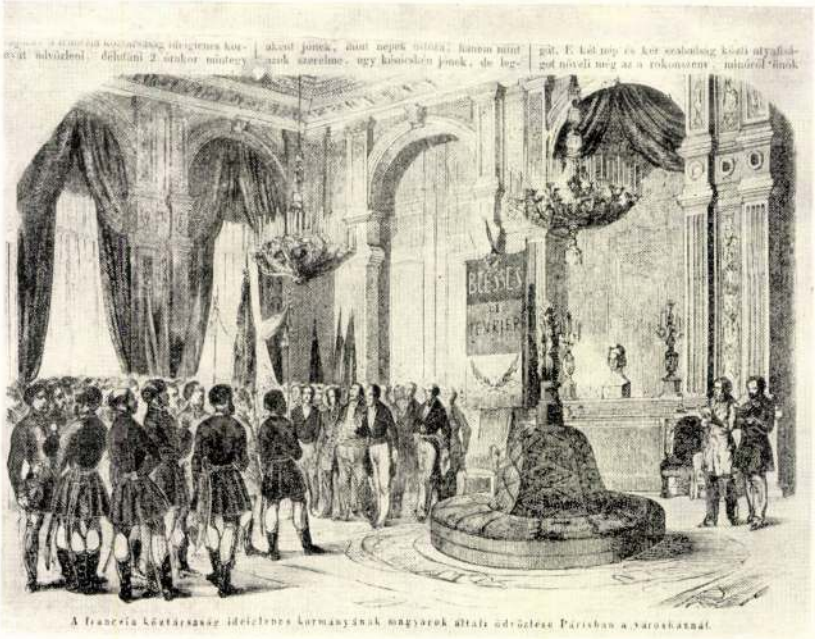

A Képes Ujság 1847. évfolyamából.

Major István cikket írt a fametszésről, de hogy ő maga fametsző lett volna, arról nem tudok. Milyen jelentősége lehet magyar kulturális szempontból egy néhány száz példányban megjelenő vidéki lapnak?

AZ ELSŐ MAGYAR KÉPES HETILAP.

— A kassai Ábrázolt Folyóirat története. —

Az első illusztrált hetilapok alapítása a XIX. század második negyedére esik. Nálunk Magyarországon a *Vasárnapi Ujság* számít ezen a téren úttörőnek.[1] PÁKH ALBERT, a Vasárnapi Ujság alapítója nyilván nem tudott semmit az *Ábrázolt Folyóiratról*, mely már 1848-ban megjelölte azt az új utat, amelyre ő csak 1854-ben lépett. Sőt e szerény előfutár a később dicső pályát befutni készülő s máig is felülmúlhatatlan példaképen idézhető nagy „családi" folyóiratunk első számainál, legalább is külső kivitelben, tökéletesebbnek látszik. Már pedig az illusztrált folyóirat sikerének, elterjedésének, népszerűségének titka éppen a külső, műszaki újítás: a szövegközti illusztrációk alkalmazása, az aktuális hírek mellett az állandóan és rendszeresen adott aktuális képek.

A XIX. század „polgári" életformájának nem legjelentékenyebb, de egyik legjellemzőbb tartozéka a képes folyóirat. Ennek első megjelenési formája hazánkban mind a sajtótechnika fejlődése, mind az időszaki sajtó ismerete szempontjából érdekes adat. De a mi *Ábrázolt Folyóiratunk* még más tekintetben is számot tarthat a rokonszenves érdeklődésre. Ez ugyanis, műszaki kiállításának újdonságát tekintve, az utolsó nagyjelentőségű kezdemény a magyar sajtó életében, amely nem a központból, a szellemi nagyhatalommá fejlődött Pestről indult ki, hanem vidéki városból. Ez a város Kassa. És hetilapunk az ő vidéki voltának teljes tudatában van, helyzetének előnyeit és hátrányait először állítja tudatosan szembe a fővárosi lapokéval.

*

[1] V. ö. PINTÉR JENŐ: Magyar irodalomtörténet. Tudományos rendszerezés. VI. köt. 1930—1934. 47. és 65. l. FERENCZY JÓZSEF: A magyar hírlapirodalom története 1780-tól 1867-ig. Budapest, 1887. 500—501. l.

Az illusztrált folyóiratok kialakulásában két tényezőnek jutott döntő szerep. Ezek: a közönség egyre fokozódó érdeklődése minél gazdagabb tartalmú időszaki nyomtatványok iránt, másrészről magának az illusztráció műszaki lehetőségeinek fejlődése. Tulajdonképen már a legrégibb ujságok is egyszersmind illusztrált folyóiratok voltak.[2] Már az egylapos nyomtatványok is szemléletes képekkel támasztották alá publicisztikai munkásságukat. A XVII. század úgynevezett gyüjteményes történeti munkái — köztük az ismert *Theatrum Europaeum* — gazdag képanyagot közöltek: csataképeket, térképeket és arcképeket. Újabb jelentős lépést csak a XIX. század tökéletesült műszaki eszközei tettek lehetővé, ezek között pedig elsősorban a visszatérés a tökéletesített fametszethez. 1775 körül történt, hogy az angol Bewick Tamás új eljárást vezetett be a fametszet technikájába. A rajzot nem a fa erezetének mentén, hanem haránt irányban, az erezetre függőlegesen véste a fába.[3] Ezzel lehetővé vált, hogy a fémmetszet finomabb vonalvezetését a fadúcon is alkalmazhassa s csaknem ugyanolyan finomságú és éppoly képszerű rajzot állíthasson elő. A fametszet régen ismert előnyös tulajdonsága pedig — tökéletesen alkalmazkodik a szedett szöveg soraihoz s így nyomására nem szükséges külön sajtó — szinte elrendelésszerűen vezette vissza az illusztrációt ehhez a hosszú ideig elhanyagolt eljáráshoz. Amellett főleg a szemléletességhez járult hozzá, hogy az illusztrációt nem kellett külön mellékleten, táblán adni, hanem a szöveg közt lehetett elhelyezni.

A XIX. század első évtizedeiben egyre jobban terjedő fametszet előnyeit már egykorú, viszonyainkhoz képest meglepően korai, magyar forrásunk is megállapítja: „Tagadhatatlan ugyan utóbbállása e művészetnek a rézmetszetnél; mindazáltal vannak ennek is amazt felülmúló oldalai. Leginkább a nyomathatási mennyiség ajálja a fametszvényeket, mivel ügyes használás mellett szinte annyi ezer példányt ad a fametszés, ahány százat a rézmetszés. Közönségesen 8—10.000 tiszta nyomatot adnak; de

[2] Lehmann, Ernst Herbert: Einführung in die Zeitschriftenkunde. Leipzig, 1936. 31. l.

[3] Wilke, Karl: Die Leipziger Illustrirte Zeitung und ihre Geschichte. Zeitschrift für Bücherfreunde. 1901/1902. 5. évf. 1. köt. 188—196.; 228—236. Dahl, Svend: Geschichte des Buches. Leipzig, 1928. 196—200. l. Calot, Frantz — Michon, Louis-Marie: L'art du livre en France. 161. l.

vannak olly táblák is, mellyek 200.000 nyomatot is elérnek (p. o. közönséges kártyalapok). Ezen jó tulajdonság teszi olcsókká a fametszvényeket; holott a művész kezéből a hasonló terjedésű rézmetszvényeknél drágábban váltatnak ki. Így a fametszvények igen alkalmazhatók közönséges képekre, természettörténeti, füvészeti, mathematicai, s más hasonló munkákhoz, főképp pedig ollyanokhoz, melyek ifiúság számára irattak... Szembetűnőleg kisebbül a költség fametszvényeknél azon okból is: hogy a könyvnyomtató műhelyben ezek kinyomtathatnak; holott a rézmetszvények különös nyomtatást s tulajdon sajtót kívánnak."[4]

Nálunk azonban ebben az időben — a harmincas években — még a rézmetszet és a szintén új találmánynak számító litográfia uralkodik. Az új eljárás a fametszésben máshol is csak lassan nyer polgárjogot: így Németországban A. MENZEL szintén csak 1830. körül kezdi művelni a művészi illusztrációnak ezt az újra felfedezett ágát.[5] De ebben az időben vonul be diadalmasan a fametszet a népszerű folyóiratba, hogy ott egészen a század végéig megtartsa vezető helyét. „*Közhasznú*" ismeretek terjesztésére alapította a londoni könyvkereskedő és közíró CHARLES KNIGHT 1830-ban a *Penny-Magazine*-t.[6] E folyóirat éltető eleme, legfőbb tartalma, kezdettől fogva a fametszetű kép volt. Minden számában több és egyre változatosabb képet adott s a szövegrész úgyszólván csak a képek magyarázatára szorítkozott. A *Penny-Magazine* sikere bírta rá a tehetséges svájci származású könyvkereskedőt, WEBER JÁNOS JAKABOT (szül. 1803. Baselben), hogy behatóan foglalkozzék a fametszettel, mint a nyomdászat segédeszközével.[7] 1830-ban megalapította Lipcsében a *Pfennig-Magazin*-t. A német fametszőművészet fejletlensége angol mintájának hűbéresévé tette a lipcsei folyóiratot: a fadúcokat Angliában vásárolta kiadója s csak a szöveget fordíttatta le. Mégis hamarosan 60.000-es példányszámot ért el.

Angol mintára s főleg angol metszetek felhasználásával indította meg WEBER második nagy folyóiratát, az *Illustrirte*

[4] M[AJER] I[STVÁN]: Fametszés. Honművész, 1835. 86. sz.

[5] DAHL, i. h.

[6] L. SALOMON, LUDWIG: Geschichte des deutschen Zeitungswesens von den ersten Anfängen bis zur Wiederaufrichtung des Deutschen Reiches. Oldenburg—Leipzig. 1906. 3. köt. 529. l.

[7] L. WILKE, i. h. SALOMON, i. m. 530. l.

*Zeitung*ot is. 1842-ben jelent meg először Londonban az *Illustrated London News* s félévvel azután Párizsban az *Illustration*. Ezúttal a példa hamarosan követésre talált Lipcsében: WEBER kiadásában 1843. július 1-én megjelent az *Illustrirte Zeitung* első száma. E három folyóirat a 40-es években, sőt azon túl is hosszú ideig — változott formában egészen a mai napig — vezetőhelyet vívott ki magának. A fametszetek egyre tökéletesebbé váló alkalmazásán kívül annak a szoros kapcsolatnak köszönhették ezt a nagy fellendülést, amely e három vállalatot egymáshoz fűzte. Dolgozataikat, valamint illusztrációikat egymásnak kölcsönösen átengedték; így azután mindegyik lapjának csak $^1/_3$ részét volt kénytelen önállóan előállítani.[8] A képekkel kapott idegennyelvű szöveget csak le kellett fordítani, illetve átdolgozni. A három kiemelkedő folyóirat-egyéniség köré pedig az utánzók, illetve csatlósok egész serege csoportosult: az Amsterdamban, Kopenhágában, Szentpéterváron, Firenzében, Madridban megjelenő illusztrált hetilapok úgyszólván kizárólag Londonból, Párizsból és Lipcséből kapták lapjuk anyagát.

Az *Illustrirte Zeitung* haladása a *Pfennig-Magazin*-nal szemben azonban főleg nem a külső kiállítás tökéletesedésében állott, sem a szerkesztés ügyes megszervezésében, hanem abban, hogy többé nemcsak „ismeretterjesztő", „közhasznú" képeket közölt, hanem *aktuális* képeket is. WEBER, az *Illustrirte Zeitung* alapítója, jól látta az ebben rejlő újítást és önérzetesen rá is mutat folyóiratának előszavában, pontosan megjelölve a fametszetű, szövegközti illusztráció diadalútját s annak három állomását a közönség kiszolgálása terén. Előbb csak egyes munkákat illusztráltak, előkelő műbarátok ízlésének kielégítésére; majd a *Pfennig-Magazin* már széles körben, a legegyszerűbb polgári házig elvitte a „közhasznú" ismeretanyagot s képekkel szemléltette; végre a most induló új folyóirat napjaink történetét, tehát az eseményeket, az újdonságot fogja képek segítségével megismertetni s egyszersmind az utókornak megőrízni.

Az illusztrált hetilap különösen Németországban talált kedvező fogadtatásra. Már a *Pfennig-Magazin*-nak is számos utánzója akadt, de természetesen még nagyobb volt a sikere az

[8] L. WUTTKE, HEINRICH: Die deutschen Zeitschriften und die Entstehung der öffentlichen Meinung. Leipzig, 1875. 71—72.; 190—191. l.

*Illustrirte Zeitung*nak. Mindjárt az első évfolyamot az év leteltével második kiadásban külön kötetben jelentették meg újra. Az illusztrált lap nagy elterjedése, valamint a fametszet sikere volt a kiindulópontja a képes élclapnak is, melynek ma is élő példája, a *Fliegende Blätter*, szintén a mult század negyvenes éveiben indult. A fametszet meg is tartotta vezetőszerepét egészen a század végéig és csak a fotografián alapuló újonnan feltalált sokszorosító eljárások szorították ki a népszerű folyóiratokból. A hírszolgálat terén is kénytelen volt átengedni a helyét a fametszet a fényképnek. Mint művészi illusztráció azonban a legújabb időkben ismét tért hódított.[9]

Az illusztrált folyóiratok története még nincs megírva. Éppen ezért részletesen kellett foglalkoznunk a rávonatkozó adatokkal. A képes hetilap meghatározását sem találjuk sehol. Képes hetilap elnevezésen mindíg az *Illustrirte Zeitung*nak megfelelő típust értjük. Az illusztrált folyóirat elnevezését pedig általában azon népszerű folyóiratokra alkalmazzuk, amelyekben a képek a szöveggel egyenlő, vagy annál nagyobb jelentőségűek. Így tehát a képes hetilap is illusztrált folyóirat, mégpedig annak az újsághoz legközelebb eső válfaja. Képes hetilap helyett a *képes ujság* megjelölést is használhatnánk (*Ábrázolt Folyóiratunk* később maga is *Képesujság*ra változtatta címét); ez a német *Illustrierte Zeitung*nak jobban megfelelne, de könnyen félreértésre adhatna okot, hiszen, mint mondottuk, már a legrégibb ujságok is közöltek alkalomadtán képeket, tehát tágabb értelemben „képes ujságok" voltak. A képes hetilap meghatározásának két leglényegesebb jegye: *a)* szövege és illusztrációi széleskörű tanulni és szórakozni vágyó olvasóközönségnek szólnak; *b)* hétről-hétre tudomást vesz a legérdekesebb napi eseményekről s képeinek nagyrésze ezeket szemlélteti.

*

„Ezen folyóirat *közlendi mindazt, mi földünkön, mint fontos, meglepő, nevezetes, szomorító vagy vidámító fordul elé s mi az emberiséget különösen érdekelheti* — tudósítást adand minden új találmányok, felfödözések, kereskedés, műipar s mind

[9] NAGY ZOLTÁN: A modern magyar könyvillusztráció. MKSzemle. 1937. 135—152. l.

azon vonzalmas tárgyak felől, mellyek az ember tudalmait gyarapítani, anyagi jólétét előmozdítani, szívét nemesíteni s őt szellemileg művelni képesek; megismerkedtet a hajdan- s jelenkor népeivel, építményeivel s történetével, az emberiség körül szerzett érdemekkel tündöklő férfiaival, *honunkra s külföldre vonatkozó minden érdekessel* . . . s mindezen közleményeit számos, szöveg közé nyomott csinos ábrákkal megfoghatóbbakká s érthetőbbekké teendi. Végre el nem mulasztja olvasóit szívet és lelket emelő szép elbeszélésekkel is mulattatni. Kizárvák belőle tökéletesen minden politikai és vallási tárgyak." — Így mutatja be WERFER KÁROLY kassai „cs. kir. szabadalmazott akadémiai könyvnyomdár" a Helytartótanácshoz intézett kérvényéhez mellékelt „*Alaprajz*"-ban készülő folyóiratát.[10] Fenti meghatározásunknak — melyet a képes hetilapok történetéből szűrtünk le — teljesen megfelelően a rendszeres képes ábrázolást és az aktuálitást jelöli meg két helyen is, mint folyóiratának lényeges elemeit. Tudatában van tehát annak, ami lapjában új az előző folyóiratokkal szemben. Ezt érdekes módon bizonyítja a királyi könyvbíráló főhivatal véleményező felterjesztése,[11] mely azt kívánja, hogy az „Alaprajz"-ból a folyamodó hagyja ki „az abban vörössel alávont és általánosságuk miatt könnyen félremagyarázható kitételeket". Az Alaprajznak az Orsz. Levéltárban őrzött másolatán éppen a fennebbi idézetünkben *dűlt betűkkel* szedett sorok vannak vörössel aláhúzva, vagyis azok, melyekre mint a képes hetilapra jellemző tervre rámutattunk. Ezek azután a mutatványszámban megjelent előfizetési felhívásból ki is maradtak. A cenzúra, híven feladatához, tiltakozott a „fontos, meglepő, nevezetes" ellen, amely „az emberiséget különösen érdekelheti", és ami a kiadó fogadkozásai ellenére, legalább is a nehezebben ellenőrizhető képekben, politikai ujságok közlésére is felhatalmazhat...

Ezek szerint az *Ábrázolt Folyóirat* története közel egy évvel az első szám megjelenése előtt kezdődik. Csakugyan, a cenzúra kifogásain kívül még több akadályt kellett útjából elhárítani. Mindenekelőtt Kassa városi tanácsának kimutatást kellett

[10] 1847. január 8. Országos Levéltár. Helytt. lvt. Dep. Rev. Libr. 1847. 11—109.

[11] 1847. márc. 12. Orsz. Levéltár. Helytt. Lvt. Dep. Rev. Libr. 1847. 11—42.

adnia WERFER anyagi helyzetéről az előfizetők biztosítása végett.[12] Ezenkívül az is nehézséget okozott, hogy WERFER STAUT JÓZSEF nyugalmazott főhadnagyot jelölte meg, mint felelős szerkesztőt; ehhez pedig STAUTnak, mint katonai hatóság alá tartozó személynek, engedélyre lett volna szüksége.[13] Az engedélyt nyilván nem lehetett kieszközölni, mert október 22-én újabb felterjesztésében a városi tanács magát WERFERt ajánlja szerkesztőül;[14] ezt a Helytartótanács el is fogadja.[15] STAUT JÓZSEF már a *Felsőmagyarországi Minervába* is írt cikkeket;[16] az *Ábrázolt Folyóirat*ban St—t J. fő—gy betűk alatt jelent meg néhány cikke. Főleg a francia *Illustration*-ból átvett képekhez készült magyarázó szövegek fordításai ezek s így semmi értékkel sem bírnak, legfeljebb szerzőjük műveltségét és nyelvtudását bizonyítják. STAUT JÓZSEF kapcsolja azonban az *Ábrázolt Folyóirat*ot a kassai hírlapirodalom előzményeihez. De hogy az *Ábrázolt Folyóirat* minden újdonsága mellett sem volt valami gyökértelen vállalkozás, bizonyítja az is, hogy WERFER a Kovacsóczy-féle *Szemlélő* folytatásának szánja[17] és ezen az alapon is kapja meg rá az engedélyt. A *Szemlélő* 1837-ben megszűnt s így az Ábrázolt Folyóirattól több mint 10 évi szünet választja el. Mégis, a WERFER-nyomdában készült az is, mint sok más érdekes kassai nyomtatvány.[18] Nyomdája, eredetileg kiszemelt szerkesztője s későbbi munkatársa, valamint két régebbi kassai folyóirattal való összefüggése szorosan beállítja folyóiratunkat abba a nem meg-

[12] Orsz. Levéltár, Helytt. Lvt. Dep. Rev. Libr. 1847. 11—42. és 69.

[13] L. a Helytt. 1847. márc. 25-én kelt latin nyelvű átiratát. Dep. Rev. Libr. 1847. 11—69.

[14] L. KEMÉNY LAJOS: A kassai könyvnyomtatás történetéhez az 1848—49. szabadságharc korából. M.K.Szemle 1914. 263—267. l. Továbbá Orsz. Levéltár. Dep. Rev. Libr. 1847. 11—158.

[15] U. o. 1848. 11—3. (jan. 4.) V. ö. még: KEMÉNY LAJOS: Sajtó és cenzúra Kassán a XIX. század első felében. M.K.Szemle 1899. 356—359. l.

[16] L. SZINNYEI: Magyar Írók. Az Ábrázolt Folyóiratban kifejtett munkásságáról, azzal való kapcsolatáról Szinnyei nem tud.

[17] Orsz. Levéltár. Dep. Rev. Libr. 1847. 11—19.

[18] V. ö. FIRTINGER KÁROLY: Ötven esztendő a magyarországi könyvnyomtatás közelmúltjából. Budapest, 1900. 19.; 76—78. l. BALLAGI ALADÁR: A magyar nyomdászat történelmi fejlődése. 1472—1877. Budapest, 1878. 190. l.

vetendő sorba, amellyel KAZINCZY *Orpheusától* kezdve a kassai időszaki sajtó meg nem írt története dicsekedhetnék.

Az *Ábrázolt Folyóirat* 1848. jan. 1-én indult; szerkesztője, a mondottaknak megfelelően, maga WERFER KÁROLY volt.[19] Minden szombaton jelent meg 2 egész íven vagy 24 ívnagyságú hasábon. Előfizetési ára félévre 6 frt., postai szállítással 7 frt. 12 kr. volt. A március 25-én megjelent 14. számmal *Képesujság*ra, majd aug. 5-én, a 28. számmal, *Mulattató Képesujság*ra változtatta címét. Ez utóbbi számban TICHI JÁNOS, majd aug. 12-től kezdve TICHI FERENC szerepel, mint szerkesztő. Utolsó megtalálható száma a december 9-i. Az *Ábrázolt Folyóirat*nak „Értesítő" című hirdetési melléklete is volt; ebből azonban csak egyetlen szám található, a febr. 26-i.[20]

Az *Ábrázolt Folyóirat*[21] pályafutása, a két címváltozásnak megfelelően, három szakaszra oszlik. Ez a felosztás nem puszta külsőség, hanem az illusztrált hetilap lényegéből folyó körülmények hozták magukkal. Hiába kívánta a cenzúra, hogy az eddigi folyóiratok enciklopédikus vagy tisztán irodalmi formájához ragaszkodjék, a lap lényegéből folyt, hogy ezt a keretet át kellett törnie. Hiszen máskép nem versenyezhetett volna a külföldi illusztrált ujságokkal, már pedig a hazafias szerkesztő-kiadó éppen ezekkel akart megbírkózni. „Alulírt, mint hazánk előmenetelének és díszének hő kebellel örvendő polgár, tekintetbe vevén, hogy Angol-, Német- és Frankhonban többféle képes ujságok jelennek meg, mellyek mind különös tetszéssel fogadtattak s rendkívüli terjedelmet nyertek, úgy annyira, hogy hozzánk is nagy számmal behozattatván, nem csekély pénzöszveget szívárogtatnak ki honunkból; más oldalról meggondolván, hogy

[19] Bibliográfiai leírását l. SZINNYEI JÓZSEF: Hírlapirodalmunk 1848/49-ben. Budapest, 1877. Klny. a M.K.Szemléből. SZINNYEI adatait kiegészíti s helyesbíti GORIUPP ALISZ: Adalékok az 1848/49-i hírlapok bibliográfiájához. M.K.Szemle 1925. 141—145. l. — V. ö. még SZINNYEI JÓZSEF: Hírlapirodalmunk a 19. században. 1848. és 1849. Vasárnapi Újság 1865. 43—53. sz.

[20] Mind az Orsz. Széchényi Könyvtár, mind az Egyetemi Könyvtár példánya ugyanazt az egy számot tartalmazza. Az Értesítőt sem Szinnyei, sem Goriupp Alisz (i. h.) nem ismeri.

[21] Az alábbiakban, ha nem egy meghatározott részét idézzük folyóiratunknak, mindíg első címén fogjuk említeni.

nekünk magyaroknak sem szabad hátra maradnunk, miután nemzeti nyelvünk s irodalmunk jelenleg olly szépen gyarapulnak, s így ideje már, hogy magunkat a külföld gyámsága alól e tekintetben is felszabadítsuk; eltökélém magamat „*Ábrázolt Folyóirat*" czím alatt a külhoniakhoz hasonló magyar képes ujság kiadására..."[22] Az aktualitás, ennek megfelelően, már hetilapunk első számából sem hiányzik; mindjárt kezdetben közöl országgyűlési tudósításokat s főleg az első szám két képében, a pozsonyi országgyűlés épületéről, valamint Mátyás királlyá választásáról készült két fametszetben lehetetlen nem látnunk, hogy a nemzet szempontjából aktuális gondolat burkolt kifejezéséről van szó. Így iparkodik hetilapunk bekapcsolódni az időszerű magyar mozgalmakba, melyek — ezt mindenki érzi — kifejletük felé sietnek. E kifejlet hatása nem marad el folyóiratunk életében sem s lehetővé teszi, hogy igazi jellegének megfelelően most már nyiltan is az időszerűre, sőt kifejezetten a politikai aktualitásra fordíthassa figyelmét. „Szilárd föltételünk lévén lapunkat mostani tehetségünkhez képest is lehető tökélyre emelni, azt mától fogva „*Képesujság*" czíme alatt adandjuk ki s abba politikára vonatkozó tudósításokat s czikkeket is közlendünk t. olvasóinkkal."[23] Hetilapunk pályája ezután azonban törést mutat. Ennek oka, hogy az 1848 : XVIII. t.-c. végrehajtási utasítása a politikai tárgyakkal foglalkozó újságoktól 10.000 forint biztosítékot követelt. WERFER a biztosítékot nem tudta letenni, illetve az ingatlant, melyet e célra lekötni szándékozott, a minisztérium nem fogadta el.[24] Ezért kénytelen-kelletlen lemondott a politikai tárgyú cikkek közléséről; ezt lapjában is bejelentette és a szerkesztést ettől kezdve TICHI FERENCre bízva, a lap címét *Mulattató Képesujságra* változtatta, hogy ezzel is kifejezésre juttassa, mennyire szigorúan kíván alkalmazkodni a rendelkezésekhez. Annál nagyobb erővel folytatta azonban a kiadó a közönség megnyerésére irányuló hírverést. A *Mulattató Képesujság*ban megjelent gyakori előfizetési felhívásokon kívül — melyekben nemcsak előfizetőket, de munkatársakat s főleg rajzolókat is

[22] Ábrázolt Folyóirat. Mintalap. 1848. jan. 1.

[23] Képesujság márc. 25. 14. sz.

[24] L. KEMÉNY LAJOS: A kassai könyvnyomtatás történetéhez az 1848—49. szabadságharc korából. I. h. Firtinger, i. m. 143. l.

toboroz — több más ujságban és folyóiratban is tett közzé hirdetéseket.[25] Mindazonáltal kevés adatot találunk hetilapunk elterjedésére; ennek egyébként állítólag egy antiszemita torzkép is ártott.[26] Mégis következtethetünk arra, hogy képes hetilapunknak komoly sikere volt, mert már 1848. ápr. 7-től német nyelven is adott ki WERFER illusztrált ujságot. Ez az *Oberungarische Illustrirte Zeitung*[27] SCHMELZ W. és később STOLZ DOMONKOS szerkesztésében jelent meg Kassán. Kétségtelen, hogy ugyanazon képanyag felhasználásával szerkesztették, mint a *Képesujságot.*

Mint említettük, hetilapunk utolsó fellelhető száma 1848. dec. 9-én jelent meg. Bizonyosra vehetjük, hogy e számmal meg is szűnt, mert itt írja, hogy az ellenség átlépte a határt és hozzátette, hogy számosan már menekülnek is a városból, „félvén a csorda dúlásától". Az ellenség nem volt más, mint a SCHLICK vezetése alatt álló galíciai osztrák haderő, amely a szabadságharc leverésére bevonult a Felvidékre és 1848. december 11-én — tehát két nappal az említett tudósítás után — el is érte Kassát. WERFER KÁROLYnak, hetilapunk kiadójának, valamint nyomdájának pályája ezután igen változatosra fordult. WERFER először SCHLICK felszólítására rendezett be tábori nyomdát. Majd az osztrákok visszaverése után maga ment Debrecenbe, hogy hasonló célból a magyar minisztériumnak ajánlja fel szolgálatait. A tábori nyomda kalandos vonulását Debrecentől Komáromig, majd onnan vissza Világosig WERFER szedőjének, GIEGL ISTVÁNnak leírásából ismerjük. Bármily érdekes is az, amit ebből nyomtatónk pályájáról megtudunk, nem időzhetünk mellette sokáig. De azt megállapíthatjuk belőle, hogy ily körülmények között képes hetilapunk folytatásáról többé nem lehetett szó. Bár GIEGL szerint WERFER tábori képesujságot is szándékozott kiadni, ennek a tervnek megvalósítására a roszszul felszerelt tábori nyomda, amely különben is csak rövid ideig maradt egy-egy állomásán, nem volt alkalmas.

[25] L. SZINNYEI JÓZSEF: Hírlapirodalmunk a 19-ik században. 1848. és 1849. I. h. Az ott említetteken kívül még Alföldi Hirlap 1848. júl. 12. Kossuth Hirlapja szept. 24., 29., 30. okt. 1. stb.

[26] Pesti Divatlap 1848. I. 732. l. L. SZINNYEI, i. h.

[27] Budapesti könyvtárakban nem található. L. SZINNYEI, i. h. Giegl, Stefan: Die Feldbuchdruckereien im Jahre 1848. Typographia 1884. XVI. 1—6. sz.

WERFERnek ily makacs ragaszkodása lapjához, legfeljebb azt mutatja, hogy mennyire tisztában volt annak jelentőségével és újszerűségében rejlő értékével. Olyan laptípust honosított meg nálunk, amilyet addig Magyarországon nem találunk; utána Pákh Albert, a Vasárnapi Ujság alapítója fedezi fel újra. Lapunk illusztrációival, ezek műszaki kiállításával tehát részletesen is kell foglalkoznunk.

*

Hetilapunk első száma első oldalán a „császári és királyi fölségek", V. Ferdinánd és Mária Anna királyné arcképét közli. A két kettős ovális keretbe foglalt arckép között középen a magyar címer. A következő oldalon a már említett mutatványszámon is látható két kép foglal helyet: „Az országrendei házának alakja Posonban" és „Hollósi Mátyás királlyá kikiáltása Szilágyi által a befagyott Dunán". Ezenkívül a következő metszetek vannak még e számban: „Az önmagát ajánló vőlegény" (torzkép) és „A hadnagyi kinevező levél". Végül az utolsó oldalon egy népdal kottáját és a lap alján két politikai ízű torzképet ad a folyóirat, melyek közül az első kátyúba ragadt batáron „fontolva haladó" pipázó magyart, a másik nemest ábrázol, aki paraszttal viteti át magát a vizen. Mint látjuk, már az első szám illusztrációs anyaga is elég változatos; az aktuális képeket egyelőre magyar történelmi vonatkozásúak pótolják, megjelenik mindjárt a torzkép is, valamint az irodalmi szöveget illusztráló kép és a kotta. Ehhez járulnak a következő számtól kezdve még a képrejtvények. A metszetek túlnyomó része itt még magyar. Megállapíthatóan idegen eredetű képek a 7. számban (1848. febr. 12.) fordulnak elő nagyobb számmal az „Emlékezet Tahitira" című cikk illusztrálására. A cikk címében fel is van tüntetve az eredeti rajzok készítője: GIRAUD KÁROLY. A képeket a francia *Illustration*-ból vették át éppúgy, mint a 8. számban (febr. 19.) a „Bosphorus" c. cikket és képeit; ezeknek aláírása: H. VALENTIN.

Az első aktuális képeket a márc. 11-i számban találjuk a következő címekkel: „II. Ferdinánd nápolyi király üdvözlése az alkotmány megadása után" és „A királyi seregek viadala Palermóban". Tömegesen találunk aktuális képeket a március 25-i 13. számban (ez egyszersmind a *Képesujság* első száma), amely már a sajtószabadság kivívása után jelent meg. E képek — „Egy hal-

maztordasz védelme Párisban", „A nép körülhordozza Lajos Fülöp királyszékét", „A népnek rögtöni ítélete tolvajokra nézve", „Lamartine úr beszédet tart a városház előtt összesereglett népnek", „Tuileriák ostroma Párisban", „Palais Royal ostromlása" — kivétel nélkül az *Illustration*ból valók. De ugyanebben a számban már hazai képek is jelennek meg a magyar eseményekről: „Kassa népgyűlése kitűzi városházon a nemzeti lobogót" és „Pest lakossága 12 pontból álló kérelmet nyujt be a városi két tanácsnak". Innen kezdve egyre sűrűbbé válnak az aktuális képek. Folyóiratunk második címváltozása után azonban, tehát a Mulattató Képesujság fennállása idején, az időszerű események képei egyre ritkábbakká válnak és legfeljebb hazánktól és Ausztriától távol lefolyt dolgokról számolnak be, de az év vége felé újra megjelennek az egykorú események képei; így szeptember 9-én az osztrákok bevonulása Milanóba és okt. 7-én Lamberg meggyilkolása.

Az aktuális képekkel párhuzamosan városok, várak képei is jelennek meg, valamint arcképek; ezek legtöbbje magyar: 15 magyar arckép mellett csak 12 idegent találunk. A magyar származású metszetekkel alább még bővebben foglalkozunk. Már most meg kell állapítanunk azonban, hogy éppen a folyóiratunk lényeges újítását jelentő *időszerű* képek túlnyomó része külföldi eredetű. E tekintetben teljesen idegen mintáitól függ. Ez nem is lehetett máskép, hiszen a külföldi események képeit csak külföldről lehetett beszerezni. Joggal érheti azonban szemrehányás folyóiratunkat szórakoztató, illetve enciklopédikus cikkeinek és a hozzátartozó illusztrációknak kiválogatásáért; ebben t. i. semmiféle szempont sem nyilvánul, csak a képek külső tetszetőssége. Ezért igazat kell adnunk a *Pesti Divatlap*nak,[28] hogy folyóiratunk elmarad tökéletességben a hasonlójellegű külföldi minták mögött. De a *Radicallap* „*Polydorus*" álnevű bírálóját[29] csak a rosszindulat vezeti, amikor azt írja, hogy a *Képesujság* fametszetei torzképei az *Illustrirte Zeitung*nak. Ezzel szemben a képek nyomása tiszta, csak ritkán elmosódott. Az oldalak tördelése tetszetős. A kiállítás csinosságához nagyban hozzájárul a három hasábra osztott kis ívrét alak, amelyet később a *Vasárnapi Uj-*

[28] I. h.
[29] Radicallap 1848. jún. 3.

ság is használt. Felesleges díszek nélkül, a tartalomnak megfelelő tárgyilagossággal hozza ki szövegét és képeit.

Mindez igazolja a szerkesztő hozzáértését, aki eredményesen utánozta külföldi mintáit. Hogy ezek anyagát bőségesen felhasználta, azt bizonyítja a külföldről átvett illusztrációk száma: 196 a 37 magyar eredetűvel szemben; igaz, hogy e számban nem foglaltatnak benne az arcképek, melyeknek többsége magyar, sem a torzképek, melyeknek eredetét legtöbbször nehéz megállapítani. Számszerint 77 kép megállapíthatóan a párizsi *Illustration*ban látott először napvilágot. Maga WERFER azzal okolja meg az átvételeket, hogy az eredeti metszetek készítése igen költséges. A fennebb említett bírálatra a következőképen válaszol:[30] „Ha bíráló uramnak legkisebb fogalma volna az ábrák kiállításáról, máskép ítélne a dologról... Honunkban pár száz előfizető mellett eredeti aczél- vagy réznyomatokat adni nem lehet. Csak kissé nagy ábrának fa mintája is 8—10 tallérba, kőmetszet 6—10 p. for. kerül..."

A képes hírszolgálat tekintetében tehát *Ábrázolt Folyóirat*unk teljesen külföldi mintáinak csatlósa volt.[31] Eredetisége csak azok felhasználásában nyilvánul s abban, hogy maga a lap alapelve Magyarországon új volt.

De ne feledkezzünk meg arról, hogy legalább 37 illusztráció és 15 arckép kétségtelenül eredeti és magyar, aminthogy magyar a 36 képrejtvény is. Ha ez a szám csekélynek látszik is az átvételek mellett, mégis nehezen akad egykorú folyóirataink között olyan, amely akár a képek mennyiségének tekintetében is nyomába léphetne. E téren nagy előnye volt versenytársai felett a fametszés alkalmazása s a képeknek a szöveg közt való elhelyezése.

De itt vissza kell térnünk az előzményekhez, hogy folyóiratunkat beleállíthassuk a magyar időszaki sajtó és a magyar illusztráció — főkép a sokszorosító eljárások — történeti összefüggésébe. Akárcsak a külföldieknél láttuk, a magyar ujságok mellett is úgyszólván kezdettől fogva megjelenik az illusztráció.[32]

[30] Képesujság 1848. jún. 10.

[31] Az aktuális képek közt mindössze 4 bebizonyíthatóan magyar.

[32] E rövid történeti áttekintés adatait már idézett forrásokon kívül főleg TRÓCSÁNYI ZOLTÁN szíves szóbeli közléseiből merítjük.

Közölt ilyet már a *Magyar Hírmondó* is. Változatos képanyagot találunk a *Hadi és Más Nevezetes Történetek*ben: csataképek, továbbá a török háborúkra vonatkozó ábrázolások, s magyar jelenetek, arcképek díszítik a Bécsben megjelenő magyar újságot. Ez a törekvés a szemléletesség felé nem lankad a XIX. század elején sem. DÖBRENTEI GÁBOR írja az *Erdélyi Múzeum* tervezetében, hogy a folyóirat „amikor lehetne, vagy egy erdélyi vagy egy Magyar Országi Hazafinak mejjképével" fog megjelenni.[33] A *Tudományos Gyüjtemény* is közölt időnként egy-egy arcképet, hasonlóképen a *Felsőmagyarországi Minerva*. Mégis ugyanannak a jelenségnek vagyunk tanúi a hazai sajtónál is, mint amelyet a külföldi folyóiratok történetében megfigyeltünk. A költséges, külön lapot vagy táblát kívánó réz- vagy acélmetszetek legfeljebb kellemes díszéül szolgálhattak a lapoknak, hozzájárultak a cikkek szemléletességéhez, de nem voltak rendszeres, szerves kiegészítő részei a folyóiratoknak. A szerkesztésben csak csekély, inkább alkalomszerű szerepük volt. Nagy irodalmi folyóirataink örökét később átvették a divatlapok, így juthattak azok a negyvenes években egyeduralomra.

Ezt megelőzőleg azonban még egy másik kezdeményt is feljegyez a magyar hírlapirodalom története, oly kezdeményt, amely vizsgálódásunk szempontjaival közvetlenebb kapcsolatban áll. 1834-ben indult meg a *Fillértár* Pozsonyban és a *Garasos Tár* Lipcsében.[34] Már címük is mutatja, hogy a *Pfennig-Magazinok* magyar utánzatairól van szó. Valóban, a *Garasos Tár*ban felfedezzük a *Pfennig-Magazin* képeit, melyek változtatás nélkül kerültek át a magyar ujságba.[35] VAJDA PÉTER, a szerkesztő, már a „minden magyarhoz" intézett előszóban hivatkozik mintáira s őszintén megmondja, hogy nem ad eredetit, hanem átvett képeket s szöveget: „A' mit London és Páris szépet, hasznosat közlött ezen úton, annak javát mi közölni fogjuk." „Önnön honunk iránt pedig különös tekintettel leszünk s annak nevezetességeit... meg fogjuk társainkkal esmértetni s képeiket fametszésben adandjuk." A valóság az, hogy háromhónapos fennállása

[33] FERENCZY, i. m. 131. l.

[34] L. FERENCZY, i. m. 185—186. l.

[35] Így 1834. márc. 8. „A cukorkészítés"; l. Pfennig-Magazin 1834. márc. 1. (4 drb. metszet.)

alatt a *Garasos Tár* egyetlen magyar tárgyú képet se közölt; idegen mintáinak messze mögötte marad még képeinek külső megjelenése és azok kiválogatása tekintetében is. Semmiképen sem állja ki az összehasonlítást a szép papiroson nyomott, művészi ízléssel kiállított, sokkal gazdagabb és változatosabb tartalmú *Fillértár*ral.

Mindkettő csak abban áll egymással kölcsönös vonatkozásban, ami bennük az eddigi magyar folyóiratokkal szemben új: nevezetesen, hogy főrészük az illusztráció, amely a szöveg mellett rendszeresen elfoglalja a maga előkelő helyét. A *Fillértár* is ugyanazokra a külföldi példákra hivatkozik, mint a *Garasos Tár*, tehát a *Pfennig-Magazinok*ra. És előfizetési ára is olcsó: 5 frt. évente, akár a sokkal gyengébb kiállítású *Garasos Táré*. Fel is ment a *Fillértár* egész jövedelme erre a költséges kiállításra s első kiadója, Schmidt Antal, örömmel engedte át Orosz Józsefnek. Végülis azonban kénytelenek beszüntetni a szép reményekkel indított folyóiratot.

A *Fillértár* a magyar tárgyú, történelmi és földrajzi vonatkozású metszetek tömegét közölte; az egykorú történelem fontos alakjainak arcképei nagyértékű ikonografikus forrássá teszik. Mind e gazdagsága mellett arra a megállapításra kell jutnunk, hogy a mintaszerűen szerkesztett *Fillértár*ral szemben a szegényes *Garasos Tár* jelöli ki a jövő haladás útját. A *Fillértár* ugyanis, éppen a művészi igények tökéletesebb kielégítése céljából, megmaradt az előző folyóiratok hagyományánál, t. i. a külön mellékleten közölt, réz- vagy acélmetszetű, illetve litografált képeknél. A kép és szöveg egybeforrására tehát — amely a *Pfennig-Magazin*ok igazi újítását jelentette — csupán a *Garasos Tár* mutatott példát kezdetlegesen reprodukált fametszeteivel. Ez pedig a magyar fejlődésből teljesen kiszakadt, éppen kezdetlegessége miatt, meg azért, mert külföldről hozták be.

Pedig a fametszetnek elhanyagolását már 1835-ben helytelenítette Majer István, ki a *Honművész*be az általunk már idézett cikket írta.[36] „Hazánkban e művészet nem igen terjed, Fillértárunk is inkább használja (igaz, hogy csinosabb) kőmetszvényeit, mintsem hogy olcsóbban több kézben forgattatná magát fametszvényekkel; pedig illy lapok akkor célirányosak, ha igen

[36] 1835. okt. 25. 86. sz.

soktól olvastatnak. Itt a fametszvény szintoly hatású lenne, mint a kőmetszvény... mivel ez itt csak ébresztő, figyelmeztető lap, körülírásával együtt; a mélyebb s terjedtebb ismeretet a nélkül is máshol kényteleníttetik kikutatni a tudvágyó." De MAJER ISTVÁN, aki később az *Ábrázolt Folyóirat* kísérletében oly lelkesen vesz részt, itt még csak elméletben mond véleményt a fametszetről és a fametszetű folyóiratról. Valódi haladás ezen a téren még egy évtizedig nem történik. A fametszés divata nálunk csak a szabadságharc után terjed el, a negyvenes években még gyerekcipőben jár az „új" sokszorosító eljárás.[37] Könyvdíszítésre, vignetták készítésére használták a XIX. század elején is: LANDERER kitűnő xilografusokkal készíttetett ilyen rajzokat.[38] A negyvenes évek fametszője a Nürnbergből beszármazott RIEDEL KÁROLY ÁGOST, aki a Trattner-Károlyi-féle kiadványokat látta el „nem nagyigényű" fametszetekkel.[39] RIEDEL tanítványa HUSZKA LAJOS; őt szerződtette HECKENAST később a *Vasárnapi Ujság*hoz, mint fametszőt.

Mert a fametszet igazi fellendülése csak a *Vasárnapi Ujság* alapításával kezdődött.[40] A negyvenes években a dicstelenül végződött *Garasos Tár* és *Fillértár* után még egyelőre a divatlapok — *Pesti Divatlap, Honderű, Életképek* — veszik át a vezetőszerepet. Ezek mintegy átmenetet jelentenek az irodalmi folyóirat és az illusztrált lap között. Az utóbbihoz éppen az teszi őket hasonlóvá, hogy képeket ők is közölnek. De ezek divatképek. Tagadhatatlan, hogy már csak a hozzájuk fűzött igények miatt is szebb kiállításúak, mint a fametszetek. De nem „ismereteket" közölnek, aktualitás közlésére még kevésbbé alkalmasak. Meg kell jegyeznünk, hogy a divatlapok, főleg a *Honderű*, kísérleteztek már fametszetekkel. Ez utóbbi rendszeresen alkalmaz fametszetű díszítéseket. Ezeken kívül éppen a *Honderű*ben néhány igen sikerült karikatúra is jelent meg, sőt olyan fametszet is, amely aktuálisnak nevezhető jelenetet ábrázol.[41] Az illusztráció azonban nem képezte a szöveg elmaradhatatlan kiegészítő részét; hóna-

[37] ÉBER LÁSZLÓ—CZAKÓ ELEMÉR: A sokszorosító művészet. Az iparművészet könyve. Szerk. RÁTH GYÖRGY. Budapest 1902. I. köt. 510—511. l.

[38] L. FIRTINGER, i. m. 32—33. l.

[39] Az Iparművészet könyve, i. h. FIRTINGER, i. m. 102. l.

[40] V. ö. FERENCZY, i. m. 500—501. l.

[41] TRÓCSÁNYI ZOLTÁN közlése.

pok, sőt évek is elteltek anélkül, hogy szövegközti illusztráció jelent volna meg a divatlapokban. Az illusztráció és főleg a magyar folyóiratillusztráció történetében nagy a jelentőségük, de az illusztrált folyóirat fejlődésében nem jelentenek fontos lépést. Ennek pedig a fametszet már említett lassú meghonosodása az oka, valamint az első magyar fametszetek kezdetlegessége. A pozsonyi *Ungar*-ban 1848-ban megjelent BATTHYÁNY és KOSSUTH arcképe; egy egykorú magyar folyóirat szerint azonban a „rajzoló s metsző torzképet adtak arckép helyett".[42] Tegyük még hozzá, hogy a *Vasárnapi Ujság* is teljesen külföldi metszetekre volt utalva pályája elején s csak 1854. márc. 26-án jelent meg benne az első magyar tárgyú kép; a *Vasárnapi Ujság* első Pesten készült fametszete pedig „lázas szenzációt okoz írói és művészi körökben... Mutogatták boldognak boldogtalannak a Vasárnapi Ujságot:

— Ez nagy dolog, terringette ez nagy dolog, ott leszünk maholnap, ahol London van".[43]

Mindezek előrebocsátására szükségünk volt ahhoz, hogy az *Ábrázolt Folyóirat* néhány magyar fametszetét — amelyek a *Vasárnapi Ujság*ot csaknem hat évvel megelőzték — úgy tudjuk értékelni, ahogy megérdemlik. Műszaki kivitel és művészi ízlés dolgában persze elmaradnak az idegen képek mögött, de a mi szempontunkból elsősorban az a fontos, hogy magyar tárgyakat örökítenek meg: várakat, városokat, azután magyar államférfiak, történeti nagyságok képeit. Mégpedig eddig nem tapasztalt rendszerességgel és nagy számban.

Az *Ábrázolt Folyóirat* rajzolói között kivételes hely illeti meg MAJER ISTVÁNT.[44] Összesen tíz fametszetről mutatható ki kétségtelenül, hogy MAJER a szerzőjük. Ő volt a leghűbb és legkitartóbb munkatársa folyóiratunknak: első képe 1848. jan. 22-én jelent meg benne, az utolsó pedig október 21-én. Közöttük egy aktuális kép is akad. A képekhez magyarázatul adott rövid cikkek ugyancsak az ő tollából valók. — MAJER ISTVÁN

[42] Pesti Divatlap 1848. 481. l. Idézi KÓSA JÁNOS: Pest és Buda elmagyarosodása 1848-ig. Budapest 1937. 191. l.

[43] M[IKSZÁ]TH K[ÁLMÁ]N: Ötven év. Vasárnapi Ujság, 1904. jan. 3.

[44] Szül. 1813. Mocsonokon (Nyitra vm.), meghalt 1893-ban Esztergomban, mint stagni vál. püspök és nagyprépost. L. SZINNYEI: Magyar Írók.

mint másodéves hittanuló 1832-ben azon négy kispap egyike volt, kik a papnevelőben a magyar nyelvgyakorló egyesületet alapították. Életrajzírói azt is feljegyzik, hogy már növendékkorában rajzra tanította társait. Fiatal kora miatt nem szentelhették azonnal pappá s így Pesten nevelősködött; pesti tartózkodását felhasználta arra, hogy megtanulja a rézmetszést. Ugyanekkor ismerkedett meg kétségtelenül a fametszés mesterségével is, amelyről a *Honművész* 1835-i évfolyamába cikket írt. Tájrajzait alkalmilag közölte már a *Regélő*, *Rajzolatok*, *Honművész* és az *Életképek* is. De leginkább szentképei váltak ismeretessé.[45] Ezek részben kőnyomatos úton készültek, de főleg rézmetszetek voltak. 1842-ben MAJER a KOPÁCSY hercegprímás s káptalanja által alapított mesterképző-intézet tanára; itt működött folyóiratunkban kifejtett munkásságának idején is és (mint az két cikkéből kiderül[46]) lelkesen kivette részét a prímási városban a március 15. utáni hazafias mozgalmakban. 1849-ben, a szabadságharc után, a pedagógia egyetemi tanára lett Pesten. Az ötvenes években nagy sikere volt *István Bácsi Naptára* c. népszerű kiadványával, amelynek szintén a fametszet adta éltető elemét. Még a *Vasárnapi Ujság*ban is jelent meg fametszete.[47]

MAJER ISTVÁN rajzai komoly műgondról tesznek tanúságot, de főleg a lelkes szerző megfigyelőképességét dícsérik. Ő az első, aki hazánk tájait bejárva gondol arra, hogy azokat képekben is megörökítse s átadja a hazafias közönségnek. Régi várak, a magyar múlt emlékei, a jelen lelkesítő benyomásai egyaránt munkára serkentik. E képek változatossága, ha nem lett volna folyóiratunk élete oly rövid, bizonyára szerencsésen hatott volna az éppen alakulóban levő magyar polgárságra.[48] De jellemző

[45] MAJER ISTVÁN magyar Szent Képei. 1839—1845. H. n. 8°.

[46] Képesujság ápr. 22. és máj. 13.

[47] Vasárnapi Ujság 1856. 6. l. L. KEMÉNY LAJOS: A Vasárnapi Ujság illusztrálói. 1854—1858. Vasárnapi Ujság 1909. 8. sz.

[48] Címszerinti felsorolásuk: Lékavár (Ábrázolt Folyóirat 4. sz.); Nagyerdei fürdő Debrecenben (12. sz.); Április 19-re, mint V. Ferdinánd apostoli királyunk születésnapjára (16. sz.); A szabadság oszlopa Casagrande-tól (17. sz.); Esztergomi nagypiac 1848-ki április. 30-kán (20. sz.); A fölkelt nemes magyarok emléke Mária-Nostrán (23. sz.); Sátoralja-Ujhely (26. sz.); Ónodi vár (27. sz.); Kinizsy és Báthory diadalemléke (38. sz.); Trencsén vára (39. sz.) — Majer műve a folyóirat képrejtvényeinek túlnyomó része is.

folyóiratunk életrevalóságára, hogy ezt az érdekes és a gyakorlati hazaszeretetben ma is például állítható egyéniséget sikerült megnyernie munkatársul.

A metszetek és rajzok készítői közül még a következők szerepelnek aláírásukkal képeik alatt: ZABRATZKY J., FÁY MÓRIC, WERFER KÁROLY, KÜHN, ORBÁNFI IVÁN, PAUER F. Közöttük egyik se hagyott oly maradandó emléket maga után, hogy életükről valamelyes adatot szerezhettünk volna. Pedig különösen FÁY MÓRIC volt termékeny és főleg a folyóirat fennállásának első szakaszában egy-egy számban több metszete is jelent meg. A torzképek nagyrésze is minden bizonnyal tőle származik. A két magyartárgyú aktuális kép, a pesti március 15-i felvonulás s a kassai márciusi tüntetés képe, aláírás nélkül jelent meg.

A szerény rajzolók mind a magyar időszaki sajtónak, mind a művészi illusztrációnak jó szolgálatot tettek. Általuk olyan eszköz került folyóiratunk kezébe, mely hosszantartó hatást biztosíthatott volna számára. Mind a külföldről átvett képek, mind a magyar multat idéző, vagy a jelent figyelő képanyag bizonyosan számíthatott volna azon széles néprétegek érdeklődésére, amelyeket az 1848-i törvények a magyar nemzetnek elismert részeivé tettek. De az események nem engedték, hogy ez a hatás Kassáról induljon ki. A szabadságharc után pedig a „vidéki" város ilyen szerepe már elképzelhetetlen lett volna.

Az *Ábrázolt Folyóirat* mellé egyetlen megelőző magyar kezdeményt sem állíthatunk. Kezdettől fogva megvolt az igyekezet időszaki sajtónkban, hogy a cikkeket képek melléklésével szemléletesebbé, megfoghatóbbá tegye. De a fémmetszet, majd a litográfia költséges volta miatt az illusztrációk csak alkalomszerűek voltak. És miután kép és szöveg külön-külön lapon jelentek meg, a kettő szerves összeforrásáról szó se lehetett. Erre is tettek ugyan kísérletet, külföldi példák nyomán, a *Garasos Tár* és a *Fillértár*. De az előbbi kezdetleges kiállítása miatt, az utóbbi az illusztráció helytelen műszaki megoldása miatt nem vergődhetett tartós sikerre. Helyüket átvették az irodalmi és a népszerű folyóirat között hidat verő divatlapok. Az *Ábrázolt Folyóirat* egyedülálló kezdeménye új fejlődés kiindulópontja lehetett volna; ennek bizonyítéka az évekkel utána indult *Vasárnapi Ujság* pályája.

DEZSÉNYI BÉLA.

Werner Károly

ELVI KÖZÖS ALAPOK A KÜLÖNBÖZŐ SZAKRENDSZEREKBEN.*

Amikor 1937-ben a párizsi dokumentációs világkongresszuson a mai témánkkal kapcsolatos határozati javaslatot szövegeztük meg, a megoldásra váró feladatok számos formában jelentkeztek. Először is fontosnak találtuk, hogy a különböző szakrendszerekből időálló, vagy legalább is viszonylagosan lerögzített mintaséma alakuljon ki. Ezzel kapcsolatosan kívántuk, hogy a könyvtárosok és dokumentalisták nemzeti szövetségei az osztályozási rendszereket gyüjtsék össze, tegyék hozzáférhetővé és csoportosan tanulmányozzák, egyben azt is, hogy a szaktudományok nemzetközi szervei munkálják meg szakjuk mintaosztályozásának rendjét. Igényeltük a Könyvtárosegyesületek Nemzetközi Szövetsége osztályozási egyeztető kutatásainak folytatását és a Nemzetközi Dokumentációs Intézet osztályozási bizottságának a különböző szakrendszerek és az osztályozás elmélete és általános elvei tekintetében megkezdett munkálatainak folytatását és kimélyítését. A kongresszus javaslatainkat teljességükben elfogadta.

Íme, a tudományos világ hadseregeit mozgósítottuk, hogy a különböző szakrendszerek elvi közös alapjaihoz előnyomulhassunk. Ne méltóztassanak tehát tőlem, a magános harcostól azt várni, hogy hadseregeket tegyek feleslegessé és munkájukat elvégezve a kérdést maradéktalanul megoldjam. Legyek én csak felderítő járőr, aki a terepet tisztázza és rávilágít arra, hol és hogyan lehet ezt a bonyolult kérdést megragadni. S legyen szabad ezen kiküldetésben necsak szemlélődő, tapasztalati, hanem célszerűen tevékeny, szabályozó módszereket igénybe vennem!

* Felolvastatott a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesületének második kongresszusán, 1939. június 9-én.

Werfer Károly könyomdász

Századok 1874. 184-205 o.

Werfer Károly Nagylván: Magyarország képzőművészei /Werfer Károly/

Wergant l. Bergant.

(Johann

WERKAN, Friedrich, pozsonyi asztalosmester

F. W., bürgerl. Tischlermeister, 17 éves fia meghalt.
(1775, 75. vzám, 8 l)

—

Johann Friederich Verkan, bürgerl. Tischlermeister, † 47 éves korában, Pozsony, 1777 április 28 (1777, 37. vzám, 8 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

WERFER KÁROLY, nyomdász

A Sopron i Muz. grafikai gyüjteményében kb. 100 portré, sok Széchenyi ábrázo,ás.-Ezek jegyzéke:

19./.-Széchenyi István, mellkép, döblingi ablakban. Ismeretlen, XIX. sz. 2. fele. 1860. Kőrajz. Nyomda: Werfel Károly Pest.-52.55+45 cm.-Előkép: Hans Gasser mellszobra. 167.old.

DAVIDNÉ ASZÁDOS ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157.old

ARRABONA, 14. A Kanvus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

WERFER KÁROLY, műkiadó

A Soproni Múz. grafikai gyüjteményében kb. 100. portré, sok Széchenyi ábrázolás.-Ezek jegyzéke:
11./.-Gróf Széchenyi István a halhatatlan, mellszobor. Ismeretlen, XIX. sz. 2. fele. Kőrajz. 1860. Nyomda: Haske és Társa Pest. Kiadó Werfer Károly. 36.2+26.7 cm. Előkép: Gasser Hans szobra. 166. old.

DÁVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157. old.

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

WERFER K. mükiadó

A Soproni Muz. grafikai gyüjteményében kb.100 portré, sok Széchenyi ábrázolás.-Ezek jegyzéke:
7./.-Ismeretlen,XIX.sz.2.fele.-Pest,1860.-Nyomt:Haske és Társa,Kiadó Werfer K,Pest.-34+25.5 cm.-Kőrajz. Előkép: Szabó. 166.old.

DAVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum Grafikai gyüjteményének története ts 157.old

ARRABONA,14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Werfer József Károly

kassai nyomdás,

kártya gyárós

1810 – 1867.

lásd

=

Kolbkártyaf

SCHULEK JÁNOS
MŰÉPITÉSZ.

TELEFON 88—53.

Tekintetes

Müemlékek Országos

A Tekintetes Bizottság f
sz alatt kiadta nekem a Visegr
tornya melletti kőfaragó bodé
vetést oly utasitással, hogy e
lőbb mutassam be.

Ez ügyben f. hó 24-én a
ján a következőket van szerenc

A kőfaragó bodé tetőzete
volta következtében teljesen e

WERFER Károly

1858

18. jan. 22. Werfer Károly kassai könyv- és kőnyomdász
2 színnyomatú (Farbendruck) történeti képet küld
Szerzemény

Művtört Ért. 1990 1-2 133

schutz als Problem der Verfassungsgebung

r Studien zur ... : 5

en Weltkrieg : vom Kampf der Geheimdienste

itere Erinnerungen eines alten Soldaten. -

na e degli ordinamenti dell' esercito
ndiale (1940 - 1943)

14

Werfer Károly I.

nyomdász

l.

Kertész nyomdatott

270. l.

Mária Antónia

Miniatűr, üveg, tempera, 11×6·6 cm.
A San Marco-gyüjteményből.
A salzburgi művész egyetlen ismert munkája.
Gerevich PA, 262. l.

FAISTENBERGER, ANTON (osztrák festő, 1663—1708)

Tájkép

Vászon, olaj, 74×100 cm.
Jelezve lent balra: Anton Fäustenberg.
Maszlaghy II., 305. szám. — Gerevich PA, 248. l.

FH MONOGRAMMISTA (osztrák festő, XVI. század)

Szárnykép, kétoldalt festve: Előoldal: *Szent Miklós és Szent Ulrik.* Hátoldal: *Az araráthegyi vértanúk*

Fa, tempera, 136·5×62 cm.

FLATZ, GEBHARD (német festő, 1800—1881)

Szent József a kis Jézussal

Tondo, vászon, olaj, átm. 80 cm.
Jelezve balra az angyal mellett: Gebhard Flatz, Romae, 1841.
Simor prímás vásárolta a művésztől.
Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875. 45. szám. — Rényi 23. l. — Maszlaghy II., 208. szám. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 248—249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Mű-

Werfer Károly József

nyomdász

l.

Karténiyomtatók

270. l.

Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Maszlaghy II., 125. szám. — Lepold—Homor 97. l.

HÄYDRICH, FRIEDRICH (osztrák festő, XIX. sz. eleje)

Női képmás

Ovális miniatűr, alabástrom, tempera, 8×6 cm.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich PA, 262. l.

Király mellképe

Ovális miniatűr, alabástrom, 10×8 cm.
A San Marco-gyüjteményből.
Gerevich: PA, 262. lap.

ITTENBACH, FRANZ (német festő, 1813—1879)

Madonna

Csúcsos felső záródással, fa, olaj, 89×42 cm.
Simor prímás vásárolta, 1875.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 45. szám. — Az érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1875., 77—78. l. — Esztergom, II. évf. 1875., 4. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 37. és 109. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Esztergom, 1878-as évf., 370. l. — —ó: Az esztergomi Herceg-

Werfer Károly

Kassai nyomdász

tábori nyomdája

1848/49-ben

lásd

Magyar Könyvszemle

1944. 57 – 61.

l

Jegyzet

szám

Év

Iktató

Iratje

Tárgy: .....

.....

Iktató szám	Év	Jegyzet

Werle (Wernle) Antal

festő, jezsuita coadjutor.
A noviciatust 1733-34-ben a
trencsény rendházban végezte
1735-36-ban a jezsuitak eszter-
gomi templomának a festési
munkálatáiban vett részt.
1737-ben Budán dolgozott
1738-39 Linzben működött.
1740.-ben Vácott volt a püspök
szolgálatában. 1742-45-ben a
komáromi jezsuita rendhá-
zban tevékenkedett és meg-
fordult Győrött is a jezsuita
templom főoltára ügyében 1743
tavaszán 1746-47 ben a grázi
jezsuita collegiumban akadt
munkája, 1748-49-ben a Hé-
kesfehérvári Nep. szent János-
templom oldalfalainak fres-
kőzt festette 1750-51-ben Bé-
ben egyszerre a Theresianumban
fordult

masreszt az ottani templom-
ban végzett munkát 1752-
53-ban a tricszti jezsuita
templom festő diszitéséről
gondoskodott. 1754-57-ben
Laibachban élt, az ottani
herceg-püspök szolgálatá-
ban teljesítve festési munka-
latokat. 1754-ben Budán
megfordult a jezsuita tem-
lom egyik oltára ügyében.
1758-ban a schurci jezsu-
ita rezidenciában élt 1759-
tól 1762 aug. 6-an bekö-
vetkezett haláláig a pas-
sani jezsuita collegium
lakója volt.

Schoen Arnold.

Székesfehérvár 18. házadi
mesterei Székesfeh.
Szemle 1933. III. 1. sz.
12. l.

M.D.K.

WERLE Antal jezsuita festő

1733-34 Trencsén, 1737 Buda, 1740-41 Vác, 1742-45 Komárom

1735-36 Esztergom jezsuita t. szentélyének festése

1748-49 Székesfehérvár Nep. Szt. János t. oldalfalainak festése

Garas XVIII. sz. 35, 168, 262. l.

M.D.K.

Werle Antal festő

Esztergom, vízivárosi plébániatplom
Sz. Mária mellékoltár képe.

Genth. Müemb. 1959 I. 83

WERLAN, Friedrich

1817 [illegible] Rat [illegible] - Dreis, Erdödy-palotan

Ars 1997 248.

A község határában régi várhely, ovális csonka kú
a síkság közepén.

Kostyán Beniczky kastély,
derékszögben épült két szárnyú földszintes
századbeli népies jellegű stucco díszítéssel.

Mosócz R. k. pléb. templom
Kéthajós csúcsíveskori kőépület nyugati toronnyal,
átalakítva. A főhajó diadalív nélkül háromold
záródik, dongaboltozatos, de stucco bordák
hálóbolt alakjában tagolják. A szentélyben a
boltozat bordavégződései a déli oldalon emb
gyámkövön, az apsisban emberfejeken nyugoszna
ablakai kettős lóheríves nyílásúak ívközeikben ötka

WERKAN, Johann Friedrich, pozsonyi asztalosmester

F.W.,bürg.Tischlermeister,
17 éves fia megh. [1775,75.szám,8 l.

Johann Friedrich Verhan, bürg.Tischlermeister, † 47 évesen, Pozsony,
1777 ápr.28. [1777,37.szám, 8 l.]

Pr.Z.

Werkel Antal

marosvásárhelyi
fazekas

l.

Ezredevéskiáll
XIII csop. 19. l.

Belgrad.

A látképben feltüntetet
ló csapatok kettős félkörben
sátrától balra ágyúütegekkel.

Wahrer Grundriss
isch Weissenburg.

mit magyarázó szöveg követ: A
és M. batterien befejezéssel.
jelzése pedig fölül b

Rm., mér. a vk. 13.2: 17

Werl Jakob festő

Zárlót festett (1746) Sopron részére (eml)

Csatkai Endre: Adalékok a sopron barokk festészethez

Borsodi: Szemle 1968 3sz. 253 old.

Werl Jakob, festő

Soproni művész. Nemcsak az anyakönyvekben szerepelt, de a város 1746-ban zászlót is festet vele a vásári emelvényre/Freyung/. Számadáskönyv 16.lap. 253-old 4.jegyz

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II.rész 253.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968. Sopron

M. D. K.

WERL János Jakab festő

1744-46 szerepel Sopronban

1746 Zászlót fest

Soros XVIII. sz. 140, 262. l.

Werl (Wörl) János

Jakab

festő – Sopron

A sopronii anyakönyvi feljegyzések szerint 1744. fia József meghalt. 1764. neje halálozott el.

Csatkörl

WERL } János Jakab festő" M.D.K.
WÖRL }

1744-67 években szerepel Sopron-
van.

1912

Müvért. Csatkai Endre: Altomonte és Schaller István
szerepe a soproni barokk festészetben 71.l.

M.D.K.

Wezz, Mathia

azonos Vezza-val

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 417. old.

Werle Ágost

Festő a Zsolnay gyárban

Működött: Pécs 1834

A gyárba belépett: ?

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay -gyár művészete.
Pécs. 1959.

74.o. 18.jegyz.

Werle

versuita festő.

Komárom

1743

l.

Szekesfehérvári Szemle

1932. II: 4-6 sz.

26. l.

MS mester művészete. Magyar S
XXXIII. kötet, Bpest 1938., 142—
(3. kép, I. tábla.) — Leopold—L
54. l. (2. kép, XIV. táblán.) — H
Enrico: Il rinaiscimento in Ungheria.
1939., 98., 102—103. l., 162. kép.)

GARAMSZENTBENEDEKI FESTŐ 15
Oltárszárnyak:

1. *Vir dolorum és donátor* (51. kép)
(Belső kép.)

Werle
Jenő

l.
Szekesfeh. Szemle
1932. II. 10–12 sz
58. l.
többszöv

II.sz.

arodó kötél-
zatokkal.
logia Milano Mus,Civ. S.Celso.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

Werle

jezsuita épitész

XVIII. sz.

l. Schoen Buda és Pénda

3. l.

Budapest IV. 119.

Werle Ágoston MDK

figuralista festő

a Zsolnay-gyár művészeti /részén/ munkáiban közreműködött 1878-1913.

67.o.

NIKELSZKY GÉZA:A ZSOLNAY-gyár művészete. Pécs.1959.

MDK

Werle Ágoston, figuralista
festő

1878-ban lépett a Zsolnay gyárba, hol 35 évet töltött.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezői
Pécs. 1949.ápr.12.

MDK

Werlé Ágoston, figuralista festö

ki 1878-tól 35 éven át volt a gyár dolgozója, Klien irányát követte, azelött üszögi máv .állomásfönök volt. Impozáns alakját Mattyasovszky Zsolnay László festöm. örökitette meg.

Nikelszky Géza beszámolója Dr.Szentiványi Gyulának:
A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi.
Pécs. 1948.nov. 16.

Werle Antal

Jestö

Gentmüend.

300. l

A vall.és közokt.m.kir.minis
103802.sz.a.kelt és a IX.ker
letének m

Kovách Géza, a Mü
mazott szolga részére az 191
tertanácsban nyert felhatalm
/:175:/K fizetési előleg ter
leget engedélyezvén, utasitom
szeget nevezettnek bélyeges
részletekben, legkésőbb 1916.
s a kifizetett összegeket ta

Werle, Antal

3. *Werle Antal (?)*: Szüz Mária megdicsőülése

6. Orgona (1770 körül)

emplom

Werle Antal

festő

1735-36-ban freskóval diszítette az esztergomi jezsuita – utóbb lebontott – templom szentélyét.

Pálinkás László:

Esztergom XVIII. századi művészeti emlékei – Bpest, 1937. 23, 24. l.

folig 25. oldal, 26. l. ezt lásd is 27. l.

A HÁZ MODERN MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

Werle Antal

Jestö

l.

Lepold Lippay Esterhazy

77. l.

2169. J. Robusti (Il Tintoretto

Szent Rókus a börtönbe

Középütt az ágyon ülő s
segédkezik, balkezét kinyuj
gatja a felhők közt megjele
veszi körül, köpenye barna,
sötétkék. Ágya alatt kutya
és jobbra, valamint a hátté
különféle módon kinzott
zül szőke nő és az aszt
ablakát vasrostél

Vászon, méretei 51: 11
Perlaky Kálmán hagyomá

Werle

régi metszetekről
készült másolatai
repr. a következő
szüben

Thallzay

170. l.

Werle

jezsuita festő, a XVIII. században a székesfehérvári rendházban dolgozott egy ideig: ϕ

Schoen Arnold: Paumgartner és Buffleur. Székesfehérvári Szemle 1932, 4-6. sz. 25. l. 26. l.

ϕ 1743-márc. 28-án Komáromból érkezett Györbe a helyfeli rendi templom fooltára terveinek megtárgyalására.

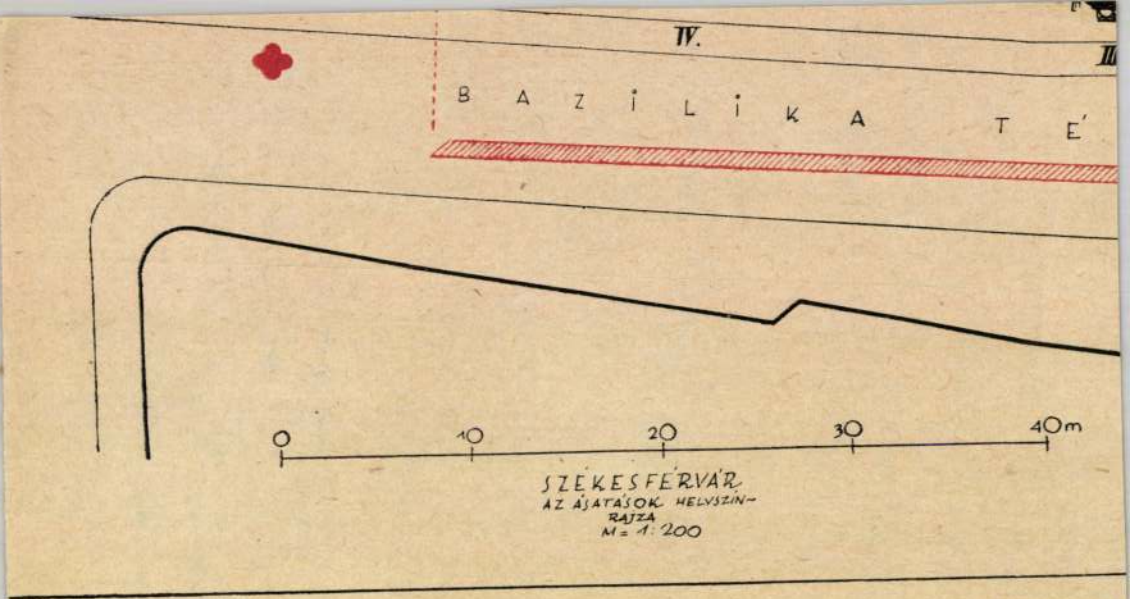

SZÉKESFEHÉRVÁR
AZ ÁSATÁSOK HELYSZÍN-
RAJZA
M = 1:200

Színmagyaráz

Werle

festő

à trencséni jezsuita

vendházban novicius-

padott 1728-38 között

Schoen Arnold =

Vanossi Antal.

Székesfeh. Szemle

1932. 58. l.

VASÁRNAP.

13

Kat. Hatvanadv.
Prot. Ella

0 görög

31 Hetvenedv

HÉTFŐ

14

Kat. Bálint vt.
Prot. Bálint

1. Febr. Tr.

KEDD

15

Kat. K. Kolos
Prot. Fausztin

2 Jézus t. S.

SZERDA

16

Werle Antal

festő

XVIII. sz.

erőd

Ozem Pálinkás Esterg

74. l.

Werle (Wernle) Antal festő

a székesfeh. jezsuita rendház coadjutora segédkezet Sambachnak a templom falképeinek festésében.

Kúthy István: Szent István király tiszteletét őrző egyházi műemlékeink Székesfehérvárott.

Székesfeh. szemle

1938. 66. l.

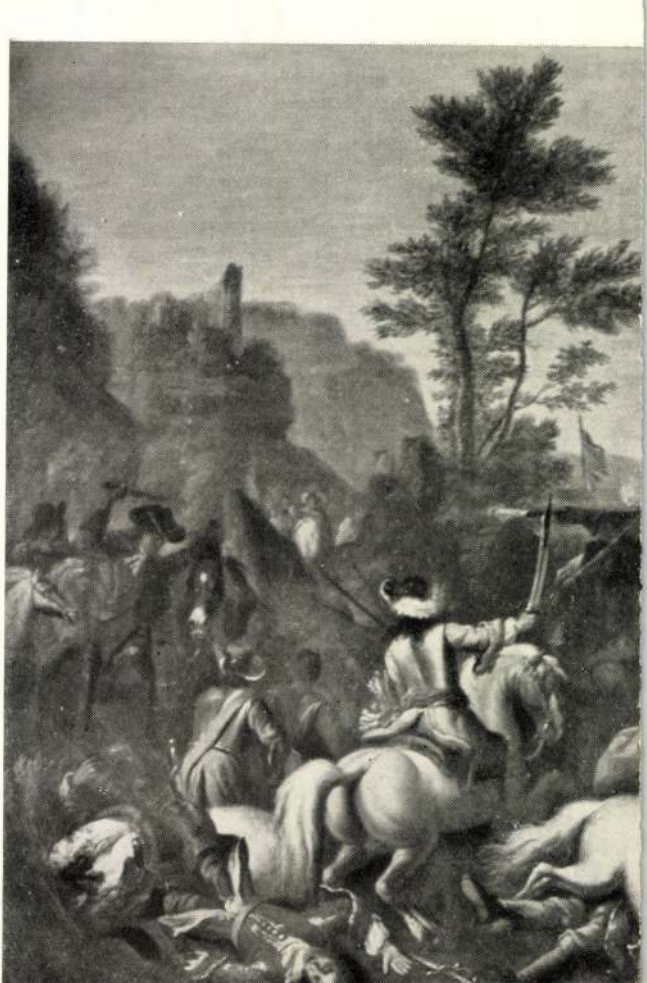

Werle Antal

festő

1743-ban a jezsuiták Komáromi házában működött. 1748 és 1749-ben a szekesfehérvári jezsuita rezidencia ideiglenes coadjutorai között szerepel.

Schoen Arnold dr.:

Szekesfehérvár 18. századbeli festői.

Szekesfehérvári szemle

1931. 4. 4.

Werle Antal

jézsuita festő

1748-49. folyamán részt vett a székesfehérvári jezsuiták nepomuki szent János templomának a festési munkálataiban, 1754-57. folyamán a jezsuita catalogusok szerint Laibachban dolgozott az ottani herceg-püspök szolgálatában. 1754-ben Budán járt a jezsuiták várbeli templomának egyik oltára ügyében.

Schoen A. Székesfehérvári Szemle 1935. I-II. 23. l.

Werle (Wernle) Antal

Jestö

† 1762 aug. 6.

laid okr.

Schoenjersnita

291. l.

kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

[illegible] szám.

Müemlékek orsz. Bizotto. ter. Elu.

BUDAPEST. 7 APR 1915 5 K

BUDAPEST.

IX. Rákos u 10

vatalból.
gálati ügyben.
alányozva.

Werndle Johann Georg

pozsonyi örás.

1780 Eötvül

Állóvá

Ary Pál Anlajd Bpest

Inul

Balta, nyéb alá való, agancsból

VI. 21.

ANTAL WERLE, festő

A székesfehérvári jezsuitatemplom falfestményeit és oltárképét festette C.F.SAMBACH, WERLE és JÁNOS Magis jezsuita testvérek segitségével, kivéve St, Ignatius von Loyola képét, amelyet Michelangelo Unterberger készitett. 120.old. 14.jegyz

PÉTER KOVÁCS: Der Meister der Holzschnitzereien in der Székesfehérvárer Jesuitenkirche aus dem 18.Jahrhundert 119.old

ALBA REGIA.Az István Király Múz.Évkönyve.X.1969. Székesfehérvár

WERLE Antal festő

Stiluskritikai alapon neki tulajdonítható a siekesfehérvári Nepomuki Szt. János templom Szent Alajos kápolnájának ovális képe és szobrát átellenben a Szent Család kép.
1750 k.

AH 1996 224. és ill

[redacted]

...ló cojybevetés:

...al. mód. => Ha már tudom
...lt időszot témiai ...
... a ... vizsgált tot.-ban,
...vizsgáltam a tratterült
...ll valamilyen inf.

...nesre vizsgálni pl.:

...EMZÉS

... kiindulópontja kell, v. lehet
...tnet.

... a számszerűség mögött
...ormációs szint jelenik meg

Werle Anton

1748/49-ben Lodelli utána
N. Szt. János templ. oldalfalainak
festési munkáin dolg. Jezsuitáknak
dolg.

Dr. Fitz-Csánár-Papp, Szekes/Csánár, Bp.
1966.

44.

Kiadás után

2. sorsz. Iroda minta. — Pallas nyomda, Budapest.

Werle Antonius

1736. építi az új templomot. (esztergomi vízivárosi templom) A templom alapját 1732-ben tették le s csak hat év multva készült el. 1738-ban Althan vácz püspök szentelte fel.

Vojnits Dóme: Az esztergomi káptalani iskola és gymnasium tört. I. rét Esztergom 1895. 32, 33. l.

Fenti az esztergomi jezsuita residencia coadjutora volt (Nem áldozó pap, hanem a rend tagjai közé felvett szolgatestvér.)

LÉGRÁDY TESTVÉREK
R.T.
NYOMDAI MŰINTÉZET, BUDAPEST, V., BAJCSY-ZSILINSZKY-ÚT 78. TEL.: 120—040

T.

Dr. Dercsényi Dezső egyetemi magántanár

urnak,

Budapest.

WERLE (Johann) Paul, pozsonyi hegedűkészítő

P. W. bürgerl. Geigenmacher, 1 éves lánya meghalt. (1814, 763 l)

J. P. Wörle, bürgerl. Geigenmacher, megkövzöni Karl Zitsauer orvosnak, hogy halálos betegfiát meggyógyította. (1830, 793 l)

P. W. bürgerl. Instrumentenmacher, +73 éves korában, 1843 június 12. (1843, 318 l)

—

Preßburger Zeitung
(Gentham)

Werlein János István

MDK

Az első kamarai inspektor sokat tett Buda ujjáépitéséért.

65.o.

Borsos - Sódor - Zádor: Budapest. Bp. 1959.

MDK

Werling Jolán, kisplaszt.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

Werling Iolán

grafikus

l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937. 36. l.

Werling Iolán

kisplasztikus

1920-21-

Ljinisk 1930

90-l-

elhelyezési költsé

127688 sz. kiadási csekkszámla te

kiküldetési költsé

127.689.sz. kiadási csekkszámla t

A miniszter rendeletéből: Dr. Tih

Werling Iolán
grafikus
1934. végbiz. jó
Iparm.Isk.Ev.
1930-34. 48 l.

Werling Jolán

kisplasztikus

1920-21, gra-

fikus 1930-34

Iparm.Isk Évk.

1930-34. 46. l.

Sion, IV., 1873., 948. l. — Otte—Czobor: A középkori egyházi művészet kézikönyve. Bp. 1875., 167. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—76., 183. l. — Esztergomi kincsek, Esztergom, III., 1876., 20. és 25. szám. — Cs-r-i: A magyar műipar és történeti kiállítás. AÉ, X., 1876., 156. l. — A műtörténelmi kiállításról. Vasárnapi Újság. 1876., 326. és 344. l. — Árvízkárosultak, 1876., 45. l. 1498. szám. — I. A.: Magyar mű- és történelmi emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 489—490. és 510. l. — A műipari és történelmi kiállításról. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 519. l. — A műtörténelmi kiállításról. Vasárnapi Újság, 1876., 326. l. — Dankó 83—86. l. — Irodalom: Egyházművészeti Lap. I., 1880., 365—366. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien. XIV., 1881., 161. l., XV., 1881., 203—206. l. — A „Gilde de Saint Thomas et de St. Luc" kongresszusa. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 328. l. — Körössy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 184. l. — Joachim: Das Marienburger Presslerbuch der Jahre 1399—1409. Königsberg, 1896., 467. l. — Tört. Főcsoport, 1572. szám. — Czobor—Szalay, II. kötet, 236—240. l. (Képe XXVIII. tábla.) — g...n: Könyvismertetés. AÉ, XVII., 1897., 445—446. l. — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 63—65. l. —

VERMERK (WERMESCH), Johann

GERAELY/I, Otomar: Prestavba tovarnického® kaštiela v r. 1730 - 1750

ARS I. 1967, 1. sz. 140 - 141

®(Tavarnok, v. Nyitra vm.)

5. Gazdasági
6. Nő
7. Ifjusági
8. Munkaszervezési

Ahol nincs szervező titkár, ott sze
ság müködjön.
A munka- és rétegbizottságok tagjai
szakértőiből kell választani.

A szakszervezet megyei elnökét, tit
a Titkárság tagjait a megyei küldöt
titkosan.

b./ Budapesti Bizottság lét
Szervezeti felépitése, hatásköre ne
/kiegészitése/, összetétele /munkab
területi képviselők/, müködése az e

WERNDLE, Johann Georg, poroszi órás-mester

J. G. W. bürgerl. Uhrmacher, +87 éves korában, Posen 1825 december 25, vérlűtésben. (1826, 1461)

Frankfurter Zeitung
(Genthon)

Werner

A nagy rézmetszetü vedutákon a XVII-XVIII. sz.-ban majdnem mindig látjuk a /budai hegyeken/a szőlőtőkéket. Pl Sibmacher metszetein. Hallart ostromképein s talán legjellemzőbben a Werner- Schaffer--Engelbrecht- Lottes féle ÁSZ 1735-ből származó látkép előterében. /Repr.: Buda és Pest a Rózsadombról. 133.o. 116.kép/

121.o.

131.o

Borsos - Sódor - Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Werner,rézmetsző

Sopron látképe 1740 körül,a nyitott városfallal.
Werner metszete. Fekete repr. 343.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XX.évf.1966
Sopron

Wernw

WERNER FRIGYES/

az ő rajza alapján készült a Sopront 1750 körül ábrázoló rézmetszet (Leopold J. C. 300×206 mm, 1748–1752)
a metszet színes és színtelen változatban ismeretes
(7. sz. kép a 19. oldalon)

Csatkai Endre: Sopron. 2.kiad., Bp., 1956.
/ Magyar műemlékek /

/26

Johannes Werner,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből.october 1692 Jahr után:"Anno 1693 den 22 feberari /!/ ist Johannes Werner Von Neistat an der Hart aus der Undern Paltn /!/ frembt gesesen". 108.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győrim Múz Evkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Werner,? Johannes,asztaloslegény.

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosle-gé-nyek jegyzéke:"Werner,? Johannes,Neustadt an der Hard,1693.II.22". 120.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztalosle-gények Győrött a XVII.szá-zadban - Adatok Győr város Asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr.1967.
A győri Múz. Évkönyve

Wener,? Johannes,asztaloslegény

Werner J./Johannes/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Neustadt an der Hard:Werner J." 12[illegible].old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz.Évkönyve

Werner

lád

Pfannl Györvár

237. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi utca 36

Wermescher Richárd

építész.

Szül. Szászrégen 1894.

Oklevelet nyert 1917.

Névjegy: műegyetem 221.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Wermuth, Christian

herzoglich sächsischer und königl. preussischer Hofmedailleur. Geboren zu Altenburg den 16. Dec. 1661. gestorben zu Gotha am 3. Dec. 1739.

Magyar vonatk. művei.

Medaille auf den Sieg bei Szegedin.

Medaille auf die ungarische Krönung von 1712.

Medaille auf der Einnahme von Temesvár von 1716.

Katalogen IV. 1393. 1.

Veder feinből, sómai V. 246.

CHRISTIAN WERMUTH, éremmüvész

KÖZÉPKOR.-6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek.-1300.-1526.-

154.ZSIGMOND.-a német birodalmi kegytargyak nürnbergbe vitelének emlékére.-Elöl:SIGISMVNDVS ROM.IMPER.SEMP.AV AVG.HVNG.BOHE.&C.REXx.Kor.Mellkép sz.Hátul Felirat. Év nélkül.32 mm.ón.Fiktiv érem a XVII.-XVIII.sz.fordulóján.Christian Wermuth müve.42.old. ~~Kép. 151.rekete repr.~~

HUSZAR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremgyüjtők kiadványsorozata.5.sz.5.csoport.Bp.197[illegible]

CHRISTIAN WERMUTH, éremművész

KÖZÉPKOR.-6.Középkori magyar uralkodókra vonatkozó fiktiv érmek. 1300.-1526.-

L54.-ZSIGMOND.A német birodalmi kegytargyak Nürnbergbe vitelének emlékére.-Hatul:NATVS XV.FEBR.A.MCCCLXVII.PATRE CAROLO IV.IMP.MATRE ELISAB.POMEREANA CORPORE ANIMO P. PRAESTANS REX HVNGARIAE A.1386.BOHEMIAE A.1419.GERMANIAE A.1411.M.MARTIO FRANCOFVRTI ELECTUS MOX A VISGRANI INDE MEDIOLANI A.1413.ROMAE.1433 CORONATVS REFORMATIONEM ECCLESIAE IN CONCILIO CONSTANT.ET BASIL.FRVSTRA CONATVS CVM TVRCIS E HVSSITIS VARIA FORTVNA PVGNANS OBIIT IX.DECEMBER.A.1437.C.W.F.C.PR.CAES. 42.old. kxp. 1

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa,a legrégibb időktől 1850-ig.I.Tört.érmek.I.Középkor

Az Éremgyüjtők kiadványsorozata.5.sz.5.csoport.Bp.1972

GEORG WERMUTH,

MDK

Junker és Wermuth lipcsei éremvésők.
XVIII.sz.

1.
BerkTemérmei 1908.113.1. /19.sz./
M O B kvt. 4052.

és

B TEmléké. 113.1.

Wermuth F. W.

elemző-

lásd

Numizmat. Közl-

1911. 7. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Wermuth

német érémvéső

l. Medicina Faludi

314. n. 315. n.

Az ábrázolt magyar?

Valamennyi közvetlenül a vall
rendelt hatóságnak, hivatalna

WERNDLE, Franz, pozsonyi órásmester

F.W., bürgerl. Uhrmacher, 4 éves fia meghalt. (1830, 1190 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

1287. SZEKRÉNYÓRA, mahagoni, aranyozott bronzverettel, zománcos számlappal. Jelezve: John Georg Werndle in Presburg. Magyar, XVIII. sz. v. — Kastenuhr, Mahagoni, mit vergoldete Bronzebeschläge, das Zifferblatt emailliert. Ungarisch, E. XVIII. Jh.

Ernst Múzeum aukciók
XLV. (1920.)

Wolken tronend, vergoldetes Hol

1187. PÜSPÖK, barnára pácolt hársfasz
holzschnitzerei. Süddeutsch, XVI

1188. KÉT OROMDISZ, faragott és ara

1189. MÉZESKALÁCSMINTA, körtefa,
modell, Birnholz, mit eingeschnitt

1190. KÉT DARAB PÜSPÖKÖT ÁBR
való kivágás, festve és aranyozva
behälter, bemalt, vergoldet. Itali

1191. KÉPKERET, profilirozott lécekb
goldete Leisten. XVIII. Jh.

1192. OSZLOPIDOMU TALAPZAT, fa
bemalt.

1193. PANEAU, faragott renaissance d
mit Renaissanceschnitzerei und

1194. TÜKÖRKERET, faragott, feketé
schwarz poliert. Holländisch, X

1195. NÉGY DARAB FARAGOTT FA
Rokokostil.

Wendle János György

órás Pozsony

1780 k.

l.

Csányi órák

94. 7.

Barnára fényezett fából készült, cizellált rézszámlapos példányt Hoser Viktor órásmester (Budapest) javított. Jelzése: Joh. Georg Werndle Presburg.

VINA

- UNGHERESE

dapest, IV., Egyetem-u. 4.

BIZOTTSÁGA

10.

Werndle J. György

órás Pozsony

XVIII. sz. vége

írod

Pritz 57. l

A'. 149 (6).

Werndle János György

órás Porsony

lábas óra 1780 körül

círód

Csányi Műbarát

101. l.

Wernle János György
pozsonyi örök

d.

Manszdebtkiák
18.1.(8.27)

Werner
rézm
Sopron látképe 1730-
ból. Emlitve:

Bergmann Pál:
Sopron városfejlesztési
tervének főbb irányelvei.

MMÉEKözl.

1939. 243. l.

Nöttingen 1777, † Bécs 1824).

964. DANTE MELLSZOBROCSKÁJA, önt

965. ÉREM, vert bronz, előlapján I. F
modern.

966. PLAKETT, vert bronz, Károly király

967. BRONZÉREM, vert, előlapján „Her
1916. Osztrák, modern.

968. BRONZÉREM, vert, Ferenc Ferdin

969. RADECZKY SZOBROCSKÁJA, öntö
XIX. sz.
M. 21 cm.

970. KÉT DISZTÁL, trébelt réz, csavaros
XVI. sz.

971. KÉT DISZTÁL, trébelt réz bordás
XVI. sz.

972. DISZTÁL, trébelt réz, közepén roze
majuszkulás körirat. Német, XVI. s

973. DISZTÁL, trébelt réz, közepén (kés
irat. Német, XVI. sz.

974. TELL VILMOS, öntött bronzszobor

975. GÓLYA, bronzszobrocska, békatekn

976. KACSA, öntött bronzszobrocska, o
H. 11 cm.

Werner

ércum-

laid

e

BT Emléké. 110 l-

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

délyezem:

ök vagy helyettesének
aláírása.

nta. — Endrényi Imre, Szeged.

Werner

ércm.

lásd

B Temlékó 109 l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

délyezem:

nök vagy helyettesének
aláírása.

inta. — Endrényi Imre, Szeged.

Heldenmütige *Vertheidigung der Stadt und Festung Ofen* durch G. M. Hentzi gegen die Uebermacht der Stürmenden Insurgenten unter Görgey *den 21. Mai. 1849.* Wien Werner, 1849. — 37×27 cm. — Főv. Kvt. B. 769/213.

Werner Werner András /Sárközi Népmuv.Szöv./ MDK

szövő

részt vett a fonyódi járási tanács kulturtermében 1956.jul.29- aug 5-ig rendezett kiállításon.

Kiss I. Sándor: Dunántuli népművészeti kiállítás. DUNÁNTULI NAPLÓ. Pécs. 1956. jul. 26.

mdk.

Werner Andrásné szövő népművész

a zinpompás viselet, tarka zöltesek tarajából a Sárkozból való, minőségi fejlett munkájával "nyerte meg" a szövő asszonyok bizalmát és fáciacsadójuk lett."

Balla Péter: Kitüntetett népművészeink
Népművelés 1955. 2 évf 9 sz 593-94 l.

Werner Andrásné

Népmüvészet mestere

III. Magyar Iparmüvészeti és Népmüvészeti Kiállitás Iparmüvészeti Muzeum, katalogusa, Bpest, 1955.

13 lap

Werner Andrásné
a népművészet mestere /Sárközi Népm.Szöv/MDK

Szerepelt a HISZÖV és a Népi Iparművészeti Tanács által 1956 jul 29 -től aug. 5-ig rendezett kiállitáson.

Kiváló szőttesekkel.

Kiss I. Sándor: Dunántuli Népművészeti Kiállitás Fonyódon.

SOMOGYI NÉPLAP, Kaposvár, 1956. jul 26.

MDE

Werner Andrásné

III. Ipar- és Népművészeti kiáll. Iparműv. Múz.
Bp. 1955. 13 l.

MDK

Werner Andrásné

Domanovszky Gy: Iparm. pályázat és kiáll. SzM.
1955.

185.1.

Werner Andrásné

lárd

Szabad Művészet
1955. 185.l.

MDK

Werner Andrásné népm.

3. M. ipm. és népmüv.kiáll. 1955. Ipm. Muz.

M.D.K.

Werner Antal, festő

aranyérmet nyer az 1910-es berlini kiállításon. ~~Kögli~~

Jeszenszky Sándor: Szinyei Majálisa, ~~a~~ ~~cikkében~~

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 33. old.

Werner Carl (1808-1894)

Velencei részlet

O.fa. 55 x 71 s.l. C. Werner f. 1837

(Sérült) Kiállási ár: 8000 ft

BÁV 39. Képaukció katalógus 1976. május

F.B.WERNER, grafikus

F.B.Wernernek az 1730-as években készült metszet már formálódó városképét mutatja Székesfehérvárnak, amelyne főbb pontjait egyházi épületek határozzák meg. Abarokk Szfehérvár arculatának kialakitásában ugyanis az egyhá játszotta a legfőbb szerepet. 15.old

MÉSZÁROS OTTÓ: Fehérvár ezer éve 12.old

Művészek, Muzeumi Magazin, 1972. 2.sz. Bp.

WERNER, grafikus

Székesfehérvarott a Werner-féle 1740 körül készült metszeten még látható e helyen egy minaret, amely Fitz Jeno szerint a VELI BEI dzsámival azonos. 262.old

KOVÁCS PÉTER: Megjegyzések Székesfehérvár középkori topográfiájának kutatásához 261.old

ALBA REGIA, Az István Király Múzeum évkönyve, 15. 1971.-Székesfehérvár, 1972

Werner Carl Friedrich

(1808-1894)

„Romeo és Julia sírja"

o. Zaston 25 x 30,5 cm J.l.b.: C. Werner 1847?

b. Ziáltási ár: 5000 ft.

BÁV 46.Képaukció Bp.1978 szeptember

Werner Frigyes és
dr Goll Elemér

K

A Magyar Testgyakorlók Köre új sporttelepének építése alkalmából pályázatot írt ki néhány építész között. Az első 1000 koronás díjat Werner Frigyes és dr. Goll Elemér, az 500 koronás második díjat Pobuda Tivadar, Janszky Béla és Szivessy Tibor, a 300 koronás harmadik díjat Tauszig és Róth, mindannyian budapesti építészek nyerték el.

Művészet 1911. 388. l.

nincs céd.

Werner Alajos

hegedűkészítő Budapest

d.

Harc, 1944. I. évf.

28. sz.

27.775.90
26-106.50
1,669.40

Werner Alajos

Werner Alajos hangszerkészitő, Magyarország koszorus mestere. A M. kir. Operaház, M. kir. Zeneművészeti főiskola, Katona- és Levente zenekarok szállitója, mindennemű hangszerek javitása, eladása, IV., Magyar-u. 23. 185-495

Werner Alajos hegedükészitő, Magyarország koszorus mestere, a **M. kir. Operaház,** Orsz. M. kir. Zeneművészeti Főiskola, Szék. főv. Zenekar, Bti hangversenyzenekar, Zenedék és szinházak szállitója. Nagy választék uj és saját készitményü valamint régi olasz, francia, német és magyar mesterhegedükben, brácsákban és csellókban mestervonók, hurok és alkatrészek nagy raktára. IV. **Magyar-u. 23.** 185-495

Bptávb 1940 szept.

Mentovich Ferencz Kéziratai VI. 145.

Werner Alajos

Werner Alajos, hangszerkészitő, Magyarország koszorus mestere, a m. kir. Operaház, Zeneművészeti főiskola, Katona és Levente zenekarok szállitója, IV. Magyar-u. 23.
185-495

Eptávb 1940 szept.

MDK

Werner
Száz és német nevü ötvösök 1584-1600-ig
Kolozsvárt

Jakab Elek: Oklevéltár Kolozsvár története II.
és III. kötetéhez. II.k. Bp. 1888. 730.o.

M.D.K.

Werner Frigyes, építész

második díjat nyert a föld művelésügyi minisztérium falu gazdasági iskoláira kiírt pályázatának első típusán, és első díját a második típusára.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII. évf.
márc. 23. sz. 13 old.

W e r n e r Frigyes építész

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
237.
"Aradi második kat.templom pályázata"

M.D.K.

Werner Frigyes, építész

1500 K-ás második
díjat nyert a fiumei
állami főgimnázium
tervpályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.
jún. 25. sz. 15 old.

M.D.K.

Werner Frigyes épületei

1800 K-ás első díjat nyert a Szombathelyi állami főreáliskola tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1913. XXXIV. évf.
aug. 27. sz. 14. old.

MDK

Werner Frigyes, okl. épitész

a m.kir. Földmivelésügyi Miniszterium által kiirt tervpályázaton első dijat nyert II.tipusu gazdasági iskola terve.
Az I.tipusu gazd. iskola tervével második dijat nyert. Illusztr. a 19.oldalon.

M.kir.áll. gazdasági téli iskola tervei.
Nemzeti Ujs. 1927 május 1. 19.1.

MDK

Werner Frigyes

pályamunkája az alábbi pályázaton
1800 koronás I. dijat nyert

A szombathelyi áll. főreálisk. terveire kirt pályázat. Magyar Épitőmüvészet. 1913. 8. sz. 30.l.

WERNER Frigyes épitész [Bp., 1886 - Bp. ?]

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 56.p. és képe

M.D.K.

Werner Frigges, Egyesti épités

elkészitette a szombathelyi
városi főreáliskola terveit.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI évf.

jan. 27. sz. 5. old.

MDK

Werner Frigyes

Művével szerepelt a műegyetemi építészhallgatók kiáll.-án.

A Ház, 1909. II. 1-2.sz. 52.lap

MDK

Werner Frigyes épitész

Ivócsarnok. Tervezte: Werner Frigyes IV.éves épitész. Repr.
Falusi ház, repr.

Magyar Epitőművészet, 1908. 2.sz. 22.l. 23.l.

MDK

Werner Frigyes épitész

A Magyar Testgyakorlók Köre új sporttelepének épitése alkalmából kiirt pályázaton az 1000 koronás I.dijat Werner Frigyes és dr. Goll Elemér épitészek nyerték.

Művészet, 1911. 388.l.

MDK

Werner Frigyes

Falusi ház, repr.

Magyar Építőművészet 1908. 2. sz.
23.1.

MDK

Werner Frigyes épitész

A Magyar Testgyakorlók Klubjának sportpályája tervrajzokkal. Közös terv Goll Elemér épitész-szel.

Épitő Ipar 1913. 350, 351, 352.l.

Werner Frigyes, építész M.D.K.

második díjat nyert a nagybecskereki városháza tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

aug. 14. sz. 13. old.

Werner Frigyes

A debreceni városház terve

A Szabadság-tér déli homlokzatának terve

Tavaszi Tárlat. Mücsarnok, 1932, április

18 l.

Mariae Virginis. XV. sz. 626. lap.

III
III 2b
328
335
337

MDK

Werner Frigyes

építész pályamüvét 3oo pengőért vásárolta meg a főváros

A Munkaadó, 1932. szept. 14. 5 l.

Werner Frigyes MDK

Épitészhallgatók kiállitása.
Vállalkozók Közlönye, 1907. dec. 25. 4.o.

Werner Frigyes MDK

pályatervét az aradi rk. templom tervpályázatán 1913-ban megvették.

Magyar Épitőmüvészet 1913. 5. sz. 32.o.

Werner Frigyes MDK

építész

Magyar Építőművészet 1913. 11-12.sz. 19-25, 26-29.o.

MDK

Werner Frigyes

A budapesti férfiszabók ipartestülete székházának tervpályázata."Magyar Ipar" jeligés közös tervét Goll Elemérrel megvették.
A homlokzat rajza, a fldsz. és I.em.alapr.-ról repr. 12.13.old.

Magyar Építőművészet, 1912. 1.sz. 11.12.13.old

MDK

Werner Frigyes budapesti épitész

A kolozsvári orth.izr.hitközség iskola és fürdő tervpályázatán II.dijat nyert.

Magyar Épitőmüvészet 1912.1.sz. 14.l.

MDK

Werner Frigyes müépitész

Közös terv Goll Elemérrel második dijat nyert a Kolozsvárt épitendő óvoda-,elemi és felsőbb iskolával kapcsoltaos bérház tervezésére hirdetett tervpályázaton.

Müvészet 1912. 118.l.

M.D.E.

Werner ~~Elemér~~ Frigyes, lapszéli építész

és Goll Elemér közös terve 800 K-ás második díjat nyert a kolozsvári orth. izr. hitközség óvoda- elemi - és felsőbb iskolával kapcsolatos bérházpályázatán. (Az első díjat nem adták ki.)

Vállalkozók Lapja. Bp. 1912. XXXIII. évf. febr. 28. sz. 13-14 old.

M.D.K.

Werner Frigyes, építész

harmadik díjat
nyert a kisvárdai kór-
ház tervpályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.
szept. 18. sz. 15. old.

MDK

Werner Frigyes

A kisvárdai községházra kiirt tervpályázaton III. /3oo k./ dijat kapott

Tervpályázatok eredménye. Épitő Ipar 1912. szept. 1. 342.1.

M.D.K.

Werner Friggs, építész

terve 300 pengős megvételben részesült a városszéli telepítés - és a munkáslakások típustervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1932. LIII.évf.

szept. 5. sz. 3. old.

MDK

Györgyi Dénes és Werner Frigyes, ép.-k.

ic.sz. közös tervüket megvették.

Tervüket a zsüri megvette [illegible] 500 kor

A második kath.templom tervei.- A zsüri döntése.
Arad ,máj.17.
Aradi Közlöny. 1913. máj.18. 3.1.

Werner Frigyes MDK

Bpi. Egyetemi Énekkarok háza, rajz

Désknai áll. elemi iskola, vizf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Werner F. B.
rezm

l.

Rapaics Raymund
A magyarság virágai.
Bp. 1932. 283 l.

tsága

gyzék

tságánál alkalmazott és népföl-
lkozó felmentési javaslathoz.

—	Székhelye
	Budapest
zető	Budapest

MDK

Werner Frigyes és Goll Elemér

a Budapesti Férfiszabók Ipartestületének a Prátezr-utcában épitendő bérházára kiirt tervpályázaton pályamunkájukat megvásárolták

Mivészet 1912. 73.l.

Werner Frigyes

Tervrajzai, a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

Werner Trieves

~~György Dénes és~~

Werner Frigyes

pályatervét az aradi
rk. templom terv-
pályázatán 1913-ban
megvettér

Magyar Építőművészet

1913. 5. sz. 32. l.

typiai sok
Budapest, IV
Telefonszám 1700.

MŰINTÉZET
LIPÓT
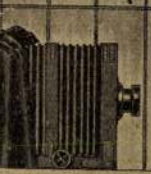
APEST
rottya-u. 11
készit
SÉKET
z a legjobb kivitelben.
MOTYPIA·
OLITO·
JZOKAT.
ÉTELEK.

Werner, B.F.

M. P. K.

BERNHARDT, W. F. metszetkészítő

Veszprém vára – metszet 1710 táján

(Repr.)

Gerő: Magyarországi várépítészet

Bp. 1955. 151. l.

BERNHARDT, WERNER FRIEDRICH
rézmetsző 1730 körül

Veszprém képe nyugat felöl az 1730 -as évekből

Korompay György: Veszprém, Bpe t., 1956. Müszaki kiadó
40 /kép 41. / 1

WERNER, Friedrich Bomhard

Lavirratt tallraji, Sopron, 1730 k.

Csatlai eml. 1996. 202. sz. ill
203.

rhely) 161, 380

Gurgyin, *Gwrgen*), Görgény, Gurghiu,
294, 434, 521

55
s
5, 153, 182, 183

MDK

Werner F.B. rajzoló

Buda látképe a XVIII.sz. közepém

Werner rajzolta, Glaszer metszete. Kiadta Engel
brecht Martin augsburgi Kiadó.
E képből 2 részlet repr.

Magymüvelödtört. IV. 341,345,645.l.

MDK

Werner Frigyes

MÉ, 1912. 1.szám 12,13.1.

mak.

Werner Andrásné

munkája a Kiállításon

M. Varga Marianna. A Népművészet Mestereinek Kiállításáról

Népművelés 1963. 11. sz.

34. L

MDK

F.B.Werner Delin

Modor város lépképe a XVII. sz.-ból. tusr.

Tört. Képcs. graf. kiáll. 19o7. 47 l.

Werner, F. B.

„Szécsényi/Szécsényi az 1730-as évek-ben" – Metnet, (34 kép)

Ó. Fitz Jenő – Csámár László – Papp Imre, Szécsényi/Szécsényi, Bp. 1966.

36 o.

MDK

W. Werner , F.
bécsi lithografus

"Angriff auf Hermannstadt am 21. Januar 1849."

60. o.
repr. 60.o. után 1.kép.

Bielz Julius : Die Revolution 1848/1849 in Hermannstadt im Spiegel bildlicher Darstellungen.
KelemenEml. 58-63.o.

M. D. K.

WERNER, F. B.

Esztergom 1715 körül (24. kép) Szinezett fametszet. J. C. Leopold metszete F. B. Werner rajza után

Dercsényi Dezső - Tolnay László: Esztergom Bp. 1956. 38., 50. l.

Werner F. B. rajzoló, festő M.D.K.

Sopron 1750 körül vajza (Leopold metszete) reprodukálva:

Csatkai Endre: Ifegenek a régi Sopronról. Sopron 1938, IV. tábla

MDK

Werner F.B.

grafikus

1740 -ből származó metszete

Repr: "Székesfehérvára XVIII. sz. harmincas éveiben."

Fitz, Székesfehérvár, 14 o. 22.o.
repr. 28.o. 16.kép.

Werner, Friedrich Bernhard MDK
rajzoló

Repr: Esztergom látképe. - Johann Christian Leopold rézkarca Friedrich Bernhard Werner rajza után. 1715 körül.

14. kép.

15. és 112. o.

Balogh Jolán: Bakócz kápolna

MDK

Werner, Friedrich Bernhard

rajza Esztergomról. 1715.

/repr./

AHA.1956. Tom.III. Fasc.1-4. 17 és 19. l.-Balogh: La capella Bakócz di Esztergom. 1-198.

Werner F. B

Rapsch
94.8

[illegible] des durch bereits [illegible]ge Szekler aufgehaltenen Auswanderungsstromes der Hauptteil des Schässburger (Kisder Kapitel) und nördliche Teil des Schenker Stuhles (Schenker Abteilung des Kosder Kapitels) nebst den Gemeinden der Magareier Surrogatie des Kosder Kapitels

KORRESPONDENZBLATT

des Vereins für siebenbürgische Landeskunde.

Redigiert von **Dr. Johann Roth** in Thalheim.

Erscheint monatlich. Preis des Jahrg. fürs Ausland 2 d. RM., fürs Inland 1 fl.

XI. Jahrg. *Hermannstadt, 15. Februar 1888.* **Nr. 2.**

Über den Weg der deutschen Einwanderer nach Siebenbürgen.

In Nummer 9 von 1887, vom 15. September, haben wir einen Vortrag kurz erwähnt, welchen Archivar Franz Zimmermann über das obgenannte Thema in der historischen Sektionssitzung des Vereins für siebenb. Landeskunde am 23. August 1887 gehalten hat. Der Vortrag ist unter obigem Titel in den Mitteilungen des Instituts für österr. Geschichtsforschung IX. Band (Jahrgang 1888 S. 46 ff.) soeben in Druck erschienen. In Folgendem geben wir den Hauptinhalt von Zimmermanns Untersuchung.

Nach einigen einleitenden Worten über ältere Ansichten hinsichtlich der Herkunft und in Verbindung damit, des Weges des Hauptstockes der Siebenbürger Deutschen, d. i. der von König

Werner F. B.

verin.

l.

Raphert

104. l.

rendem Kampfe mit Nomaden den Weg durch die Walachei sich erst freimachen. Auf solchem Weg konnte Geysa II. die Deutschen nicht in's Land bringen wollen. Bis in das 15. Jahrhundert verlautet nichts über Altschiffahrt oder Strassenverkehr längs des Altflusses durch den Rotenturm Pass. Wenn die Deutschen an dieser Stelle Siebenbürgen betreten hätten, so hätte sich Handelsverkehr in südlicher Richtung, der Donau zu, früher entwickelt. Erst im Jahr 1453 ist an dem Rotenturm eine königliche Zollstätte bezeugt. Ferner deutet der Mangel einer älteren Befestigung im Passe darauf hin, dass die deutschen Einwanderer sich von Norden her dem Passe genähert haben müssen. Erst im Jahre 1370 wird die Landskrone erbaut, während die Befestigungen im Passe, die Lauterburg und der rote Turm zum erstenmale noch später genannt werden. Auch der Umstand, dass der Sachsenboden nicht unmittelbar bis an das südliche Grenzgebirge reichte, dass die Krone im Rotenturm-Pass Grundherr war, beweist mit, dass die Deutschen nicht an dieser Stelle den Boden Siebenbürgens betreten haben (S. 55). Deshalb wird die Ansicht nicht haltbar sein, nach welcher die von Geysa II. berufenen Deutschen die Donau entlang, dann auf dem rechten Altufer aufwärts und durch den Rotenturm-Pass nach Siebenbürgen gekommen sein sollen, sondern sie müssen dieses Land auf einem anderen Wege erreicht haben.

Das Miereschthal kommt nicht in Betracht. Der südwestliche Teil Siebenbürgens gehört erst seit dem 13. Jahrhundert unter

Werner, Friedrich Bernhard

JEGYZETEK

1 A stuttgarti rajzok fényképeinek megküldéséért Max Schefold professzor úrnak tartozom köszönettel.

2 Europäische Städte im Rokoko. Einf. von J. Reisner. München (1966.). A könyvre K. Stopp professzor hívta fel a figyelmemet.

3 *M. Morelowski*, Fryderyk Bernard Wernher i jego ilustrowana Topografia Slaska z lat 1744–68. A Ryciny z Topografia Śląska F. B. Wernhera i ich znaczenie dla historii sztuki i kultury Śląska c. kötetben. Wroclaw 1955.

4 *Thieme-Becker*, Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler. XXXV. köt. Leipzig 1942. 406–407. o.

5 *P. Bretschneider*, Der Zeichner und Chronist Friedrich Bernhard Werner und seine Arbeiten. Neustadt/Schlesien 1921.

6 Az Országos Levéltár Kamarai és Helytartótanácsi levéltárában Werner engedélyének nincs nyoma. Ezért az adatért Bélay Vilmosnak tartozom köszönettel.

7 A pozsonyi képek feldolgozása: *K. Jancová*, Bratislava v grafike minulých storoči. A Zo starších výtvyrných dejín slovenska. Bratislava 1965. c. kötetben.

8 Vö. *Rapaics R.*, Magyar kertek. Bp. 1940. 104. o.

9 A nyolclapos sorozat Schlosshofot ábrázoló 6. lapja a bécsi Österreichische Nationalbibliothek Kartensammlungjában van meg, amint ezt Rudolf Kinauer igazgató úr 1973. szeptember 5-én kelt szíves leveléből tudom. – Bellotto képeire vonatkozólag lásd: Bernardo Bellotto genannt Canaletto. Wien 1965. Kiállítási katalógus. 57–59, 60. sz.

10 Vö. *Rózsa Gy.*, Magyar történetábrázolás a 17. században. Bp. 1973. 111. o.

KATALÓGUS

1. *Pozsony (Bratislava) látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „PRESBURG". A kép megfelelő helyén: „DONAU FLUS". A képben elhelyezett 22 számhoz magyarázat a kép alatt nyolc hasábon: „1. Vorstadt Zuckermantel. 2. Kayserl(iche) und Königliche Schiff-Ampt. 3. Vorstadt Weteritz. 4. Das Schloß auf welchem die Königliche Ungarische Crone werwahret ist. 5. Fuß Weeg auf das Schloß. 6. S(anc)t Nicolai Kirchlein. 7. Weteritzer Thor. 8. Collegiat u(nd) Pfarr Kirch zu S(anc)t Martin. 9. Die fliegende Brücken. 10. Clarisserin, oder Böhmische Closter Fraue(n). 11. Capuciner Closter vor der Stadt. 12. Calvari Berg. 13. S(anc)t Michaelis Thor. 14. Trinitarier vorm Thor. 15. Franciscaner Kirch. 16. Stadt Thurn. 17. Iesuitten Kirch. 18. Ursulinerin oder Teutsche Closter-Fraue(n). 19. Das Fischer Thörlein. 20. Barmhertzige Brüder vor der Stadt. 21. Lorentzer Thor. 22. Hospital-Kirchlein." Jelezve a kép jobb sarka alatt: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit) A(nn)o 1732." Legalul: „Cum Privileg(io) Sac(rae) Caes (areae) Maj(estatis). — Haered(es) Ieremias Wolff excud (erunt) Aug(ustae) Vind(elicorum)."

Rézkarc és rézmetszet 368 x 1039 mm. Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Képcsarnoka (a továbbiakban: TKcs) — *(1. kép)*

2. *Pozsony látképe.* Címe fent a képben angyalok tartotta szószalagon: „POSONIUM. PREßBURG." A képben a megfelelő helyen: „Donau flus." A képben elhelyezett számokhoz a bal és jobb felső sarokban levő táblán magyarázat: „1. Hospitale. 2. Fratres Misericordes. 3. Moniales Urselinae. 4. Trinitarij vel P(atres) de Redemtione captivorum Christianorum. 5. Franciscani. 6. Iesuitae. 7. Porta S(ancti) Michaelis. 9. Turris Urbis. 9. Capucini. 10. Moniales Clarissinae. 11. Templum Cathedrale S(ancti) Martini. 12. S(anctus) Nicolaus. 13. Tilia magna in horto Comitis Palfi. 14. Domus Comitis Palfi, in qua nunc Dux Lotharingiae residet. 15. Arx. 1. Spittal. 2. Barmhertzige Brüder. 3. Ursulinerinen. 4. Trinitarier, oder P(atres) von der Erlösung der gefang(enen) Christen. 5. Franciscaner, 6. Iesuitter. 7. Michaeler Thor. 8. Statt Thurn. 9. Capuciner. 10. Clarisserinen. 11. Stiffts Kirch zu S(anct) Martin. 12. S(anct) Nicolaus. 13. Grosse lindenbaum im Palfischen Garten. 14. Das Gräffl(ich) Palfische Haus, Jetzo Lothring(ische) Residetz. 15. Das Schloß." A kép alatt két hasábon történeti magyarázó szöveg: „POSONIUM Metropolis Hungariae superiori in Comitatu cognomine, unum milliare a finibus Austriae distans, in solubri, amoena, vitifera regione ad Danubij ripam sita. Urbs non admodum ampla aut munita est, sed Arx, quae in celso monte jacet, firmis moenibus et turribus, et extrinsecus propugnaculis et aggeribus adversus omnem hostilem impetum bene instructa est; in ista Corona Regia quae Coelo delapsa traditur, et alia Imperij insignia asservantur. Tres majores et unam parva(m) Portam habet. Reperiuntur ibidem pulchra templa et collegium Iesuitarum; in templo Cathedrali S(ancti) Martini Reges coronantur, [Quorum ultimi fuerunt A(nn)o 1687. Iosephus et A(nn)o 1712. Carolus,] qui statim post Coronationem citato equo in sic dictum montem Regis ante urbem equitare et gladio S(ancti) Stephani in faustum Omen futurae Gubernationis, decussatim tres ictus in auram pro more facere tenentur. Curia cum eleganti turri et in propinquo stante ornatissimo Cratere spectatu digna est. Urbi adjacet suburbium in longitudinem se extendens, quod Palatijs non paucis exornatum, inter quae eminet archi Episcopi sedes, cum horto pulcherrimo, arte hydraulica et rarioribus rebus alijs. Nam quia hic non solum Coronatio, sed etiam pleriq(ue) Conventus provinciales celebrantur, Archi Episcopus et Palatinus cum suis Aulicis saepius hic resident; etiam Vice Reges in hac

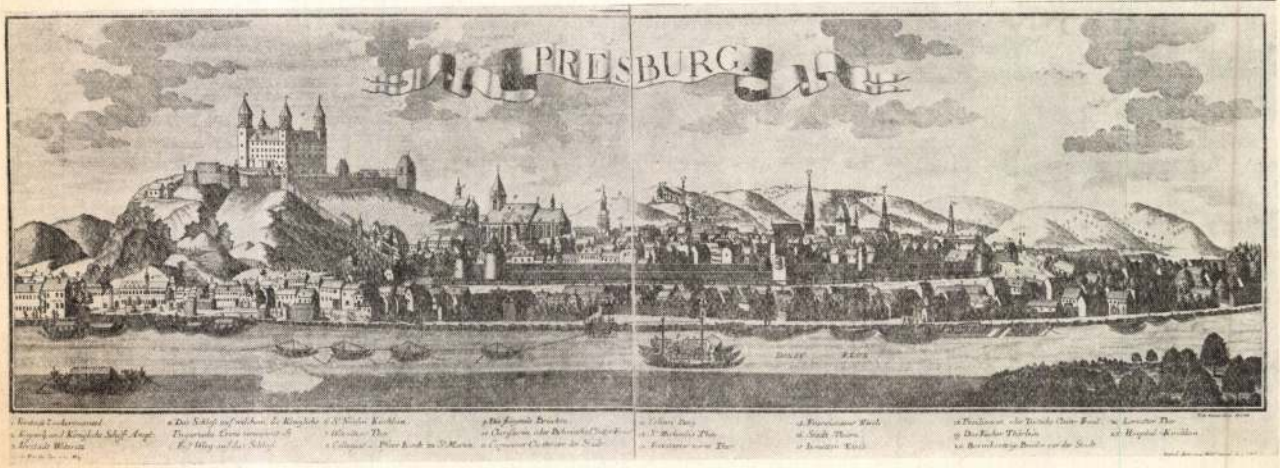

1. Pozsony (Bratislava). Kat. 1. sz.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1

2. Pozsony. Kat. 2. sz.

Urbe com(m)orantur. Cives tam Catholicae, quam Evangelicae Religioni sunt addicti, et Evangelici Religionis exercitio gaudent. Sicuti hoc oppidum saepius belli calamitatibus fuit vexatum, sed feliciter quoq(ue) liberatum. Preßburg. Die Haupt Statt in Ober Hungarn in einer Graffschafft gleiches Nahmens, eine Meil von den Oesterreichischen Gränzen, in einer gesunden, luftigen und mit Weingebürgen versehenen Gegend an der Donau gelegen. Die Statt ist nicht sonders groß oder fest, aber das Schloß, welches auf einem hohen Berg liegt, ist mit starcken Mauren und Thürnen, und von ausen mit fortificationen und abschnitten wieder allen Feindlichen Anfall wohl versehen und werden auf selbigem die Königliche Cron, so vom Him(m)el soll gefallen seÿn, und andere Reichs Insignia verwahret. Die Statt hat dreÿ grose und ein Kleines Thor. Es werden auch schöne Kirchen und ein Iesuiter Collegium darinen gefunden; in der Stiffts Kirchen zu S(anct) Martin werden die Könige gekrönet, [als Iosephus A(nn)o 1687. u(nd) Carolus A(nn)o 1712.] welche gleich nach der Crönung in vollem Gallop auf den vor der Statt also genan(n)ten Königsberg reiten u(nd) mit dem Schwert des H(eiligen) Stephani Zu gutem Glück künfftiger Sachen, 3. Creutz Streich in die Luft thun müsen. Das Rahthaus mit seinem schönen thurn u(nd) daneben stehendem zierlichen Röhr kasten ist sehens würdig. Hart an der Statt liegt die Vorstatt, so Zi(e)mlich lang u(nd) mit unterschiedlichen Pallasten pranget, worunter sonderlich Zu Zehlen die Ertz-Bischoffliche Residenz samt dem Vortrefflichen Lust Garten, Wasserwerck u(nd) andern Raritaeten; dan(n) weil hier nicht nur die Crönung, sondern auch die meisten Landtage gehalten werden, als residieren der Ertz Bischoff und Palatinus Zum öfftern mit Ihrer Hofstatt; Es residiert auch allhier der Vice Re. Die Bürgerschafft allhier ist Catholisch u(nd) Evangelisch u(nd) haben auch die Evangelische Ihr Exercitium daselbst. Gleichwie diese Statt durch Kriegs troublen viel ausgestanden, also ist sie A(nn)o 1683. das letztemahl von den Türcken bombardiert, aber auch glücklich entsetzt worden.)" Jelezve legalul: „Friedr(ich) Bernh(ard) Werner Urb. delin(eavit). — Thomas Scheffler ornament inv(enit) et del(ineavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Ioh(ann Georg Pinz sculpsit. — Martin Engelbrecht excud(it) A(ugustae) V(indelicorum).

Második állapotán a keret felett „№ 15" jelölés olvasható.

Rézkarc és rézmetszet, 366 x 416 mm. TKcs, Pozsony, Városi Galéria.

K. Jančová, Bratislava v grafike minulých storočí. Zo starsých výtvarných dejin Slovenska. Bratislava 1695. 91. sz.

3. *Buda és Pest láthképe északról.* Címe fent a képben angyalok tartotta szószalagon: „BUDA. Ofen in Ungarn" A képben a megfelelő helyen: „Donau fl(uß) — Pest — Raitzenstatt." A képen látható betűkhöz és számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban levő táblán: „A. Invalidus Ház. B. Franciskanusoké Templ(om). C. Régé Törökös Mussia. D. P(atres) Paulinusoké Templ(om). E. P(atres) Servitusoké Templ(om). F. P(atres) Dominicanusoké Tem(plom). G. az Város Torony. H. A Városi Templ(om). I. Iskolak. K. sb.-adó Tiszt Ház (!). 1. Ispital Kapu. 2. Rebdős fordő(!). 3. Régé Törökös Mussia. 4. Franciscanusok az Vize Városban. 5. P(atres) Iesuitáké lakó-Hely. 6. Franciscanusok az Raci Varosban. 7. Poloki-Hegÿ. 8. Görög Templom. 9. Kapucinusoké

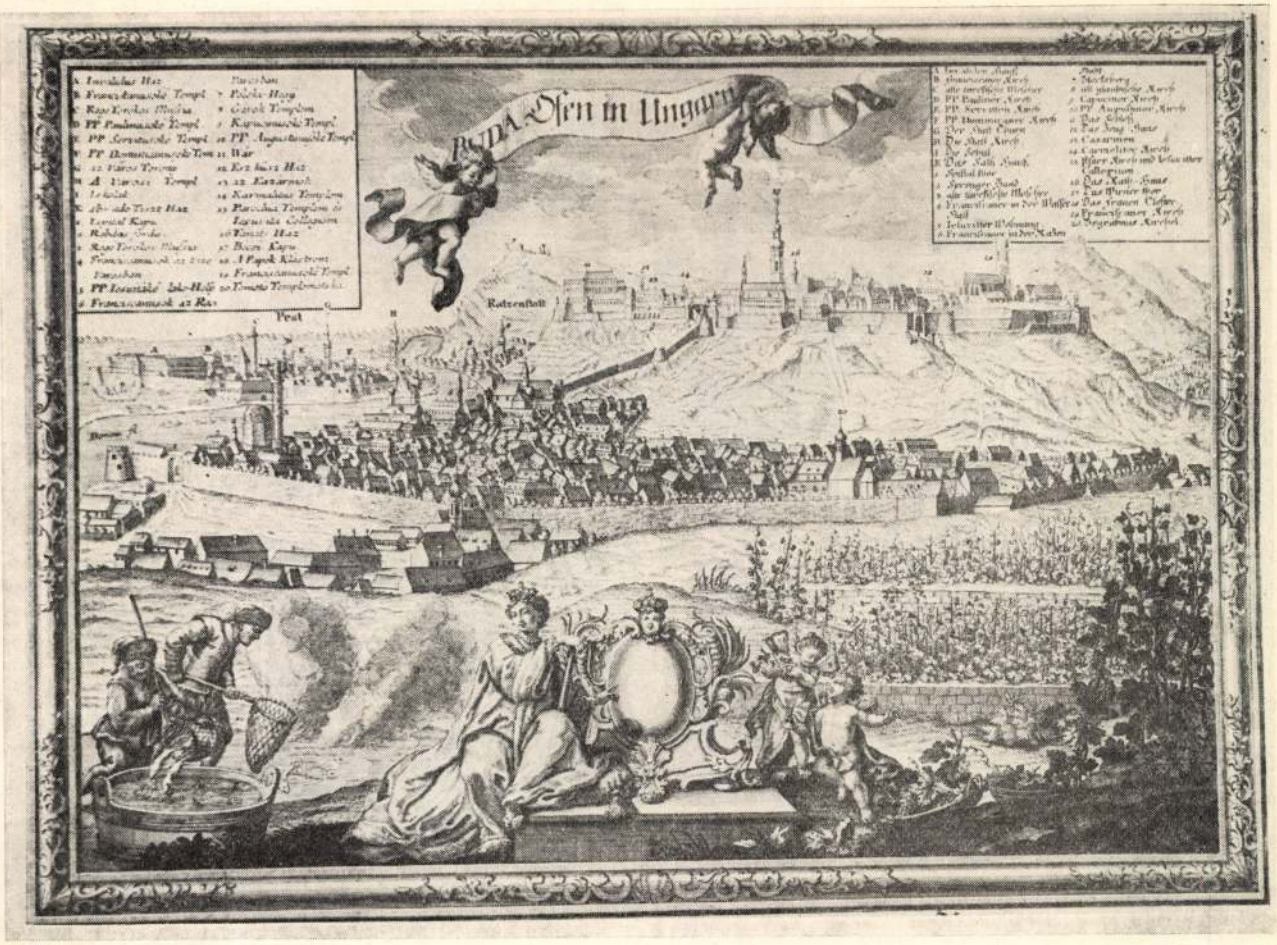

3. Buda és Pest. Kat. 3. sz.

Templ(om). 10. P(atres) Augustinusoké Templ(om). 11. Wár. 12. Esz küsz Ház. 13. az Kazármok. 14. Karmalitus Templom. 15. Parochia Templom és Iesuvita Collegium. 16. Tanats Ház. 17. Bécsi Kapu. 18. A Papok Klástrom. 19. Franciscanusoké Templ(om). 20. Tömető Templomotska. A. Invaliden Hauss. B. Franciscaner Kirch. C. alte türckische Moschee. D. P(atres) Pauliner Kirch. E. P(atres) Servitten Kirch. F. P(atres) Dominicaner Kirch. G. Der Statt Thurn. H. Die Statt Kirch. I. Die Schul. K. Das Saltz Hauss. 1. Spittal thor. 2. Sprenger Baad. 3. alte türckische Moschee. 4. Franciscaner in der Wasser Statt. 5. Iesuvitter Wohnung. 6. Franciscaner in der Razen Stadt, 7. Blocksberg. 8. alt glaubische Kirch. 9. Capuciner Kirch. 10. P(atres) Augustiner Kirch. 11. Das Schloss. 12. Das Zeug-Haus. 13. Casarmen. 14. Carmeliter Kirch. 15. Pfarr Kirch und Iesuvitter Collegium. 16. Das Rath-Haus. 17. Das Wiener thor. 18. Das Frauen Closter. 19. Franciscaner Kirch. 20. Begräbnus Kirchel. ,,A kép alatt két hasábon történeti magyarázó szöveg: ,,Buda, Hungarici regni Metropolis ad dextram Danubii ripam, satis ampla et munita, partim in collibus sita, partim juxta fluvium, nitet etiam pulchra arce, in qua olim Reges Hungarici residebant. Nomen traxisse fertur a Buda Attilae fratre, germanicum autem appellationem à fornacibus calcariis. Caesar Sigismundus et Rex Matthias splendidis Templis et aedificiis, celebrata etiam Bibiliotheca ornaverunt. Excellens haec urbs in 5. partes dividit, nempe 1. Arce(m), 2. Urbe(m) superiorem, quae secundu(m) longitudine(m) in monte jacet; 3. Suburbiu(m) longu(m) superiori proxime adjunctu(m); 4. Iudeoru(m) vel Aquatica, quae etia(m) muro cincta; 5. Urbas Inferior. Si trans Danubiu(m) extracta Urbs, cui Pest nomen, et quae ponte navali longitudine dimidii milliaris adjuncta est, adnumerat(ur), sex co(n)stituuntur partes. Non procul ab oppido in mo(n)te Gerhardino jacet arx structurae ligneae s(ive) Blockhauss, ex qua civitas tormentis defendi et peti potest. A(nn)o 1526. primu(m) à Soliman(n)o expugnabat(ur), sed brevi rurs(us) deserebat(ur). Sed A(nn)o 1529. denuo ab illo capiebat(ur). Christiani aliquoties hunc locu(m) nempe A(nn)o 1598. 1602. és 1684. Turcaru(m) manib(us) eripere tentabant, sed absq(ue) felici successu, donec A(nn)o 1686. fortuna favit, ut in conspectu exercitu(s) Turcici, 60 armatorum millib(us) constantis facto impetu in potestate(m) redigerent. A(nn)o 1715. Gubernator Caesare(us) Comes de Regal, loco veteris arcis nova(m) regia(m) sede(m) extraxit, opera muni(ti)o(n)is quoq(ue) optime restauravit et eme(n)davit, quae gravib(us) obsidionib(us) ad fundamentu(m) ferme destructa erat; thermae etia(m) splendide restitutae sunt. Admiratione dig(nus) est extra urbe(m) fo(n)s, qui superne calida(s) aqua(s) habet, in qua albi pisces illaesi natant, qui in frigida(m) conjecti stati(m) moriuntur. Praeter alios optimi saporis fructus, etiam delicatum et generosu(m) vinum in hac regione gignitur. Ofen Die Haupt-Stadt des Königreischs Hungarn an dem rechten Ufer der Donau, ist gross und fest, ligt theils auf Hügeln, theils am Strom, hat auch ein schön Schloss, auf welchem vor diesem die Ungarische Könige residieret. Den Nahme(n) soll si habe(n) von Buda des Attilae Bruder, die teutsche benen(n)ung aber von de(n) Kalch-Öfe(n) führe(n). Kayser Sigmund u(nd) König Matthias haben Sie mit viel schöne(n) Kirche(n) u(nd) Gebäue, auch einer berühmte(n) Bibliotec gezieret. Dieser vortreffliche Ort wird in 5. theile unterschieden, ne(m)lich 1. das Schloss, 2. Obere Stadt, so nach der länge auf de(m) Berg liget, 3. die la(n)ge vorstadt Zunächst

4. Pozsony. Kat. 4. sz.

an der Obern Stadt. 4. die Juden od(er) Wasser Stadt, so auch mit einer Maur umgebe(n); 5. die untere Stadt, wan(n) man(n) die je(n)seits der Donau gelegene Stadt Pest, so mit einer Schiff-Brügge von 1/2 teutsche Meile angehänget ist, dar zu rechne(n) will, so sind es 6 theile. Nicht weit vo(n) der Stadt ligt auf dem Gerhards Berg das so gena(n)dte Blockhauss, von welche(m) die Stadt mit Stücken kan defendiret oder beschossen werden. A(nn)o 1526. wurde sie zuerst von Soliman(n)o eingenom(m)en, aber bald wieder verlasse(n); A(nn)o 1529. aber auf ein neues eingenom(m)en. Die Christen versuchten etlichemal nem(lich) A(nn)o 1598. 1602. 1684. diesen Ort aus den türkischen Hände(n) zu reisse(n), aber ohne glücklichen Success, biss es ihnen endlich A(nn)o 1686. gelunge(n), dass sie die Stadt vor den Augen der türkische(n) Armee à 60000 Man(n) mit Sturm erobert. A(nn)o 1715. hat der Graff Regal, als Kayserlicher Com(m)endant, an statt des alten Schlosses, eine neue Königliche Burg erbauet, auch die Vestungs Werck vortrefflich repariret und verbessert, welche durch die schwere Belagerunge(n) fast auf den Grund ruiniret worde(n). Auch sind die warme Bäder wieder in eine(n) magnifiquen stand gesetzt werden; wie dan(n) auch die Quelle vor d(er) Stadt, so obe(n) siedend heiss Wasser hat, in welche(m) weisse Fische ohne Verlezung herum schwimen, welche in dem kalte(n) Wasser gleich abstehe(n), Zu bewu(n)dern. Nebe(n) andern köstliche Früchte(n), wächst auch gar ein delicat u(nd) starcker Wei(n) in dieser Gege(n)d." Jelezve legalul.,, Fridr(ich) Bernh(ard) Werner Urb( ) delin(eavit). — Thomas Schaffler ornament inv(enit) et del(ineavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Chr(istoph) Frid(rich) Lottes sculps(it). — Martin Engelbrecht excudit Aug(ustae) Vind(elicorum)."

Rézkarc és rézmetszet, 373 x 421 mm. Budapest Történeti Múzeum — *(3. kép)*

Rózsa Gy. Budapest régi látképei. Bp. 1963. 56/a. sz.

4. *Buda és Pest láthképe északról.* Címe fent a képben kartuson: „BUDA/Ofen." A kép megfelelő helyén: „Pest — Donau fl(uss) — Ratzenstatt." A képen elhelyezett betűkhöz és számokhoz a kép alatt két hasábon: „A. Invalidoru(m) hospitiu(m). B. Franciscan(orum) Templ(um). C. Fanum Vetus Turcicum. D. Paulinor(um) Templ(um). E. Servit(orum) Templ(um). F. Dominic(anorum) Templ(um). G. Oppidi turris. H. Oppidi Templ(um). I. Schola. K. Salina. 1. Porta ptochodochialis. 2. Sprengeri balneu(m). 3. Fanu(m) vet(us) Turcicu(m). 4. Francisc(ani) in aquae oppido. 5. Jesuittar(um) habitacula. 6. Francisc(ani) in Razior(um) oppidulo. 7. Tormentor(um) lignea subsellia. 8. Templ(um) antiquae Firei. 9. Templ(um) Capucin(orum). 10. Templ(um) August(inorum). 11. Castellu(m). 12. Armament(arium). 13. Casernae. 14. Templ(um) Carmelit(orum). 15. Templ(um) paroch(iale) et Jesuit(arum) Colleg(ium). 16. Curia. 17. Porta Vien(n)ensis. 18. Monial(ium) Claustrum. 19. Templum Franciscan(orum). 20. Coemetrii aedicula." A német szöveg, kisebb helyesírási eltérésekkel, a 3. sz. lapon olvashatót ismételi meg. Jelezve a szöveg alatt: „F(riedrich) B(ernhard) Werner del(ineavit). — A(lexander) Glässer sc(ulpsit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Mart(in) Engelbrecht excud(it) A(ugustae) V(indelicorum)." A városkép a 3. sz.-éval azonos, csak az előtér változott meg.

Rézkarc és rézmetszet, 212 x 308 mm. TKcs, Budapesti Történeti Múzeum.

Rózsa Gy., i. m. 56. sz.

5. *Pozsony látképe* Címe fent a keret felett: „Neuester Prospect der Statt Preßburg in Hungarn, wie solche von aufgang der Sonnen anzusehen ist." A képben a keret alatt: „Novissimus conspectus urbis Posonii in Hungaria versus Orientem aspiciendus." A képben a megfelelő helyen: „Donau fl(uss)." A képen elhelyezett számok magyarázata a kép alatt két hasábon: „1. Arx regia. 2. Porta arcis. 3. Suburbium Wetzritz extra urbem. 4. Ecclesia Parochialis S(ancti) Martini. 5. Ecclesia S(ancti) Nicolai. 6. Coenobium Virg(inum) ad S(anctam) Claram. 7. Turris civitatis. 8. Ecclesia R(everendissimorum) P(atrum) Soc(ietatis) Jesu. 9. Ecclesia R(everendissimorum) P(atrum) Ordin(is) S(ancti) Francisci. 10. Porta S(ancti) Michaelis. 11. Ecclesia Virgo (!) S(anctae) Ursulae. 12. Porta S(ancti) Laurentii. 13. Ecclesia R(everendissimorum) P(atrum) Trinitariorum s(ive) redempt(ionis) captiv(orum) Christian(orum). 14. Ecclesia F(ratrum) Misericordiae. 16. (!) Xenodochium. 16. Mons Calvariae. 1. Königl(iches) Schloß. 2. Schloß Thor. 3. Wetzritz Vorstatt. 4. Haupt Kirch zu S(anct) Martin. 5. S(anct) Nicolai Kirch. 6. Clarisserin Closter. 7. Statt Thurn. 8. Iesuitter Kirch. 9. Franciscaner Kirch. 10. S(anct) Michaëls Thor. 11. Ursulinerin Kirch. 12. Lorentzer Thor. 13. Kirch der P(atres) Trinitarier Orden von Erlösung der gefangenen Christen. 14. Zu den Barmhertzigen Brüdern. 15. Das Spital. 16. Calvari Berg." Jelezve legalul: „F(riedrich) Ber(nhard) Werner delin(eavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Martin Engelbrecht excud(it) Aug(ustae) Vind(elicorum)". A kereten fent „N. 7" jelölés, a jobb felső sarokban „1" szám.

Rézkarc és rézmetszet, 204 x 302 mm. TKcs, Pozsony, városi Galéria; Bécs, Österreichische Nationalbibliothek; Augsburg, Saats- und Stadtbibliothek. — *(4. kép)*

Fr. Schott, Der Augsburger Kupferstecher und Kunstverleger Martin Engelbrecht und seine Nachfolger. Augsburg 1924. 7. sz. — *K. Jančová*, i. m. 85. sz.

6. *Pozsony, a székesegyház látképe.* Címe a kép alatt két hasábon: „Conspectus ecclesiae primariae S(ancto) Martino Sacratae Posonii, in quae Reges Hungariae coronantur. — Prospect der Haupt Kirch zu S(anct) Martin in Preßburg in welcher die Hungarische Könige pflegen gekrönt zu werden." Jelezve legalul: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Martin Engelbrecht excud(it) Aug(ustae) Vind(elicorum). A jobb felső sarokban a kereten kívül „2" szám.

Rézkarc és rézmetszet, 208 x 308 mm. Pozsony, Városi Galéria, Bécs, Österreichische Nationalbibliothek, Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek. — *(5. kép)*

K. Jančová, i. m. 86. sz.

7. *Pozsony, irgalmasrendi kórház és templom.* Címe a kép két alatt hasábon: „Prospectus Posoniensis Xenodochii Fratrum misericordiae. — Prospect des Spittals von Barmhertzigen Brüdern von der Stadt Preßburg in Hungarn." Jelezve legalul: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Martin Engelbrecht excud(it) Aug(ustae) Vind(elicorum)." A jobb felső sarokban „3" szám.

Rézkarc rézmetszet, 206 x 305 mm. Pozsony, Városi Galéria; Bécs, Österreichische Nationalbibliothek; Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek. — *(6. kép)*

K. Jančová, i. m. 87. sz.

8. *Pozsony, a vár látképe.* Címe a kép alatt két hasábon: „Conspectus arcis regiae Posonii in Hungaria versus meridiem S(ive) Danubium. — Prospect des Königl(ichen) Haupt Schloß zu Preßburg in Hungarn, wie solches von dem Donaustrohm, oder der mittag seithen anzusehen ist." Jelezve legalul: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae)

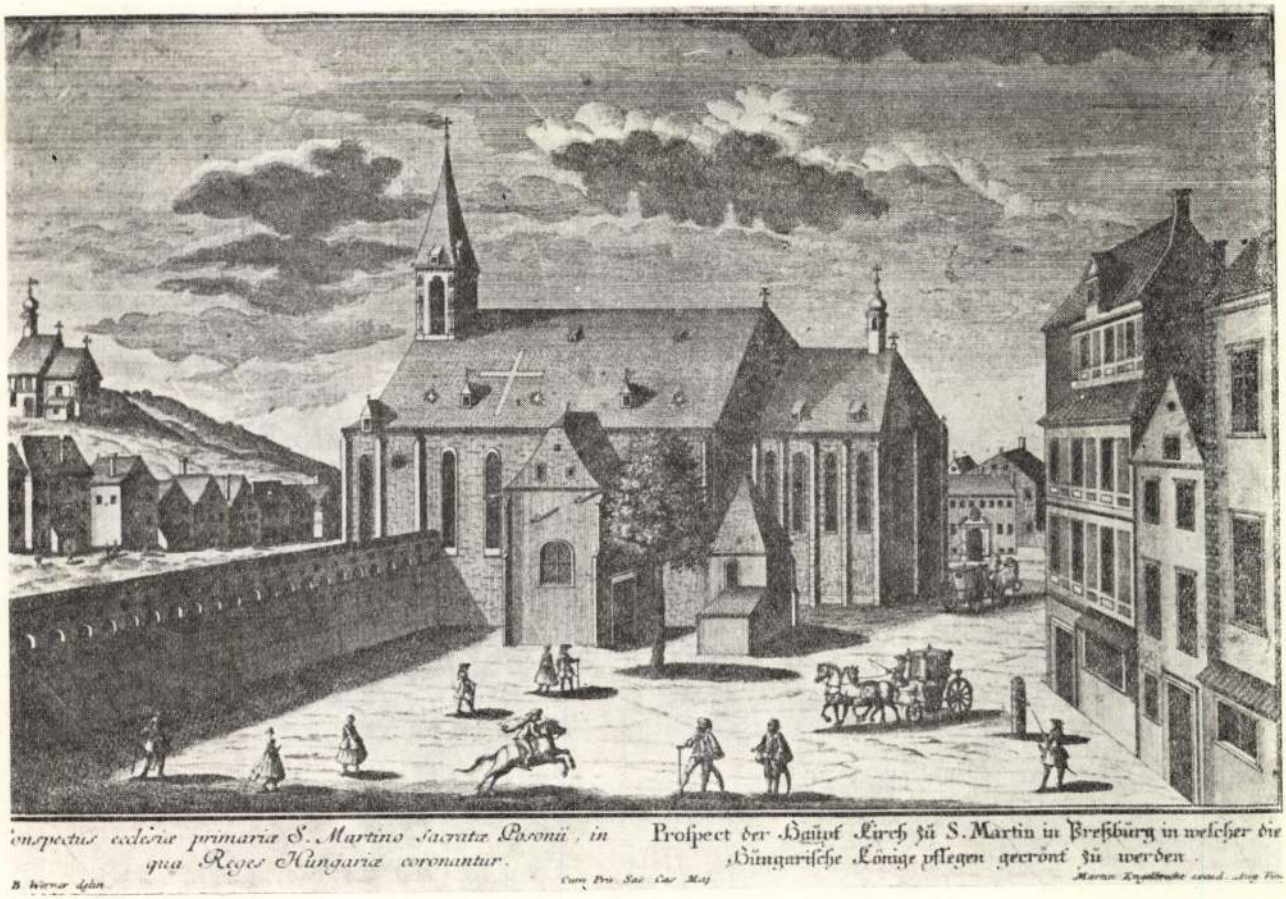

5. *Pozsony, székesegyház. Kat. 6. sz.*

6. Pozsony, irgalmasrendi kórház és templom. Kat. 7. sz.

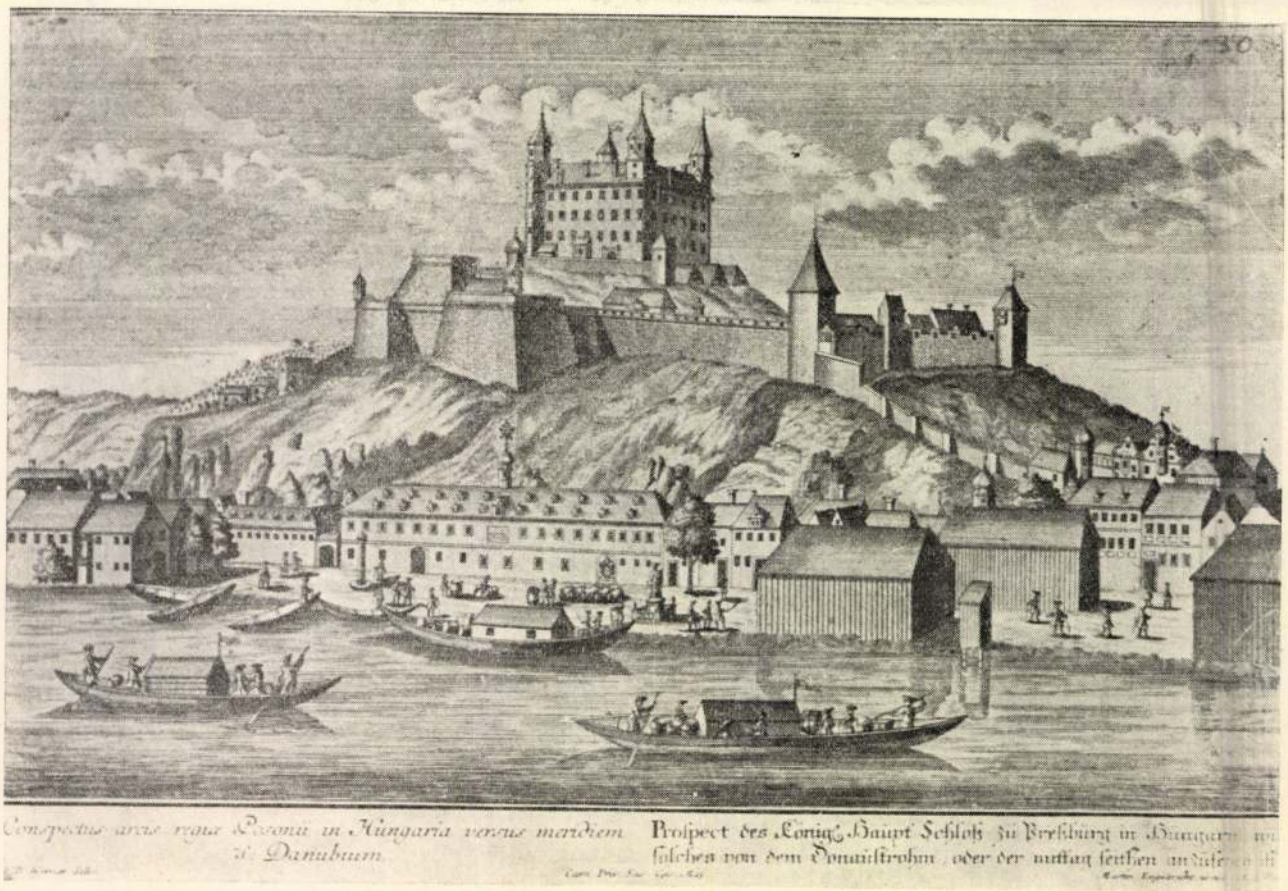

7. Pozsony, vár. Kat. 8. sz.

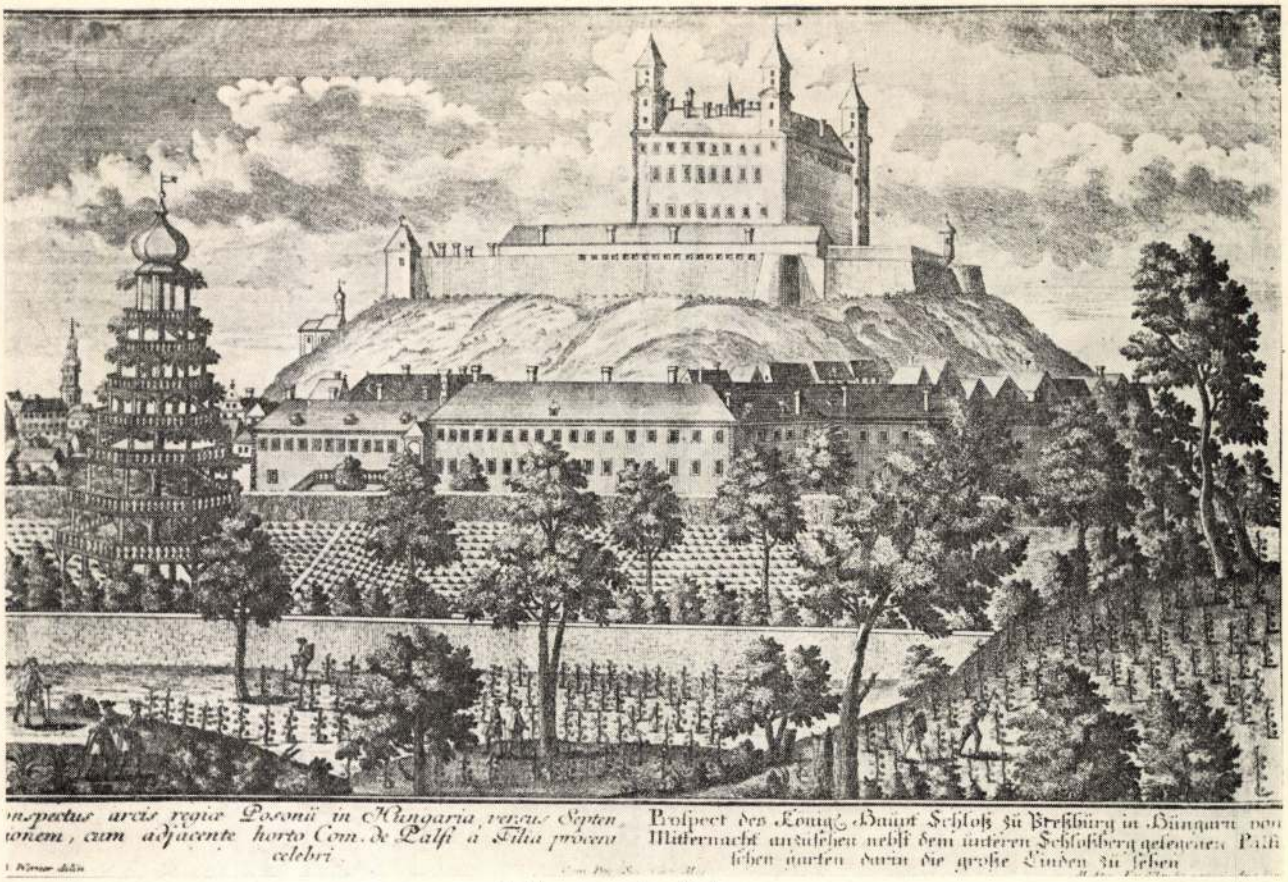

...spectus arcis regiæ Posonii in Hungaria, versus Septentrionem, cum adjacente horto Com. de Palfi a Tilia procera celebri.

Prospect des Königl. Haupt Schloß zu Preßburg in Hungarn von Mitternacht anzusehen nebst dem unteren Schloßberg gelegenen Palfischen garten darin die große Linden zu sehen

8. Pozsony, vár. Kat. 9. sz.

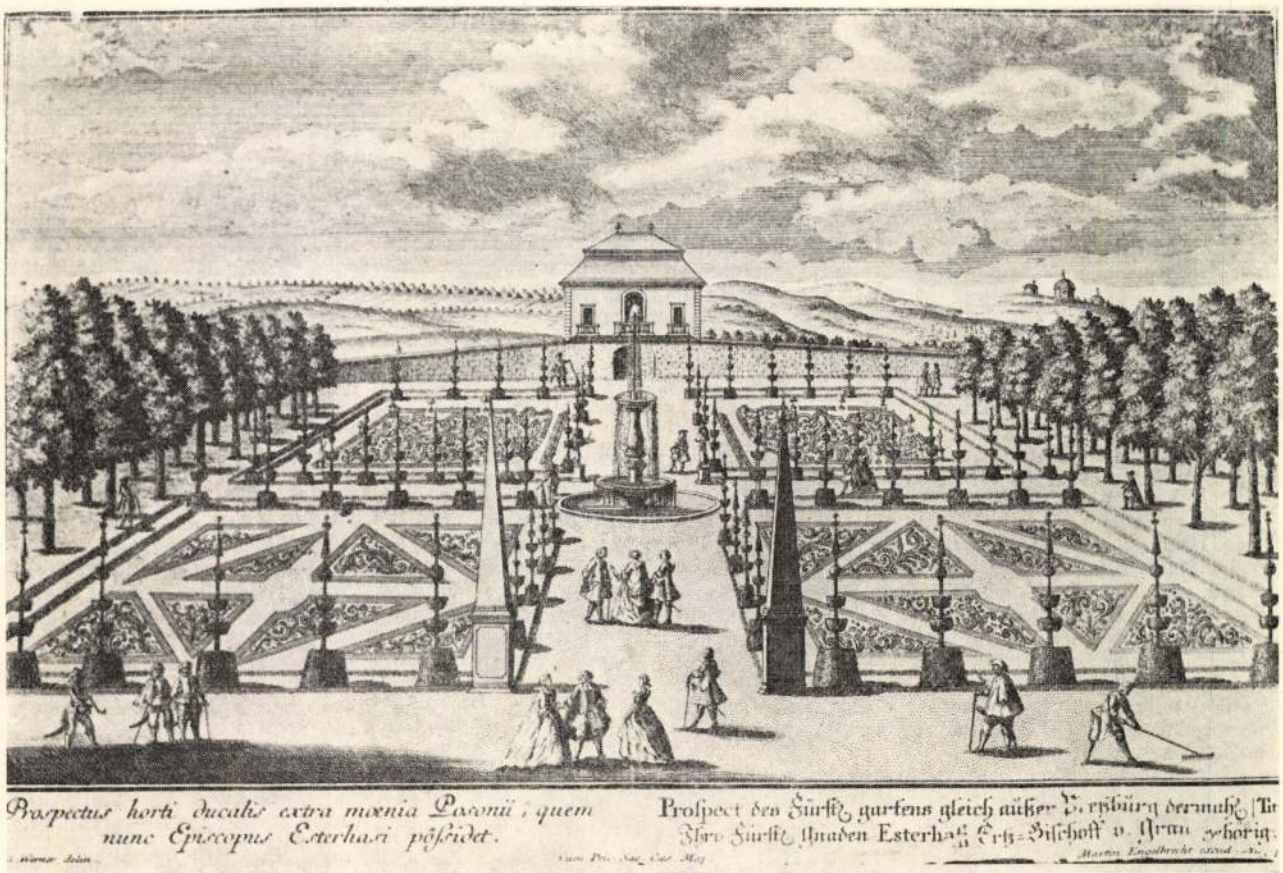

Prospectus horti ducalis extra mœnia Posonii, quem nunc Episcopus Esterhasi possidet.

Prospect des Fürstl. gartens gleich außer Preßburg derunder Ihro Fürstl. Gnaden Esterhazy Ertz-Bischoff ... gehörig.

9. Pozsony, primási kert. Kat. 10. sz.

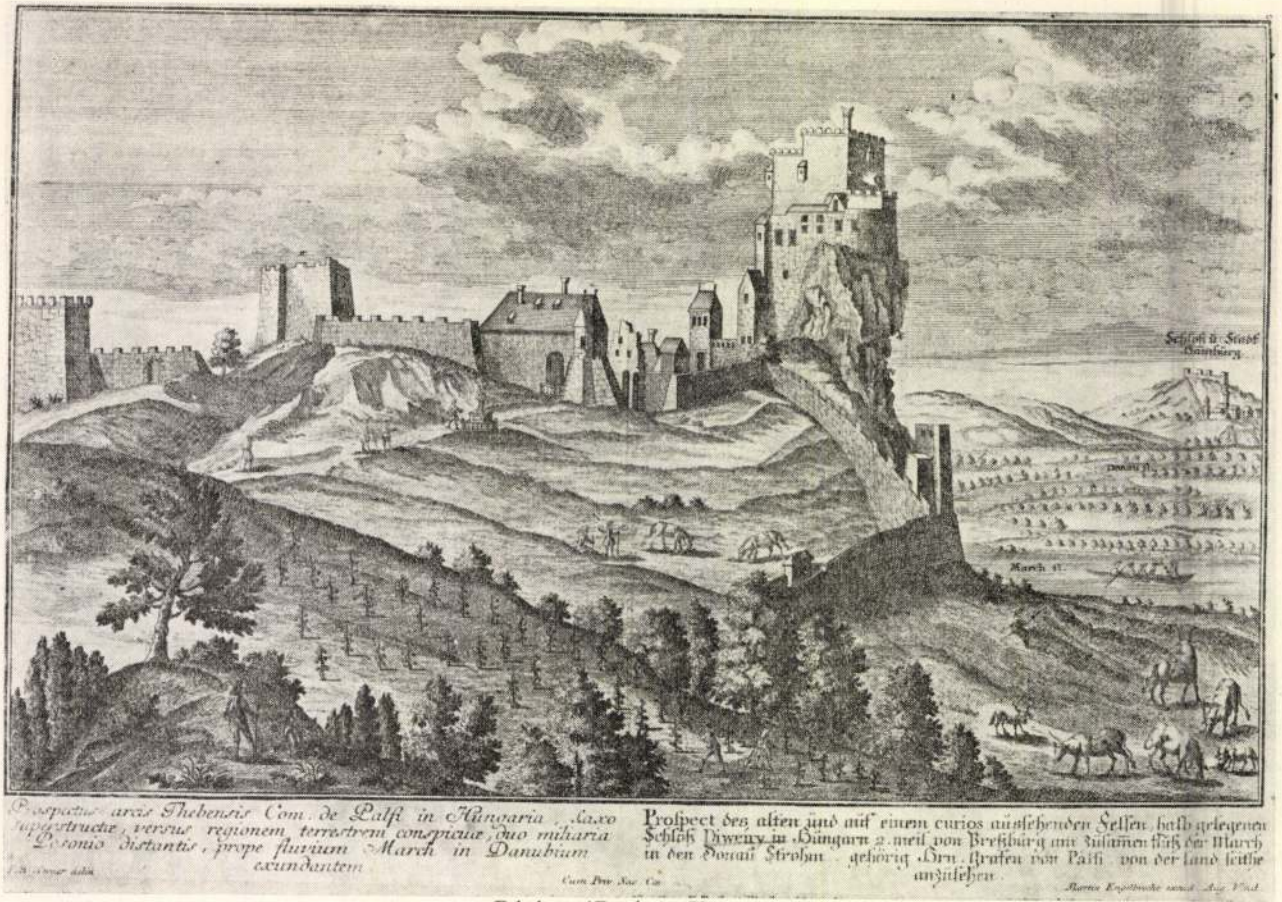

10. Dévény (Devín). Kat. 11. sz.

Maj(estatis). — Martin Engelbrecht excud(it) Aug(ustae) Vind(elicorum)." A jobb felső sarokban „4" szám.

Rézkarc és rézmetszet, 207 x 308 mm. Pozsony, Városi Galéria; Bécs, Österreichische Nationalbibliothek; Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek. — *(7. kép)*

K. Jančová, i. m. 88. sz.

9. *Pozsony, a vár látképe.* Címe a kép alatt két hasábon: „Conspectus arcis regiae Posonii in Hungaria, versus Septentrionem, cum adjacente horto Com(itis) de Palfi a Tilia proceri celebri. — Prospect des Königl(ichen) Schloß zu Preßburg in Hungarn von Mitternacht anzusehen, nebst dem unteren Schloßberg gelegenen Palfischen Garten, darin die große Linden zu sehen." Jelezve legalul: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Martin Engelbrecht excud(it) Aug(ustae) Vind(elicorum)." A jobb felső sarokban „5" szám.

Rézkarc és rézmetszet, 207 x 308 mm. Pozsony, Városi Galéria; Bécs, Österreichische Nationalbibliothek; Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek. — *(8. kép)*

K. Jančová, i. m. 89. sz.

10. *Pozsony, a primási kert látképe.* Címe a kép alatt két hasábon: „Prospectus horti ducalis extra moenia Posonii, quem nunc Episcopus Esterhasi possidet. — Prospect des Fürstl(ichen) gartens gleich außer Preßburg dermahl(en) Tit(ular) Ihro Fürstl(ichen) Gnaden Esterhasi Ertz-Bischoff v(on) Gran gehörig." Jelezve legalul: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit). — Cum Priv(ilego) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Martin Engelbrecht excud(it) Aug(ustae) Vind(elirocum)." A jobb felső sarokban „6" szám.

Rézkarc és rézmetszet, 207 x 309 mm. Pozsony, Városi Galéria; Bécs, Österreichische Nationalbibliothek; Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek. — *(9. kép)*

Magyar Művészet I (1925) 568. l. — *Rapaics R.*, Magyar kertek. Bp. 1940. 104. l. — *K. Jančová*, i. m. 90. sz.

11. *Dévény (Devín) látképe.* Címe a kép alatt két hasábon: „Prospectus arcis Thebensis Com(itis) de Palfi in Hungaria, saxo superstructae, versus regionem terrestrem conscpicuae, duo miliaria Posonio distantis, prope fluvium March in Danubium exundantem. — Prospect des alten und auf einem curios aussehenden Felsen, halb gelegenen Schloß Diwény in Hungarn 2. meil von Preßburg am zusam(m)enfluß der March in den Donau Strohm, gehörig H(er)rn Grafen von Palfi, von der Landseite anzusehen." A képben a megfelelő helyen: „Schloß u(nd) Stadt Hainburg. — Donuau fl(uß. — March fl(uß)." Jelezve legalul: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit). — Cum Priv(ilegio) Sac(rae) Caes(areae) Maj(estatis). — Martin Engelbrecht excud(it) Aug(ustae) Vind(elicorum)." A jobb felső sarokban „8" szám.

Rézkarc és rézmetszet, körülvágott példány, 207 x 307 mm. TKcs. A sorozat 7. lapja a schlosshofi kastélyt ábrázolja) — *(10. kép)*

L. Medvecky, Devín v malbe a grafike zo zbierok Mestkej Galérie v Bratislave. Bratislava 1969. 85. sz.

12. *Pozsony látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „POSONIUM. PRESSBURG." A kép megfelelő helyén: „Donau Fluss." A képen elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagokon: „1. Die Vorstadt zu Obermantel. 2. Das Schiff-Amt. 3. Die Vorstadt Weteriz. 4. Das feste Schloss. 5. S(anct) Nicolaus. 6. Collegiat, und Stadt-Pfarr-Kirche S(anct) Martini. 7. Clarissiner Non(n)en. 8. Capuciner Closter. 9. Die fliegend Bruck. 10. Der Calvari Berg. 11. S(anct) Michaelis Thor. 12. P(atres) Trintatis(!). 13. Das Francis(caner) Cl(oster). 14. Der Stadt-Thurn. 15. Die Iesuiter Kirch. 16. Ursuliner Closter. 17. Fischer Thörl(ein). 18. Die barmherz(ige) Br(uder). 19. Das Lorenz(er) Thor. 20. Spital Kirche." A kép alatt üres kartus két oldalán két hasábon történeti magyarázat:

„Celebris Regia libera Civitas Hungariae inferioris ad Danubii ripam cui pons navalis imposit(us) 8. milliaribus

11. Pozsony, Kat. 12. sz.

Vienna distans. Urbs u(on) adeo magna e(st), sed moenib(us) et fossis aqua repletis cincta atq(ue) munita et Dom(us) vel coctili laterculo vel saxo quadrato extructae et hinc pro pulcherrimo toti(us) Hungariae oppido meret(ur). Arx jacet extra urbem ante porta(m) S(ancti) Laurentii in edito ac petroso monte promixe ad Danubii oram, quae munimentis, amplitudine et elega(ntia) vix nulli cedit, fo(ss)a quadrata quatuor turrib(us) sijmilib(us) aedificata, in quoru(m) una, quae vers(us) Austriam spectat, Corona Regia asservat(ur). In laquearib(us) conclavium Historia reru(m) gestaru(m) Ferd(inandi) II. depicta e(st). Tres habet portas et sic dictum portulam piscatoru(m), ubi suburbia statim incipiunt, quae magnitudine urbem ipsam ter excedunt et silimiter eleganter extructae s(un)t; quib(us) diversi magnifici horti et palatia, imprimis vero Archi-Episcopalis visu digni, que(m) Archi-Episcopus Georg(ius) Lippay constituit. Templu(m) Parochiale S(ancti) Martini insignis Praepositura et Capit(ulum) Canonicoru(m) adjunctu(m) partim intra urbis moenia situ(m) e(st), in eoq(ue) Hungariae Reges coronat(ur!). 1646. Archid. Leopold(us) Wilhelm(us) urbe(m) et arcem qu(an)t(u)m fieri potuit mu(nire) curavit. 1663. Turcae usq(ue) ad ha(n)c urbe(m) excursiones facieba(n)t. Postqua(m) 1547. Buda et 1604. Strigo(nium) in Turc(arum) potest(atem) veneru(n)t Primar(ia) Hung(ariae) Reg(ni) urbs declar(abatur) et Sedes Archi-Episc(opi) Strigo(niensis) tra(n)slatu(!) e(st). — Eine vornehme Königl(iche) Frey Stadt in Nider Ungarn an d(er) Donau, über welche eine Schiff Brücke gehet; 8. M(eilen) von Wien. Die Stadt ist nicht gross, die Häuser aber, mit gehauen u(nd) gebackenen Steinen gebaut, u(nd) mit Maure(n) und Wasser Gr(äbe)n umfangen, u(nd) kan wohl vor die schönste Stadt in gantz Ungarn passiren. Das Schloss ligt ausserhalb der Stadt, vor dem Lorenzer Thor, auf eine(m) zimlich hohe(n) und felssigten Berg, hart an der Donau, u(nd) ist sehr fest, schön, gross, u(nd) recht viereckigt, mit 4. gleiche(n) Thurnen, da in de(r) einen gege(n) Oesterreich zu, die Königliche Crone verwahret wird. In denen Decke(n) d(er) Zim(m)er ist die Historia des Kaisers Ferd(inand) II. angemahlet. Hat 3 Thor, u(nd) das so genan(n)te Fischer Pförtlein, an welche(n) die Vorstädte anfange(n), die 3mahl so gross als die Stadt, und ebenfalls gar wohl erbauet seynd. Darunter verschiedene feine Gärte(n), und Garten Häußer vornehmlich aber, der Erz-Bischöffl(iche) sehenswürdig, welche(n) d(er) Erz-Bischoff von Gran Georg Lippay angeleget. Die S(anct) Martins-Pfarr-Kirche dabey eine ansehnl(iche) Probstey, und Dom-Capitul(um) stehet zum Theil in(n)erhalb, u(nd) mit de(m) andern Theil ausserhalb d(er) Stadt u(nd) Mauer, worin-(n)en die Könige in Ungarn gecrönet werden. A(nn)o 1648. hat Erz Herzog Leopold Wilhelm, die Stadt u(nd) Schloss möglichst fortificire(n) lasse(n). A(nn)o 1663. streifften die Türcke(n) biss an die Stadt. Nachdem A(nn)o 1547. Ofen, u(nd) A(nn)o 1604. Gran unter türckische Bottmässigkeit kom(m)en, ist sie Haupt-Stadt in Ungarn, u(nd) der Sitz des Erz Bischoffs von Gran dahin verleget worden." Jelezve a szövegtől balra és jobbra: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesareae Majestat(is). — I(ohann) C(hristian) Leopold excud(it) A(ugustae) V(indelicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner Ad Vivum delineavit." A második állapotban a jobb alsó sarokban „P. 12." jelölés olvasható.

Rézkarc és rézmetszet, 205 x 298 mm. TKcs, Pozsony, Városi Galéria. — *(11. kép)*

K. Jančová, i. m. 83—84. sz.

13. Modor (Modra) látképe. Címe fent a kép felett: „Modra. Modern in Hungarn. Preßburger Comitats." A képben elhelyezett számokhoz magyarázat a kép alatt: „1. Kirch außer der Stadt. 2. Tyrnauer Thor. 3. Pfarr Kirch. 4. Luther-Bethaus (?). 5. Preßburg von ferne zu sehen." Jelezve jobbra lent: „F(riedrich) B(ernhard) Werner delin(eavit)."

Tollrajz, tussal lavírozva, 184 x 293 mm. TKcs, lt. sz. T. 6908. — *(12. kép)*

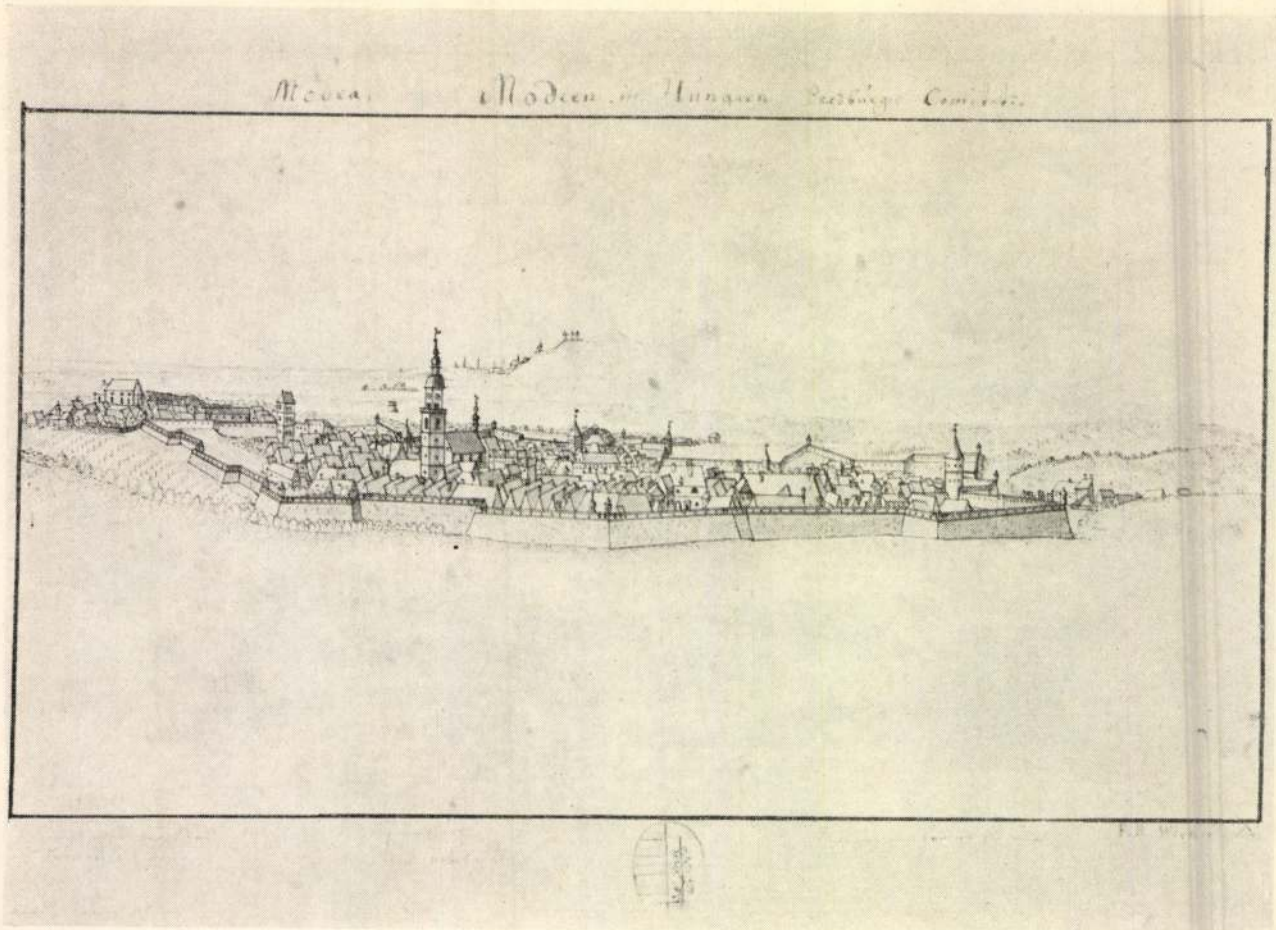

12. Modor (Modra), rajz. Kat. 13. sz.

13. Nagyszombat (Trnava). Kat. 14. sz.

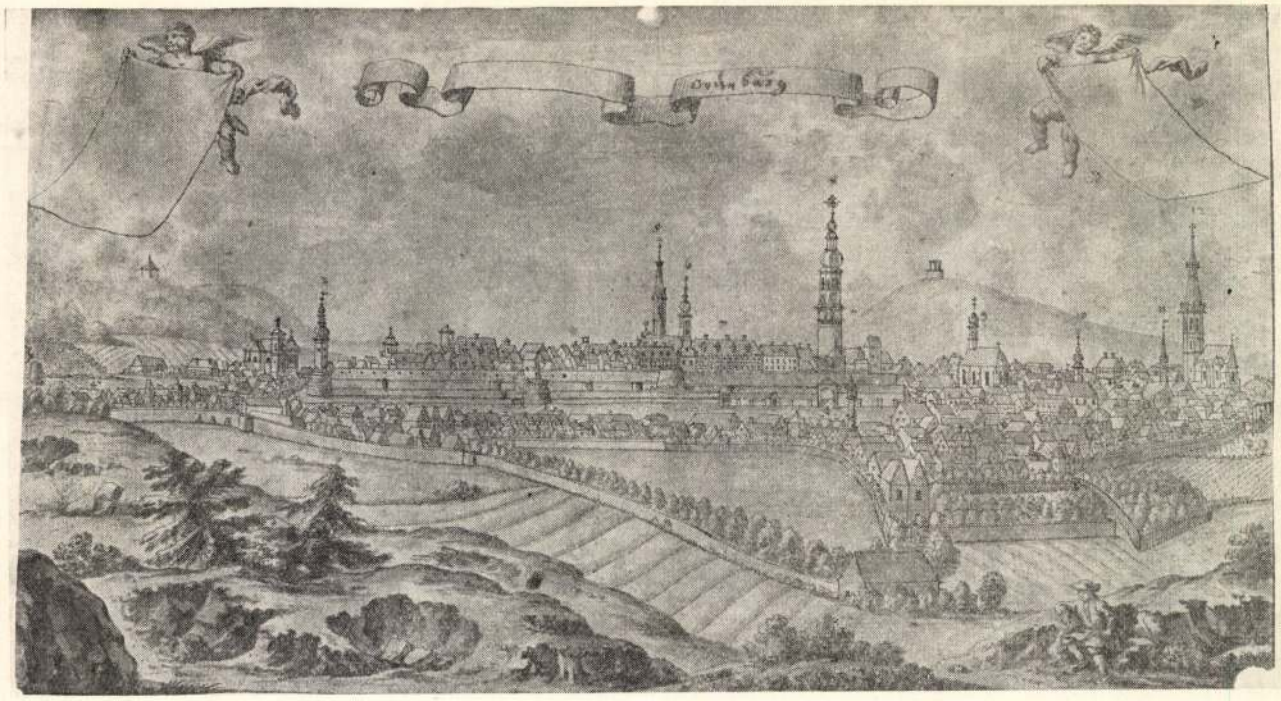

14. Sopron, rajz. Kat. 15/a. sz.

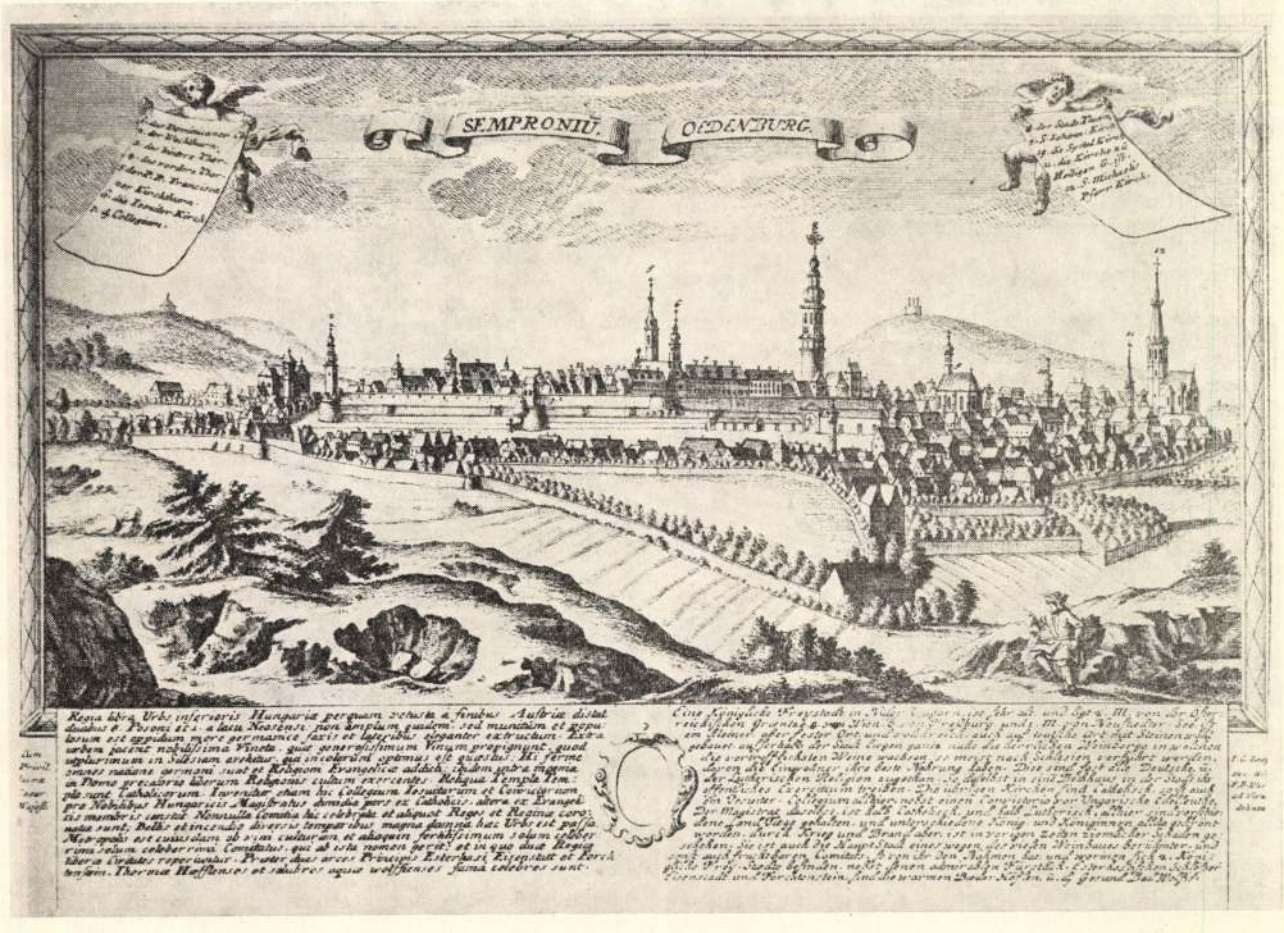

15. Sopron. Kat. 15. sz.

14. *Nagyszombat (Trnava) látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „TYRNARIA(!). TYRNAU". A képen elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyaloktól tartott szószalagon: „1. das obere Thor. 2. die Franciscaner Kirch. 3. die Trinitarier Kirche. 4. der Stadt Thurn. 5. das Iesuit(ter) Colleg(ium). 6. die Iesuit(ter) Kirch. 7. das Fr(auen) Closter. 8. das Seminarium. 9. das nidere oder Untere Thor. 10. das Steph(ani) Collegiu(m). 21(!). die Paulin(er) Kirch. 22(!). der Dom. 23(!). S(anct) Margar(ethen) Kirch. 24(!). S(anct) Michaels Kirch." A kép alatt üres címertartó kartus két oldalán két hasábon történeti magyarázat: „Parva civitas ad flumen Tyrnam in Hungaria Superiori in Comitatu Trentschiniensi, 16. milliaribus Viennae, et 4. Posonio distans; in cujus Vicinia A(nn)o 1704. d(ie) 26. Dec(embris) Dux Heisterus et A(nn)o 1705. d(ie) 11. Augusti Generalis Herbevil(le) Hungaricos Rebelles profligavebrunt. Floret ibi Gymnasium Lutheranum Catholici autem habe(n)t Universitatem quae Archi Episcopalis dicitur. Munitionibus satis firmatata(!) est, et ideo Capitulum Canonicorum Strigonio huc transferebatur, cum ista Urbis(!) prima vice in Turcarum manus incidisset. A(nn)o 1205. Iudae duae mulieres exerandam saevitiam in hac Urbe in infante Christiano exercebant. A(nn)o 1705. Tractatus cum Malcontentis hic inchoabantur, qui autem, quoniam postulata eorum superba nimis et iniquia erant, rursus abrumpebant(ur). — Eine kleine Stadt am Fluß Tyrna in Ober Ungarn in der Grafschafft Trentschin 16. M(eilen) von Wien, und 4. von Pressburg, in welcher Gegend der General Herbeville d(en) 12. Aug(usti) 1705. und der General Heister 1704. d(en) 26. Dec(embris) die Ungarischen Malcontenten aus dem Felde geschlagen. Sie hat ein Lutherisches Gymnasium und eine Catholische Universitaet, so die Erzbischöffliche genennet wird, ist befestiget, und hieher das Dom Capitul von Gran verlegt worden Als selbiger Ort das erste mahl den Türcken in die Haende gerathen. A(nn)o 1208.(!) verüben 12. Jüde(n) und 2. Weibs-Personen in dieser Stadt eine unerhörte Grausamkeit an eine(n) Christen Kind, und A(nn)o 1505 (!) waren hier Tractaten mit denen Rebellen angefangen, weil aber dieselbe die Saitten zu hoch gespannet, haben sie sich wider zerschlage(n)." A szövegtől balra és jobbra jelezve: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesar(eae) Majest(atis). — I(ohann) C(hristoph) Leopold exc(udit) Aug(ustae) Vind(elicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner ad Vivum delineavit." Jobb alsó sarkában „T. 8" jelzés, a többi laphoz hasonlóan feltehetőleg ennek is van jelzés nélküli állapota.

Rézkarc és rézmetszet, 199 x 298 mm. TKcs, Pozsony, Városi Galéria. — *(13. kép)*

Bubics Zs., Magyarországi várak és városoknak a M. N. Múzeum könyvtárában létező fa- és rézmetszeti. Bp. 1880. 353. sz.

15/a. *Sopron látképe* Címe fent a képben szószalagon: „Oedenburg". A bal és jobb felső sarokban az angyalok üres szószalagokat tartanak, bár a képben 1—12-ig számok találhatók.

Lavírozott tollrajz, 147 x 278 mm. Stuttgart, Graphische Sammlung der Staatsgalerie. — *(14. kép)*

Europäische Städte im Rokoko. Einf. von Jacob Reisner. München 1966. 16. l.

15. *Sopron látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „SEMPRONIU(M). OEDENBURG." A képen elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagon: „1. das Dominicaner Cl(oster). 2. der Wachthurn. 3. das hintere Thor. 4. das vordere Thor. 5. der P(atres) Franciscaner Kirchthurn. 6. die Iesuiter Kirch. 7. d(as) Collegium. 8. der Stadt Thurn. 9. S(anct) Iohann(es) Kirch. 19(!). die Spital Kirch. 11. die Kirche zu(m) Heiligen Geist. 12. S(anct) Michaelis Pfarr Kirch." A kép alatt üres címertartó kartus két oldalán két hasábon történeti magyarázat: „Regia lib(e)ra Urbs inferioris Hungariae perquam vetusta a finibus Austriae distat duabus 6. Posonii et 2. a lacu Neosensi; non amplum quidem, sed minutum et populosum est oppidum more germanico saxis et lateribus elegánter extructum. Extra urbem jacent nobilissima Vineta, quae generosissimum Vinum propignunt(!), quod utplurimum in Silesiam avehitur, qui incolarum optimus est guaestus(!). Hi ferme omnes germani sunt et Religionis Evangelicae addicíti; ibidem intra moenia in Domo precatorio liberum Religionis cultum exercentes. Reliqua Templa Templa (!) sunt Catholicorum. Invenitur etiam hic Collegium Iesuitarum et Convictorium pro Nobilibus Hungaricis Magistratus dimidia pars ex Catholicis, altera ex Evangelicis membris constat. Nonnulla Comitia hic celebrata et aliquot Reges et Reginae coronatae sunt; Bellis et incendio diversis temporibus magna damna haec Urbs est passa. Metropolis est cuiusdam ob vini culturam, et alioquin fertilissimum solum celeberrimi solum celeberrimi(!) Comitatus, qui ab ista nomen gerit; et in quo diae Regiae liberae Civitates reperiuntur. Praeter duas arces principis Esterhasi Eisenstatt et Forchtenstein, Thermae Haefflenses et salubres aquae wolffienses famâ celebres sunt. — Eine Königliche Freystadt in Nider Ungarn, ist sehr alt, und ligt 2. M(eilen) von der Österreichischen Grentze, 8. von Wien, 6. von Preßburg, und 1. M(eil) von Neustaedter See, ist ein kleiner, aber fester Ort, und volckreich, auch auf teutsche Art mit Steinen wohl gebauet, ausserhalb der Stadt liegen gantz nahe die herrlichen Weinberge in welchen die vortrefflichsten Weine wachsen, so meist nach Schlesien verführt werden, davon die Einwohner ihre beste Nahrung haben. Dise sind fast alle Deutsche u(nd) der Lutherischen Religion zugethan. So daselbst in eine(m) Bethhaus in der Stadt ihr offentliches Exercitium treiben. Die übrigen Kirchen sind Catholisch, so ist auch ein Iesuiter-Collegium allhier, nebst einen Convictorio vor Ungarische Edelleuthe. Der Magistrat daselbst ist halb Catholisch, und halb Lutherisch, allhier sind verschiedene Land-Taege gehalten und unterschiedene König- Königinnen allda gekrönt worden, durch Krieg und Brand aber, ist nivorigen Zeiten ziemlicher Schaden geschehen. Sie ist auch die Haupt Stadt eines wegen des vielen Weinbaues berühmter, und sonst auch fruchtbaren Comitats, so von ihr den Nahmen hat, und worinen sich 2. Königliche Freÿ-Staedte befinden, nebst denen admirablen Fürstlich-Esterhastischen(!) Schlösser Eisenstadt und Forchtenstein, sind die warmen Baeder Höfeln, u(nd) d(er) gesund Bad Wolfis." Jelezve a szöveg bal és jobb oldalán: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesar(eae) Majest(atis). — I(ohann) C(hristoph) Leopold exc(udit) A(ugustae) V(indelicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner ad Vivum delineavit. Második állapotában a jobb alsó sarokban „O. 4" sorozatszám.

Rézkarc és rézmetszet, 204 x 300 mm. TKcs. Sopron, Liszt Ferenc Múzeum. — *(15. kép)*

Csatkai E., Sopron és környéke műemlékei. 2. kiadás. Bp. 1956. 158. l. 10. sz.

16. *Győr látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „IAVARINU(M). RAAB." A képben a megfelelő helyen: „Rab fluß — Teich." A képben elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagon: „1. Vorstädtische Kirche. 2. Die Kirche über den Räbnitz Fluss. 3. Capelle vor den Wiener-Thor. 4. Das Schloß. 5. Wiener Thor. 6. Die Dom, und Pfarr-Kirche. 7. Carmeliter Closter. 8. Stuhlweißenburger Thor. 9. Das Iesuiter Collegium. 10. Das Franciscaner Closter. 11. Fr(anciscaner) Closter. 12. Arm. d(er) Donau." A kép alatt üres címertartó kartus két oldalán két hasábon történeti magyarázat: „Urbs cum arce in Hungaria inferiore, ubi flume(n) Raab Danubio com(m)itat(ur), e regione Insulae Schutt. 14. milliaribus Viennae distans. Non adeo magna, sed permunita est. Episcopum habet, qui Archi Episcopi Strigoniensis sub est imperio. Munitiones ejus consistunt è septem propugnaculis coctili laterculo structis, aliquot operibus tutelaribus, quae Cavaliers vocantur et aggeribus aliis. Iuxta propugnaculum arcis amnis Rabnitz fluvio Raabae miscetur ac vallum alluit. A(nn)o 1529. et 1594. hic locus a Turcis expugnabatur et A(nn)o 1599. illis rursus eripiebatur. Georgius Draskowiz Episcopus hujus urbis A(nn)o 1579. Synodum hic celebrabat, cujus Decreta typis impressa venum pros-

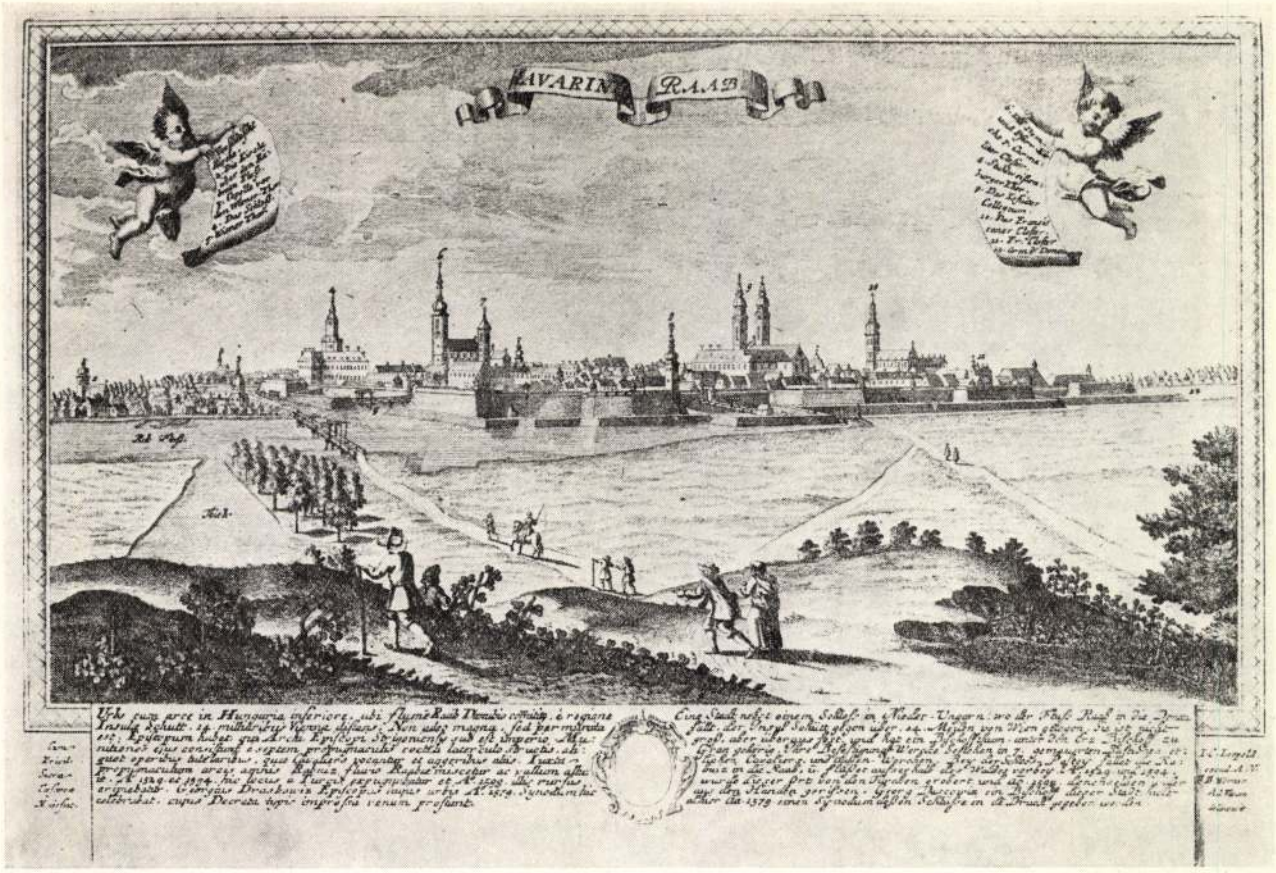

16. Győr. Kat. 16. sz.

tant. — Eine Stadt nebst einem Schloss in Nieder-Ungarn wo der Fluss Raab in die Donau fällt, der Insul Schütt gegen über, 14. Mailen von Wien gelegen. Sie ist nicht groß aber überaus fest und hat ein Bischoffthum, unter den Erz Bischoff zu Gran gehörig. Ihre Befestigungs-Wercke bestehen in 7. gemauerten Bastionen, etlichen Cavaliers, und Außen-Wercken. Bey der Schloss-Pastey fället die Rabniz in die Raab, u(nd) flüßet ausserhalb des Waldes vorbey. A(nn)o 1529. und 1594. wurde dieser Ort von den Türcken erobert, und A(nn)o 1598. denenselben wider aus den Händen gerissen. Georg Drascowiz ein Bischoff dieser Stadt, hielt alhier A(nn)o 1579. einen Synodum deßen Schlüsse in de(n) Druck gegeben worden." Jelezve a szöveg bal és jobb oldalán: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesareae Majestat(is). — I(ohann) C(hristoph) Leopold excud(it) A(ugustae) V(indelicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner Ad Vivum delineavit."

Rézkarc és rézmetszet, 200 x 300 mm. TKcs.—*(16. kép)*

Pfannl J., Régi ábrák és képek Győr váráról. Győri Szemle I(1930) 34. sz. — Magyar művelődéstörténet. III. köt. Bp. é. n. 184. l.

17/a. *Komárom láthképe.* Címe fent a képben szószalagon: „Comorra Kommorn." A képben a megfelelő helyen: „Donau flus — weit entfernte Berge." Az angyalok üres szószalagokat tartanak, bár a képben az 1-től 10-ig terjedő számok megtalálhatók.

Lavírozott tusrajz, 152 x 279 mm. Stuttgart, Graphische Sammlung der Staatsgalerie. — *(17. kép)*

Europäische Städte der Rokoko. 16. l.

17. *Komárom láthképe.* Címe fent a képben szószalagon: „COMORRA. COMORRA." A képen elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagokon: „1. die Raiz'sche Kirche 2. der P(atres) Trinitarier Kirch. 3. der Stadt-Thurn u(nd) die Pfarr Kirch. 4. der P(atres) Franciscaner Kirch. 5. das Rath Hauss. 6. die S(anct) Iohannis Kirche. 7. der P(atres) Iesuiter Collegium. 8. die Kirch in der neuen Festung. 9. die Kirch in der alten Festung. 10. der Donau Fluss." A kép alatt üres címertartó kartus két oldalán kéthasábon történeti magyarázat: „Castellum in Hungaria Inferiori in extremo angulo Insulae Schütt, Iaurino s(ive) Raab 4. Neoheuselio 2. Strigonio 5. milliaribus distans. Stetit ibi arx vetustissima, in qua A(nn)o 1440. Rex Ladislaus Posthumus natus erat. Ob figuram situs vulgo testudini comparatur. Propugnaculum versus flumen Wagam spectans Virgo nominatur, quia in angulo statua mulieris formam referens collocata extat. Castellum non adeo magnum est, hinc etiam praeter Templum militum et Domum Gubernatoris nihil spectatu dignum, quam habitacula militum et armamentarium. Versus Septentrionem a Danubio et Waga fl(umine) qui altero Isteri brachio ibi miscetur, includitur. Occidentem versus autem profunda fossa aqua repleta extremitatem Castelli cingitur. — Eine Festung in Nider Ungarn an dem aeussersten Ende der Insul Schütt. 4. M(eilen) vo(n) Rab, 2. von Neuheussel, und 5. oberhalb Gran. Es ist ein uraltes Schloss allda gewesen, auf welchem der könig Ladislaus Posthumus 1440. gebohren worden. Sie wird insgemein wegen ihrer Form, einer Schild Krotte verglichen. Die eine Bastion gegen den Wag Fluss wird die Jungfrau genannt, weil an der Ecke ein Frauen Bild ausgehauen stehet. Diese Festung ist sonst nicht gross, und ist auch ausser der Soldaten Kirche, und des Commendanten Hauss nichts als die Casermen, und das Zeughaus zu betrachten. Gegen Mitternacht schlüsset sie die Donau und die Wag ein, so in de(n) einen Arm der Donau gefallen, gege(n) Abend aber, hat sie einen tieffen Wasser Graben, gegen der aussersten Festung." Jelezve a szövegtől balra és jobbra: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesar(eae) Majest(atis). — I(ohann) C(hristoph) Leopold exc(udit) Aug(ustae) Vind(elicorum). — F(riedrich) B(ernard) Werner ad Vivum delineavit."

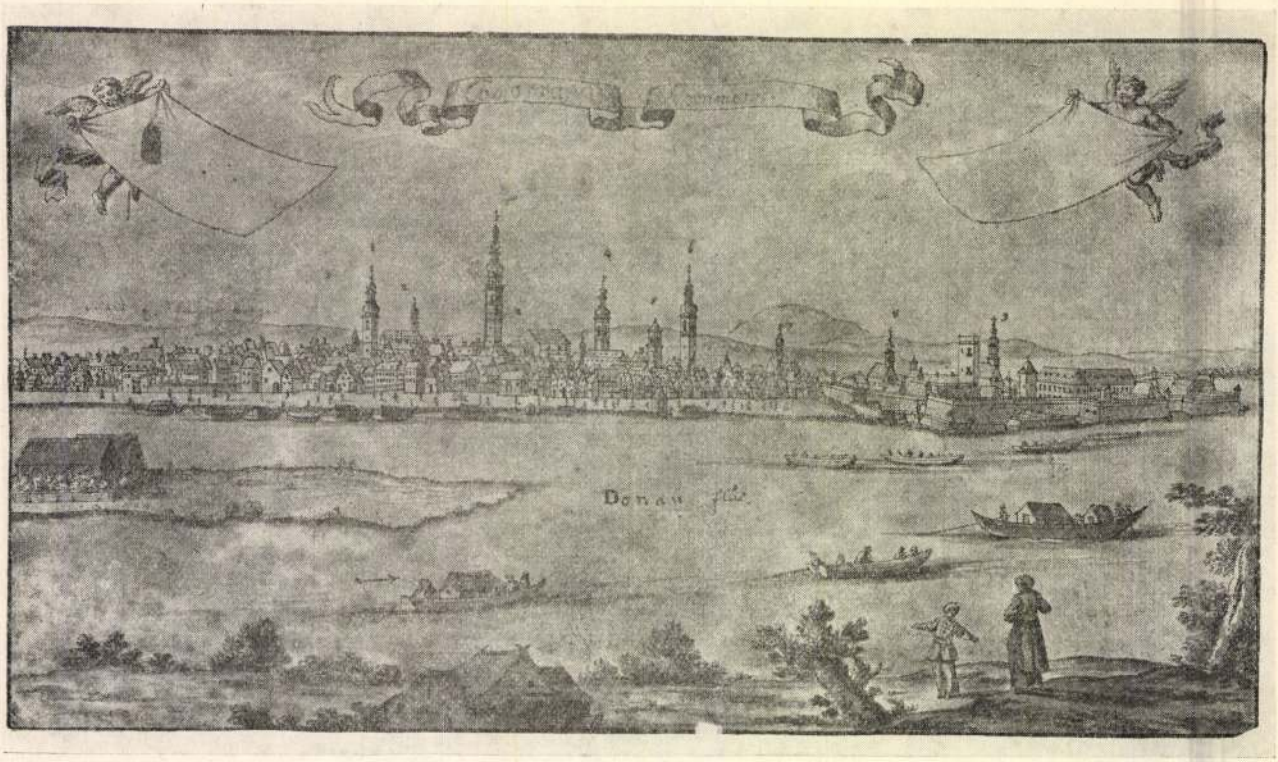

17. Komárom, rajz. Kat. 17/a. sz.

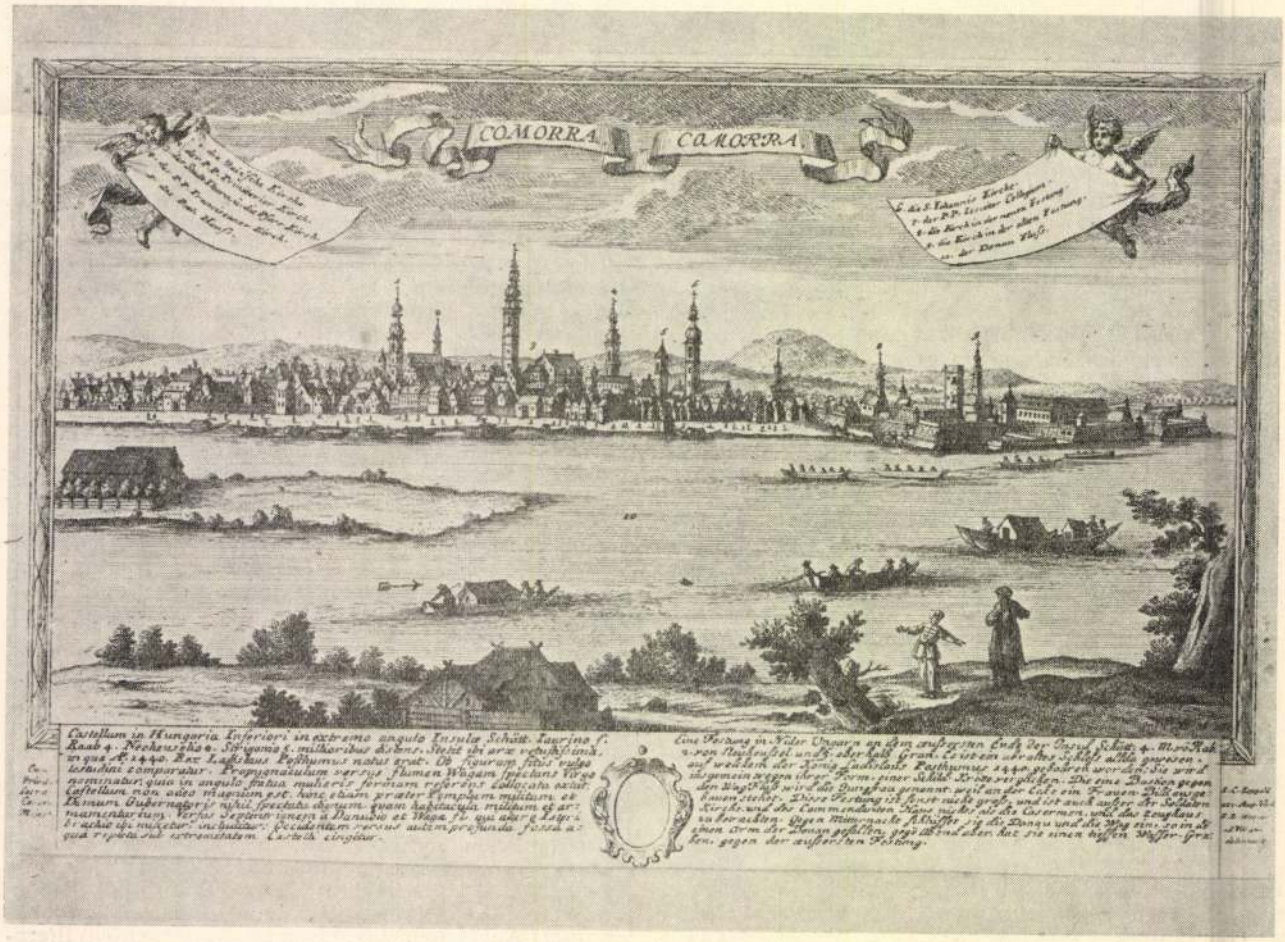

18. Komárom. Kat. 17. sz.

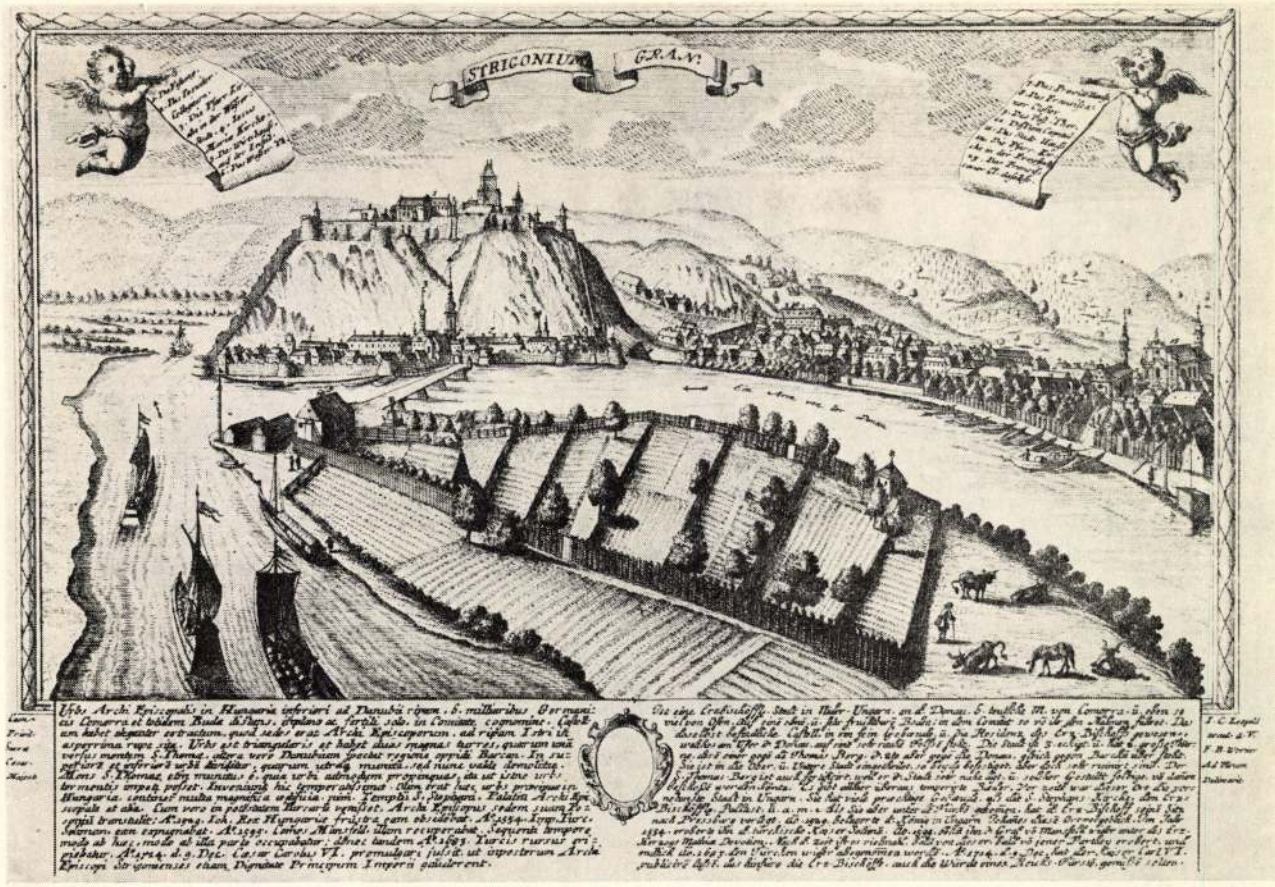

19. Esztergom. Kat. 18. sz.

Rézkarc és rézmetszet, körülvágott példány, 190 x 297 mm. TKcs. — *(18. kép)*

Bubics Zs., i. m. 288. l. — Magyar művelődéstörténet III. köt. Bp. é. n. 188. l.

18. *Esztergom látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „STRIGONIUM. GRAN." A képben a megfelelő helyen: „Ein Arm von der Donau." A képen elhelyezett számok magyarázata a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagokon: „1. Die Festung. 2. Das Iesuiter-Collegium. 3. Die Pfarr Kirche in der Wasserstadt. 4. Iesus Mariae Kirche. 5. Das Wirtshauss auf der Insul. 6. Das Wasser Th(or). 7. Das Provia(n)t-Hauss. 8. Das Franciscaner Closter. 9. Das Post-Thor. 10. Das Dom Capitul. 11. Das Stadt-Hauss. 12. Die Pfarr-Kriech in der Freystadt. 23(!). Das Franciscaner Cl(oster) daselbst" A kép alatt üres címertartó kartus két oldalán két hasábon történeti magyarázó szöveg: „Urbs Archi Episcopalis in Hungaria inferiori ad Danubii ripam. 6. milliaribus Germanicis Comorra et totidem Buda distans inplani ac fertili solo, in Comitate cognomine. Castellum habet eleganter extractum, quod sedes erat Archi Episcoporum, ad ripam Istri in asperrima rupe sita. Urbs est triangularis et habet duas magnas turres, quarum una versus montem S(ancti) Thomae, altera vero Danubium spectat regione oppidi Barcan. In superiore(m) et inferiore(m) urbe(m) dividitur, quarum utraq(ue) munita, sed nunc valde demolitae. Mons S(ancti) Thomae et(ia)m munitus e(st) quia urbi admodum propinquas, ita ut istne(!) urbs tormentis impeti posset. Inveniunt(ur) hic temperatissimae(!). Olim erat haec urbs praecipua in Hungaria, continet multa magnifica aedificia nim.(!) Templu(m) S(ancti) Stephani, Palatiu(m) Archi Episcopale et alia. Cum vero in potestatem Turcaru(m) venisset, Archi Episcopus sedem suam Posoniu(m) transtulit; A(nn)o 1529. Joh(annes) Rex Hungariae frustra eam obsidebat. A(nn)o 1554. Imp(erator) Turc(arum) Soliman(us) eam expugnabat. A(nn)o 1595. comes mansfeld, illam recuperabat. Sequenti tempore modo ab haec, modo ab illa parte occupabatur; donec tandem A(nn)o 1683. Turcis rursus eripiebatur. A(nn)i 1714. d(ie) 9. Dec (embris) Caesar Carolus VI. promulgari jussit, ut imposterum Archi Episcopi Strigonienses etiam Dignitate Principum Imperii gauderent. — Ist ein Erzbischöffl(iche) Stadt in Nider-Ungarn, an d(er) Donau. 6. teutsche M(eilen) von Comorra, u(nd) eben so viel von Ofen. Auf eine(m) ebne(n) u(nd) fruchtbare(n) Boden; in dem Comitat so vo(n) ihr den Namen führet. Das daselbst befindliche Castell, in ein fein Gebaeude u(nd) die Residenz des Erz-Bischoffs gewesen, welches am Ufer d(er) Donau, auf eine(m) sehr rauhe(n) Felsse(n) steht. Die Stadt ist 3 eckigt, u(nd) hat 2 grosse Thürne, dere(n) einer gege(n) de(n) Thomas Berg, de(r) 2 te gege(n) die Donau, gleich gegen Barcka(n) übersteht. Sie ist in die Ober(e) u(nd) Untere Stadt eingetheilet, so beyde befestiget, aber doch sehr ruinirt sind. Der S(anct) Thomas-Berg ist auch fortificirt, weil er d(er) Stadt sehr nahe ligt, u(nd) solcher Gestallt selbige, vo(n) dan(n)en beschosse(n) werden könte. Es gibt allhier überaus temperirte Baeder. Vor zeite(n) war dieser Ort die vornehmste Stadt in Ungarn. Sie hat viele praechtige Gebaeude, als die S(anct) Stephans Kirche den Erz-Bischöffl(ichen) Pallast, u(nd) a(ndere) m(ehr). Als sie aber unter de(n) Türke(n) gekom(men,) hat d(er) Erz-Bischoff seine(n) Sitz nach Pressburg verlegt. A(nn)o 1529. belagerte d(er) König in Ungarn Johan(n)es diese(n) Ort vergeblich. Im Jahr 1554. eroberte ihn d(er) türkische Kajser Solima(n). A(nn)o 1595. beka(m) ihn d(er) Graf vo(n) Mansfeld wider unter des Erz-Herzogs Mathiae Devotion. Nach d(ieser) zeit ist es vielmahl von dieser, bald vo(n) jener Parthey erobert, und endlich A(nn)o 1683. den Türcken wider abgenom(men) worde(n). A(nn)o 1714. d(en) 9. Dez(ember) hat der Kajser Carl

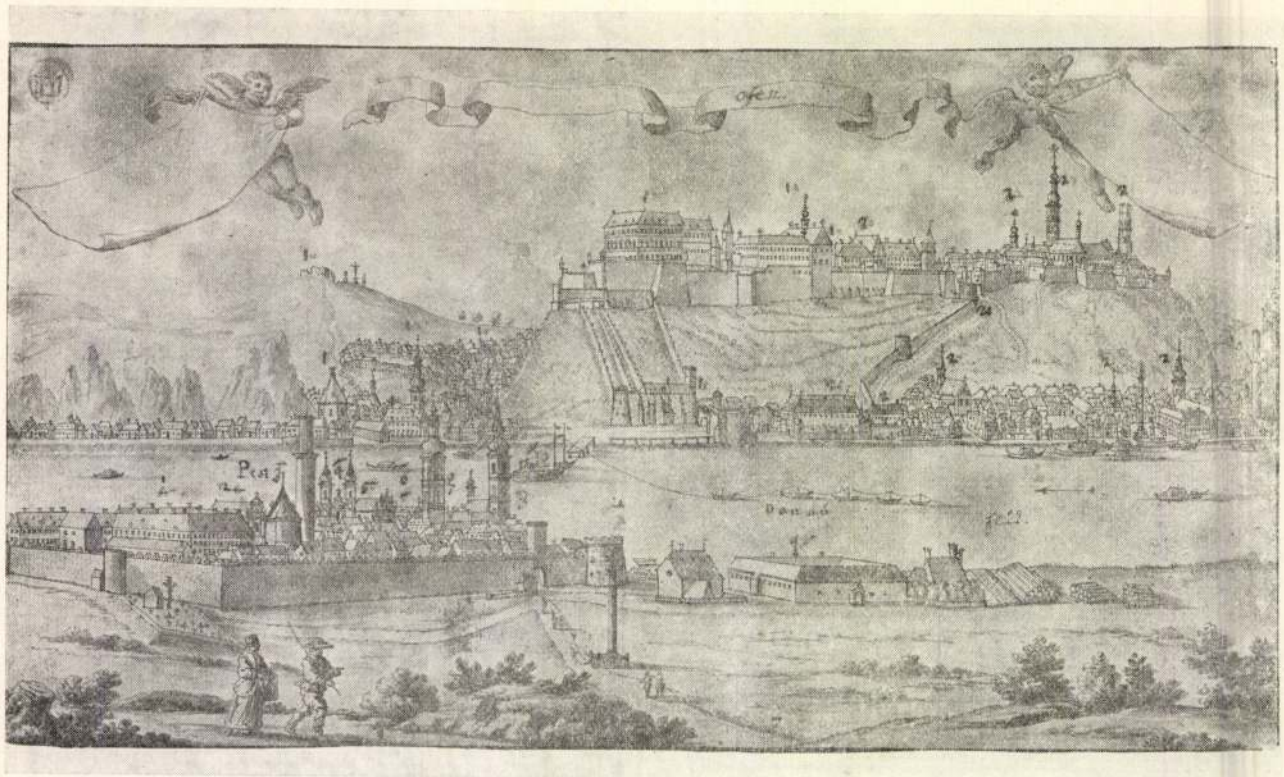

20. Buda és Pest, rajz. Kat. 19/a. sz.

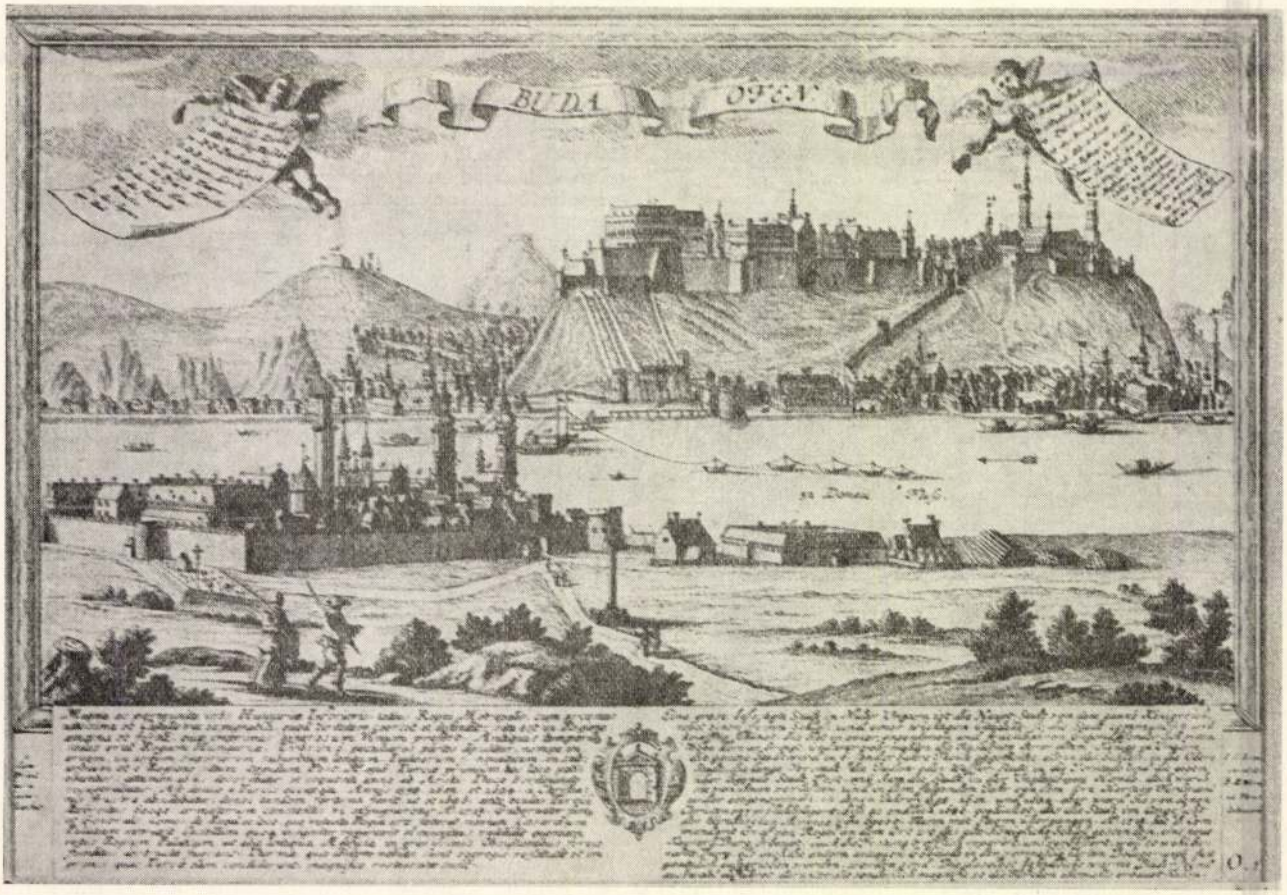

21. Buda és Pest. Kat. 19. sz.

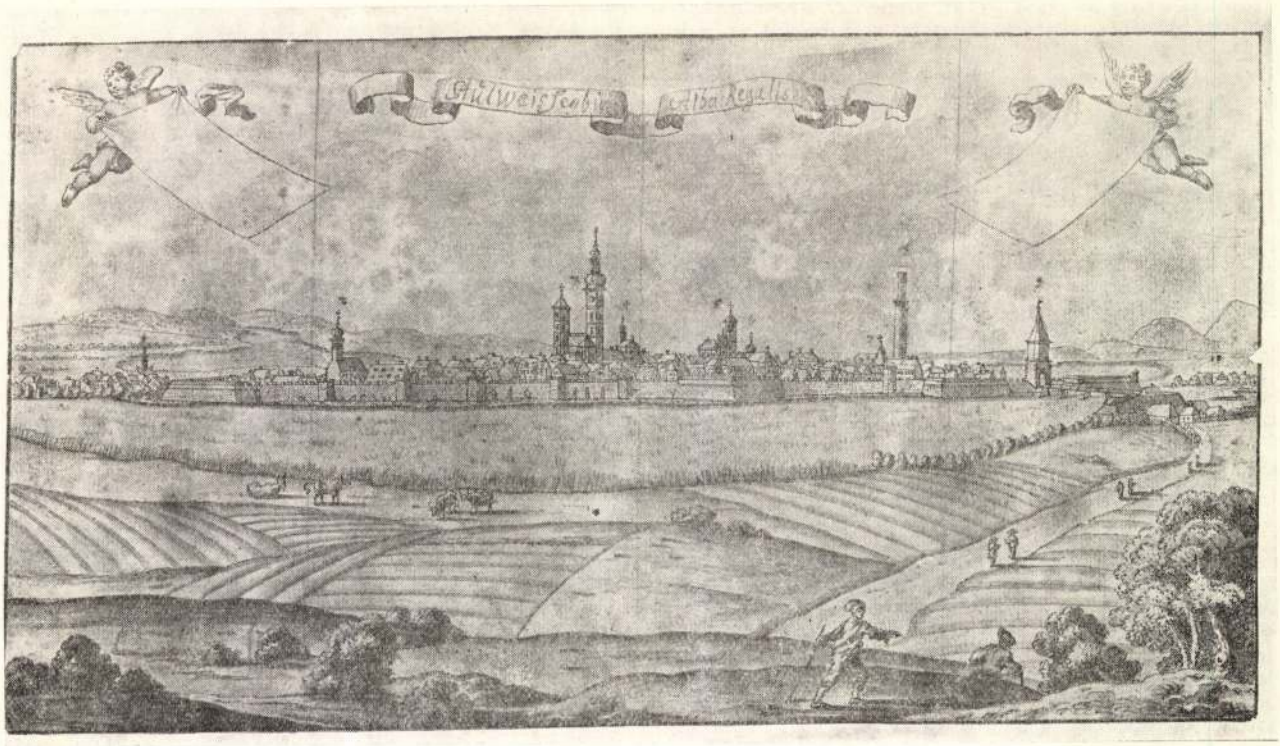

22. Székesfehérvár, rajz. Kat. 20/a. sz.

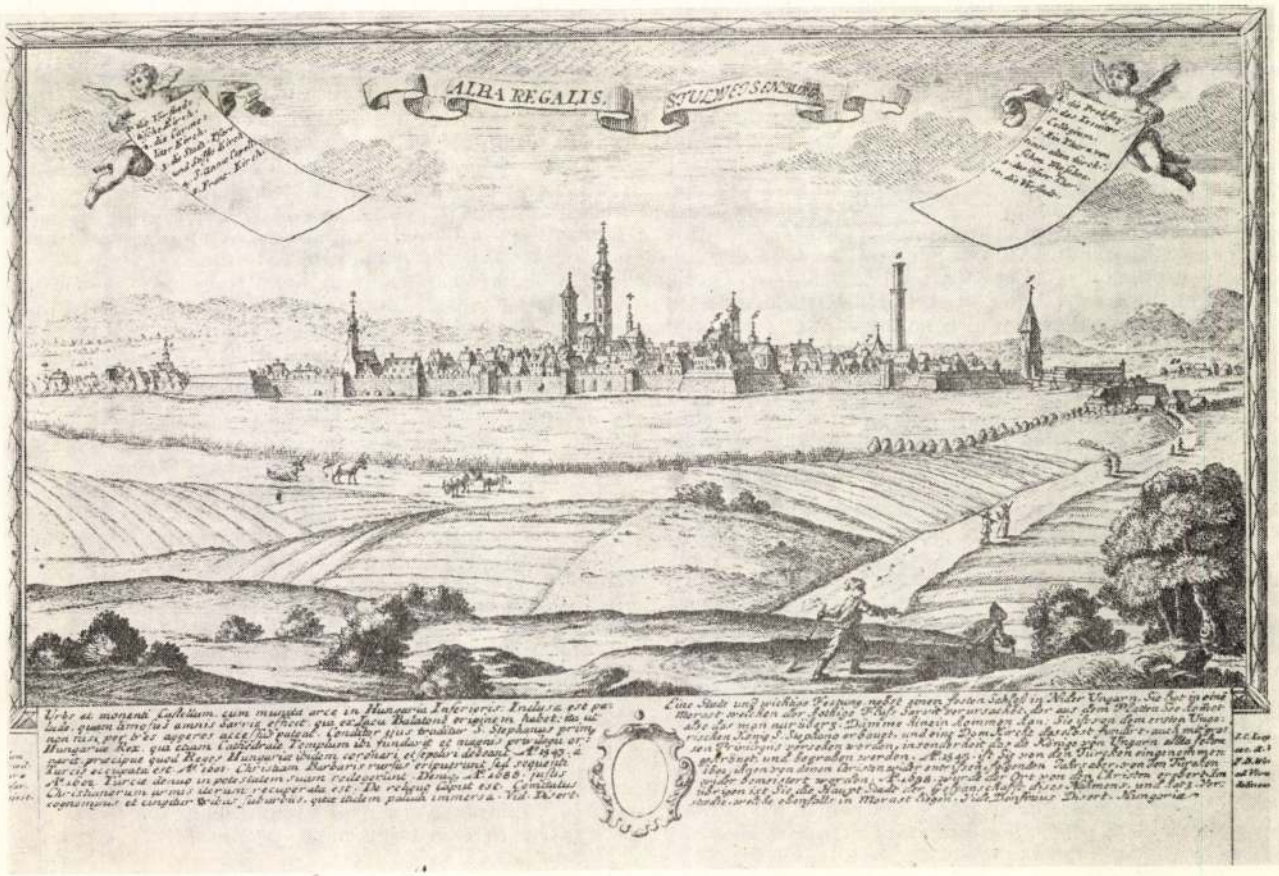

23. Székesfehérvár. Kat. 20. sz.

VI. publicire(n) lassen, das hinfüro die Erz-Bischöffe auch die Würde cines Reichs-Fürste(n) genüsse(n) solten." Jelezve a szöveg bal és jobb oldalán: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesar(eae) Majest(atis). — I(ohann) C(hristoph) Leopold excud(it) A(ugustae) V(indelicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner Ad Vivum Delineavit." II. állapotán a jobb alsó sarokban „G. 15" jelzéssel egészítették ki.

Rézkarc és rézmetszet, 206 x 302 mm. TKcs. — *(19. kép)*

Bubics Zs., i. m. 179. sz. — *Leopold A.*, Esztergom régi látképei. Bp. 1944. 165. sz. — *Balogh J.*, Az esztergomi Bakócz kápolna. Bp. 1955. 112. l. — *Dercsényi D.* — *Zolnay L.*, Esztergom. Bp. 1956. 38. l.

19/a. *Buda és Pest látképe keletről.* Címe fent a képben szószalagon: „Ofen". A képben a megfelelő helyen: „Donau flus. — Pest." Az angyalok üres szószalagokat tartanak, bár a képen számokat találunk. A bal felső sarokban városi címer.

Lavírozott tusrajz, 150 x 282 mm. Stuttgart, Graphische Sammlung der Staatsgalerie. — *(20. kép)*

Europäische Städte im Rokoko. 16. l.

19. *Buda és Pest látképe keletről.* Címe fent a képben szószalagon: „BUDA. OFEN." A képben a megfelelő helyen: „Donau Fluss." A képen elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagokon: „1. Invaliden Hauss. 2. Francisc(aner) Kirch. 3. Alte türck(ische) Moschée. 4. P(atres) Pauliner Kirch. 5. P(atres) Servitte(n) Kirch. 6. P(atres) Dom(inicaner) Kirch. 7. der Stadt;Thurn. 8. die Pfarr Kirche. 9. das Salz-Haus. 10. die fliegende Brücke. 14. Pfarr Kirch. 15. das Raize(n) Thor. 16. Blocksberg. 17. Festung. 18. Zeughaus. 19. Casarmen. 20. Carmel(iter) Kirch. 21. Wasser Th(urn). 22. das Rathaus. 23. Iesuit(er) Colleg(ium). 24. Posthaus. 25. Provianthaus. 26. Franciscaner. 27. Capucin(er). 28. Ies(uiter) Wohnung. 29. P(atres) Francisca(ner). 30. Begräb(nis) Kirch. 32.(!) türck(ische) Moschea." A kép alatt címertartó kartus, amelynek két oldalán két hasábon történeti magyarázat: „Magna ac permunita urbs Hungariae Inferioris, totius, Regni Metropolis, cum arce munitissima et Castello vix expugnabili, quod civitatem coercet et defendit; sita est in Regione amoena et fertili, quae imprimis generosum Vinum profert. Antiquis temporib(us) sedes erat Regum Hungariae. Urbs in 6. peculiares partes dividitur, nempe in arcem, in urbem superiorem longum, Iudeorum s(ive) aquaticam, in suburbium et é Regione situm oppidum Pest. A(nn)o 1526. Turcae primum hoc loco potiebantur; attamen ab iis deserebatur et sequenti anno ab Archi-Duce Ferdinando recuperabatur. Ast denuo à Turcis occupata, Annis 1598. 1602. et 1684. à Christianis frustra obsidebatur, donec tandem fortuna favit, ut et 1686. ante oculos Turcici Exercitus 60 000. armatorum constantis vi expugnaretur A(nn)o 1715. Gubernator sum(mus) et Generalis Comes de Regal eo loco, quo vetusta Regia arx steterat, novum Caesareum Palatium extruxit Castellum quoq(ue) insigniter reparavit et munitius reddidit quoniam vetus Regium Palatium, ut alia antiqua AEdificia, in gravissimis Obsidionibus ferme funditus destructae fuerant. Thermae, quae ibidem nobiles sunt egregie restitutae et imprimis, quas Turcae olim condiderant, magnifice restauratae sunt. — Eine grose, befestigte Stadt in Nider Ungarn ist die Haupt-Stadt von dem ganze(n) Königreich, nebst einem festen Schloss, und einer wichtigen Citadelle, so die Stadt commandirt, und kräfftig schüzet. Sie ligt in einer angenehmen und fruchtbaren Gegend so sonderlich guten Wein hervorbringt, und war vohrmahlen die Residentz derer alten Könige in Ungarn, die gantze Stadt wird in 6. sonderbahre Theile abgetheilet, als in das Schloss, in die Obere Stadt, die lange Vorstadt, die Juden- oder Wasser-Stadt, in die Vorstadt, und die gegen überligende Stadt Pest. 1526. Kam die in der Unglaubigen Haende, doch wurde sie von ihnen verlassen, und in dem folgenden Jahr von dem Erz-Hertzog Ferdinand wider eingenomman, in denen Jahren 1598. 1602. und 1684. aber ward Sie von denen Christen vergeblich belagert, biss es endlich 1686. geglücket, das die Stadt im Angesicht der türckischen Armee von 60 000. Mann mit Sturm übergangen. A(nn)o 1715. hat d(er) Commendant, Graf von Regal an dem Ort wo das alte königliche Schloss gestanden, eine neue Kayserl(iche) Burg erbauet; auch die Festung trefflich reparirt, und verbessert, weil so wohl benan(n)te Burg, als auch die andern antiquen Gebäude in den vormahlig harten Belagerunge(n) fast gaentzlich aufgerieben worden worden(!) sind. Die daselbst befindliche warme Bäder seynd auch wohl aufühuret, darunter die sonderlich magnific so die Türcken ehemals erbauet haben." Jelezve a szöveg bal és jobb oldalán: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesar (eae) Majestat(is). — I(ohann) C(hristoph) Leopold excud (it) A(ugustae) V(indelicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner ad Vivum delineavit." Második állapota a jobb alsó sarokban „O.l" sorozatjelzéssel bővült. Ismert írás előtti példánya is.

Rézkarc és rézmetszet, 162 x 292 mm. TKcs, Budapesti Történeti Múzeum, budapesti magángyűjtemény. *(21. kép)*

Rózsa Gy., i.m. 80. sz.

20/a. *Székesfehérvár látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „Stulweissenburg. Alba Regalis." Az angyalok üres szószalagokat tartanak, bár a képben 1-től 10-ig megtalálhatók a számok.

Lavírozott tusrajz, 150 x 277 mm. Stuttgart, Graphische Sammlung der Staatsgalerie. — *(22. kép)*

Europäische Städte im Rokoko. 16. l.

20. *Székesfehérvár látképe.* Címe fent a képben szószalagon:„ALBA REGALIS. STULWEISENBURG." A képen elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagon: „1. die Vorstaedtische Kirch. 2. die Carmeliter Kirch. 3. die Stadt-Pfarr-und Stiffts Kirch. 4. S(anct) Annae Capell. 5. Franc(iscaner) Kirch. 6. die Probstey. 7. das Iesuiter-Collegium. 8. Ein Thurn von einer alten türckischen Moschea. 9. das Ofner Thor. 10. die Vorstadt." A kép alatt üres címertartó kartus két oldalán két hasábon történeti magyarázat: „Urbs et monenti Castellum, cum munita arce in Hungaria Inferioris; Inclusa est palude, quam limosus amnis Sarviz efficit, qui ex Lacu Balatone originem habet; ita ut non nisi, per tres aggeres accessus pateat. Conditor ejus traditur S(anctus) Stephanus prim(us) Hungariae Rex, qui etiam Cathedrale Templum ibi fundavit et magnis privilegii(!) ornavit, praecipue quod Reges Hungariae ibidem coronari et sepeliri debeant. A(nn)o 1543. à Turcis occupata est. A(nn)o 1601. Christiani Barbaris rursus eripuerunt sed sequenti A(nn)o 1602. Turcae denuo in potestatem suam redigerunt. Deniq(ue) A(nn)o 1688. justis Christianorum armis iterum recuperata est. De reliquo Caput est Comitatus cognominis et cingitur tribus suburbiis, quae itidem paludi immersa. Vid(e) Disert(ationem). — Eine Stadt und wichtige Festung, nebst einen festen Schloß in Nider Ungarn. Sie ligt in eine(m) Morast welchen der kothige Fluss Sarvit verursachet, der aus dem Platten See kom(m)et also das man nur über 3. Dämme hinein kommen kan; Sie ist von dem ersten Ungarischen König S(anct) Stephano erbauet, und eine Dom Kirche daselbst fundirt, auch mit grossen Privilegiis versehen worden, insonderheit das die Könige von Ungarn allda solten gekrönet, und begraben werden. A(nn)o 1543. ist Sie von den Türcken eingenommen 1602. ihnen von den Christen wider entrissen, folgenden Jahrs aber, von den Türcken wider bemeistert worden. A(nn)o 1688. wurde der Ort von den Christen erobert. Im übrigen ist Sie die Haupt Stadt der Gespanschafft dises Nahmens, und hat 3. Vorstaedte, welche ebenfalls in Morast liegen. Vide Bonfinius Disert(ation) Hungariae" A szöveg bal és jobb oldalán jelezve: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesar(eae) Majest(atis). — I(ohann) C(hristoph) Leopold exc(udit) A(ugustae) V(indelicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner ad Vivum delineavit."

Rézkarc és rézmetszet, 203 x 298 mm. TKcs.—*(23. kép)*

Bubics Zs., i. m. 203. sz.

21/a. *Veszprém látképe.* Címe fent a képben szószala-

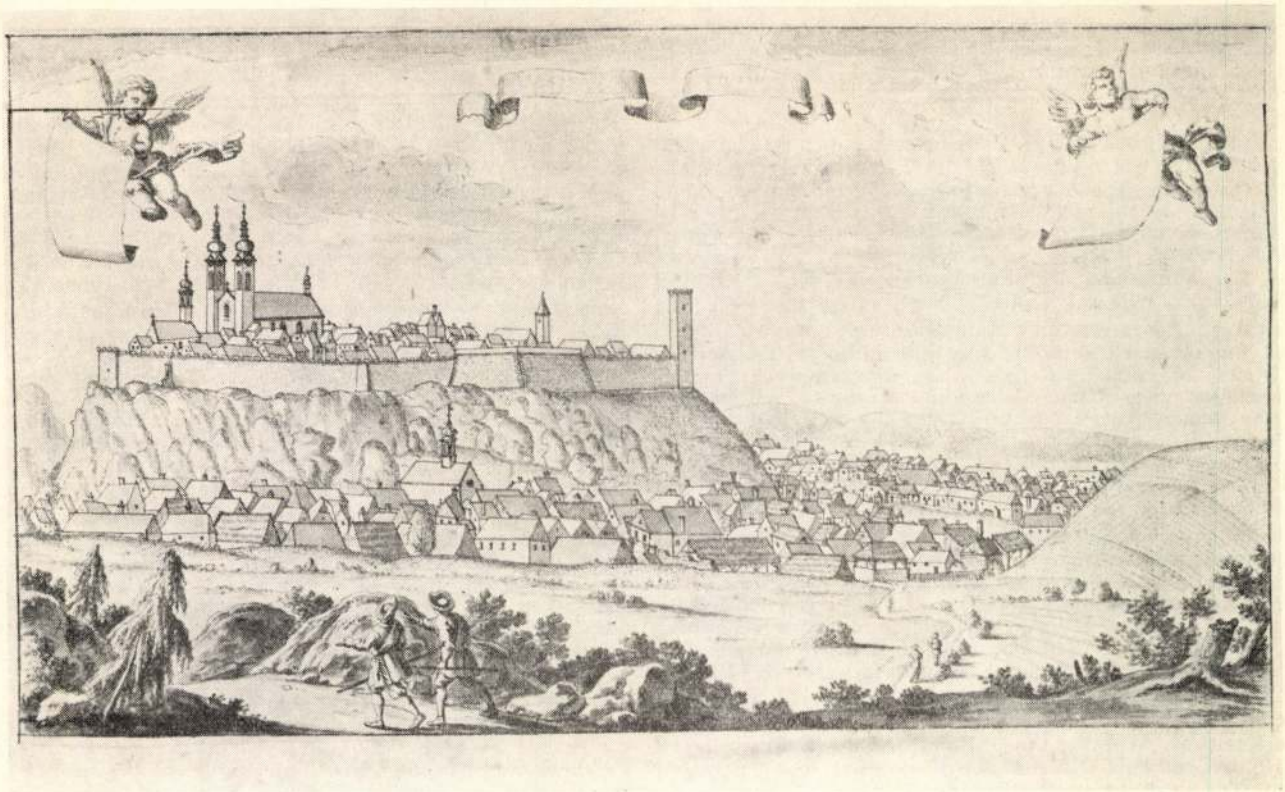

24. Veszprém, rajz. Kat. 21/a. sz.

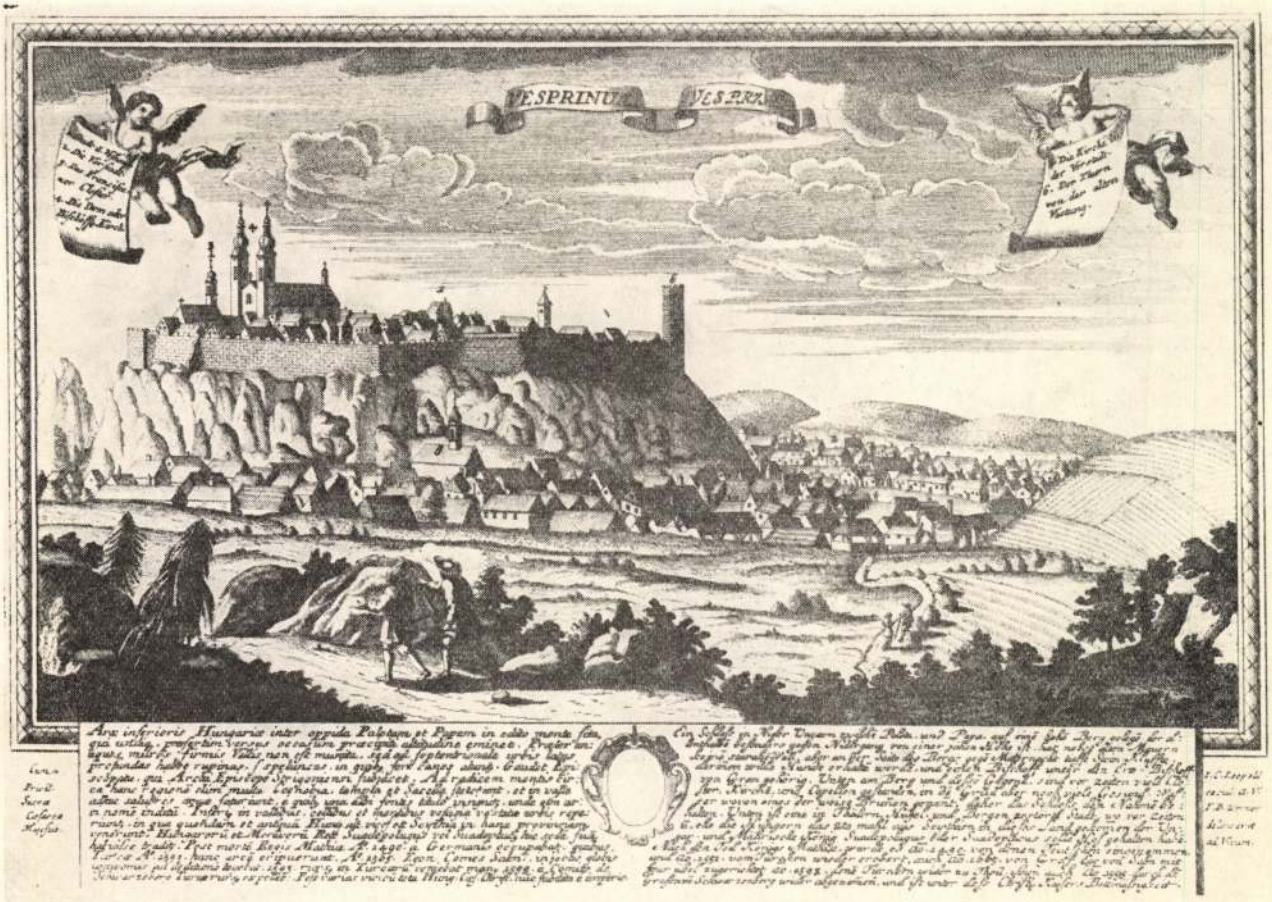

25. Veszprém. Kat. 21. sz.

gon: „Vesprüm. Vesprim." Az angyalok üres szószalagokat tartanak, bár a képen 1-től 6-ig számok találhatók.

Lavírozott tusrajz, 153 x 178 mm. TKcs. lt. sz. T. 6977. *(24. kép)*

21. *Veszprém látképe.* Címe fent a képben szószalagon: „VESPRINUM. VESPRIN." A képen elhelyezett számokhoz magyarázat a bal és jobb felső sarokban angyalok tartotta szószalagon: „1. Stadt u(nd) Vestung. 2. Die Vorstadt. 3. Das Franciscaner Closter. 4. Die Dom oder Bischöffl(iche) Kirch. 5. Die Kirche in der Vorstadt. 6. Der Thurn von der alten Vestung." A kép alatt üres címertartó kartus két oldalán két hasábon történeti magyarázat:" Arx inferioris Hungariae inter oppida Palotam et Papam in edito monte sita, qui undiq(ue) praesertim versus occasum praecipiti altitudine eminet. Praeter antiquos muros firmis Vallis non est munita, sed ad septentrionale urbis latus profundas habet rupinas s(ive) speluncas, in quib(us) feri canes alunt(ur). Gaudet Episcopatu, qui Archi Episcopo Strigoniensi subjacet. Ad radicem montis circa hanc regione(m) olim multa Coenobia, templa et Sacella steterunt, et in valle adhuc salubres aquae saturiunt, è quibus una albi fontis titulo insignit, unde et(ia)m arci nome(n) inditu(m). Inferi(us) in vallibus, collibus et montibus vestigia vastatae urbis reperiunt(ur), in qua quondam et antequa(m) Hung(ari) alt(era) vices ex Scythia in hanc provinciam venerunt, Hungaroru(m) et Moravoru(m) Rex Suadepolugus vel Suadopluc(us) hic sede(m) sua(m) habuisse tradit(ur). Post morte(m) Regis Mathiae A(nn)o 1490. à Germanis occupabat(ur), quibus Turcae A(nn)o 1551. hanc arce(m) eripuerunt. A(nn)o 1565. Egon Comes Salm injectis globis ignivomis ad deditione(m) cogebat, 1593. rurs(us) in Turcaru(m) veniebat man(us), 1598. à Comite et Schwarze(n)berg Turcae rurs(us) expelleb(antur). Post varias vic(es) cu(m) tota Hung(aria) Caes(ari) Christ(iano) subdita e(st) imperio. — Ein Schloss in Nider Ungarn zwische(n) Palota, und Papa, auf eine(m) hohe(n) Berg gelege(n), der allenthalbe(n) besonders gegen Nidergang von einer jähen Höhe ist, hat nebst alten Mauern keine(n) Starcke(n) Wall, aber an der Seite des Bergs gege(n) Mitternacht tieff Steinn Kluffte, darin(n)en wilde Hunde erhalte(n) werde(n), und einen Bischoff unter den Erz-Bischoff von Gran gehörig. Unten am Berg und desse(n) Gegend, sind vor zeiten viele Closter, Kirche(n), und Capellen gestanden, in de(n) Gru(n)d aber noch viele Gesund-Wasser wovon eines der weise Brun(n)en genan(n)t, daher das Schloss den Nahme(n) behalten. Unten ist eine in Thälern, Hügel, und Bergen zerstörte Stadt, wo vor zeiten u(nd) ehe die Hungern das 2te mahl aus Scythien in dieses Land gekom(m)en der Ungar- und Mährische König Suadepolugus oder Suadoplucus solle Hof gehalten habe(n). Nach den Tod König Mathiae, wurde es A(nn)o 1490. von denen Teutschen eingenommen, und A(nn)o 1551. vom Türcken wieder erobert, auch A(nn)o 1665.(!) von Graf Ego von Salm mit feur übel zigerichtet A(nn)o 1593. dene(n) Türcken wider zu Theil, ihnen auch A(nn)o 1598. durch de(n) Grafen vo(n) Schwarzenberg abgenom-(m)en, und ist unter dess Christl(ichen) Kaisers Bottmässigkeit. Jelezve a szöveg bal és jobb oldalán: „Cum Privil(egio) Sacrae Caesareae Majestat(is). — I(ohann) C(hristoph) Leopold excud(it) A(ugustae) V(indelicorum). — F(riedrich) B(ernhard) Werner delineavit ad Vivum."

Rézkarc és rézmetszet, 203 x 304 mm. TKcs. — *(25. kép)*

Bubics Zs., i. m. 589. sz. — *P. Bretschnieder*, Der Zeichner und Chronist Friedrich Bernhard Werner und seine Arbeiten. Neustadt/Schlesien 1921. 16. l.

Werner F.
grafikus
Vác látképe
Wien 1860 kövül
Emlitve
Trag Érd
39. l.

Werner F.

Pest und Ofen /A két város látképe a Dunáról a Lánchíd-
dal. Jelz.:/ Druck u. Verl. bei F. Werner in Wien. 52 x 49 cm.
Föv. Kvt. Bp. 769/423.

ELSŐ MAGYAR MINISZTERIUM,1848.ME
ovális keretekben,gyászfátyollal
kőnyomat 1867-ből.
47-37 , 71-55 cm.
KUN S.32.-771.

ELSŐ MAGYAR MINISZTERIUM.Melkkép
keretek nélkül.Kőnyomat 1867-ből
54-35.5,67-49 cm.
KUN S.32.-772.

MAGYAR MINISZTERIUM 1874-ben.MEL
lombdiszes ovális keretekben,kőn
1874-ből.46-35 cm./Széles papirk
/Nevek felsorolása./
KUN S.32.-778.

Kossúth Lajos. Druck u. V. bei F. Werner in Wien, Köny. fol. – Hátterben a Lánchid, Gellérthegy.

Lautos „Metsutes 1924." 411. —

Werner F.

Werner F.

KOSSUTH LAJOS.Druck u.V.bei F.Werner
in Wien,kőny.folio.Háttérben a Lánchid,
Gellérthegy.
Lantos Metszetek 1924.411.

Károlyi Lajos gróf,mellk.kőny. 1
9-10 ,20-26 cm.
Kun S.32.345.

Keglevich Gábor gróf,koronaőr,me
kőny.1836-ból.14-20 cm./Széles p
keretben/.
Kun S.32.356.

[illegible]

Kisfaludy Sándor.Kőnyomat.SzM.Lt
Kr./I./ 83.

Kisfaludy Károly,kőny.SZM.Ltsz.6
Kr./I./198.

Werner F.

A budai Várhegy a várpalotával és környékével a mult század 40-es éveinek a végén. Aláírása: „*Ansicht von Ofen*". — Nyomtatta és kiadta *F. Werner Bécsben*. Főv. Múz. Kat. X. 43.

Nagyzlito. 67. l.

„682. *Ofen und Pesth*". A kép alatt jobbra jelzése: „Dr." A felső jobb sarokban pedig „1b." lapszám olvasható. Dunai látkép a hajóhíddal. (Valószínűleg könyvből való.) Egy. Műz.

„*Pest und Ofen*“. A két város látképe a Dunáról a Lánchiddal. Jelz.: (Druck u. Verl. bei F. Werner in Wien.) 52×49 cm. — Főv. Kvt. Bq. 769/423. —

[illegible] — Stellt dar. von C.W. *Medau* in Leitomeritz. *Richter grav.* — 194×190 mm. — Föv. Muz.

Buda és Pest a' Svábhegyről. (Németül is.) A XIX. sz. közepéről. Föv. Muz. ltsz. nélkül. —

~~Goll Elemér dr és~~ K

Werner Frigyes

budapesti építészek

a kolozsvári orth. izr.
hitközség iskola és fürdő
tervpályázatán II. díjat
nyertek.

Magyar Építőművészet

1912. 1. sz 14. l

-20 Körül, meghalt Bergamoban 1578-ban)

rmek) Jézussal és szt. Jánossal.

kissé jobbra nézve ábrázolt Madonna a
eomek ~~Jézus~~ derekánál ~~[illegible]~~ tartja. Jé-
lik és
~~[illegible]~~ (Keresztelő szt. Jánosnak körtéket ad
kinek testét kecskebőr fedi és a ki jobb kézet
gy-egy körte van. A Madonna fejet fehér
ja kék, ~~[illegible]~~ Köntöse piros. és a térdéve vetett lepedő

ászonra, méretei 53 : 44.2
~~lira~~. 717 frt 60 kr.

43.

~~Goll Elemér~~ K

mincs
lett

~~ir~~ Werner Friggs

l.

MÉ, 1912. 1. szám
12, 13-l.

fejezésű skálákat a részletekig

műhely összefüggések érdekelnek

vajjon ez a munka a mester sajá

tételezi, vagy pedig teljes e

konvers-barátnak tulajdonitható

pedig mesterünk Giovanni nevü

Oscar Wulff kardoskodott.

A bolognai Arca-n

az ágyat vagy a ravatalt hordo

~~Györgyi Dénes és~~

nincs cód Werner Frigyes

lásd

MÉ. 1913. 11–12.

22. 19–25. l.

26–29. l.

könyvtáramban

LUJ
ÁSI ÉV 1870.
v. BARTHA MIKLÓS u.

TELEFON
163

M. NEUMAN
Férfi és gyermekruha
áruháza
CLUJ

Werner Frigyes

épitém

l.

Tér és Forma

1927. 5. 4. 4. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
190 1917 szám
Ürk.: 417 év máic. hó 21. n.

A TÁTRAI M. KIR.
ERDŐGONDNOKSÁG
FELKÁN.

191 7 év 195 szám

MÜEMLÉKEK TEKINT

Folyó évi 164 szá
erdőgondnokság által át
szóló hivatalos nyugtát

Werner Frigyes

K

A FIATALOK.

Építészeti hallgatók kiállítása.

Friss levegő áramlása csapja meg arcunkat, üde lehellet . . . ez a tavasz.

Meleg szimpátiánkkal üdvözöljük az új generáció életerős bajnokait.

Erős akarat, nagy tudásvágy jellemzi őket, az igazi művészet múzsája ihlette meg fiatal lelkeiket és mi örömmel szemléljük az ifjú bajnokokat, hogy törik útjokat fiatalos hévvel, lankadatlan bátorsággal és vívják ki a megillető elismerést.

Munkájukat látva, új lelkesedés száll meg mindannyiunkat, hisz amit álmodtunk, amiért annyit küzdöttünk, amit mint szentet, mint oltárt tekintettünk, e fiatalok valóra váltják. Munkájukat látva, újra hiszünk, hogy lesz még különálló nemzeti építészetünk, felszabadulunk a külföld igájától, hogy meg legyen a magunk művészete.

Csak a megkezdett úton haladjanak ők tovább, az erős akarat útján, és el fog némulni minden ellenzés és meg fog szünni minden kétkedés és sikerrel emelik fel a diadalmas zászlót mint férfiak, mint megállapodott emberek, a legboldogabb, legjólesőbb tudattal, hogy fiatalságukat jól használ-meglepő. Hiszszük, hogy a jövőben e siker arra fogja indítani a mérvadó köröket, hogy támogatva e szép törekvéseket, a technikusok kiállítása méltón illeszkedhet be a külföldi hasonló irányú kiállítások sorába.

A tartalom mégis itt a legfontosabb és meg kell adnunk az elismerés babérját a professzoroknak, kiknek vezetése alatt e szép virág kihajtott. Ők vezetik e reményteljes fiatalságot és köszönet, hogy magukra hagyják, midőn egyéniségük ébredez, hogy az teljes mértékben kibontakozhassék.

Hauszmann Alajos, Nagy Virgil és ***Rauscher Lajos*** buzdítják, bátorítják a fiatalokat és ambicziójukat felkeltik, pályázatok kiírásával fokozzák a nemes versenyt, mely bennük lángol.

A tanítványok, kiragadunk néhány nevet, ha már munkáikat egyenként, külön-külön nem méltathatjuk: Kosch Károly, Györgyi Dénes, Zrumeczky Dezső, Révész Tibor, Róth Zsigmond, Mende Valér, Kiss László, Werner Frigyes, Machlup Károly, Lossányi Béla, Csorna Dezső, Tauszig Béla, Wellisch Andor, Moll Elemér, Sebestyén

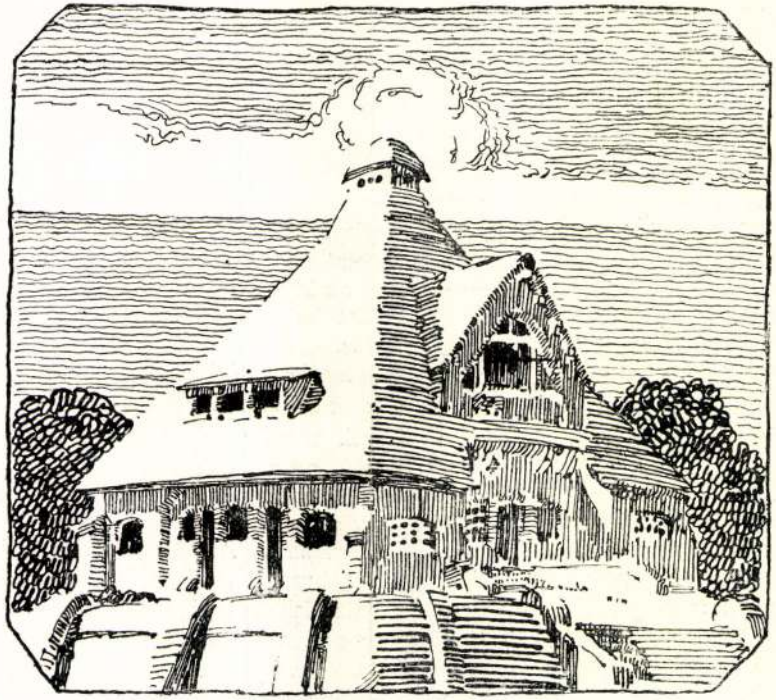

IVÓCSARNOK.

TERVEZTE: WERNER FRIGYES.
IV. ÉVES ÉPITÉSZ.

Magyar Építőművészet
1908. 2. 4. 22. l.
Falusi ház, u. o. 23. l.

Werner Frigyes épitén

Tér és Forma, 1930

III. sof. 343-349.

Györgyi Dénes: A nabadlág téri épi-
tészeti terepályázat.

Werner ötvös
1405-től a német lovagrend szolgálatában

Századok 1899. 134-144 o.
Némethy L.:Zsigmond Király és a német lovagrend
141 o.

Világi ötvösség
Aranyozott szobrocskákkal diszitett
bivaly szarv
Werner ötvös
1408

Századok 1899. 134-144 o.
Némethy L.:Zsigmond Király és a német
lovagrend
141 o.

Műpértolás

Werner ötvös a német lovagrend s
szolgálatában 1405-től

Századok 1899. 134-144 o.
Némethy L.:Zsigmond király és a német
lovagrend
141 o.

Werner

Kalocsai könyvtár

1780-as évek

l.

Magyar Könyvtár

1926. 299. l.

Esztergom. T. 298.

A háttérben Esztergom vára és városa szemlélhető a Duna partján kikötött csolnakokkal; az előtérbeli szigeten pedig, a kertektől jobbra ~~xxx~~ pásztor őrzi négy tehenét és egy lovát. Felirata a lebegő mondatszalagon:

STRIGONIUM ℔. GRAN.

a kép alatti latin és német leirás mellett balra: Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest. és jobbra: I. C. Leopold excud. A.V. F.B. Werner Ad Vivum Delineavit. és G. 15. magyarázó szövegének pedig, melyet angyalok tartanak kezdete: 1. Die Festung és befejezése: 13. Das Franciscaner Cl. daselbst.

Szines rm., mér. a rl. 20.5: 30 cm.

Pozsony. T. 729.

A középtért a vár és város foglalja el, melyen innen az utat járó-kelők és lovaglók élénkitik, az előtérben pedig egy térdelő gyermek tartja a város czimerét. Felirata a kép fölött:

Neuester Prospect der Statt ~~tttt~~ Pressburg in Hungarn, wie solche von Aufgang der Sonnen anzusehen ist.

a kereten: N. 7.
a vár felett: Novissimus conspectus urbis Posonii in Hungaria versus Orientem aspiciendus.
fölül jobbra: 1.
legalól balra: F.B. Werner delin.
középütt: Cum. Priv. Sac. Caes. Maj.
jobbra: Martin Engelbrecht excud Aug. Vind.
magyarázó szövegének kezdete: 1. Arx regia (König Schloss)
és befejezése: 16. Mons Calvariae (Calvari Berg.)

Rm., mér. a vk. 17.8 : 30 cm.

Pozsony. T. 728.

A középtért a város és a vár foglalja el, az előtérben pedig a város koronás czimere körül allegorikus csoportok vannak a király képével a koronázási dombon. Felirata az amorettektől tartott mondatszalagon:

POSONIUM. Pressburg.

fölül középütt: No 15.
legalól a POSONIUM (Pressburg) czimü leiró szöveg után balra: Fridr. Bernh: Werner Urb: [illegible] delin: és Thomas Scheffler ornament inv. et del.
középütt: Cum Priv. Sac. Caes. Maj.
jobbra: Ioh: Georg Pinz sculpsit és Martin Engelbrecht excud A:V:
magyarázó szövegének kezdete: 1. Hospitale (Spittal) és befejezése: 15. Arx (Das Schloss)

Rm., mér. a rl. 37 : 42 cm.

Sopron. T. 3895.

A középtért a bástyákkal és köröndökkel megerősitett vár és város foglalja el, az előtérben jobbra egy férfi ül magában, a háttérben pedig hegyek látszanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

SEMPRONIŪ. OEDENBURG

alól a Regia libra Urbs inferioris Hungariae (Eine Königliche Freystadt in Nider-Ungarn)... fama celebres sunt (Gesund Bad Wolfis.) leiró szöveg mellett balról: Cum Privil. Sacrae Caesar Majest. és jobbról: I.C. Leopold exc. A.V. F.B. Werner ad Vivum delineavit

a szárnyas gyermekektől tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1. das Dominicaner Cl. és befejezése: 12. S. Michaelis Pfar-Kirch.

Rm., mér. a rl. 20.3 : 29.8 cm.

198-91-19649.

Kossuth Lajos. 10702.

A Duna, Dráva és Száva vidéke fölött, a felhőkköz, balra haladó és vitézekkel megtelt kocsit látunk, a melynek szárnyas lován Kossuth nyargal és a melybe „Slava" jelszavú lobogó alatt számosan kapaszkodnak jeléül annak, hogy „Kossuts Beredsamkeit reissst Ungarn mit sich fort". A kapaszkodók közül ketten leestek e czélzással „Einfall den Kroaten in Ungarn". Az előtérben balra István nádor ül egy kályhán és Kossuthra nézve ezt mondja: „Kossuth, Kossuth, du machst Ungarn schwindlich", mire a volt kormányzó a csillagos égen látható üstökös felé fordulva ezt válaszolja: Hier ist Raum genug für den Flügelschlag, Unsrer freyen Seelen!, a zenészek mellett űlő „Eine schwarzgelbe Freud" pedig ezzel vigasztalódik „Ungarn ist noch nicht verlohren, Es hängen zuviel Slavaken dran". Fölül jobbra Mars szórja villámait, mert „Ich darf nicht schonen Freund noch Feund, Bis ihr Euch wieder innig vereint". Felirata:

Ungarns Zustand.

alól jobbra: D. u. V. bei Franz Werner in Wien Mariahilf No. 128.

Kny., mér. a vk. 23.1: 35.6 cm.

a betörő és gyujtogató szerbek felé,

~~Nevjárás~~ Mosony T. 5685.

A háttérben a császári gyalogság intéz rohamot Mosony városa ellen, mig az előtérben balra ágyukkal tüzelnek és a lovastiszt parancsára egy ágyút vontatnak. Felirata:

Einnahme von Wieselburg durch die Truppen des Banus Jelacic
unter General Zeisberg, den--

alól jobbra: zu haben bei F. Werner in Wien.

Kny., már. a vk. 21.7 : 32.7 cm.

Werner F. B.

Nagyszombat. T. 614.

A középtérben fekvő város felé vezető utat járó-kelők élénkitik, mig az előtérben középütt a földön egy férfi ül s egy másik botjára támaszkodva áll. Felirata a lebegő mondatszalagon:

TYRNARIA. TYRNAU

a Parva civitas kezdetü és haben sie sich wider zerschlagē be-
befejezésü szöveg oldalain balra: Cum Privil. Sacrae Caesar.
Majest. és jobbra: I.C. Leopold exc. Aug. Vind. F.B. Werner
ad Vivum delineavit.
és az angyaloktól tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1.
das Obere Thor és befejezése: 14. S. Michaels Kirch.

Szines rm., mér. a keretnek 16.1 : 28.7 cm.

Werner, F.B.

Székesfehérvárról készített metszetét említi, ismerteti /képpel/

Kovács Péter: Székesfehérvár városképének kialakulása régi metszetek alapján. - Műemlékvédelem, 1970.3.sz. 152-156. l.

BERNHARDT WERNER, rézmetsző

Bernhardt Werner metszete 1730 körül készült. Első hi
teles kép a var alatti településről. rekete repr.
34.old

SÁRVÁRI MÁRTA: Veszprém. Tallózás a Bakonyi Múzeum
metszetei között 32.old

Múzeumi Magazin, 1968. 1.sz.

Werner, Friedrich Bernhard

Magyarországi vendégjátékáról ír
Rózsa György a 28-48.-oldalon

Művelődéstörténeti Értesítő 1974/1

Werner, Friedrich Bernhard

rézmetsző, rajzoló

1690-ben született Reichenauban és
1778-ban Boroszlóban halt meg.
„sziléziai Rembrandt" nevezte magát.

„Művészettörténeti Értesítő" 1974/1
28. old.

Werner, Friedrich Bernhard 3

Több más foglalkozás mellett volt latona, udvarmester, csodadoktor, hadmérnök, és veduta rajzoló, de Prágában színházi gépészként működött és Bécsben operaszövegeket fordított.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1

28. old.

Werner, Friedrich Bernhard 4

Utazásai során Szicíliától Német-
alföldig, talán Spanyolországig és Angliáig
is eljutott. Velezületett nyugtalanságát Zésőbb
augsburgi metszetkiadók – Martin Engelbrecht
és Johann Christoph Leopold – hasznosítottár.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
28. old.

Werner Bernhard, Friedrich 5

Vedutás rajzolásával bizták meg.
Munkamódszere: a felvételi rajzokat ceruzával
végezte a helyszínen, ezeket a rajzokat eset-
tollal és tussal véglegesítette és ellátta
a szükséges magyarázó feliratokkal.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
28. old.

6

Werner, Friedrich Bernhard

Magyarországon először egészen fiatalon, mint a kurucok ellen fellépő labanc sereg tagja fordult meg. Később más békés vándorlat, látképek rajzolásának céljából tért vissza.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1

28. old.

Werner, Friedrich Bernhard

Maga írja le, hogy 1732-ben Pozsonyban Lotharingiai Ferenc helytartótól engedélyt kapott a helytartói rajzolásra.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
78. old.

8

Werner, Friedrich Bernhard

Ugyanezek tőle tudjuk, hogy

Bél Mátyással is Zapcsolatba került és a tudós munkái számára Zellett volna látképeket Zérjitenie. Bél nyomtatásban megjelent műveinek illenyträcióin azonban nem találkozunk Werner nevével

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
28. old

Werner, Friedrich Bernhard

9

Legtöbb lapja a XVIII. századi Magyarország fővárosát, Pozsonyt és környékét ábrázolja. Egy nyolc lapos sorozatában a város belső részletei is helyet kaptak, ami a XVIII. században ritkaságnak számított.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
28. old.

Werner, Friedrich Bernhard 10

A primási és a Pálffy-Zert Zépei a magyar Zertművészet történetének fontos forrásai. A nyolcas sorozat dévényi és schlosshofi lapjainak témája majd 30 év múlva Bernardo Bellotto festményein tér vissza.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
18. old.

Werner, Friedrich Bernhard 11

Ezután a Duna mentén, Győr, Komárom és Esztergom érintésével Budára jött, majd Gölesfehérváron és Veszprémen át érte el ismét a nyugati határt.

Művészettörténeti Értesítő 1974/1
28. old.

M. D. K.

Friggs,

WERNER nemet vápoló

Sopron látképe, metszet 1749. (7. rép)

Rézbe metszette: Leopold J. C.

MDK

Werner F.B. rajzoló

Győr a XVIII.szazad elején. Werner F.B. felvétele után rézre metszette I.C.Leopold Augsburgban. Repr.

Komárom a XVIII.század elején.Werner F.B.rajzoló és I.C. Leopold rézmetsző műve. Repr.

Magyművelődtört. IV. 185, 187, 639.lap

MDK

Werner Frigyes

Képzőművészet 1932. 51. sz.

Werner Frigyes Bernát, grafikus

Győri Szemle, 1930. I. 236., 242.

Pfannl Jenő: Régi ábrák és képek Győr váráról.

~~Gläszer A.~~

rézm.

mucz
ied

Werner F. B.

rajzoló

Buda látképe a XVIII. sz.
közepén

Werner rajzolta, Gläszer
metszete. Kiadta Engel-
brecht Martin augsburgi
kiadó.

E képből 2 részlet repr

Magyarmuvelődtört

IV. 341, 345, 645. l.

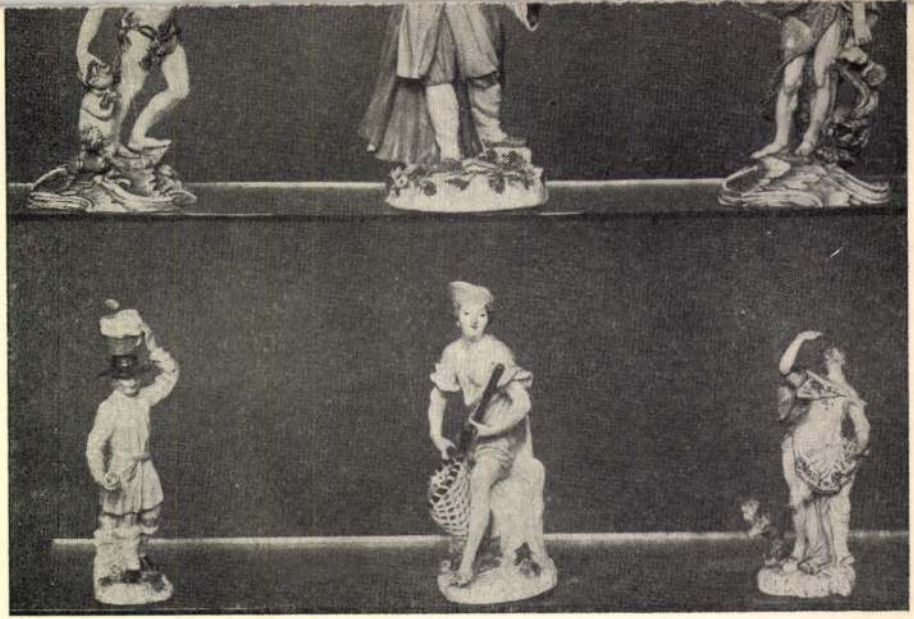

V. 48

V. 46 V. 47 V. 52

V. 45 V. 54 V. 46a

V. 43

Werner Friedrich Bernhard MDK

Esztergom. Rézmetszet, 1710 kö-
rül. Repr.

Müemlékvédelem, I. évf. 1. sz. 1957.
3 old.

Werner F. B.

rézm

Bél; Noticia Hungariae Nove II. részében (1736) a pozsonyi vár képe fenntről.

Menclová, Dobroslava

Hrad Bratislava - Bratislava 1936.

V. tábla

Werner, F. B.

1

Schoen Pest - Buda

53. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Werner F. B.

U. 4233. 53. 6

Veso, poncrolé VIII.173

Werner Friges

A XVIII. század közepén bejárta Magyarország nevezetesb városait, hogy Augsburgban szinezett metszetekben kiadhassa fáradságos utazásának eredményeit.

Bubics. Magyarország várak stb. VII. l.

Donáth Gyula

festőművész.

Werner Friges

Strigonium Gran.
szmezet fol. metszet. pl. J.C.
Leopold excud. A. V.
(Augsburg) a siléziai Werner
Friges (Bern) hüs.éges rajza
utan 1748. körül.

Bubics. Magyarországi várak
stb. 25. l.

Otves Davit

ōtvōs.

XVII. 27.

Werner FB

Laid

Perlapot 153 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

F. B. Werner

Vesprinum. (Veszprém)
J. C. Leopold excud. A. V.
F. B. Werner delineavit
ad Vivum. Ismeret. fol.
14 sor latin és német megza-
raiattal.

Bubics Magyarországi várak. 74 l.

F. B. Werner

Novissimus conspectus urbis Posonii in Hungariae versus Orientem aspiciendus. — Fol. Latin és német magyarázattal, alul a város címere. F. B. Werner del. M. Engelbrecht exc. Aug. Vind.

Rubiés. Magyarország várik 56. 1.

F. B. Werner

Tyrnavia Tyrnau. J. C. Leopold exc. Aug. Vind. F. B. Werner ad vivum delineavit. Hinczett metszet. 10 sor latin és német szöveggel. K. fol.

Bubrés. Magyarországi varak

47. l.

F. B. Werner

Posonium (Pressburg) N. fol.
Frid. Bern. Werner Urb. del.
Jo. Georg Pinz sculpsit
Mart. Engelbrecht exc.
A. V. (Augsburg). Latin és német 14 sor nővéggel. Elő térben allegorikus kép, a magyar király paripán, a város cimerével, látható Pálffy kertjében a nevezetes hársfa.

Bubics. Magyarország várak 57-l.

Werner F. B.

(Rovijo)

Iconographia quarundam. Hungariae urbium coloribus illuminatorum. – 4°. J. C. Leopold exc. Aug. Vind. rajz. term. után Werner f. B. egy Eötet 13 hiczett Eppel.

B. Werner

festő.

1. Alba Regalis, Stuhlweissenburg. Szinezett folio. metszet J. C. Leopold exc. Au. V. f. B. Werner ad vivum delineavit (?) Alul: latin és német szöveg, a város erőditve, a budai kapu, minaret, a főegyház és Anna kápolna látható. 1)

2. Javarinu. Raab. J. C. Leopold excud. A. V., F. B. Werner ad vivum delineavit. Fol. szinezett ábra, alul a sor latin és német tört. magyarázatal, délről a fehérvári kapu előtti térről felvéve, bástyáival, a ferenciek magyas tornyával, meg a bécsi kapu előtti kápolnával. Ezen boroszlói Werner Frigyes Bernard, Magyarország nagyob részét 1748-52 bentarván, hü rajzait négy kötetben kiadta. 2)

---

1) Bubics. Magyarországi várak. Pyrt. 28. l 2) u. ott. 31. l.

Werner. [illegible]

Komárom.

m-a muz. Collegiatum

Fol.

..... *mühely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Werner FB

laid

Bmk 10 l

..... *mühely.*

elyfőnökség!

...év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

e ..... számu .....

biztam.

..... évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Werner F. B.

rapetta

Kvarta Engelbrecht Mártons

Pozsony város.

N. N. mus

Conspectus.

XXV-XXVI.

..... *műhely.*

/főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

F. B. Werner

Sempronium (Sopron.)
J. C. Leopold, exc. A. V. —
F. B. Werner ad vivum delineavit. Abul 16 sor latin és német magyarázó történelmi szöveggel.

Bibl. Magyarország várak
66. l.

F. B. Werner

1. Comorra (Komárom). – Fol. Alul: latin és német szöveggel. J. C. Leopold exc. Aug. Vind. F. B. Werner ad. viv. del. 1)

2. Comorra. J. C. Leopold ex. Aug. Vind. – F. B. Werner ad vivum delineavit. Fol. szinezett rézmetszet. Alul latin és német 10 sor szöveg. 2)

---

1) Bubics Magyarország variat. 38. l

2) n. ott. 39. l.

K Werner F. B. rajzolo
Leopold J. C. rézm.
led
Grör a XVIII. század elején.
Fenti felvétele után
rézre metszette J. C. Leopold
Augsburgban. Repr
Magyarmuvelődtört
IV. 185. l. - 639. l.

Komárom a XVIII. sz. elején
Fentiek muve,
Repr.
M. o. 187. l

Werner

éremvérő XVIII. 4.

lásd

Berk Temérmei 1908

109. l.

MoBKA. 4052.

Werner-Scheffler-Lottes-Engelbrecht

M.D.K

24.) Buda 1735 előtt. Reinetszet.

Budapest székesfőváros történeti muzeuma kiállítása: Buda, Obuda, Pest (1800 előtt) Budapest, 1946. 7 lap.

Werner

ei cur.

laid

Zürich 57 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Werner

pallér, Ursini
prágai épitész ter-
vei nerint épitette
a borsmonostori(?)
kegytemplomot
1668-82-ben

vod
Dehio-Ginhart

283 f.

Érembelet, bácsi VIII. 199

Werner

Ránk-füred. T. 6281.

A háttérben a házak előtt és az előtérben a kiszökellő forrás körül az utat járó-kelők élénkitik, a kik részint magánosan sétálnak, részint pedig csoportot képeznek.

Tusrajz, mér. 21.5 : 30.5 cm.
Készitette Werner.

Szn. 727-98
346-98-5.

Werner

Festmelye a berlini kongresszusról (1878)

Hanák Péter: A konzervatív soviniizmus

Élet és Tudomány 1962 szept. 1156 l.

Verso:

Festmeldung - Berlin: Hauptausschuß (1945)

Hauptfeldmarschall Hermann Göring

Flak als Tradition 1945 bis heute

Werner

2

M.D.K.

1730-ból származó érmet-
szetét, mely Sopront a „sok torony
városaként" ábrázolja, említi:

Bergmann Pál: Sopron városfej-
lesztésének főbb irányelvei.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1939. 73. köt. 243. old.

Werner

Heldenmütige Vetheidigung der Stadt und Festung Ofen durch G.M.Hentzi gegen die Uebermacht der Stürmenden Isurgenten unter Görgey den 21. Mai. 1849. Wien Werner 1849. - 37 x 27 cm. - Főv. Kvt. B. 769/213.-

a a hajóhidon 1848lszept.28-án.Aláírás Grafen v.Lamberg auf der Pestner
szláv nyelven.-Szfv.Muz.Kat.V.45.-

nélkül. 48x34 cm. Főv.Kvt.Bq.769/255.-

nélkül.1849.Főv.Kvt.Bq.769/133.-

Jelz:"Lith.A.F.Walzel.Pest".A Hölgy-
Főv.Muz.Lt.....

u bevételemájus 24-kén 1849"aláírással.
József.- Főv.Kvt.B.769/86.-

Stadt und Festung Ofen durch G.M.Hentzi
den Insurgenten unter Görgey den 21.
7 cm.- Főv.Kvt.B.769/213.-

ei der Erstürmung Ofen's den 21.Mai.
t.Neue Wieden,Kettenbrückgasse Nr.827

Kat V. 40.-

g von Ofen am 21-ten Mai 1849.Jelz:"Gez.
9x39 cm.- Lanfr.Kat.272.-

Werner Friggyes Bernát

rajzolo 1748-52.

l.

Vill Győr

5. l.

MOB kot. 3166.

N. M. M. M.

Van szerencsém azon apróbb régiszeti tárgyak Cajst-
fehérvári ásatásokkal Celetezedmé
átadtan. Bátorkodom Excellen
vízképen átadatra Ennek tekint
Cés végett átküldi ndok vo Ena

Következő az 1874 dik évi szekes-fvi ásatások
kat átadtan a m. n. museum régiszé
1. Elefántcsont tábla domborm ünének töredékét
2. Ezüst (?) gyűrűt bevésett szavvassal (talált. a H
3. Bronce ecklyetartót mellkucsyt alakban (talált
4. Aranyozott bronce-mellkucsyt (az alak talán elényegyi
5. Bronce könyvtarkot falevél-díszel, XVI század
6. Nagyobb könyvtarkot koronás oroszlánnal, XV
7 Érmek.
a) Rákóczy féle. Pro Libertate X. 17-05.
b) Poltura 1706 tól. Patrona Hungariae
c) Leopold-féle, ezüst pénzecske. Patr. Hrae
d) Hasonló austriai 1701 (4)
e) Bécsen 3 db.

Werner Friggs Bernát

1739. Pest látképe

l.

Neinethy Lajos

A pesti főtemplom Fort.

I. K. Bpest 1890. (421. l.

270.)

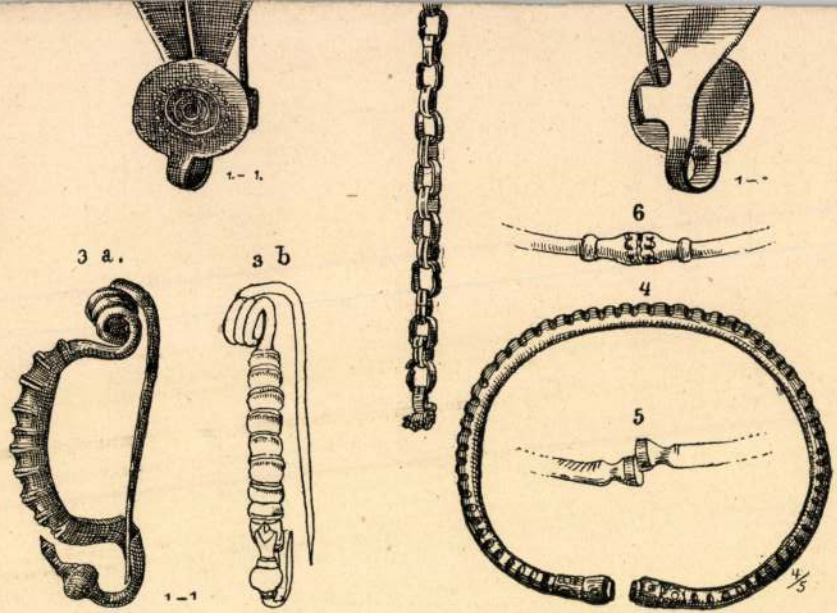

SOPRONI LELET.

Lásd 153—5. lapon.

magyarázatát két rőpülő angyal tartja. Feliratai a mindat-
szalagon: „Posonium ... Pressburg" s alól a „Celebris Regia
libera Civitas" és „Eine vornehme Königl. Frey Stadt" keresztül
s „et Sedes Archi Episc. Strigō: tráslata e." és „der Sitz des Erz
Bischoffs von Gran dahin verlegt worden" befejezésül elbeszélés-
től balra: „Cum Privil. Sacrae Cesareae Majestat." s jobbra:
„J. C. Leopold excud. A. V. F. B. Werner Ad Vivum delineavit"
és „P. 12."

Rézkarc, méretei a keretnek 16.4 : 28.7 s a rélapnak 20.4 : 30 %m.

Pozsony:

A „Donau Fluss" bal partján balról emelkedő hegy tetején van a „Das feste Schloss" (4) s a hegyaljában a „Die Vorstadt, zu Obermantel" (1) és a „Die Vorstadt Weteriz" (3) terül el, s ez utóbbinak épületei körül a „Das Schiff-Amt" (2) van megjelölve. Jobbra a köfallal bekirettett várost szemléljük, hol a „S. Nicolaus" (5) templom, a „Collegiat und Stadt-Pfarr-Kirche S. Martini" (6), a „Clarisser Nonnen" (7) épülete, a „Capuciner Closter" (8), a „S. Michaelis Thor" (11) tornya, a „P. P. Trinitatis" (12) templom, a „Das Francisc. Cl." (13), a „Der Stadt Thurn" (14), a „die Jesuiter Kirch" (15), az „Ursuliner Closter" (16), a „Die barmherz. Br:" épülete válik különösen ki. A „~~Stadt~~ Das Lorenz Thor" (19)-től jobbra a „Spital Kirche" (20) ~~[illegible]~~, s a „Fischer Thörl" (17)-en innen házak sokasága van. A háttérben emelkedő hegyen a Kálváriát szemléljük. A Dunán a „Die fliegende Druck" (9) öt csolnakkal kel át, melynek mindegyikében ketten-ketten ülnek. A tulsó parton több kikötött csónakot, s a repülő hid felett a csónak mellett egy vitorlást s az alatt egy bárkát és dereglyét veszünk észre. Az innenső parton (balra) pedig a fa alatt két tiszt beszélget s közelőkben egy zsákokkal megrakott dereglye indul el. Középütt, a szigeten, egy férfi megy hosszú bottal kezeiben. A látkép

Soprony:

A középtérben lévő s kőfalakkal megerősített város és bekerített külváros felett a „das Dominicaner Cl." (1), a „der Wachthurn" (2), a „der P.P. Franciscaner Kirchthurn (5), a „die Jesuiter Kirche" (6), a „d. Collegium" (7), a „der Stadt Thurn" (8) kétfejű sassal a tetején, a „S. Johann: Kirch" (9), a „die Spital Kirch (10), a „die Kirche zu Heiligen Geist (11) és a „S. Michaelis Pfarr Kirch" (12) dominal. A kapuk közül a „das hintere Thor" (3) és a „das vordere Thor" (4) van megjelölve. A háttér hegyes vidék s az előtérben a házakon innen kertek vannak s jobbról az út bekanyarodásánál egy katona ülve piheni ki fáradalmait. A városhoz szükséges magyarázatot a felhők közt lebegő angyal tartja. Feliratai a mondatszalagon:

„Semproniu... Oedenburg"

salól a „Regia lib'ra Urbs"... „Eine Königliche Freystadt" kezdetű s „aquae wolffienses famâ celebres sunt"... „u.d. Gesund Bad Wolfis" befejezésű szövegtől ~~balra~~

balra: „Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest."
s jobbra: „J. C. Leopold exc. A.V. F.B. Werner ad Vivum delineavit"
s az alatt: „O. 4."

Rézkarc, méretei a keretnek 16, : 29.9 s a rézlapnak 20.6 : 29.9 cm.

3895.

„Neuester Prospect der Statt Preßburg in Hungarn, wie solche von aufgang der Sonne anzusehen ist

№ 7.

Novissimus Conspectus urbis Posonii in Hungaria versus Orientem aspiciendus"

alól balra: „F. B. Werner delin.",
középütt: „Cum Priv. Sac. Caes. Maj."
s jobbra: „Martin Engelbrecht excud. Aug. Vind."

Reimetszet, méretei a Keretnek 17.8 : 30. c/m.

Ltha 729.

Pozsony

A „Donaů fl." nimenső partján emelkedő hegyen van az „Arx regia" (Königl. Schloß.) s aljában a város terül el, hová a szt. Mihály és a Lőrincz kapukon (10. Porta S. Michaelis. 12. Porta S. Laurentii). Épületei körül a „4. Ecclesia Parochialis S. Martini" (Haupt Kirch zů S. Martin), az „5. Ecclesia S. Nicolai" (S. Nicolai Kirch), a „6. Coenobium Virg. ad. S. Claram" (Clarisserin Closter), a „7. Turris civitatis" (Statt Thurn), a „8. Ecclesia RR. PP. Soc. Jesu" (Jesuitter Kirch), a „9. Ecclesia RR. PP. Ord. S. Francisci" (Franciscaner Kirch), a „11. Ecclesia Virgo S. Ursulae" (Ursulinerin Kirch), a „13. Ecclesia RR. PP. Trinitariorum S. redempt captiv. Christian." (Kirch der PP. Trinitarier Orden von Erlosung der gefangenen Christen), a „14. Ecclesia FF Misericordiae" (zů den Barmhertzigen Brüdern) és a „Xenodochium" (Das Spital) válik ki. A Dunán két bárka kel át, s az elősérben balról egy s jobbról két lovas vágtat a város fele s a „3. Suburbium Wetzricz" közelében őten járnak-kelnek. A szántó földön eke van s a háttér hegyes vidék, hol jobbra a Kalvária hegy kőri le figyelmünket. Elől pedig gyermek tartja a pálmával s tabérral körülvett faragott keretű városi czimert. Fölirata fölül három sorban.

Hungariae"

balra: „ Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest."

s jobbra: „ I. C. Leopold exc. a. V. F. D. Werner ad Vivum delineavit."

és ez alatt: „ S. 13."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 15.9 : 28.8; a vérlapnak 20.5 : 30.1 Gm.

3891

Székes-Fehérvár:

A kőfalakkal bekerített s vízzel körülvett város épületei közül a 2. „die Carmeliter Kirch", a 3. „die Stadt-Pfarr und Seiffts Kirch", a 4. „S. Annae Capell.", az 5. „Franc. Kirch", a 6. „die Probstei", a 7. „das Jesuiter Collegium", a 8. „ein Thurn von einer alten türckischen Moschea" s a 9. „das Ofner Thor". Balra a külvárosi torony válik ki s jobbra a külvárost a várossal híd köti össze, mely a budai kapuhoz csatlakozik. A háttér ~~Londos~~ legyes vidék s az előtérben a földön négy darab szarvasmarha legel, melyeknek egyike a földön hever, s az utca mindössze hatan tartanak a város felé. A fától balra egy katona fordul be az út irányába s az utcán jövő s botjára támaszkodó férfi utcáról szól. A város felett röpülő kék angyal lobogót tart „1. die Vorstadt Kirch" kezdetű s „10. die Vorstadt" befejezésű magyarázattal. Felirat a lebegő szalagon:

„Alba Regalis. Stulweissenburg"

s a kép alatti kilenc sor latin és német szövegtől, melynek kezdete: „Urbs et munita Castellum", illetőleg „Eine Stadt und wichtige Festung" s befejezése: „Vid. Dissert", illetőleg: „Vide Bonfinius Dissert.

Nagy Szombat:

A kőfallal bekerített város épületei közül a fönt röpülő két angyal által tartott lobogón lévő magyarázó szöveg szerint az 1 „der Obere Thor", a 2 „die Franciscaner Kirch", a 3 „die Trinitarier Kirche", a 4 „der Stadt Thurn", az 5 „das Jesuit. Colleg", a 6 „die Jesuit. Kirch", a 7 „das Fr. Kloster", a 8 „das Seminarium", a 9 „das Nidere oder Untere Thor", a 10 „das Steph. Collegiū", a 11 „die Paulin. Kirch", a 12 „der Dom", a 13 a „S. Margar Kirch" s a 14 a „S. Michaels Kirch". A városon innen kertek és szántóföldek vannak. Az uton ~~[illegible]~~ a város kapujához közel ketten beszélgetnek, mig balról egy botjára támaszkodó férfi halad, kitől nem messze a szántóföldek felől egy puttont vivő férfi tér az utra le. Az előtérben lévő dombon a földön egy férfi ül s a kőhöz támaszkodva egy másik férfi, ki bótjára nehezedik, az út felé néz. Feliratai a szalagon:

„Tyrnaria ... Tyrnaū"

s a kép alatti „Parva civitas" és „Eine kleine Stadt" kezdetű s „rursus abrumpebant" és „haben sie sich wider zerschlagē" befejezésű latin és német szövegtől balra: „Cum Privil. Sacrae Caesar. Maj."

s jobbra: „I. C. Leopold exc. Aug. Vind. F. B. Werner ad Vivum delineavit" és „T. 8."

Rézkarc, méretei a keretnek 16 : 28.6 — a rézlapnak 20.8 : 30 %.

einen Schloss in Nieder-Ungarn "kerdett" s „cuius Decreta typis impressa venum prostant" s „deßen Schlüsse in dē Druck gegeben worden" befejezésü elbeszéléstől

balra: „Cum Privil. Sacrae Caesareae Majestas"
s jobbra: „I. C. Leopold exerd. A. V. F. D. Werner Ad Vivum delineavit" és ez alatt: „R. I."

Rézkarc, mérete a keretes vége 16.6 : 29.3 s a rézlap nagysága 20 : 30.2 %m.

335.
3870.

Győr:

A kőfalakkal bekerített s a „Rab Fluß"-tól s a Duna egyik ágától körülvett várban a „Das Schloß"-tól (4) jobbra haladva a „Die Dom und Pfarr Kirche" (6), a „Carmeliter Closter" (7), a „das Jesuiter Collegium" (9), a „Das Franciscaner Closter (10) és a „Fr. Closter" (11) uralkodik a többi épületek fölött, míg a balra lévő külvárosban a „Vorstädtische Kirche" (1), a „Die Kirche über den Räbnitz Fluß" (2) és a „Capelle von den Wiener Thor" (3) van kiemelve. A „Wiener Thor" (5) közelében hidat látunk, a melyhez a „Teich"-tól jobbra út vezet, hol a lovas előtt, aki után ketten beszélgetve haladnak, egy férfi megy a külváros felé. A sékes fehérvári kapú felé az út elágazásához közel ketten iparkodnak. Az előtérben balra a szőlőben két férfi tűnik szemünkbe, kik közül az egyik baljával botjára támaszkodik s jobbjával a város felé mutat s középütt egy házaspár ballag batyúkkal. A Rába partján három csónak s az „Arm d. Donau" (12) tulsó partján házak csoportja látható. A városhoz szolgáló magyarázatot a felhőkben lebegő két angyal tartja. Feliratai a mondatszalagon:

„JAVARINŪ ... RAAB"

s alól az „Urbs cum arce in Hungaria inferiore" és „Eine Stadt nebst

ganderent"s„ die Erzbischöffe auch die Würde eines Reichs-Fürstē, genüssē solten" befejezésü elbeszéléstöl

balra: „Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest"

jobbra: „J. C. Leopold excud. A. V. (werner ~~Ad Kvum~~ ~~Den~~ Delineavit"

seralatt: „G. 15."

Rézkarc, méretei a keretnek 15.7 : 28.4 s a réilapnak 20.5 : 29.9 cm.

298.

Esztergom:

Az „Eine Arm von der Donau" túlsó partján emelkedő hegy tetején a „Die Festung" (1) s aljában a város szemlélhető, melynek épületei közül a „Das Jesuiter Collegium" (2), a „Die Pfarr Kirche in der Wasserstadt" (3), a „Jesus Maria Kirche" (4), a „Das Dorriani Haus" (7), a „Das Franciscaner Closter" (8), a „Das Dom Capitul" (10), a „Das Stadt-Haus" (11), a „Die Pfarr Kirche in der Freystadt (12) és a „Das Franciscaner Cl. daselbst" (13) van külön megjelve. A „Das Wasser Th."-től (6) a „Das Wirtshaus"-hoz „auf der Insul" (5) híd vezet s a szigeten lévő kertek mögött jobbról egy pásztor négy darab szarvasmarhát és egy lovat legeltet. A Dunán négy hadi hajó halad lefelé s a kocsma közelében, melynek udvarán két férfi beszélget, egy csolnak s egy bárka vesztegel s ezektől közelében egy hajó áll. A Duna partján a gémes kút alatt s a hídon túl több csolnak van kikötve. A háttérben hegyek vannak. Feliratai a mondatsoralagon:

„Strigonium... Gran"

s a kép alatt, melyben a magyarázó szöveget a kép röpülő angyal tartja az „Urbs Archi Episcopalis" s „Az erine Erzbischoffl. Stadt" kezdetű „Archi Episcopi Strigonienses etiam Dignitate Principum Imperii

Kilenczes csoport.

E lapon: „István Magyarország Nádora" körül tojásdad medaillonokben fölül: „Gróf Batthyány Lajos" és „F. Esterházyi"; balról: „Pázmándy Dénes" és „Gróf Andrasy Manoj"; jobbról: „Kossuth Lajos" és „F. Bernát Sigmond" és alól: „Tomesányi József" és „Klauzál Gábor" képei szemlélhetők. A háttért „Galliciae" – „Hungariae" – „... Oniae" – „Bulg..." – „Cumaniae" és „Croatiae" feliratú lobogók és tölgygalyak képezik. A nádor mellképe tölgy- és babérgaly keretű s fölül korona látható keresztel a tetején. Felirata alól középütt: „D. u. V. bei F. Werner Mariahilf Josephigasse N° 128 in Wien".

Könyvnat, mérete a korona keresztjétől az irásig 54.6 c/m.

Ltsza: 1773.

55/93 N° 1281.

Győr. T. 335.

A háttérben lévő város felé vezető útakat, valamint az előtért járókelők élénkitik, kik között egy lovas is van. Felirata a lebegő mondatszalagon:

JAVARINŪ. RAAB,

a két angyaltól tartott iraton lévő magyarázó szöveg kezdete: 1. Vorstädtische Kirche és befejezése: 12. Arm d. Donau.

jelzése: az Urbs cum arce in Hungaria inferiore (Eine Stadt nebst einem Schloss) kezdetű és cujus Decreta typis impressa venum prostant (in dē Druck gegeben worden) befejezésü szöveg oldalain balra: Cum Privil Sacrae Caesareae Majestat. és jobbra: I.C. Leopold excud. A. V. F.B. Werner Ad Vīum delineavit.

L v

Szines rm., mér. a rl. 20: 30 cm.

140-95

Hadjárat. T. 2576.

A hegyes vidék középterét Kassa foglalja el, előterében pedig Schlik csapatai küzdenek a III Mészáros által vezérelt honvédekkel. Felirata:

General Schlick schlägt das III 18t Battailons starke Armeekorps Meszaros vor Kaschau den 4t Jänner 1849.

alól jobbra: zu haben bei F. Werner in Wien.

Szines kny., mér. 22.3 : 32.8 cm.

Győr. T. 3870.

A háttérben levő város felé vezető utakat, valamint az előtért járókelők élénkitik, kik között egy lovas is van. Felirata a lebegő mondatszalagon:

JAVARINŪ. RAAB.

a két angyaltól tartott iraton lévő magyarázó szöveg kezdete: 1. Vorstadtische Kirche és befejezése: 12. Armᵘ d. Donau. Jelzése: az Urbs cum arce in Hungaria inferiore (Eine Stadt nebst einem Schloss) kezdetü és cujus Decreta typus impressa venum prostant, (in dē Druck gegeben wordenᵘ) befejezésü szöveg oldalain balra: Cum Privil Sacrae Caesareae Majestat. és jobbra: I.C. Leopold excud. A.V. L. Werner Ad Vivum delineavit. F.B.

Rm., mér. a rl. 20 : 30 cm.

198-91-19663.

Hadjárat. T. 2575.

Az elő- és középtérben a honvédség küzd az osztrák csapatokkal, mig a hegyes háttérben Kápolna épületei látszanak. Felirata:

Schlacht bei Kapolna in Ungarn am 28. Február 1849.

alól jobbra: D.u. V. bei F. Werner in Wien, Neubau Rittergasse No 191.

Kny., mér. a vk. 21.8: 32.2 cm.

ltsz. 91 – 2.

Hadjárat. T. 466.

Balra Bem honvédei küzdenek az osztrák csapatokkal, melyeknek vezére Puchner, az előtérben balra távcsővel nézi az eseményeket. A középtérben jobbról Nagy-Szeben épületei kötik le figyelmünket. Felirata:

F.M.L. Puchner schlägt den Angrif des General Bem von Hermanstadt ab, u. wirft ihn bis Stolzenburg zurück am 21t Janner 1849.

alól jobbra: zu haben bei F. Werner in Wien.

Szines kny., mér. a vk. 21.7 : 32.5 cm.

Komárom. T. 531.

A város előtti utczát járókelők élénkitik, a Dunán hét hajó kel át, a háttérben hegyek látszanak és az előtérben jobbra a fa közelében ketten beszélgetnek. Felirata a lebegő mondatszalagon:

COMORRA COMORRA.

jelzése a Castellum in Hungaria Inferiori (Eine Festung Nider Ungarn) kezdetü és Castelli cingitur (gegen der ~~W~~ aeusersten Festung) befejezésű leiró szöveg mellett balra: Cum Privil. Sacrae Caesar Majest. cjobbra: I. C. Leopold exc. Aug. Vind. F. B. Werner ad Vivum delineavit.
és az angyaloktól tartott magyarázó szöveg kezdete: 1. die Raizsche Kirche. és befejezése: 10. der Donau Fluss.

Rm., mér. a vk. 16.1: 29.1 cm.

Komárom. T. 532.

A város előtti utczát járókelők élénkitik, a Dunán hét hajó kel át, a háttérben hegyek látszanak és az előtérben jobbra a fa közelében ketten beszélgetnek. Felirata a lebegő mondatszalagon:

COMORRA. COMORRA.

jelzése a Castellum in Hungaria Inferiori (Eine Festung Nider Ungarn) kezdetü és Castelli cingitur (gegen der aeusersten Festung) befejezésü leiró szöveg mellett balra: Cum Privil. Sacrae Caesar Majest. és jobbra: I.C. Leopold exc. Aug. Vind. F.B. Werner ad Vivum delineavit.
és az angyaloktól tartott magyarázó szöveg kezdete: 1. die Raizsche Kirche. és befejezése: 10. der Donau Fluss.

Szines rm. mér. a vk. 16.1: 29.1 cm.

Veszprém. T. 1009.

A középtért a bástyákkal megerősitett vár és a város foglalja el; az előtérben az utakat járó-kelők élénkitik; a háttérben pedig hegyek hullámzanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

VESPRINUM. VESPRIN.

az Arx inferioris Hungariae (Ein Schloss in Nider Vngarn) kezdetü és nunc subdita e imperio (dess Christl. Kaisers Bottmässigkeit) befejezésü leiró szöveg mellett balról: Cum Privil. Sacrae Caesareae Majestat. és jobbra I.C. Leopold excud, A.V.F.B. (Werner delineavit ad Vivum

a lebegő szalagtól tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1. Stadt u. Vestung és befejezése: 6. Der Thurn von der alten Vestung.

Rm., mér. a rl. 20 : 30.2 cm.

Veszprém. T. 1010.

A középtért a bástyákkal megerősitett vár és város foglalja el; az előtérben az utakat járó-kelők élénkitik; a háttérben pedig hegyek hullámzanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

VESPRINUM. VESPRIN.

az Arx inferioris Hungariae (Ein Schloss in Nider Vngarn)... nũc subdita e imperio (dess Christl. Kaisers Bottmassigkeit) leiró szöveg mellett balról: Cum Privil. Sacrae Caesareae Majestat. és jobbra: I.C. Leopold excud. A.V.F.B. Werner delineavit ad Vivum

a lebegő Amorettektől tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1. Stadt u. Vestung és befejezése: 6. Der Thurn von der alten Vestung.

Szines rm., mér. a vk. 20 : 30.2 cm.

Székesfehérvár. T809.

A háttérbeli hegyeken innen látjuk a bástyákkal és kőfalakkal megerősitett várost; az előtérben pedig, a hol négy darab szarvasmarha legel az utat összesen nyolcz járókelő élénkiti. Felirata a lebegő mondatszalagon:

ALBA REGALIS. STULWEISENBURG.

alól oldalt az Urbs et monenti Castellum (Eine Stadt und wichtige Festung)... quae itidem paludi, immersa Vid. Disert. (Vide Bonfinius Disert. Hungariae) leirás mellett balra: Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest és jobbra: I.C. Leopold exc. A. V.-F.B. Werner ad Vivum delineavit.

és a lebegő Amorette-ktől tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1. die Vorstadtische Kirch és befejezése: 10. die Vorstadt.

Szines rm., mér. a rl. 20.1: 29.8 cm.

fölül jobbra: 8.
legalól balra: F.B. Werner delin.
középütt: Cum Priv. Sac. Caes Maj.
jobbra: Martin Engelbrecht excud Aug. Vind.

Rm., mér. a vk. 18.4 : 30.1 cm.

140-95.

Dévény T. 5376.

A középtért elfoglaló várba vezető utat, a szent szobor közelében, járó-kelők, a hegyoldalban pedig lovaikat és szarvasmarháikat őrző [illegible] élénkitik. Az előtérben a szőlőben munkások dolgoznak és balra ketten nézik a várat. A háttérben a March fl-on [illegible] csolnak kel át, a Donau fl-on túl pedig Schloss und Stadt Hainburg köti le figyelmünket. Felirata balra:

Prospectus arcis Thebensis Com. de Palfi in Hungaria, Saxo superstructae, versus regionem terrestrem [illegible]picuae, duo miliaria Posonio distantis, prope fluvium March in Danubium exundantem.

jobbra:

Prospect des alten und auf einem curios aussehenden Felsen, halb gelegenen
Schloss Diwény in Hungarn 2. meil von Pressburg am zusammenflusz der March
in den Donau Strohm, gehörig Hrn. Grafen von Palfi, von der Land [illegible] seithe
anzusehen.

Székesfehérvár. T.3891.

A háttérbeli hegyeken innen látjuk a bástyákkal és kőfalakkal megerősitett várost; az előtérben pedig, a hol négy darab szarvasmarha legel, az utat összesen nyolcz járókelő élénkiti. Felirata a lebegő mondatszalagon:

ALBA REGALIS. STULWEISENBURG.

alól oldalt az Urbs et monenti Castellum (Eine Stadt und wichtige Festung) ...quae itidem paludi immersa Vid. Disert. (Vide Bonfinius Disert. Hungariae) leiró szöveg mellett balra: Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest. és jobbra: I.C. Leopold exc. A.V. - F.B. Werner ad Vivum delineavit.
és a lebegő Amorette-ktől tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1. die Vorstädtische Kirch és befejezése: 10. die Vorstadt.

Rm., mér. a rl. 20.1: 29.8 cm.

198-91-19688.

Budapest. T. 5304.

A hadi ékitményekkel diszitett és éjszakról felvett lapon az előtérben lovasok vágtatnak, a középtért Buda vára és városa valamint a vele szemben levő Pest foglalja el. A Donau Fl-on két csolnak közlekedik. Felirata fölül keretben:

BUDA
Ofen.

a kép fölött: No. 65.
és az A. Invalidorū hospitiū (Invalidenhaus) kezdetü és 20. Coemeterii aedicula (Begräbnuss Kirchel) befejezésü magyarázó szöveg után

balra: F.B. Werner del.
középütt: A. Glasser sc. és Cum. Priv. Sac. Caes. Maj.
jobbra: Mart. Engelbrecht excud A.V.

Rm., mér. a vk. 17.6 : 30.1 cm.

140-95.

Budapest. T. [illegible] 5305.

A keletről felvett látképen az előtérben Pestet látjuk, melyen innen az utakat járó-kelők élénkitik, a háttérben pedig Buda városa és vára szemlélhető. A Donau Fluss-on repülő hid kel át. Felirata:

BUDA.OFEN

a kép alatti latin és német elbeszélő szöveg mellett balra: Cum Privil Sacra Caesar. [illegible] Maiestat és jobbra: I.C. Leopold exc. Aug. Vind F.B. Werner ad Vivum delineavit, mig az angyaloktól tartott lobogón levő magyarázó szöveg kezdete: 1. Invaliden Hauss és befejezése

Szines rm., mér. a vk. 16.3 : 29.1 cm.

140-95.

Esztergom. T. 3878.

A háttérben Esztergom vára és városa szemlélhető, a Duna partján kikötött csolnakokkal; az előtérbeli szigeten pedig, a kertektől jobbra, pásztor őrzi négy tehenét és egy lovát. Felirata a lebegő mondatszalagon:

STRIGONIUM.GRAN,

a kép alatti latin és német leirás mellett balra: Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest. és jobbra: I.C. Leopold excud. A.V. F.B. Werner Ad Vivum Delineavit.

magyarázó szövegének kezdete: 1. Die Festung és befejezése: 13. Das Franciscaner Cl. daselbst.

Rm., mér. a rl. 20.5 : 30 cm.

melyes angyalok Tarsanak

198-91-19565.

Sopron. T. 775.

A középtért a bástyákkal és köröndökkel megerősitett vár és város foglalja el, az előtérben jobbra egy férfi ül magában, a háttérben pedig hegyek látszanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

SEMPRONIU OEDENBURG

alól a Regia libra Urbs inferioris Hungariae (Eine Königliche Freystadt in Nider-Ungarn).... fama celebres sunt (Gesund Bad Wolfis) leiró szöveg mellett balról: Cum. Privil. Sácrae Caesar Majest és jobbról: I.C. Leopold e3 exc. A.V.F.B. Werner ad Vivum delineavit.
a szárnyas gyermekektől tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1. das Dominicaner Cl. és befejezése: 12.S. Michaelis Pfar-Kirche.

Szines Rm., mér. a rl. 20.3 : 29.8 cm.

Modor. T. 6908.

A czimerrel diszitett lapon elől a kőfalakkal megerősitett várost látjuk, mig a hegyes háttérben Pozsony bontakozik ki. Felirata fölül:

Modra, Modern in Hungarn, Presburger Comitat.

alól jobbra: F.B. Werner delin.
magyarázó szövegének kezdete: 1. Kirch aussr der Stadt és befejezése: 5. Presburg von ferne zu sehen.

Tollrajz, mér. a vk. 15.4 : 27.2 cm.

140-95.

Pozsony. T. 6169.

A háttérben a várat és a bástyákkal megerősitett várost látjuk, a Donau Fluss-on repülő hid kel át kétfogatos szekérrel és rajta több hajó ereszkedik lefelé, az előtérben pedig balra a fa alatt beszélgetők közelében deréglyét taszitanak el és középütt férfi szalad botjával. Felirata a lebegő mondatszalagon:

POSONIUM PRESSBURG

a Celebris Regia libera Civitas Hungariae inferioris (Eine vornehme Königl. Frey Stadt in Nider Vngarn) kezdetü és et Sedes Archi-Episc. Strigo: traslata e. (u. der Sitz des Erz Bischoffs von Gran dahin verleget worden) befejezésü leiró szöveg mellett balra Cum Privil Sacrae Caesareae Majestat. és jobbra: I.C. Leopold excud A.V. F.B. Werner Ad Vivum delineavit.

az angyaloktól tartott magyarázó szövegnek kezdete: 1. Die Vorstadt zu Obermantel és befejezése: 20. Spital Kirche.

Szines rm., mér. a rl. 20.7 : 29.8 cm.

140-95.

Nagy-Szombat. T. 6041.

A középtérben fekvő város felé vezető utat járó-kelők élénkitik, mig az előtérben középütt a földön egy férfi ül s egy másik botjára támaszkodva áll. Felirata a lebegő mondatszalagon:

TIRNARIA. TYRNAU.

a Parva civitas kezdetü és haben sie sich wider zerschlagē befejezésü szöveg oldalain balra: Cum Privil. Sacrae Caesar. Majest. és jobbra: I.C. Leopold exc. Aug. Vind. F.B. Werner ad Vivum delineavit.
és az angyaloktól tartott kendőn a magyarázó szöveg kezdete: 1. das Obere Thor és befejezése: 14. S. Michaels Kirch.

Rm., mér. a keretnek 16.1: 28.7 cm.

140-95

Komárom. T. 5841.

A háttérben van a vár és város, hová a hajóhidon búcsusok mennek, a Dunán a két malom közelében PEST nevü gőzhajó fordul meg, az előtérben pedig lovas közeledik a hajót vontatók felé, akik mögött bárka látszik. Felirata:

Ansicht von Comorn
in Ungarn.

alól jobbra: Druck und Verlag bei F. Werner in Wien.

Kny., mér. a vk. 26.4: 36.5 cm.

140-95

WERNER FRIGYES

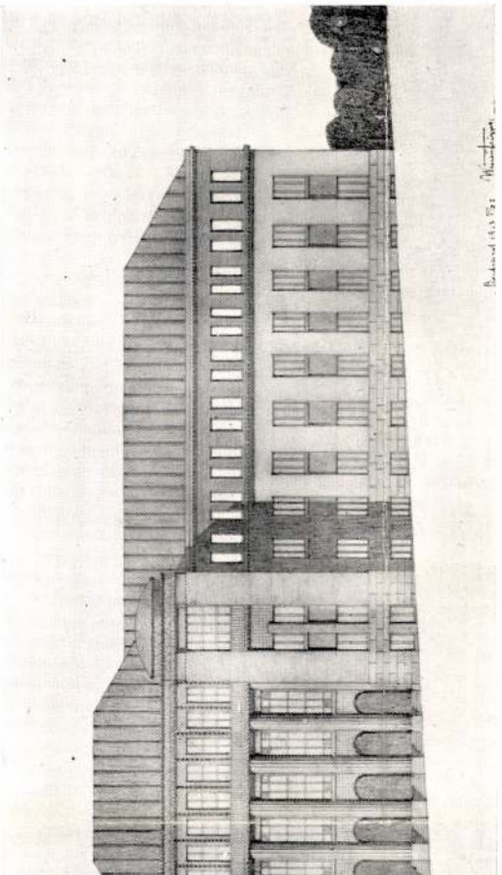

A fiumei állami fogimnázium pervajázata.

III. DÍJ

3. *Werner Frigyes.*

Általános diszpozició a telek kihasználása szempontjából nagyban megfelelő, mivel a szükségletet megközelítő egységes játékteret biztosít.

16. oldal

Főhomlokzata (2 szárnyán 4 méteres visszaugrással) a Via Castello-ra irányul és 2 emeletes.

Bejáró és vesztibül túlméretezett, épp úgy a hosszú folyosó végén levő csarnokok is. Portásszoba közvetett világítású. Földszinti folyosó nivója 3·20 m.-rel magasabb, mint a bejárat nivója.

Fizika- és természetrajzi előadótermek jobboldali világítással bírnak s az előkészítők nem a megfelelő helyen vannak elhelyezve.

Igazgatólakás elhelyezése jó, de túl bőséges.

Méretezésben az épület e részen egy második bejáróról is gondoskodik, a harmadik bejáró a tornaterem résznél az új utcában van. Negyedik bejáró a fölépcsőház tengelyében. A négy bejáró ellenőrzés szempontjából hibáztatandó. A helyiségek csoportosítása általánosságban megfelelő.

A főhomlokzat külső megjelenésben egyszerű és nyugodt, iskola céljaira alkalmas, de a környezet speciális stílusbeli viszonyaiba nem illeszkedik.

Werner Frigyes

GYENES ÉS VAJDA

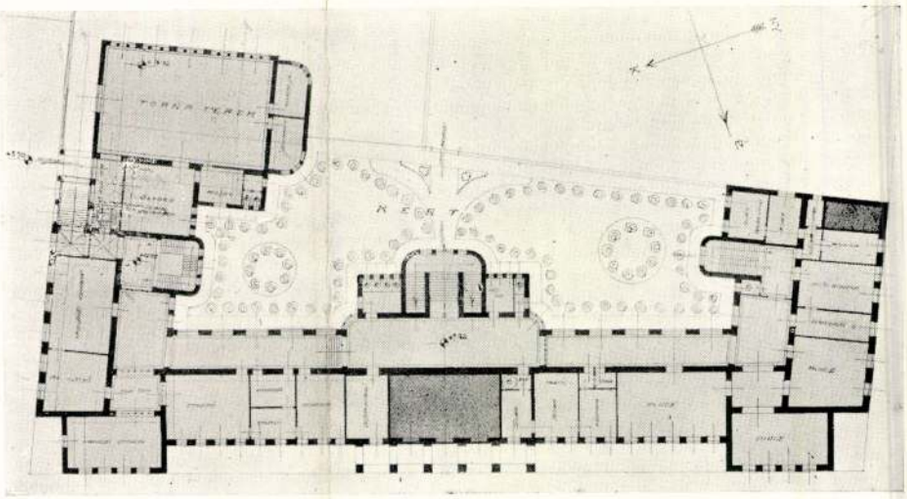

ALAGSOR

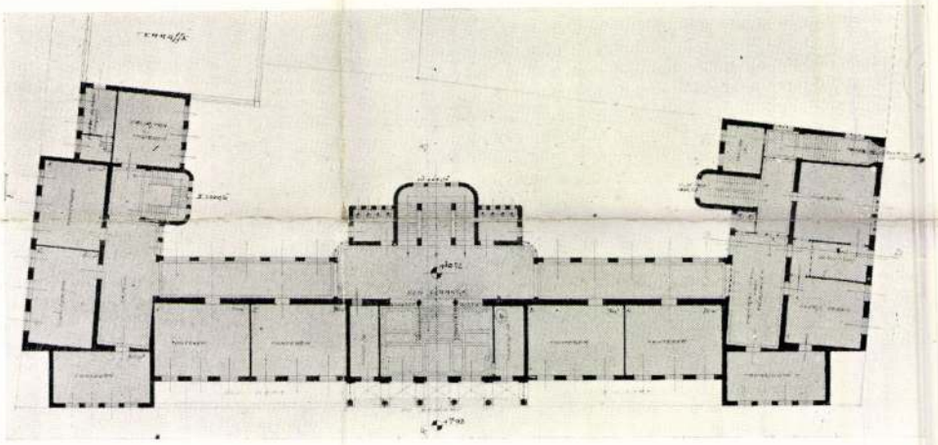

FÖLDSZINT

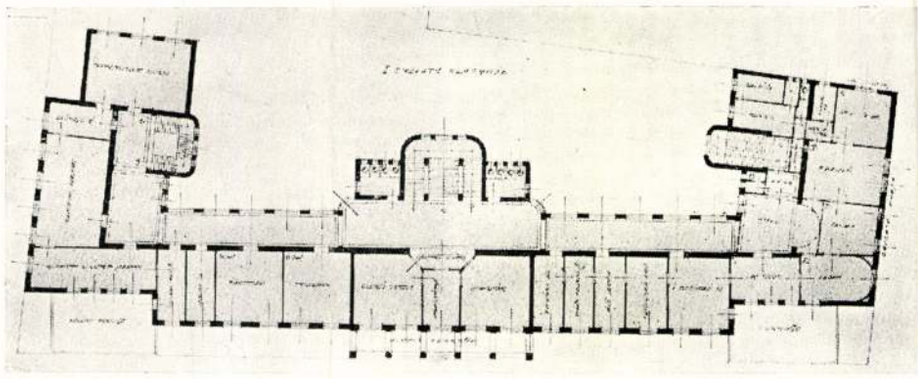

II. DÍJ

I. EMELET

Werner Frigyes

Építész.

I. díj

Építő Ipar

1913. 407. l.

(A Szombathelyt építendő állami főreáliskola tervpályázata.)

Magyar Sion, XVI., 1885., 764. l. — Maszlaghy II., 79. szám.

SARTO, ANDREA DEL (olasz festő, 1486—1531) után

Madonna

Vászon, olaj, 143×103 cm. (Első emeleti fogadó.) Simor prímás Rómában vette.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 43. szám. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Rényi 15—16. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI. 579 l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 235. l. — Maszlaghy II., 109. szám.

TREVISO, GIROLAMO DA (olasz festő, működött 1470—1492 közt)

A Szent Család

Vászon, olaj, 170×106 cm. (Első emeleti fogadó.) A Bertinelli gyűjteményből.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 764. l. — Maszlaghy II., 114. szám.

VARONI, GIOVANNI (olasz festő, 1832—1910)

Salzburg látképe

Jelezve lent jobbra: J. Varrone, 1878. (39. szoba.)

Werner Frigyes

budapesti műépítész

Az alábbi tervpályázatokon I. díjat nyert.

Magyar Építőművészet

1913. 8. sz. 30. l.

(A nyomdahelyi állami főreáliskola terveire kiírt pályázat.)

9—10. sz. Erdélyi templomok. — A berlini Titz-árt
major-utczai iskola. — Az egri érseki lic
11—12. sz. Budapest székesfőváros állatkertje.

Az 1912. évben megjelent

almási Balogh Lóránd
Bihari Imre
Braun Ede
Csányi Károly
Führer Miklós
Gerstenberg Gusztáv
Gondos J.
Gool Elemér
Góth Jenő
Gyenes Lajos
Györgyi Dénes
Dr. Hültl Dezső
Jakab Dezső
Janszky Béla
Kabdebó Gyula
Katzer József
Kiss László
Klenovits Pál
Krausz Ármin
Komor Marce
Koós Károly
Kovács Frigy
Kriegler Sánd
Lechner Lórá
Leimdörfer Á
Lendvay Kár
Löffler Béla
Löffler Sándo
Margitay Ern
Medgyaszay I
Mende Valér
Neuschloss K
Orbán Ferenc
Pogány Móric

Werner Frigges

épitész Műcsarnok

1932. tav. tárl. VI.

a, b.

Werner Frigges

terve repr.

Györgyi Dénes: A Szabadságtéri építészeti terv-pályázat.

Tér és Forma

1930. 349. l.

(2546-tól 2994-ig.)

LÁTOGASSA AZ ÁRVERÉSI CSARNOK

NAPI ÁRVERÉSEIT IS!

ÁRVERÉSEK:

Naponta délután 3 órától. Az árverésre kerülő anyagot tartalmazó Árverési Közlöny a helyszínen 10 fillérért kapható

Werner Frigges

épitész

az alábbi tervpályázaton I. díjat nyert.

Épitő Ipar

1913. 387. l.

(A Nombathelyi főreáliskola tervpályázata.)

elenetek Szent Jakab életéből.

ckép

ı, pasztell, 60×44 cm.

Marco-gyüjteményből.

ET FESTŐ, XVIII. század

sendélet

ı, olaj, 65×48 cm.

Werner Frigyes

a földmivelésügyi minisztérium gazdasági iskola első típus tervpályázatán II. díj.

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1927. 3-4.f. 35.l.

u. a. a második típus terv. I. díj.

u.o

Werner Frigges

építész

L

részt vett az alábbi terv-
pályázaton. A bírálati
jegyzőkönyv szerint: A
terv előadási módja
grafikai szempontból előkelő.

MAGYAR. EPITOMUVESZET

1930. 7-8 sz. 25. l.

(A Szabadság-tér
homlokrati kiképrésének
tervpályázata.)

A pályaterv repr.
39. l.

ANTONIO MAKAINI

Kimondhatatlan szeretettel köszöntjük a 40 éves Műcsarnok falai közt a testvér olasz nemzet művészeit, akikre rég vártunk és rég vágytunk. Évek óta terveztük ezt a kiállítást, nem akartuk elsietni és rögtönözni, mert méltónak akartuk a mai olasz művészet jelentőségéhez s ahhoz a meleg barátsághoz, amely bennünket Olaszországhoz fűz. Örömünkre szolgál, hogy oly nagyszabású kiállítást mutathatunk be, a mai olasz művészetről oly teljes képet adhatunk, amilyenre eddig nem volt példa sem a számos olasz külföldi kiállításon, de magában Olaszországban sem, mert az ottani nemzeti kiállítások, a római Quadriennale és a velencei Biennale olasz része, rövidebb időszakok terméséről számolnak be. Magyarország, a magyar műveltség és művészi élet méltán büszke lehet rá, hogy ezzel kitüntették. A magyar kultúra megbecsülése ez a kiállítás.

Mélységes hálánkat fejezzük ki érte elsősorban a Ducenak, aki ezt a kiállítást akarta és ilyennek akarta, újabb tanujelét adva Magyarország iránti nagylelkű és nagyértékű barátságának s annak a megértő és kitüntető érdeklődésnek, amelylyel az Olaszországban rendezett magyar kiállítások és a római Magyar Akadémia ifjú művészeinek munkássága iránt mindenkor viseltetett. Köszönettel és hálával tartozunk a kiállítást rendező olasz Sajtó és Ppropaganda minisztériumnak s különösen gróf Galeazzo Ciano miniszternek, Dino Alfieri

Werner Frigges

épitész

Csod

Sváb Gyula:

Ujabb állami nép-
iskolák

MMÉE Közl.

1914, 24 l.

86 –

286. Dietrich, Christian Wilhelm Ernst (német festő, 1712–1774): Vasszenyok krisztus sírjánál. Fa, olaj, 63×50 cm.

Gerevich: PA, 248 l.
Christian Dietrich

—

Gerevich: Az Ujság 1916 julius 20, 4 lap.

Maszlaghy II. 356. szám
Monogrammja nincs

—

Werner Frigyes

építész

vród

Építő Ipar. 1913. 147. l.

(Az új Nemzeti Szinház
biráló bizottságának
birálati jegyzőkönyvt.)

zilika egykori gazdag kiképzéséről
ányok is. Bár az összegyüjtött kő-
ató kapcsolatba a bazilika első épí-
lékek, melyeket stílusuk alapján a
unk, legalább halvány képét adják

zázadi emlékanyagban három cso-
indhárom szervesen kapcsolódik a
son leolvasható három nagy áram-
akantusz levéllel díszített faragvá-
az első építési periódusba sorol-
r 10, 13, 28-as számú oszlop, illetve
gy, a XI. század első felében dol-
tásai. E műhely legszebb darabjai
fenn. Jellegzetes díszük az élesen
edetű és a késő császárkor építmé-
tuszleveles oszlopfőt valószínűleg a

Werner Frigges

épitész

ród

Magyar Vilmos:

A Nemzeti Szinház

Terepályázata. VI. Közl.

Épitő Ipar. 1913. 9.

sz. képekkel.

díjat nem nyert.

Werner, F. L.

Schoen Pest-Buda

53. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Fr. Werner

J. Chr. Leopold zenkarcának zen-
lete az ő zajza után 1715 k.

Zádor Anna: Az entergomi fénezesgyház
Bp. Corvina 1970 24. old

M. D. K.

WERNER, F. B.

(1690 – 1778.)

Felvette Budát az európai nagyvárosokrác kiszúlt sorozatába.

Magyarországi tartózkodása 1730-as évek elejére tehető

„Buda és Pest látkéve" rézr.

(Leopold sei metszete)

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 119, 120. C.

M.D.K.

Werner, Friedrich Bernhard, rézmetsző

és krónikairó (1690-1778), sziléziai származású, többször járt Magyarországon, így 1715 tájján és 1732-ben. Budáról és Pestről ábrázoló (21.2 × 30.8 cm méretű) rézkarca, melyet A. Glasser augsburgi rézmetsző 1738-ban készített, valószínűleg legutolsó útján keletkezett rajzai után készült.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp. 1963. 132-133. old. LXXIV. t.

Werner F. B.

l.

Kat. Szemereankcio

779, 780, 784. n.

~~Bányai János ötvösmester~~ VIII. 124.

Werner Friedrich Bernhard

Az első hitelesnek vezethető ábrázolását rézmetszetben szerzőnek.
1690-1778.

Dr. Fitz-Csárás-Papp, Szekesfehérvár
Bp. 1966.

37.

M. D. L.

WERNER Ferenc festő

1786 Pest városi szinház számára díszleteket fest

Gavas XVIII. 17. 262. l.

WERNER, Franz festo (Nagyszombat)

Bogoszli, Zartéj 1765

Ars 1997 248.

díszítéssel. Falazott szószék, hordó alakú. Epitá
faragott díszítésű, hordó alakú. Epitáfium, fes
díszítésű, XVII. század, igen rongált.

A sekrestyében:

1. Szent Borbála primitív szobra fából, 70 cm m. X
2. A feltámadt Krisztus szobra fából, 80 cm magas
/?/

Ivánkófalu R. k. templom

Turóczszentmihály fiókegyháza.

Egyhajós, csúcsíves, faragott kőből épült templo
záródó szentélyében egy keresztboltozattal, mely
jellegű bordái leszelt élű hasáb alakúak. A szen
lőrésszerű csúcsíves ablak, déli falán kettős félk
ablak halhólyagos mértani művel; északi falá

WERNER, Georg Jakob festő

Pozsony, 1702

An 1997 249.

Egyhajós középkori kőépület. szentélyének
háromoldalú, kívül félköríves. A szent
keresztboltozatának bordái hornyolt élű hasábok,
hajóban, csúcsívesek, kettős nyílásúak, zöm
diadalíve félköríves. A hajó deszkamennyezetes. N
s a sekrestye ajtaja csúcsíves. A szentélyben
pasztofórium fülke. A homlokzat fölötti toron
minusculás harang: Barbara, Maria, Jesus feliratta
századbeli harang.

A templom főoltára 1517-ből szárnyasoltár,
szekrényében Szent Annát harmadmagával és S
ábrázoló színezett faszoborral. Szárnyain festmény

1. Joachim és az angyal
2. Joachim és Szent Anna találkozása az aranykapu
3. Szent borbála és apja a torony építésénél

Werner, Heinrich
(1867-1928)

„Halányok" o.v. 80,5 x 101
J.l.b.: H. Werner 1856. (Restaurált)
Ziviltási ár: 12000 ft.

BÁV 43. Zápankció Budapest, 1977. September

Werner Irén

Leegyszerüsitett tájképeit igen nagyra értékeli KUN Imre: "Fényképészeti Kiállitás az Iparcsarnokban" c. beszámolójában. Bodor Aladár iparmüvész rendezte a kiállitást.

A HÉT, Bp. 1921. juli. 21.
XXXII. évf. 17. sz. 285-286. lap.

Werner Janos

Kolozsvári ötvöslegény

l. 1639

Hádeczky: Iparfejl.

II. 138. l.

139. l.

Jacob Werner

ötvös 1591.

laid

Mich. Pass. 113

Wiener Jakab, pozsonyi ötvösinas

V. 113.

Mur. és Kot. Et.

Werner Friggs

rajzoló
úgy látszik ez épiteg
és Kozma Lajos hatása
alatt dolgozott. Egy
exlibrise közölve –

irod

Skexlib.

~~Apáti h. n.~~ ~~IV. 2.~~

Werner Friggs

Ungarische épitész Bpest

1911–12 jub. kiáll. – 714. 715

Apáczai Cseri János III. 184, 192. — Jánosi:
Magyar Encyclopaedia III. 192.

Werner. Friges

Müvenet 1911. 388
– 1912. 73, 118
– 1913. 237

Cserépdarabok, öskori VII. 192

Werner Friggen
fecit

d. Handviselet
4. l.

Werner Frigyes

építész.

Szül. Budapest 1886.

Oklevelet nyert 1910.

N vójegyzműegyetem 22. C.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

SASS Valéria

A Németországi Szövetségi Köztársaság Kulturális és Tájékoztató Központja
és a Műcsarnok meghívja Önt

WERNER HANNAPPEL
fotóművész

SASS VALÉRIA
szobrászművész

kiállításának megnyitójára

Megnyitja: NÉRAY KATALIN, a Műcsarnok igazgatója

péntek 1989. OKTÓBER 27-ÉN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR

ERNST MÚZEUM
Budapest VI., Nagymező utca 8.

A kiállítás megtekinthető 1989. november 26-ig
Hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

MEGHÍVÓ

Das Kultur- und Informationszentrum der Bundesrepublik Deutschland
und die Budapester Kunsthalle Ladet Sie ein zur Eröffnung der Ausstellung von

WERNER HANNAPPEL
Photograph

SASS VALÉRIA
Bildhauerin

KATALIN NÉRAY,
Direktorin der Kunsthalle

WIRD SIE AM 27. OKTOBER 1989 UM 18 UHR
IM ERNST MUSEUM
Budapest VI., Nagymező utca 8.
Begrüssen

Die Ausstellung ist bis zum 26. November 1989.
Täglich ausser Montag, von 10–18 Uhr Geöffnet

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Werner János

Ötv.

Lásd

Szádeczky II. 138 l.
140. l.

Werner János

Mil. Sziklászoroson
(Trencsén m)
1794 ben 27 ers

lásd

Fleischer Bécs

95. l.

Correggio Madonnaja IX. 175.

WERNER János

M.D.A.

1929-ben Nagybányán a Szépművészeti

Iskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 340.l.

WERNER János

M.D.A.

1928.ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola

tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 389.l.

Werner Janos

(Werner Peter fia)

Zongorakeszito

lint

Kiáll. érén

Közlezrkiáll

1271 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Werner János

(Werner Péter fia)

zongorakészítő

Pozsony

Alakult 1840

l.

Ezredéveskiáll.

I. B. 28. l.

Die siebenbürgisch-sächsische Kunst in der magyarischen Forschung. *Archiv des Vereins für Siebenbürgische Landeskunde.* W. F. XXXIX. (1915).

U. a.:

Die ev. Kirche in Mühlbach. *Festgabe zu den siebenbürgisch-sächsischer Vereinstagen des Jaloes, 1922.* Mühlbach, 1922.

SIGERIUS, EMIL:

Siebenbürgisch-sächsische Kirchenburgen. Hermannstadt, 1923.

SKULTÉTY, JOZEF:

Stralobyla Nitra. Turč. Sv. Martin, 1924.

STESSEL JÓZSEF:

Zalavár és Pécs Privina tartományában. *Századok,* 1902. 832— l.

SZABÓ LÁSZLÓ:

Az Árpád-kori magyar építőművészet. Budapest, 1913.

SZŐNYI OTTÓ;

Régi magyar templomok. Budapest, 1933.

TARCZAI GYÖRGY:

Az Árpád-ház szentjei. Budapest, 1930.

VALÉRY-RADOT, JEAN:

L'architecture réligiense an Hongrie sous la dynastie Arpadienne. *Revue des Etudes Hongroises* (Paris) 1939.

Werner János festőművész

Fővárosi Lapok 1866. 11. 6. 110.

Cikk Kisfaludy Károlyról

Táblakép. „Szigliget vásrosujai".
Werner

Peste Hirlap. 1880. szept. 11. 4.

Werner Károly, a lipcsei festé-
szeté akadémia....

Werner Johann (1815 - ?)

„Osztrák táj pihenőkkel"

o.v. 92 x 111 cm J. l. 6. Joh. Werner 1846.

Kikiáltási ár: 12000 ft.

BÁV 46. Képaukció Bp. 1978 szeptember

MDK

Werner József órás Nagyszombat

Zsebóra, aranyozott réz, hosszukás alak. Jelezve: "Joseph Werner in Tyrnau". Magyar, XIX. sz.

Ernst Muzeum aukcioi. XI.

Werner József

órás

Nagyszombat

Közlemények a

Nemzeti Muzeum

Erem- és Régvieg-

tárából. 1916.

I. cf. 1. z. 57. l.

Műemlékek orsz

WERNER, Joseph, pozsonyi könyvkötőmester

J. W. bürgerl. Buchbindermeister, 3 hónapos lánya meghalt. (1840, 231 l)

J. W., bürgerl. Buchbindermeister, 10 hónapos fia meghalt. (1842, 129 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

WERNER, Joseph, a nagyszombati ~~[illegible]~~ órás-
~~[illegible]~~ céh elöljárója

J. W. Vorsteher der bürg. Uhrmacher-Innung
in Tyrnau, közli hogy Dobray műhelye nem
átadó, csak szerszámai és órái eladók. (1815,
5731)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

KORTÁRSI KÉTSÉGEK

Két Shakespeare-bemutatóról

Shakespeare változatlanul az egyik legaktuálisabb drámaíró. Továbbra is társunk egy formálódó (formátlanodó?) korban. Két darabjának legújabb előadásai újból ismerős élményeket közvetítenek. Egy folyton új és új arcát mutató világ szereplői álarcokat és szerepeket próbálgatva igyekeznek követni sorsukat. Minden mozgásban, változásban van körülöttük. Maguk sem maradhatnak érintetlenek.

A szolnoki előadás, a *Szeget szeggel* fő alakjai zavarukban morális bújócskába kezdenek. Átöltözve, alakot és helyzetet váltva állítják próba elé, csalják csapdába egymást és önmagukat – kísértőként és megkísértve. Közben folyton a bűnről és erényről szólnak – számonkérésként vagy épp mentségként –, holott mindvégig tisztázatlan, mit is érnek ezek a szavak. Kiismerhetetlenek maradnak maguk is, mert önmagukról sem tudnak többet, mint bárki másról. A morális lét figurái, a komikus szereplők viszont meg vannak arról győződve, hogy nem is kell számot adniuk. Házilagos romlottságukban mindannyian háborítatlan létezést remélnek. Így veszik semmibe végképp a végsőkig relativizálódott erkölcsöt.

A Budapesti Kamaraszínház előadásának, az *Athéni Timon*nak szereplői folyton ítéletet mondanak egymásról és a világról. Igazságaik éppoly romlékonyak, mint tévedéseik. Önmagukat éppúgy becsapják, mint ahogy mások előtt is szerepekben tetszelegnek. Aki tud mindenről, szélhámos vagy pojáca. De Timon, aki tudatlanul lelkesedik az ostobaságért, balgatag, akit joggal tekint baleknak a környezete. És bolond, ha azt hiszi, támaszra lelhet azokban, akikkel közös színházat játszik. Amíg hatalmasnak tetszik, becsapják őt a többiek, s amikor erőtlennek tűnik, megtagadják. Amíg vagyona van, bolondoznak vele, amint elenyészik a pénze, bohóccá teszik, hisz önkéntes száműzetését is mutatványként mennek lesni egykori honfitársai. A tragikus sors komikussá mélyül: egy világot átkozó mizantróp saját vakságát fogalmazza elszánt, de semmibevesző szózatokká. Nem látta korábban, hogyan élt, most sem teremt erkölcsi hitelt ahhoz, hogy számonkérhesse másokon saját balgatagságát. Ebben a komédiának tetsző összeomlásban csengenek össze végül a két előadás tanulságai. Képlékeny jogszokások között törvényt emlegetni mosolyognivaló elszólás. Erkölcsről beszélni ott, hol mértéknek a többség csakis önmagát tekinti, elképesztő tudatlanság. Mulatságos fogalomzavar a szabadságról szólni azokkal, akiknek csak önmagukra érvényes definíciójuk van erről a szóról.

Korunk szerzője hát Shakespeare. De korunk színháza nem shakespeare-i színház. Tart korától; félve sandít tükörbe, elmosódott képet mutat. Bizonytalanul mozdul, ha lépéseket kell tenni, bátortalanul bírál és hitetlenül perlekedik. Mintha sem morális biztonsága nem lenne meg, hogy egyértelműen beszéljen, sem formakészsége – egy kiüzdött nyelv tiszta hangjaival sem rendelkezik –, hogy határozottan fogalmazzon. Esetlenné és esetlegessé válhatnak így azok az előadások is, melyek kikerülhetetlen kortársi kétségeinkről szólhatnának.

Athéni Timon. Helyei László és Bregyán Péter

Ez történt most Csiszár Imre két Shakespeare-előadásával is. Hihetetlenül időszerű lehetne az előadások egésze, de a rendező csak az aktualizálásig jut el – s ezt is különféle minőségű ötletek felhasználásával teszi. A kamaraszínházi *Athéni Timon* nem közvetíti azt az indulatot, ami érthetővé tehetné a világgal szembeni számonkérést, a szolnoki *Szeget szeggel* sem jelzi azt a hatalmi játszmák nyomán támadt elképedt szorongást, amelyben megmutatkozhatnának a darabban jelzett helyzet erkölcsi paradoxonai. Ennek a meggyőző erőnek híján a bizonytalanságok erősödtek fel mindkét produkcióban, s Csiszár eklektikus ötletei sokszor egymást cáfolják.

Az *Athéni Timon* első részét a stilizáció határozza meg. A vendégségbe érkező, lakomára igyekvő (illetve később a hitelezett összegekre várakozó) háttérfigurák kerengő mozgása, hajlott testtartása, leegyszerűsítésekre és túlzásokra épülő karakterizálása a groteszk elemeit viszi – igen erőteljesen – a játékba. Köztük jelenik meg Timon is (Bregyán Péter). Maga is groteszk figurának látszik, álmatag odaadással lelkesedő, nyájaskodó mosolyaiba belebódult, lassú alaknak tűnik eleinte.

Egyrészt azonban a stilizáció következtében áttételessé válnak a hitelesen is megjeleníthető emberi helyzetek – eltávolodva a problémától veszít érdekességéből a mű. Másrészt a rendező nem építi következetes formanyelvvé előadást kezdő ötletét. Az első rész végére ugyanis patetikus értelművé válik a stilizáció: a főszereplő széttárt kezei Krisztus-pózzá merevülnek, a becsukott kapu résein is keresztet formázva sugárzik át a fény. A második rész újabb váltást jelent. Eltűnik az áttételesség, megjelenik az átéltség: Timon városon kívüli szenvedéstörténete elsősorban az emberi megrendülést kívánja közvetíteni. De ebben a furcsa, kevert nyelvezetben, amelyben elrajzoltság, jelzéses játék és a közvetlen, lelki hitelességre való törekvés kapcsolódik össze, nincs mód a színészi meggyőzőerő megteremtésére. Képtelenség koherens figurát építeni akkor, ha a főszereplő különböző állapotaihoz eltérő játékstílust rendel hozzá a rendező.

A szolnoki *Szeget szeggel* előadását is az eklektikus színészi stílus jellemezte. Itt azonban a játékmód különbsége nem egyetlen figurán belül, hanem a különféle alakok között jelentkezett. Izgalmas feszültséget eredményezett, hogy a legfontosabb alakokat másmás játékmód jellemezte. Nem teremtődött meg azonban a szolnoki előadásban sem az a háttér, amelyben a kiemelkedő szerepformálások egy kidolgozott produkció főszereplőivé válhattak volna. A háttérfigurák most is elraj-

zoltak, a komikus szál itt is kidolgozatlan. A rendezői ötletek most sem mentesek következetlen túlzásoktól: Tuskó Hitler-figuraként jelenik meg, Bécs előkelői pedig díszmagyarba öltöznek. A végső jelenethez cigányzenekar húzza a tust. Összességében tehát nem az előadás egésze, csak egyes szereplők dicsérhetők. Ennek a produkciónak legnagyobb értéke három emlékezetes – különböző, mégis egyformán figyelemre méltó alakítás, melyek egymással is vitázva egymást egészítették ki. Egyrészt a mű világának tagoltságát, a szereplők eltérő létezési módját érzékeltették, másrészt a színészi útkeresés sokszínűségét mutatták.

Kozák András ironizált Hercege látszatokat teremt, hogy láthatatlan maradhasson. Játékot rendez ott, ahol minden őszintén kétségbeejtő. Álarcot ölt, hogy ne önmagával legyen kénytelen szembenézni. Így oldhatja kedélyességgé a szörnyűségeket, amelyeknek maga is előidézője; megbocsátássá azt a morális csődöt, aminek ő is okozója.

Kiss Andrea őszintén átélt Izabellája eleinte mindent valódinak gondol. Ez a naivitás az, ami vonzerejét jelenti, ez az, amiért önfeláldozást várnak tőle mindazok, akiknek morális kihívást jelent lénye.

Fodor Tamás Angelójának erkölcsi fölénye, nyugalma mélyén tisztázatlanságok sokasága rejlik, ahogy a világ is – melynek helytartója lesz – csak látszataiban létezik. Elementáris indulatokkal és elfojtott szenvedélyekkel kénytelen szembenézni, ahogy Izabellával találkozik. Szembekerül valakivel, aki azt képviseli, amit ő maga csak hirdet. Ezzel végképp szembekerül önmagával. Fodor játéka mélyebben, elemibb indulatokkal jellemzi a szereplőt, mint ahogy megszoktuk a színházban. Mozdulatai a figura indulataival együtt születnek meg, monológjai valóban a szereplő belső világát szólaltatják meg, kimondott szavaival együtt jelenik meg a döbbenet; mi mindenre képes, amit maga sem sejt, mi minden zajlik benne, amiről fogalma sem lehet.

Sándor L. István

Színház

EURÓPA VÉRES TÉRKÉPE

Az Ahogy tetszik Nyíregyházán

Orlandó nem jön. Késik. Őt kimentendő érkezik Olivér, a bátyja, aki elmeséli a fiúruhába öltözött Rosalinda/Ganymedesnek, hogy öccsét oroszlánnal történő véres ,,szóváltás'' akadályozta a pontos megjelenésben. Bizonyságképpen előhúzza a véres kendőt, Rosalinda szétnyitja szerelmese emberségének bizonyítékát – és mi szájtátva bámuljuk e keszkenőt: Orlandó vére Európát festi a zsebkendőre.

Ez a nyíregyházi Ahogy tetszik leglényege, tudniillik a mindenen didaktikusan átütő rendezői koncepció. Az előadást agyonnyomja a rendezői ötlet, amely az első pillantásra elegánsan egyedinek látszik ugyan, később azonban szembetűnnek ellentmondásai. Az ötlet, amely az előadást mozgatja az, hogy az Udvarban és az Erdőben egyként diktatúra uralkodik. A darabban az Udvar és az ardennes-i erdő világa egyvalamiben valóban hasonlít egymásra: a hierarchiában. Fényévnyi azonban a különbség egy puccsal hatalomra jutott diktatúra és a demokratikus hierarchia között.

Az Ahogy tetszik ,,egy buboréknyi boldogság, melyet oly módon bont ki egy kerek világgá a drámaköltészet, hogy a tiszta levegőről lefejti a szokványos szappanhabot. Kényes művelet, mert éppúgy előadódhat, hogy megsemmisül tőle a lényeg, mint az, hogy átlényegül a semmi''. (Géher István) Nyíregyházán megsemmisül a lényeg és átlényegül a semmi e bolondosan talányos vígjátékban. Shakespeare kegyetlennek és önzőnek festi le az Udvar világát, Nyíregyházán a folytatásban az ardennes-i erdő is ugyanilyen. Frigyes, (Szigeti András), a bitorló udvara tele van talpnyalókkal, őt magát testőrök hada veszi körbe; Le Beau (Tóth Károly), Frigyes udvarmestere, állandóan fekete mappával a hóna alatt, kiismerhetetlen arccal oson ura nyomában, de titokban lojális a másképpgondolkodókkal, Le Beau gondos ember, kínosan ügyel jövőjére. Mindenkin egyforma szürke szövetkabát, puhakalap: a besúgó közhelyszerűen megfogalmazott munkaruhája (jelmez: Mikes Eszter m.v.). Az Erdő világa éppen ilyen, az emberek úgy élnek, mint egy szélnek eresztett zsoldoshadsereg vad kóborlói. Ruhájuk szószerinti egyenruha: mindenki katonai álcaruhába burkolózik, dalaik pózba merevített durva katonaindulók. Kegyetlenségük nem ismer határokat: Jaques (Bregyán Péter m.v.) egy mondata – ,,Bolond! bolond!'' – csaknem az életébe kerül, a katonák ráfontanak, azt hiszik, a Herceget (Bárány Frigyes) sértegeti, s csak akkor engedik el, mikor kiderül, hogy Próbakőről (Gados Béla) beszél; szerencsétlen Jucit (Sándor Júlia) majdnem megerőszakolják vőlegénye szemeláttára. Nyíregyházán szegény Ádám (Hetey László), Orlandó szolgája éhenhal, így Jacques híres monológja gyászbeszédként hangzik el a hulla felett. Az előadás végén Jakab (Bajzáth Péter) hírt hoz Frigyes lemondásáról, a Herceg kíséretével felvonul a színpad hátsó részén álló emelvényszerű vasfolyosóra, ami egy május 1-i dísztribünt idéz, jobbról megjelenik Le Beau, Minden Rendszerek Udvarmestere, elfoglalja örök helyét a régi-új uralkodó mellett, és késlekedés nélkül munkához lát: feljegyzi Jacques a rendszer számára fölöttébb gyanús távozását fekete mappájába. És a szerelmesek? Igen, Orlandó (Ilyés Róbert) is otthagyja Rosalindáját, hogy utolsóként ugyan, de felsétáljon a tribünre a Herceg mellé. A kép kimerevedik, a történelem körbeért. Ebben a világban sem élni, sem szeretni nem lehet. Meghalt a király, éljen a király! Örüljünk a változásnak, minden marad a régiben. És boldogtalanul élnek, míg meg nem halnak!

Lehet vitatkozni Vas Zoltán Iván darabértelmezésével, maga a darab is ezt teszi, leveti magáról a koncepciót, mint egy túl szűk ruhát. Kétségtelen, hogy az elképzelésnek sikere lehetett volna a 70-es, 80-as évek fordulóján. Akkor, de nem most. A bennünket körülvevő világ megváltozott. Szövevényes, sokrétegű éppúgy, mint Shakespeare ,,reneszánsz musicalje'', mármint az eredeti. A rendező fekete-fehér világot fest és Európa térképe véresen leng az orrunk előtt. Az előadás e darab sokarcúságából egyet erőltet csupán, de azt monomániásan.

Ez a koncepció ugyanakkor ellentmondásos is, hiszen a darabban a gonosz Olivér (Szathmári György) hanyatt-homlok jó testvérré változik, Frigyes lemond bitorlott trónjáról testvére javára, amint az Erdő zöldlombillata megérinti őket, ami utópisztikus szennyezetlenséggel öleli körül lakóit. Az előadásban azonban az üldözöttek is gonoszak, az erdő szelleme érintetlenül hagyja őket, eljövendő hatalmuk nem sok jót ígér. S amennyiben ez így van, eltűnnek a viszonyítási pontok, nem tudni, Olivér miből mivé változik. Eldöntendő tehát: működik az Erdő tisztító hatása vagy sem!

A társulat könnyen alkalmazkodik a rendezői elképzeléshez, teheti ezt azért is, mert ezek túlnyomórészt külsődleges ötletek. Az például, hogy Hymen maszkjában a sértődött Csűrcsavar Olivér (Horváth László Attila) lelkész csempészi vissza magát a színpadra. Vas Zoltán Iván célirányosan áramvonalas koncepciójához típusokat képzelt el, nem pedig jellemeket. Ez magyarázhatja a színészek erőteljes, ám egyoldalú játékát. Ki kell azonban emelni Majzik Edit (Rosalinda) magabiztosan sokrétű, érzéki, a teljes érzelmi skálát bejáró, nézőközeli játékát. Majzik/Rosalinda az előadás és a darab vitathatatlan motorja. Ő az egyetlen emberi ember e kopár, szürke világban, melynek közepén egy apró domb áll – ,,Színház az egész világ'' –, ahol az események többsége játszódik (díszlet: Werner József m.v.), e domb azonban többször útjában van a játszóknak.

A nyíregyházi előadás tükröt tart a természetnek, és mi elborzadva pillantunk e tükörbe. Kegyetlen mását látjuk benne múltunknak (jelenünknek?, jövőnknek?) és valaminek, aminek tanulópénzét most fizetjük: a demokráciának. A nyíregyházi Ahogy tetszik politikai szomorújátékká lényegül át. De vajon hiteles-e a kép, amit látunk, vagy össze kell törnünk a tükröt?

Bóka B. László

MŰFORDÍTÓI DÍJAK

Az idei Wessely László-díjat Nagy Miklósnak ítélte oda a kuratórium; a Zoltán Attila-díjat Mohácsi Árpád és Vághy László kapta.

Werner Margit

grafikus

1931. képesítő oklevelet

nyert, elégséges

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 48. l.

ÉPÜLETMODELL,
a bécsi Szent István-dóm kicsinyített má
(Töredékes.)
XIX. század.
Réz, mag. 8 cm.

MISECSENGŐ,
két darab, áttört.
XIX. század.
Réz, mag. 12·5 cm.

DÍSZTÁRGY,
fedeles, talpa három szatír.
XIX. század.
Réz, mag. 21 cm.

KÉZMELEGÍTŐ GOLYÓ,
vésett dísszel és keresztalakú nyílásokkal.
XIX. század.
Réz, átm. 9 cm.

GYERTYATARTÓ,
két darab.
XIX. század.
Réz, mag. 16 cm.

KANCSÓ ÉS TÁL,
XIX. század.
Réz, a kancsó mag. 57 cm, a tál átm. 76 cm.

Werner Margit

grafikus

1931. szakoktatást nyert

jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 78-l.

Werner Margit

grafikus

1925–29

Éimisk 1930

90. h

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
355 /1930 szám
Érk.: 1930 év vai. hó 11. n.

A m.kir. vall.és közokt. mi
alatt a keb. szám. VII.és
ténck másolata.

Költségvetési év: 1930/31. Számad
Miemlékek Orsz. Bizottsága. Rovat:
Rovat: 7. Bélyegilleték: nincsen.

Utasitom, hogy a
let fiókjának /:Budapest, V. Berl
zottsága 1930.évi augusztus havi
utalja ki 1930. augusztus 1-i haté

Tisztelet díjakra:
122.623 sz. kiadási csekkszámla t

beszerzési költség
sz. kiadási csekkszámla terhére,

MDK

Werner Margit, graf.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.1.

M.D.K.

WERNER Jos.

muraviorum magister

Csejte (Nyitra m.)

1 sodal

1952)

Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban 137.l.

Werner József, díszlettervező

Pilinszky János műnéhez a „játékterét" tervezte.

Pályi András: Pécsi nincházi esték

63-68,

XXV/1.

Jelenkor, Pécs, 1982. jan.

M.D.K.

Werner Karolina, fényképész

Az első női fényképész Pesten a 60-as években a Hatvania hatvani utcában nyitott fénykép műtermet. 257.o.

Fejős Imre: A magyar fényképezés kezdetei 243.o.

Folia Archaeologica. Ix.köt. 1957.-Bibliothaca Kiadó. Bp. 1957

M.D.K.

Werner Károly*), Epesti építész

tervei szerint Ipartestü-
leti Otthon épül Cegléden
180.000 K. költségkerettel

*) A febr. 28-i számban Werner „Frigyes" szerepel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1912. XXXIII. évf.

márc. 6. sz. 11. old.

M.D.R.

Werner Károly MDK

A jeruzsalemi sirtemplom belseje, vizf.
A jeruzsalemi kereszt-templom belseje, vizf.

Műcsarnok 1878. nov. 31

MDK

Werner Károly Frigyes építészmérnök

1928. okt.29-től a Budapesti Mérnöki Kamara tagja.

A Magy. Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 1928.
XI. 11. 308.lap

Werner Karóly

festő

1884 (magyar?)

1. Kápolna Subiacoban.
Vízfestmény. 120 ft.
2. Nápoltól Palermóig.
Vízfestmény. 25 ft
3. A Entnál. Vízfestmény.
~~100 ft.~~
Képes tárgymutató az o. m.
képzőmiv. tárg. 1884-ik évi
őszi kiállításához. Bpest. 1884.

Werner Károly

Kalocsai könyvkötő

XVIII. sz.

l.

Romhányi

87. l.

951

(Technische Rundschau, 1927. 47. sz.) *Marusák Dezső.*

Gyári épületek hegesztése. Az északamerikai Egyesült Államokban mindinkább terjed a hegesztés a szögecselés helyett, még az épületeknél is. A General Electric Co. cég újabban Bridgeport és Pittsfield városokban telepeit ilyen hegesztéses új épületekkel bővíti ki. Az első ilyen hegesztéses épületét a társaság Filadelfiában emelte. Az épület méretei: 140 láb (42·6 méter) széles, 600 láb (182 méter) hosszú, 50 láb (15·2 méter) magas. A felhasznált hegesztett anyag súlya 1 millió kilogramm. Érdekesek a tetőszerkezet hegesztett tartói. Jelenleg ez a filadelfiai épület a világ legnagyobb hegesztett acélszerkezete.

(Journal of A. I. E. E., 1928, 486. lap.) *Gáti Béla.*

Szakirodalom.

Könyvismertetések, bírálatok.

Rovatvezető: Dr. LÓSY-SCHMIDT EDE, egyleti könyvtárnok

(Az ismertetésre szánt könyveket lehetőleg két példányban, úgyszintén az ismertető kéziratokat is szíveskedjenek a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Könyvtára, illetőleg a rovatvezető címére: IV, Reáltanoda-u. 13—15. sz. II. em. küldeni.)

Mezőgazdasági traktorok szerkezete és kezelése. Írták: *Erdei János* és *Göllner János*, a Debreceni Gazdasági Akadémia műszaki tanárai. Debrecen—Pallag, 1928. 8-adrét (4) + 194 + (2) l. 99 szövegábrával és 4 képmelléklettel. Böhm Ferenc könyvkereskedése és könyvnyomdája Debrecen.

A mezőgazdaságban alkalmazott mótoros traktorok száma a legutóbbi években rohamosan emelkedett, jelenlegi számuk 4000-en felül van már. Ezzel a gyors elterjedéssel kapcsolatban hamarosan nyilvánvaló lett, hogy a traktorok zavartalan és megbízható üzemének egyik legfontosabb feltétele a szakértelem, mellyel, sajnos, a gazdasági gépészek és a traktortulajdonos gazdák csak kis mértékben rendelkeznek. A szóbanforgó kézikönyv célja az, hogy elsősorban a traktorkezelőket és traktortulajdonosokat avassa be gépeik szerkezetének és kezelésének ismeretébe. Évégből szerzők a könyvet népszerűen, közérthető nyelven írták, kellő alapossággal és minden lényeges dologra kiterjedő részletességgel és jóllehet nem mérnökök számára készült a könyv, mindamellett hasznát vehetik azok a gépészmérnökök is, kik a traktorokról általá-

. pontja szerint elegendő díjazást juttatni a tervezőnek és
IX. §. 1. pont szerint hajlandó-e gondoskodni a tervek elő-
rásos kiállításáról?

2. Hajlandó-e a polgármester a 100.000—1,000.000 P költ-
égű építmények tervezését és művezetését gyakorló építé-
zekre bízni, az 1,000.000 P-nél nagyobb objektumok terveit
edig országos nyilvános tervpályázatok útján beszerezni?

—*a*—

Az első magyar racionalizálási bizottság. A magyar
épipar érdekképviselete, a Magyar Vasművek és Gépgyárak
Országos Egyesülete a *racionalizálás* kérdésének intenzív
polása végett állandó jellegű *racionalizálási bizottságot* állí-
ott fel, ez tehát az *első* magyar szerv, mely a racionalizálás
nind nagyobb fontosságú kérdésével foglalkozik. E bizottság
emcsak a külföldi és a magyar gépiparra vonatkozó adat-
yüjtés eredményeinek felhasználásával fog foglalkozni, ha-
em széleskörű programmot is állapít meg, különösen arra a
élra, hogy az egyes gépgyárak üzemvezetőit, üzemmérnökeit
tb. a racionalizálásnak amaz eszközei felhasználása tekinte-
ében felvilágosítsa, amelyek a magyar gépipar természete
zerint alkalmazhatók. E bizottság fog foglalkozni a gépipar
gységes mérlegszerkesztésének kérdésével is. E bizottság
lnöke *Dunckel* Károly, a Magyar acélárúgyár r.-t. vezér-
gazgatója, tagjai: *Dessauer* Ármin és *Kerényi* Gyula, a Weiss
lanfréd acél- és fémművei r.-t., *Vámossy* Károly a Ganz és
ársa Danubius r.-t. igazgatója, *Wicar* Reinhold, a Felten és
Guilleaume kábelgyár r.-t. vezérigazgatója, dr. techn. *Székely*
mre, a Telefongyár r.-t., *Sóváry* Emil, a Ganz-féle villamos-
ági r.-t., *Erb* Nándor és *Tirser* László, a Láng L. gépgyár r.-t.
gazgatói. A bizottság előadója *Kelemen* Móric, az említett
gyesület főtitkára.

**IV. Nemzetközi üzemgazdasági kongresszus Párizs-
an.** A *Nemzetközi munkaügyi hivatal* mellett Genfben
zékel a *Nemzetközi racionalizálási intézet*, amely kapcsolat-
an a *Nemzetközi racionalizálási bizottsággal*, a jövő évben
árizsban kívánja megtartani a IV. nemzetközi üzemgazda-
ági, vagy más szóval racionalizálási kongresszust. A leg-
többi ilyen kongresszus tudvalevőleg Rómában a mult év
szén tartatott meg, melyen a világ minden tájékáról igen
agyszámú szakember vett részt. A párizsi IV. kongresszus
lőkészítő bizottsága a Magyar Vasművek és Gépgyárak Or-
zágos Egyesületét, illetve annak főtitkárát, *Kelemen* Móric
épészmérnököt, aki a mult évi római kongresszuson kép-

Werner József

MDK

órásmester
Nagyszombat.
Álló óra képpel. Nemz. Muz.

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.
ARRABONA 3. Győr. 1961. 153-159. l.

159.1.

Csatkai ändre:

MA 3. Győr.

MDK

Josef Werner lakkozó

1800. helyreállitásán dolgozik.

Schoen A: A Zsigmond téri Szentháromság szobor. Tanulmányok Budapest Multjából. Bp. 1936. IV. k. 2-13. l.

Werner, Josef

budai lakkozó

l. Schoen Szentháromi I.

6-l.

Werner József

MTK

A Vigadó "Kredenzsaal"jának aranyozását vállalja.
1832.

317.o. 69. jegyz.

ZÁDOR ANNA: POLLACK MIHÁLY. Bp. 1960.

Werner János

grőri rajztanító

1800 Eőnül. Előzően

Pozsonyban és Bazinban tanított. 1794-ben rövid ideig a bécsi akadémián tanult. Valószínűleg tőle tanult rajzolni Kisfaludy Károly

Lyka Károly: Kisfaludy Károly, a festő. Kéky Lajos: A szárevés Kisfaludy Társaság. (1836—1936) Bp. 1936.

288 l.

HELYSÉG

Esztergom.

VÁRMEGYE

Esztergom.

ŐRZÉSI HELYISÉG

Prímási múzeum.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Építészeti

KOR

XI. sz.

MÉRET

TÁRGY

Kocka-oszlopfő. (2)

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JE

. 2 kisebb szmán kocka-oszl
más-más domborművet, egy fa
polypot és egy oroszlánt látunk
mezőből alig egy csure emelked
jellemzi a XII. sz. előtti díszít

FÉNYKÉP, RAJZ

Werner József

órás Nagyrombat

1195. EGY BROS ÉS KÉT FÜLBEVALÓ, arany, szines zománcdisszel és gyémántokkal. A bros lepkealaku, a függő kis lepkéről lecsüngő harangalaku virág. Francia, XIX. sz. Illustr. táb. XLVII.

1196. FÜLBEVALÓ, egy pár, arany, gyöngy és ékkövekből. XIX. sz.

1197. BROS, virág, csokoralaku, arany és gyémántokból. XIX. sz. e. f. Illustr. táb. XLVII.

1198. MÉDAILLON, puszpángfa. XVII. sz.

1199. ZOMÁNCKÉP, limogesi modorban, vadászjelenetet ábrázol. Barnára fényezett fakeretben.

1200. KARPEREC, egy Ferdinánd arany (1848) és hat ezüst hatosból (1849).

1201. MÉDAILLON, Cameo, ovális, arany tokban. XIX. sz.

1202. DISZMAGYAR ÉKSZER, ezüst, öntött, ékkövekkel és zománccal diszitett. XIX. sz.

1203. ZSEBÓRA, aranyozott réz, ékkövekkel és ovális zománcképpel, felette korona. Jelezve: „*Le Roy à Paris*". Francia, XVIII. sz. m. f. Illustr. táb. XLVII.

1204. BROS, római mozaik: kerek szentélyt ábrázol arany keretben. Biedermejer.

1205. GYÜRÜ, arany, hosszukás, gyöngyökkel szegett fejében *H S* monogramm. Empire.

1206. MINIATÜR-KÉP, arany keretben. XIX. sz. e. f.

1207. ZSEBÓRA ÜTŐ SZERKEZETTEL, arany, számlapján két harangot ütő férfi és nőalak. Jelezve: „*Breguet & Fils Paris*". XIX. sz. e.

1208. BROS, ovális, zománc miniatür, zománcos arany keretben. Biedermejer.

1209. BROS, ovális, arany keretben férfi miniatür-arckép. Empire.

1210. NŐI ZSEBÓRA VÉKONY ARANYLÁNCCAL, arany, szines zománcképpel. Svájc. Biedermejer.

Ernst Muzeum aukcioi

XI

1164. SZELENCE, márvány, aranyozott réz foglalatban. XVIII. sz. v.

1165. NECESSAIRE, ezüst és bőr, tegezalaku. XIX. sz. e. f.

1166. SZELENCE, arany, empire diszitéssel. XIX. sz. e. f.

1167. ÖVDISZ, aranyozott ezüst, trébelt és áttört, virágdisszel. Erdély, XVII. sz.

1168. HAT DARAB GOMB, a fémfoglalatu üveglap hátára festett alakos tájképekkel.

1169. ZSEBÓRA, aranyozott réz, hosszukás alak. Jelezve: „*Joseph Werner in Tyrnau*". Magyar, XIX. sz.

1170. SZELENCE, ezüst, kagylóalak. Neobarok.

1171. SZELENCE, lakk, bronz verettel.

1172. SZENTKÉPTOK, ovális, ezüst, benne Mária miniatür-képe.

1173. KIS SZELENCE, ezüst, trébelt barokos diszitéssel.

1174. TÁRCA, békateknő és ezüst. XIX. sz.

1175. OVÁLIS KERET, aranyozott ezüst, zománccal és türkizekkel.

1176. SZELENCEFEDŐ, békateknő, ezüst berakással. XVIII. sz.

1177. SZELENCEFEDŐ, gyöngyház és ezüst.

1178. TÜTARTÓ, ezüst, neobarok.

1179. SZELENCE, felnyiló födelében zománcos óralap. XIX. sz. e.

1180. EGY CSATPÁR, trébelt és aranyozott réz, rokoko diszitéssel.

1181. SZELENCE, réz és achát, födelében belül miniatür-kép.

Werner Mátyás

ötvös

1705-ben első céhmester Kolozsvárt

Jakab Elek. Kolozsvár története.

Budapest 1888. III/17. 36 l.

rézmetszetekre
a szövegsorokat vésték

KNER I., GYOMA

Werner Mátyás

ötvös

Kolozsvárt 1655 ben első céhmester.

1662-ben második céhmester.

1664. ben első céhmester

1674 " második "

1672 " " "

Zakab Elek. Kolozsvár tortenete.

Bpest 1888. II K. 658 l. 686 l

779. l.

Werner Mátyás

ötvös

XVII. sz. Kolozsvárt. Egyike
aroknak az ötvösöknek, a kikkel
Rákóczi György Gyulafehérvárt
jöl méreti (kárhára) kincseit 1633-ban.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W.
Péter ötvöskönyve. Budapest. 1884.
21. l.

Schneider

a bécsujhelyi ako

jelenleg h

le

Werner Mátyás

ötvös

1633. Kolozsvár.

Irod.

Műv. és Könyvt. ért. 1911. 14. l.

Werner Mátyás

XVIII. r.

Kolozsvári ötvös

l,

Fülek.

A középtérben a várat
gyek képezik, az előtérben p
egy suszter áll kezében knei
arczképet kritizálná a festő
a vár fölött:

Villec in Ung

fölül középütt: Nimb dich ni
jobbra: 47.
a kép alatt: Sutor non ultra
Calceus haud or
legalól: Nimb dich als du ka
Wie jener Schust
Jedoch ich solchs l
Jedr Schuch ghö

Rm., mér. a rl. 9.

198-91-2

Werner Mátyás

ötv.

Kőmagyoty. 1003 r

Werner Mátyás

ötvös Kolozsvár

1655-ben céhmesterré

választották

Nyolcvanéves korában

Werner Mátyás, Kolozsvári ötvös

V. 14.

Mur. és Kvt. 27

Werner Lajos

építész

Szül. Újszentanna 1892.

6 klevelet nyert 1922.

Névjegyzmüegyetem 22. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Werner Leopold MDK

Repr.

"Az esztergomi vár a XVIII. sz. derekán
L. Werner metszetéről.

Zolnay László:Esztergomi érsekek palotái a
középkorban.
Művészettörténeti Tanulmányok.Bp.1961.201-228.l.

207.l. 4. kép.

LEOPOLD WERNER, grafius

A Soproni Múzeum grafikai gyüjteményének városkép ábrázolásai:

7.sz.-Leopold Werner:Sopron városképe. /1748-52 között/
Felirat:Sempromium -Oedenburg.Színezett rézmetszet.19+285.cm.Feliratokkal, magyarázó szöveggel.
Jelzés:I.C.Leopold av.FB.Werner. 159.old.

DAVIDNÉ, ASKEROZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafiaki gyüjteményének története 157.old

Arrabona,14.A Xantus János Mú eum Évkönyve. Győr,1972

Werner Margit

grafikus

1925—31.

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 46.l.

szám. (Képe 22. táblán.) — Csányi Károly: MM, VI., 1930., 308. l. — Mihalik Sándor: A régi magyar egyházi ötvösség. A Műgyüjtő, IV., 1930., 170. l. (Képe 172. l.) — Mihalik Sándor: Csonka-Magyarország egyházi műkincsei. MIP, XXXIII., 1930., 110—111. l. — Gr. Berényi János: Az ötvösség története Magyarországon. Bp. 1930., 36. l. — Erdélyi kiállítás, 1931., 18. szám. (Képe IV. táblán.) — Braun, Joseph: Das christliche Altargerät. München, 1932., 100., 121., 123. és 153. l. (Képe 27. táblán.) — Mihalik, Alessandro: L'origine dello smalto filogranato. Roma, 1933., 19—20. l. (Képe 34—35. táblán.) — Roth: Die deutsche Kunst in Siebenbürgen. Berlin, 1934., 45., 153—154. l. (Képe 202. kép.) — Kampis Antal: Erdély iparművészetéről. (Kny. A történeti Erdély.) 1936., 11—12. l. (Képe 11. táblán.) — Kampis: Könyvismertetés. Századok, LXX., 1936., 207. l. — Báró Petrichevich Horváth Emil: A Suky-család címeres levelei. Turul, L., 1936., 71., 72. és 77. l. (Képe 70. l.) — Lepold Katalógus 22. sz. — Horváth Henrik: Zsigmond király és kora. Bp. 1937., 185. l. — Genthon AZEFK, 10. l. (7. kép.) — Lepold—Lippay 37. l. (Képe VII. táblán.) — Horváth Enrico: Il rinascimento in Ungheria. Roma, 1939., 121. l. (Képe 73. kép.)

FÜGGŐ EREKLYETARTÓ,

aranyozott ezüst, drágakövekkel és gyöngyökkel. Kerek szelence. Előlapján az Angyali üdvözlet zománcos hátterű jelenete, hátlapján gyöngyházdombormű: a feltámadt Krisztus, két angyal közt. Átm. 8 cm.

Werner Mihály

ötvös unitarius szász

1702-ban II-ik cehmester Kolozsvárt.

~~1705-ban első cehmester u. o.~~

Jakab Elek. Kolozsvár története.

Bpest. 1888. III. K. 36. l.

Csorni Béla dr.: Jelentés a Colonia Apulensis területén végzett ásatásokról VI. 106 — 114.

WERNER Mátyás ötvös

faragott bástáblát készített 1698-ban

ld. Herepey János: A Kárpát-medencei régi sírkövek. Bp. 1988.
50. p.
78. p.

MATHIAS WERNER/Michael Werner/, ötvös

Talpas kereszt. A kereszt 35+21.5 mm.-es, téglalap alaku lemezre ónból, elő- és hátlapja azonos alaku és méretü ezüstlemez/162+132 mm./Hátlapja poncolt, stilizált virág motivumokkal boritva, elülap disztelen. 4/b. kép. 265. old.

DINNYÉS ISTVÁN: Blaskovich Muzeum, Tapiószele. Adatok Erdély XVI-XVII. századi ötvösségéhez 265. old.

Studia Comitatensia, I. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból. Szentendre, 1972.

MATHIAS WERNER/Michael Werner/, ötvös

A talpas kereszt két főrészét a kereszt alaplemezéhez forrasztott ezüstcsavar tartja össze, ami a nódusz felett ti összekötőtag anyacsavarjához kapcsolódik. Talpszegélyér beütött mesterjegy, 267.old. -3/a.kép.-Fekete repr. 266.kk

DIENYÉS ISTVÁN: Blaskovich Múzeum, Tápiószele. Adatok Erdély XVI-XVII.századi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia, I. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból. Szentendre, 1972.

Werner, Michael und **Matheus** ötwös Nr. 57

Er wird bereits 1663 in den Klausenburger Zunftschriften genannt. 1664 wurde er Meister, 1672-1674 und 1702 war er Zunftmeister. Vier seiner Werke sind bekannt. Dieselbe Marke hatte Matheus Werner, der 1705 *magister cehae* war.

Schütze 1991

	2	3	4	5
	9	10	11	12
	16	17	18	19
	23/30	24	25	26

MATHIAS WERNER/Michael Werner/, ötvös

A talpas kereszt két forészét a kereszt alaplemezéhez forrasztott ezüstcsavar tartja össze, ami a nódusz feletti összekötő tag anyacsavarjához kapcsolódik. Talpszegélyén beütött mesterjegy. 3/a. kép. 267. old.

DINNYÉS ISTVÁN: Blaskovich Muzeum, Tápiószele. Adatok Erdély XVI-XVII. századi ötvösségéhez 263. old.

Studia Comitatensia, I. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból. Szentendre, 1972.

MATHIAS WERNER/Michael Werner/ ötvös

Talpas kereszt. A kereszt 35+21.5 mm.-es, téglalap alakú lemezre épül, elő-és hátlapja azonos alakú és méretű, ezüstlemez/162+132 mm/Hátlapja poncolt, stilizált virágmotivumokkal, előlap díszteelen. 265.old.-4b.kép. 266.old. Fekete repr.

DINNYÉS ISTVÁN: Blaskovich Muzeum, Tápiószele. Adatok Erdély XVI-XVII.századi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia, I. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból. Szentendre, 1972.

MATHIAS WERNER/Michael Werner/,ötvös

A tápiószelei Blaskovich Muzeumban a talpas kereszt és az egyik kehely készitésének idejét és helyét mesterjegyük alapján határozhatjuk meg.Az egyik oldalukon elmosódott jegyek kiegészitik egymást,rekonstruálhatók.3/c. kép.A két müvet Michael Werner,vagy Mathias Werner kolozsvári ötvös készitette 1661 és 1705 között.268.old. 3/c.kép. 266.old. Fekete repr.

DINNYÉS ISTVÁN: Blaskovich Muzeum,Tápiószele. Adatok Erdély XVI-XVII.századi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia, I. Pest Megye Muzeumaiból Tanulmányok, Szentendre, 1972.

MATHIAS WERNER/Michael Werner/, ötvös

A tápiószelei Blaskovich Muzeumban a talpas kereszt és az egyik kehely készitésének idejét és helyét mesterjegyük alapján határozhatjuk meg. Az egyik oldalukon elmosódott jegyek kiegészitik egymást, rekonstruálhatók. 3/c. kép. A két müvet Michael Werner, vagy Mathias Werner ötvös kolozsvári ötvös készitette 1 664 és 1705 között. 268.old.

DINNYÉS ISTVÁN: Blaskovich Muzeum, Tápiószele.

Adatok Erdély XVI-XVII. századi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia, I. Pest Megye Muzeumaiból
Tanulmányok, Szentendre, 1972.

MATHIAS WERNER/Michael Werner/, ötvös

A tápiószelei Blaskovich Muzeumból kehely.Ltsz.67.108.1
M.23 cm.Pá.9.3 cm. Tá.13 cm.Aranyozott ezüst.Aranyozás
vöröses.Nincs aranyozás a domboritott levéldiszek és a k
kosár kiemelkedő részein.Talpszegélyén beütött mesterjeg
3/b.kép. 267.old.

DINNYÉS ISTVAN: Blaskovich Muzeum,Tapiószele.
Adatok Erdély XVI-XVII.századi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia, I. Pest Megye Muzeumaiból
Tanulmányok, Szentendre, 1972.

MATHIAS WERNER/Michael Werner/, ötvös

A tápiószelei Blaskovich Muzeumból kehely.Ltsz.67.108.1
M.23 cm.Pá.9.3 cm. Tá.13 cm.Aranyozott ezüst.Aranyozás
vöröses.Nincs aranyozás a domboritott levéldiszek és a k
kosár kiemelkedő részein.Talpszegélyén beütött mester
jegy, 267.old. 3/b.kép. 266lold. Fekete repr.

DINNYÉS ISTVÁN: Blaskovich Muzeum, Tápiószele.
Adatok Erdély XVI-XVII. századi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia, I. Pest Megye Muzeumaiból
Tanulmányok, Szentendre, 1972.

MICHAEL WERNER/ Mathias Werner/, ötvös

---- ----

A tápiószelei Blaskovich Mú zeumból kehely.Leltsz. 67.108.1. M.23 cnm. Pá. 9.3 cm.Tá.13 cm. Aranyozott ezü ezüst.Aranyozása vöröses.Nincs aranyozás a domboritott levéldiszek és a kosár kiemelkedő részein.Talpszegélyén beütött mesterjegy./3/b.kép./. 267.old.

DIENYÉS ISTVÁN, Blaskovich Múzeum, Tápiószele.
Adatok Erdély XVI.-XVII.századi ötvösségéhez 263.old.
Studia Comitatensia
Tanulmányok Pest Megye Muzeu-
s maiból. Szentendre, 1972

MICHAEL WERNER/Mathias Werner/,ötvös

Talpas kereszt.A kereszt 35+21.5 mm-es,téglalap alaku, lemezre épül,elő-és hátlapja azonos alaku és méretü ezüstlemez/162+132 mm./Hátlapja poncolt,stilizált virág moitumokkal boritva,előlap disztelen. 265.old. -4/b.kép 266.old. Fekete repr,

DINNYÉS ISTVÁN,Blaskovich Muzeum,Tápiószele.
Adatok Erdély XVI.-XVII.századi ötvösségéhez 263.old

Studia Comitatensia.I.Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból, Szentendre, 1972.

MICHAEL WERNER/MATHIAS WERNER/, ötvös

Talpas kereszt. A kereszt 35+ 21.5 mm-es, téglalap alaku lemezre épül, elő és hátlapja azonos alaku és méretü ezüstlemez/162+132 mm./Hátlapja poncolt, stilizált virágmotivumokkal boritva, előlap dísztelen. /4/b.kép/.
265.old.

DINNYÉS ISTVÁN, Blaskovich Muzeum, Tápiószele.
Adatok Erdély XVI.-XVII.szazadi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia.I.Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból, Szentendre, 1972.

MICHAEL WERNER/Mathias ~~xxxxx~~ Werner/,ötvös

A talpas kereszt két főrészét a kereszt alaplemezéhez forrasztott ezüstcsavar tartja össze,ami a nódusz felett összekötő tag anyacsavarjához kapcsolódik.Talpszegélyén beütött mesterjegy/ ~~xx~~ 267.old. 3/a kép. Fekete repr. 266.old.

DIENYÉS ISTVÁN,Blaskovich Muzeum,Tapiószele.
Adatsok Erdély XVI.-XVII.szazadi ötvösségéhez 265.old.

Studia Comitatensia.1.Tanulmanyok Pest Megye Muzeumaiból, Szentendre, 1972.

MICHAEL WERNER/ Mathias Werner/, ötvös

A talpas kereszt két főrészét a kereszt alaplemezéhez fo
forrasztott ezüstcsavar tartja összeami a nódusz feleti
ti összekötő tag anyacsavarjához kapcsolódik. Talpszegé
lyen beütött mesterjegy./3/a kép/. 267.old.

DINNYÉS ISTVÁN, Blaskovich Muzeum, Tapiószele.
Adatsok Erdély XVI.-XVII.szazadi ötvösségéhez 263.old.

Studia Comitatensia.1. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból, Szentendre, 1972.

MICHAEL WERNER/Mathias Werner/ ötgös

A tápiószelei Blaskovich Múzeumban a talpas kereszt és az egyik kehely készitésének idejét és helyét mesterjegyük alapján határozhatjuk meg. Az egyik oldalukon elmosdott jegyek kiegészitik egymást, rekonstruálható. 3/c. kép. A két müvet Michael Werner vagy Mathias Werner kolozsvári ötvös készitette 1661 és 1705 között. 268.old. 3/c, kép. 266.old. Fekete repr.

DINNYÉS ISTVÁN, Blaskovich Múzeum, Tápiószele.
Adatok Erdély XVI.-XVII. századi ötvösségéhez 265.old.
Studia Comitatensia
Studia Comitatensia, I. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból. Szentendre, 1972

MICHAEL WERNER/ Mathias Werner/, ötvös

A tápiószelei Blaskovich Múzeumban a talpas kereszt és azz egyik kehely készitésének idejét és helyét mes terjegyük alapján határozhatjuk meg.Az egyik oldalukon elmosódott jegyek kiegészitik egymást,rekonstruálható 3xx 3c.kép-A két müvet Michael Werner vagy Mathias Werne kolozsvári ötvös készitette 1664 és 1705 között.
268.old.

DINNYÉS ISTVÁN, Blaskovich Múzeum, Tápiószele.
Adatok Erdély XVI.-XVII.századi ötvösségéhez 265.old.
Studia Comitatensia
Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból. Szentendre, 1972

MICHAEL WERNER/ Mat hias Werner/,ötvös

---- ----

A tápiószelei Blaskovich Muzeumból kehely.Ltsz.67.108.1
M. 23 cm. Pá. 9.3 cm. Tá.13 cm.Aranyozott ezüst.Aranyozás vöröses.Nincs aranyozás a domboritott levéldiszek és a kosár kiemelkedő részein.Talpszegélyén beütött mesterjegy. 267.old. 3/b.kép. 266.old. Fekete rep

DINNYÉS ISTVÁN,Blaskovich Muzeum,Tápiószele.
Adatok Erdély XVI.-XVII.századi ötvösségéhez 26[illegible].old.
Studia Comitatensia
Studia Comitatensia.I. Tanulmányok Pest Megye Muzeumaiból. Szentendre, 1972

M-D K.

Werner, Michael v. Mathias ötvös

Kolozsvár

Ilengeres ivó pohár (fotó)

XVII. sz. második tele

Művért. 1955. 1. sz.

Rózsa György: Tíz év új szerzeményei a Történeti Múzeumban 93. l. 94. l.

		Kikiáltási ár pengőben
360.	FEDELES URNA. Patinázott bronz. Olasz, XVI. század	100.—
361.	KAROSGYERTYATARTÓ. Ezüsttel átvont réz. Francia, Louis, XVI. Egy pár	100.—
362.	ASZTALICSENGŐ PERZSA MÁGUS ALAKJÁBAN. Bronz	10.—
363.	KEREKTÁLCA. Szarú, középen Wallenstein sajtolt képmásával. XVII. század. (Hibás.) . . .	10.—
364.	ÓVÁLIS SZELENCE. Teknőc, aranyozott berakással. 1800 körül. (Hibás.)	20.—
365.	KOLOZSVÁR VÁROS TANÁCSÁNAK PECSÉTJE. XV. század. XVIII. századi aranynyomású bőrtokban	10.—
366.	NAGYITÓÜVEG. Aranyozott bronzkeretű foglalatban. Francia, XVIII. század vége. (Hibás.) .	25.—
367.	ÓVÁLIS TÁLACSKA. Aranyozott bronz, japán lakk betéttel. XVIII. század. (A betét hibás.) .	30.—
368.	LŐPORTARTÓ. Fa, aranyozott bronz medaillonokkal. Milanó, XVI. század . . . . . *(Illusztrálva a X. táblán.)*	30.—
369.	ÉKSZERDOBOZ. Fa, felrakott bibliai jelenetekkel. Velence, XV. század vége. (Kissé hibás.)	25.—
370.	ILLATSZERTARTÓ. Dióhéjba faragott bibliai jelenetek, belül rekeszekre osztva. Aranyozott bronzláncon, amelybe Jézus és egy férfifej van befoglalva. Flamand, XVII. század	40.—
371.	PORZÓTARTÓ. Ón. XVIII. század	4.—
372.	SZELENCE. Teknőc, aranyozott ezüst foglalatban	25.—
373.	RIZSPORTARTÓ. Aranyozott bronz, teknőcöt utánzó bevonattal. (Hibás.)	4.—
374.	ÓVÁLIS DOBOZ. Bronz, fedelében női képmás miniatür	10.—
375.	LEGYEZŐALAKÚ JEGYZŐKÖNYV. Elefántcsont és teknőc, ezüsttel díszítve	10.—
376.	GYUFATARTÓ. Brokát, aranyozott bronz állványon	5.—
377.	RIZSPORTARTÓ. Teknőcöt utánzó gyurma. (Hibás.)	1.—
378.	RIZSPORTARTÓ	2.—

Árverési Darab

Árverési Közlöny

1941. márc.

1-ről.

VIII. VEGYESEK.

(343-tól 378-ig.)

		Kikiáltási ár pengőben
343.	ÁLLÓÓRA. Louis XVI. stílusu teljesen aranyozott fatokban. Készítette: J. G. Wernle, Pozsonyban, XVIII. század vége	120.—
344.	SZÖGLETES KASZTROL. Ezüsttel átvont vörösréz, (Plated.) domborított peremdisszel . .	40.—
345.	HAMUTARTÓ. Ezüstözött fém.	8.—
346.	HAMUTARTÓ. Ezüstözött fém	8.—
347.	ERSZÉNY. Bőr, ezüstözött fém, filigrán foglalattal, képecskével. 1850 körül	5.—
348.	FEDELES FÜLESKANCSÓ. Ón. XVIII. század	80.—
349.	FEDELES FÜLESKANCSÓ. Ón. XVIII. század	80.—
350.	FEDELES FÜLES TALPASKANCSÓ. Ón. XVIII. század. Belül a fedélben mérleget tartó angyal, A. G. mesterjegygyel.	100.—
351.	TÁNYÉR. Ón, vadászatot ábrázoló vésett képpel 1763. évszámmal. Erdély	40.—
352.	TÁNYÉR. Ón, szász mátkapár vésett képével. 1796. évszámmal. Erdély	40.—
353.	TÁL. Ón, vésett vadászjelenettel és virágokkal. Német, XVIII. század. Hátlapján rózsa koronával és I. L. R. mesterjegy	50.—
354.	KAROSGYERTYATARTÓ, LEVEHETŐ KAROKKAL. Bronz. Lengyel? XVIII. század . .	100.—
355.	ÁLLÓÓRA. Aranyozott bronz, oszlophoz kötött ezüst Jézus alakkal. Augsburg, XVII. század .	350.—
356.	MOZSÁR. Bronz, domború dísszel és felírással. Holland, 1638.	100.—
357.	KIS MOZSÁR. Bronz	30.—
358.	ÁLLVÁNY. Bronz, áttört alakos díszítéssel. (Gyertyatartó alsó fele?)	20.—
359.	TINTATARTÓ. Öntött bronz, alakos kivitelben. Mantua, XVI. század	50.—

WERNITZKY JÁNOS asztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-ban.-Terézvárosi lakos.-Helyrajzi szám: 372.-Segédek száma: - .- Össheirási szám: 998.- 45.old.

BATARI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparműv.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

M.D.K.

WERNITZ Martinus

muvariorum magister

Kőszeg

20 sodal

1952)

Müvért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és g grafikusok Magyarországon 1828-ban 137 l.

Wernigk Lajos

Magyar Iparművészet

1905. füzetéből

Báró V i t t i n g h o f K á

és rajzoló Pozsonyban. 1772-1826.

WERNICK, R.: Magnificent Esterhàza. Life and music have returned to great Hungarian palace. - The Connoisseur, No. 877. (1985) 110-115.

Faltöd

M.D.K.

Werner Tamm, Franz, német festő

222

műve volt a miskolci minoriták templom régi (lebontott) főoltáráról megmaradt Szűz Mária mennybemenetelét ábrázoló főoltárkép az 1700 körüli évekből

Művészettörténeti Értesítő, 1968. XVII.évf. 3-4.sz.
Szabó Erzsébet: Joannes Battista Carkone.
222. old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Wernher Georg, német író

dr. Beck Béla: Élővizek, fürdők, szállodák.

Természeti adottságainál fogva a Sárfet ma is ideális gyógyhely. Hőforrásainak gyógyerejét már a rómaiak is hasznosították. Írásos volt a Sárfeten a középkorban is. 1563-ban a német Georg Wernher írt az itteni hőforrásokról.

Budapest folyóirat, 1988. 11., 30-old.

Wernher, Nikolaus

Václav Mencl a prágai Nikolaus Wernhernek a krakkói Mária templom épitésénél való szereplése nyomán a prágai Parler-stilus erős befolyását tételezi fel a XIV. század végi krakkói épitészetben, Wernhernek tulajdonitja a kazimierzi Katarzyna templom mellékhajójának prágaias boltozatinditását is.

Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori épitéstörténetéhez II.
/Művtört.ért., 1969. 2.sz., p. 89-127./

p. 101.102

Wernle Mihály

MDK

órásmester

Pozsony.
Megh. 1794. . 54. éve.
Pressburger Zeitung 395. lap.

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.
ARRABONA 3. Győr. 1961. 153-159. l.
159.l.

Werner Mihály

ötvös

1702-ben céhmester

unitarius szász

1705-ben céhm.

Jakab Kolozsvár

III. 36-l

elcset magukra val,
ts. urak annyit al,
lmazhatnak, a meny,
inek szükségét lát,
k,
) a munkások köz,
len felügyeletével és
ilvántartásával, 1ft
kr napidíj mellett
logadott Omaszta
ador volt huszár fő,
nagy bizatván meg,

./.

Werner Mihály

otv.

Kőmagyötvj. 1003. r.

Werner Poldi Géza

festő

82 éves

(végelgyengülés)

1956. I. 21.

Rákosszentmihályi ref. temető

Werner Peter Paul

l.

Budavinaf. 1936

43. l.

TILLÉR.

9. május hó 1. Rendkivüli szám.

KÖZLÖNY

KIADÓHIVATAL: V., gróf Klebelsberg-u. 4.
Telefon: 110-106., 111—323., 111—349.

KARÉKPÉNZTÁR

ARNOKÁBAN

hó 3-án

ONYVEK JEGYZÉKE.

Wernigk

rézmetsző

Zágráb a XIX század első felében. Wernigk rézmetszete.

a Cerniki kvodalom tulajd.

Werner Tamás

Három rajzzal illusztrálta "A Délibáb megsugja magának" c. rovatot, mely a szinházi világ, közéleti és müvészeti eseményekkel foglalkozik.
Repr.

Délibáb, Bp. 1933. május 6. VII. évf. 19. sz. 16. lap.

Werndle Joh. Georg

órás Pozsony.

Pritz. 33. l.

57. l.

Werner P. D.

Mintázta Mária Terezia
királynő és Ferencz ~~[illegible]~~ eskü-
vőjének ezüst emlékérmét 1736.
ban.

Weszerle József. Hátra hagyott érmé-
szeti táblái. 1873. C. Tab. XXIV. 1. ż.

X. VEGYESEK

(2221-től 2948-ig)

		Kikiáltási ár pengőben
2221.	BIEDERMEIER KIVÁNSÁGKÁRTYA (Wunschkarte) GYŰJTEMÉNY. RÉGI GYERMEKJÁTÉKOK, APRÓ ALMANACHOK. Összesen 177 darab	500.—
2222.	KÖNYVTÁBLA. Bársonnyal burkolva, vésett díszű, aranyozott rézveretekkel. Balkán, XVII. század	16.—
	(Illusztrálva a XI. táblán.)	
2223.	ÁLLÓ-ÓRA. Aranyozott bronz, alakos díszítéssel és ütőszerkezettel. Louis, Philippe. (Hibás.)	65.—
2224.	HORDÓN ÁLLÓ ZENÉSZ. Faragott elefántcsont	40.—
2225.	ÁLLÓ-ÓRA. Mahagonifatokban. Empire-stílus. (Hibás és hiányos.)	40.—
2226.	VELENCEI GONDOLA. Fehér fém	4.—
2227.	HORDÓN ÁLLÓ ZENÉSZ. Faragott elefántcsont	40.—
2228.	KERESZTELŐ SZENT JÁNOS BÁRÁNNYAL. Elefántcsont. (Hibás.)	20.—
2229.	KANDALLÓKÉSZLET. Bronz. (Álló-óra és 2 karos gyertyatartó.)	60.—
2230.	NŐI AKT. Elefántcsont-szobrocska	30.—
2231.	FÉRFI AKT. Elefántcsont-szobrocska . . .	28.—
2232.	ÁLLÓ-ÓRA. Feketére fényezett fatokban, bronzveretekkel. 1820 körül	60.—
2233.	TEÁSKANNA. Ezüstözött sárgaréz, domború díszítéssel. XVI. Lajos-stílus	30.—
2234.	HOLLANDI FIÚCSKA. Elefántcsont, márványtalapzaton	12.—
2235.	UDVARLÁS. Két elefántcsont szobor . . .	90.—

		Kikiáltási ár pengőben
2236.	FEDELES CUKORTARTÓ. Ezüstözött réz. (Plated.)	16.—
2237.	FEDELES DOBOZ. Diófa, kőmozaik díszítéssel. Marienbad	8.—
2238.	TÁL. Ón. Nagyszeben. XIX. század eleje	14.—
2239.	TÁL. Ón. Nagyszeben, XIX. század	14.—
2240.	TÁL. Ón. XVIII. század vége	14.—
2241.	TÁL. Ón. XVIII. század vége	14.—
2242.	TÁNYÉR. Ón. Nagyszeben. XVIII. sz. vége, 2 db	8.—
2243.	TÁL. Ón. XVIII. század vége	14.—
2244.	ÁLLÓ-ÓRA. Sárgaréztokban, üvegburával. (400 napig jár. (Hibás.)	28.—
2245.	ŐV és MENTELÁNC. Sárgaréz, domborított díszítéssel	8.—
2246.	LEGYEZŐ. Teknőc és structoll	20.—
2247.	ÁLLÓ-ÓRA. Tölgyfatokban, ütőszerkezettel. Johann Georg Wernle, Pressburg. XVIII. század második fele	50.—
2248.	LEGYEZŐ. Csont, áttört díszítéssel	15.—
2249.	LEGYEZŐ. Teknőc	15.—
2250.	VADÁSZTŐR. Gyíkbőrrel bevont markolattal. XIX. század	5.—
2251.	TEÁSKANNA. Ón. Angol	10.—
2252.	GYERTYATARTÓ. Ón. XVI. Lajos-stílusban. XVIII. sz.	10.—
2253.	KRISZTUSFEJ KOPONYÁVAL. Faragott elefántcsont	15.—
2254.	TINTATARTÓ. Napoleon koporsójának alakjára. Öntöttvas. (Csonka.) XIX. sz. közepe	8.—
2255.	LEGYEZŐ. Elefántcsont, brüsszeli csipke betéttel és festett díszítéssel	60.—
2256.	GYERTYATARTÓ. Ón. Louis. XVI. (Hibás.)	10.—
2257.	VADÁSZKÜRT. Szaru, festett vadászjelenettel, ezüst veretekkel	18.—
2258.	KÉZITÁSKA. Tehénbőr, teljes piperefelszereléssel. Vászonvédővel. (1 drb hiányzik.)	40.—
2259.	OROSZ SZAMOVÁR TÁLCÁVAL. Nikkel, csontfülekkel és nyéllel. (Nyele törött.)	35.—
2260.	ERSZÉNY. Teknőc, ezüst berakással. XIX. sz. közepe	8.—
2261.	MINIATŰRKERET. Tokban. XIX. sz. közepe	3.—
2262.	LEGYEZŐ. Teknőc, festett, kínai jelenettel. XVIII. sz. vége	20.—
2263.	KÉZITÁSKA. Bőr, piperefelszereléssel, fedelek aranyozott ezüstből. Vászon védővel. (Hiányos.)	100.—

Árverési Közlöny 1937. 7. sz.

Peter Paul Werner

[illegible]-

[illegible]

VI. K

Glbé 62 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

az osztályfőnök aláírása.

Enged

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi min

2008. ELEFÁNTCSONTFARAGÁS, Tell Vilmost ábrázolja. Berakott fatalapzaton. Német, XIX. sz. — Wilhelm Tell, Elfenbeinfigur. Deutsch, XIX. Jh.

2009. ELEFÁNTCSONTRELIEF, keresztlevétel Michelangelo után, *Magnus Berg* (1666—1739) munkája. Korabeli fakeretben. — Kreuzabnahme nach Michelangelo, Elfenbeinrelief von Magnus Berg (1666—1739). Illusztr. XXXIX. tábl.

2010. ELEFÁNTCSONTRELIEF, álló Krisztus. Aranyozott, diszes modern fakeretben. Német, XVIII. sz. — Stehender Kristus, Elfenbeinrelief. Deutsch, XVIII. Jh.

2011. FAFARAGÁS. Öreg asszony mellszobra, naturalisztikus modorban. Aranyozott fatalapzaton Német, XIX. sz. — Büste einer alten Frau, Holzfigur. Deutsch, XIX. Jh.

2012. MÁRVÁNYSZOBOR fatalapzaton, Madonna. Egyik karja javitott. Osztrák, XVIII. sz. — Madonna, Marmorfigur. Oesterreich, XVIII. Jh.

2013. LEGYEZŐ, tüll lapján és a küllőkön empire-izlésü diszités. — Fächer in Empirestil.

2014. LAKKÁLLVÁNY virágos diszitéssel, benne Hokusai-fametszet. Japán. — Lackgestell mit Blumendekor und Hokusai-Holzschnitt. Japan.

2015. KÉPKERET, faragott és aranyozott fa, leveles és virágos indák közt négy Puttóval. Benne női mellkép. XIX. sz. k. — Rahmen, holzgeschnitzt u. vergoldet mit Rankenwerk u. Putten. Mitte XIX. Jh.

2016. FASZOBOR, Maria Immaculata, korabeli aranyozással. Osztrák, XVIII. sz. — Maria Immaculata, Holzfigur. Oesterreich, XVIII. Jh.

2017. ELEFÁNTCSONTFARAGÁS, földön fekvő férfit ábrázol. Fatalapzaton. Jelzett. Japán, XIX. sz. — Elfenbeinfigur, auf der Erde sitzender Mann. Japanisch, XIX. Jh.

2018. KANDALLÓ ÓRA, faragott és aranyozott fa, Louis XVI. diszitéssel, puttóval és nőalakkal, tetején sas. Jelezve: *Joh. Georg Wernle, Pressburg.* Pozsony, 1780—1790. — Kaminuhr, geschnitzt, vergoldet. Pozsony, 1780—1790.

2019. FAFARAGÁS, mellszobor, Krisztus. Barokk, osztrák. XVIII. század. — Christus, Holzfigur. Oesterreich, XVIII. Jh.

2020. SZENT TERÉZ, fafaragás, XVIII. sz. k. eredeti aranyozás és festéssel. — Die heilige Theresia, Holzfigur. XVIII. Jh.

2021. ELEFÁNTCSONTRELIEF. Holland metszet után, parasztjelenet 3 alakkal. Signált P. H. (Peter Hencke, Braunschweig, megh. 1777.) Aranyrámában. — Elfenbeinrelief, nach einem holländischen Stich. Signiert P. H. (Peter Hencke, Braunschweig, gest. 1777.) Illusztr. XXXIX. tábl.

2022. ELEFÁNTCSONTLÁDIKA, faragott kinai sárkányos diszitéssel és bronzveretekkel. Kina. — Elfenbeinkästchen, geschnitzt, mit Bronzebeschläge. China.

2023. ZENÉLŐ FALI ÓRA, Velence látképével, faragott és aranyozott fakeretben. XIX. sz. k. — Wanduhr mit Spielwerk. M. XIX. Jh.

2024. SZELENCE, békateknő, aranynyal berakott láncszemes övvel és medaillonban csókolódzó galambok. Angol, XVIII. sz. v. — Dose, Schildpatt, mit Goldeinlagen. Englisch, XVIII. Jh. Ende.

2025. ELEFÁNTCSONT-RELIEF, középen Krisztus, kétoldalt arkangyalok, körülötte lebegő puttók. Faragott fakeretben. Olasz, 1700 k. — Christus, umgeben von Erzengeln und Putten. Elfenbeinrelief. Italienisch, um 1700. Illusztr. XXXIX. tábl.

2026. TÜKÖRKERET, faragott és aranyozott fa, akantuszleveles volutákkal. XIX. sz. — Spiegelrahmen, Holz, geschnitzt u. vergoldet, mit Akanthusdekor. XIX. Jh.

Ernst Muzeum aukciói

XXX

2027. ELEFÁNTCSONTFARAGVÁNY, asztalosmunkás, szerszámokkal, fatalapzaton. Jelzett, Japán, XIX. sz. — Tischler mit Werkzeugen. Elfenbeinfigur. Japan, XIX. Jh.

2028. SZÁRNYAS ANGYALFEJ, faragott fa, szinezve és aranyozva. Barokk. — Geflügelter Engelkopf, farbig und vergoldet. Barock.

2029. FALITÜKÖR, faragott és aranyozott fa, rokokó stilusban. Kartusalak. XIX. sz. — Wandspiegel, im Rokokostil, kartuschenförmig. XIX. Jh.

2030. KIS FALI TÜKÖR, faragott és aranyozott fa. Barokk stilusban. — Kleiner Wandspiegel, geschnitz, vergoldet. Barockstil.

2031. JAPÁN ELEFÁNTCSONTFARAGÁS, küzdő óriás kis ördögalakokkal. XIX. sz. f. Jelzett. — Riese im Kampf mit den Teufeln, Elfenbeinfigur. Japan, z. H. XIX. Jh.

2032. FALIÓRA, faragott és aranyozott fa, Louis XVI. stilusu koszorus diszitéssel. Osztrák, 1780 k. — Wanduhr, Holz, geschnitzt, vergoldet. Oesterreich, um 1780.

2033. FALIÓRA, aranyozott fa, konzolos szekrényalak, domboru empirediszitéssel. Jelezve: *John Jacob Forrer in Wien*. Bécs, 1830 k. — Wanduhr, Holz vergoldet, kastenförmig, mit Empiredekor. Wien, um 1830.

2034. FALI KERETÓRA, festménnyel, parasztjelenetet ábrázol, tojássoros aranyozott fakeretben. — Rahmenuhr, mit Malerei. XIX. sz. e. f.

2035. FALITÜKŐR, faragott és aranyozott barok-keretben. Magyar, XVIII. sz. — Wandspiegel, in barockem Rahmen. Ungarisch, XVIII. sz.

2036. TUBÁKOS PALACKOCSKA, márványos achát. Kina. — Schnupftabakfläschchen, marmorierter Achat. China.

2037. TUBÁKOS FLAKON, szürke eres márvány, lapos testtel, Kina. — Schnupftabakflakon. grauer Marmor, flach. China.

2038. TUBÁKOS PALACKOCSKA, sárgás szürke jade, köszörült kosárfonásos felülettel. Kina. — Schnupftabakfläschchen, gelbgrauer Jade, geschliffen. China.

2039. TUBÁKOS PALACKOCSKA, barnafoltos, fehér jade, domboru sárkány alakjával. Kina. — Schnupftabakfläschchen, Jade, mit reliefiertem Drachen. China.

2040. TUBÁKOS PALACKOCSKA, szürke jade, lapos testtel. Kina. — Schnupftabakfläschchen. grauer Jade, flach. China.

2041. TUBÁKOS FLAKON, szürke jade, lapos testtel. Kina. — Schnupftabakflakon, grauer Jade, flach. China.

2042. TUBÁKOS PALACKOCSKA, hegyikristály, oldalán a boldogság jelvénye . Kina. — Schnupftabakfläschchen. Bergkristall. China.

2043. TUBÁKOS FLAKON, ametiszt, kettős gyümölcs alakjában. Kina. — Schnupftabakflakon, Amethist. China.

2044. TUBÁKOS FLAKON, rózsakvarc, lapos testtel. Kina. — Schnupftabakflakon, Rosenquarz. China.

2045. TUBÁKOS PALACKOCSKA, köszörült üveg, oldalán belül festett szines jelenet. Kina. — Schnupftabakfläschchen, geschliffenes Glas. China.

2046. TUBÁKOS PALACKOCSKA, festett zománc, lapos testén kék rajzos alapon egy-egy szines jelenet. Kina. — Schnupftabakfläschchen, Maleremail, mit Scenen. China.

2047. TUBÁKOS PALACKOCSKA, festett zománc, csutoraalak, játszó gyermekek alakjával. Kina. — Schnupftabakfläschchen, Maleremail, mit Kinderfiguren. China.

Werndle János
György
vías
Pozsony
XVIII sz

l

Pritz
33-l

gos Uram!

isztelettel értesitem, hogy a Hollan
tt diapositivek és egyben a filmek
t a kiadatásért miniszteriumba kellett
még nem érkezett meg.

pom és a diapositiveket belőle kie-
a Budapestre a Műemlékek Országos
tása mellett.

fejezését.

n.

Varga Damján

MDK

J.G.Wernle, Pozsony, XVIII.sz.v.
állóóra, aranyozott fatokban

Árverési Közl. 1941, márc. l.rk.sz.
33 l.

Wernle János György K

órásmester Pozsonyban
a XVIII. században.

2 műve az alábbi mú-
zeumban.

Kat Bratislavy

308. l.

Wernle János György
órás Pozsony

1750. SZEKRÉNYÓRA, diófa, vésett és domboru diszü rézszámlappal. Jelezve: *Joh. Georg Wernle Presburg.* — Kastenuhr, Nussholz, das Zifferblatt graviert, reliefiert. Pozsony, XVIII. sz.

Ernst Muzeum aukciói

XXIII.

Ismeretlen (Unbekannt), 18—19. század (Jahrhund

744. FÉRFI FEJ (Männliches Bildnis).
Vörös krétarajz (Rötel). 52×41.

Ismeretlen (Unbekannt), 18—19. század (Jahrhund

745. FÜRDŐ NŐK (Badende Frauen).
Vászon (Leinwand). 14,5×18,5.

Ismeretlen (Unbekannt), 18—19. század (Jahrhund

746. A SZENT CSALÁD SZENTEKKEL (Die
Vászon (Leinwand). 62,5×46,5.

Ismeretlen (Unbekannt), 19. század (Jahrhunde

747. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Le
unleserliche Signatur).
Lemezpapir (Karton). 18,5×14,5.

Ismeretlen (Unbekannt), 19. század (Jahrhunde

748. ERDŐRÉSZLET (Waldmotiv).
Vászon (Leinwand). 57×42.

Ismeretlen (Unbekannt), 19. század (Jahrhunde

749. FÉRFIFEJ (Männliches Bildnis).
Vizfestmény (Aquarell). 35×28.

Ismeretlen (Unbekannt), 19. század (Jahrhunder

750. FIU KÉPMÁSA (Knabenbildnis).
Vöröskrétarajz (Rötel). 42×53.

MDK

Wernle János György órásmester

Pozsonyban órásmester a XVIII. sz.-ban.
2 műve az alábbi múzeumban.

Kat. Bratislavy 308.1.

MDK

Wernle János György pozsonyi órás

Álló-óra. Tölgyfatokban, ütőszerkezettel, Johann Georg Werlne, Pressburg. XVIII. század második fele.

Árverési Közlöny 1937. 7.rk.sz. 110.l.

MDK

Werlne János György órás Pozsony

Szekrényóra, diófa, vésett és domború diszü rézszámlappal. Jelezve: Joh.Georg Werhle Presburg. Pozsony.XVIII.sz.

Ernst Muzeum aukciói. XXIII.

MDK

Wernle János György pozsonyi órás

Kandalló óra, faragott és aranyozott fa, Louis XVI. diszitéssel, puttóval és nőalakkal, tetején sas. Jelezve: Joh.Georg Wernle, Pressburg. Pozsony, 1780-1790.

Ernst Muzeum aukciói. XXX. 131.lap

Wernle János Mihály

orásmester Pozsonyban

a XVIII. Században.

Egy órája az alábbi

muzeumban.

Kat Bratislavy

308. l.

Wernle Mihály

órás Pozsony

+ 1794-ben 54 éves

korában.

Pressburger Zeitung

1794. 395. l.

wód

Csatóráscéh

46. l.

WERNLE, Michael, pozsonyi óráimester

M. W. bürgerl. Kleinuhrmacher, + 54 éves korában, Pozsony, 1794 ápr. 6. (1794, 395 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Wernlein János István MDK

kamarai inspektor, Buda első helyreállitásának vezetője. 1696-ban az "Aranyhajó" tulajdonosa.

Zakariás G. Sándor: A budai Batthyány tér
Bp. 1958. 32.o.

Wernitzky asztálosmester.

Pesther Handlungszeitung. 1841. ápr. 14.

77. 1.

M.D.K.

Werosthy Györy Vilibald ötvösmester

1777-1800-ig a pesti ötvös-
céh tagja.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
272. old.

MD K

Georg Willibald Werosthy,
aranymives

mint mester emlitve 1777-ben.

Dr. Horváth Henrik: Pester Goldschmiede-Barokk.
A Mügyüjtő. - Der Hammer. 1931, V. évf. 5. sz. 130-134. l.

Werosthy, Georg Willi-
bald

Ötvös
Pest, 1777

Horváth, Dr Heinrich:
Pester Goldschmiede-
Barokk
A Müggyűjtő
1931. 5. sz

134. l

Werosthy György Vilibáld

ötvös Pest

1777 mester

1800 ig Eimulatható

Horváth Kentpéteri

257. l

Werpacher Sebald

építőmester.

Erre az időre (1444) különösen pedig III. Friggyes császárnak Sopron városa felett gyakorolt zálogjogi urasága idejére esik az ottani szt. Mihály templomnak ez uralkodó által történt alapítása. A templom építését tényleg 1461 előtt kezdték meg; a hajójában látható évszámok azonban, n. m. 1482. 1483. és 1489 arra az időre utalnak, mikor Corvin Mátyás már visszaváltotta. A templom, úgy alaprajzát, mint egyes részeit tekintve feltűnően hasonlít a bécsujhelyi Mi Asszonynukról nevezett templom nemely részéhez. E templom Werpacher Sebald mester (megh. 1503) műve, a kit az okmányok Friggyes császár és Mátyás király építő mestereinek neveznek.[1])

Házasságára vonatkozólag lásd Nikó János.

---

1) Böhein Vendel: A Habsburgház mikincsei. Magyar Mikincsek. Szerk. Radisics Jenő, Szendrei. közreműködésével. Bpest. 1898. II. K. 61.

Werpacher, Sebald

épitett

l,

Csat-Frey Öst. Kunstt.

XXIV. k.

XIV. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
Nr 13

Kubinyi Ágoston. Szekszárdi régiségek.
Pest, 1857.

Vász.

1 drb.

Werpacher Sebald

epitomerter

Irod

Böh. b.l

WERPITZKY LÉNÁRD, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Terézvárosi lakos.- Helyrajzi szám: 671.- Összeirási szám: 1943.- 48.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparműv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XXII. 1970.
Bp. 1971.

Werres

MOK

Kolozsvári szobrász, és festő"
A tartlaui templom 1803-ban eltávolított régi oltára helyén felállított szószékoltárt készítette.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiadó. Brassó 1929.

emlékl. 150. old.

VERESS Pál

Mosdatás a kertben
Napfény
Villamoson

(nonlogi): Kühner J. és Veres P. kiállítása (Eötvös klub)

Művelt Nép 1955 VI évf. 44. n. okt. 30. 2 l.

Wersack Vencel, kőmüves,
1773. Pozsony.

Pressburger Zeitung
1773, 92. sz.

Pozsony. Wersack Vencel, könnöves, 1773.

Pressburger Zeitung

1773., 92. sz.

WERSACK, Wenzel, parasznyi kőműves

W. W., Maurer, 7 heten leánya meghalt. (1773, N. szám, 41)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Werschatka Antal

Pozsonybél, 1837 ben
20 évs

laid

Fleischer Bécs

95, l.

Correggio, Allegri Antonio: Szent Katalin eljegyzése Jézussal c. képe

IX. 149

Werschatka Sándor

Tarács.

Pozsonyból, 1840-ben

18,-ev

virágfestészet

Fleischer Bécs 95. l.

br, Wersebe Mária

C —io /Carpaccio/„Müterem kiállitás" cimmel ismerteti Klammer Mariska és tanitványai kiállitását.
A tárlaton szereplő művészek: Klammer Mariska, br. Wersebe Mária, Rónay Márta, Korányi Sarolta, Pünkösty Böske, Stetina Bella, Szüts Ilona, Déchy Istvánné, Rötzer Paulette, Gyarmathy Ildikó, Lipthay Angi, Storer Mici.

br. Wersebe Mária: "Várakozás", "Bacskói képolna részlet" és "Napsütött utca" c. képei a kritika szerint erős piktori tehetségről tanuskodnak.

ÉLET, Bp. 1910. dec. 11. II. évf. 48. sz. 749. lap.

Fémmüvesség.

A Nagyszeben-i templom harangja,
öntötte Wertheim Johannes 1417.

Arch.Sieb.1872.10.köt.204.l.

Wersebe Mária bárónő, festőnő; szül. 1880 április 27-én Homonnán.

1912-ben Franczia iskola: Olvasó férfi cr. képet másolta a Szépművészeti Múzeumban.

Wersebe Mária bárónő

1911. máj – jún. kiáll. – Nemzeti Szalon

Kápolna – interieur, olaj. 400.–

Népkönyvtár, zenei III. 53.

MDK

br. Wersebe Mária

Napos tél, of.

Holdvilágban, of.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 21 l.

Wertán

l.

LykaMagyműI3300-50

68. l

Westán

Neuwied 1914. 380

Cserni Béla dr.: Jelentés a Colonia Apulensis területén végzett ásatásokról VI. 257 – 283.

Wertan

Pesten

1841 pesti kiäll.

Egyveleg, olajf.

L 1841.

Erdély IV. 36.

Wersetz Márton

Wersetz Márton okl. mérnök,
építési vállalkozó, II. Fő-u. 59. **367-694**

Botávb 1940 szept.

A meghívó egyben belépőjegyül is szolgál.

MEGHÍVÓ

Julián Szent Domonkos-rendi szerzetesnek — a legelső európai Ázsia-kutatónak és egyben legelső keleti hittérítőnek, aki az Ural lábánál 700 évvel ezelőtt megtalálta elszakadt véreinket — emléke tiszteletére 1937. június 26-án, szombaton este 7 óra 30 perckor a Középponti Katolikus Körben (Budapest, IV., Molnár-u. 11.) tartandó

emlékünnepélyére,

június 27-én, vasárnap reggel 10 órakor a budavári Nagyboldogasszonyról nevezett koronázó főtemplomban az

ünnepi szentmisére,

majd ugyancsak vasárnap a szentmise után délelőtt 11 óra 15 perckor a Halász-bástya északi, a régi Pénzügyminiszterium előtt fekvő szakaszán, Julián szerzetes szobrának

leleplezési ünnepségére.

ACTIO CATHOLICA ORSZÁGOS ELNÖKSÉGE

A SZENT DOMONKOSREND MAGYARORSZÁGI TARTOMÁNYA

Vertel József grafikus

6 db. mezőgazdasági bélyeg

Művelt Nép 1955 VI cit 35 n. aug. 28. 7 l.

Wértes Artur

butorterverő

1909–1912

Éimisk 1930

90. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
353 Ra 30 szám
Érk.: 1930 évi VIII. hó 8 n.

M. KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM

340 - 4
-------- szám.
52 - 1930.

A beküldött s

920.- P bevétellel, 920.- P ki

láltatott.

Budapest, 19

A kiadvány hiteléül:

Tauosch

Van der Werth

epitem

l.

Kundebr

11, 28. l.

BUDA

FRANKLIN-

MAGYAR IRODALMI INTÉ

(Egyetem-utc.

Van der Werth

Péchy Mihály a debreceni ref. nagy templom tervének főkomlokzata (kupolával) 1807-ből, fenti rajza.

Repr.

Rados Jenő dr: A neoklasszicizmus nagy magyar templomai MMEE Közlöny-ének Havi Füzetei. 1936. 7–12. sz. 28. l.

Wertheim Johann harangöntö.

Arch.Sieb.1903.32.köt.42.1.

Werheim Johannes harangöntömester.

XV.sz.Erdély.

Arch.Sieb.1889.22.köt.58.l.

Wertheim Johannes harangöntö XV.sz
Erdély.

Arch.Sieb.1872.10.köt.204.l.

Jbl

Wertheimer festő

Budapesti Hirlap. 1881, X. 9.

115. n. h. o. (h. és m.)

M D K

Wertheimer Gusztáv

Háborgó tenger
Szélcsend
Tengerpart

Szent György Céh VI. művészeti aukciója. 1911. márc. 18.1.

MDK

Wertheimer Gusztáv, festőm.
sz.1847.

Női arckép. Vászon.
73x61
Hol az igazi boldogság? Jelz.l.j.
Gustav wertheimer. Paris, 1885.
113x175. Vászon.

Ernst Muzeum aukcioi. XXXVII. Kat. 51.l.

Wertheimer Gusztáv

"Oroszláncsalád" c. festményét hozza lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1900. évf. 8. füzet.
47. lap

Wertheim, Johann von
Harangönts
l. 1411.

Reissenberger, Ludwig:
Die evangelische Pfarrkirche A.B. in Hermannstadt, Hermannstadt 1884.

49. l.

MOB kat.

Johannes de Wertheim
harangoutó

1411

rod

Reissenbergernek a nagyszeveni ev. ref. templomról
irt nüvel birálatában.
Arch. Ert. 1885. évf. 248 l

Wertheim Ianos

XV szárad.

lásd

Reissenberger és Henszl.

Mann. 31. l.

ökv. felh.

Van der Werth

mérnökkari f[illegible]

hadnagy

lásd okv

Kundeh.

41. l.

+ 1814. jun. 14.

Velence

KIADÓ-TULAJDONOS:

FRANKLIN-TÁRSULAT

Wertheim, Marie
(1859 jelzéssel)

„Csendélet" o. fa. 37x29 cm
J. l. j.: Marie Wertheim 1859.
Kiállítási ár: 4000 Ft.

BÁV 48.Müvészeti Képaukció Bp.1979.május

Wolf Werzing

ötvös 1601

láid

Mils. Pors. 113

410

Középfinom irodai anyag
Mittelfein Kanzleistoff

(Berzing)

Werzing, Wolf, pozsonyi ötvöslegény V. 113.

Muz. és Kot. Ét.

Werzhauser Jakab

ötvös 1582-1599

László

Mitt. Pozs. 112

Jacob Werzhauser

ötvös 1599

lásd

Milz. Pors. 102

Flor ED

Legfinomabb vékony irodai
Allerfeinstes dünn Kanzlei

Werzhauser Jakab, pozsonyi ötvös V. 112.

Muz. és Kot. Ért.

Wérzhauser Jakab, pozsonyi ötvös V. 102.

Muz. és Kut. Ert.

M.D.K.

Werzhauser, [Wirshauser, Wershauser]
Jakob, ötvösmester

1582-ben Pozsonyban tanulólevelét kéri a céhtől; 1592-ben a céh elfogadja kremsi származásu legényéner remehét; 1594-ben tanulóul fogadja Hansell Schwabbot; 1599-ben második céhmesterré lesz.

59

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett müvészek, elpusztult emlékek, Bp. é.n. 59. old.

Werzwizgi, Johann ónmüves M.D.K.

Győr, 1773, kanna

Weiner Pi oska: Neue Sammlung von Z innmarken in Ungarn

Az Iparmüvészeti Museum Evkönyvei VI. 1963

131.1.

M.D.K.

Werwizgi /Verbicky/, ónöntőm.

Győri mester, a XVIII.sz.-ból. 430.o. Kassáról jött. 1755-ben polgár lesz. "In domo Lidemoni, majd a Széchenyi házban müködik. IW, vagy teljes névvel jelez. 431.o.

Weiner Mihályné: Müvészi kézmüiparok Győrben. 429.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

M.D.K.

Iohann Verbiczky, ónöntőm.

Leggyakrabban használt jegyeinek fényképe. A győri öntők jegyeikben többnyire a magy. cimert ábrázolták. Mestreünk "erbeczky, "erwizgi néven is szerepel.
5. ábra. 435. o. Fekete repr.

Weiner Mihályné: Művészi kézműiparok Győrben. 429. o.

Arrabona, 7. 1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965
Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

~~Hermanyi Géza~~

Wertse Dezső
(Vertse)

a belső Ferencváros
rendezésére kiírt
terv. díjazva

MMÉLKözl

1943. III. l.

~~Hermány Géza~~

Vertse Dezső

nincs ied.

építészek

A belső Ferencváros rendezésének eszmei tervpályázatán a Közmunkatanács 2500 P-os díját mérték –

Magyar Építőművészet

1943. 170. l.

s mint ilyen hosszabb időt tölt a Carrarák ud

Ugyanakkor nem hiányoznak Lajos udva
és tudósok sem, akik hűségesen szolgálva uruk
döntően az ügyek vitelébe. Különösen áll ez Op
évek elején tűnik fel a budai udbarban mint I
Lajos legifjabb testvérének Istvánnak lánya, ak
— közti eljegyzés létrehozója. Oppelni Lászl
volt, természetes, hogy szívesen látott vendég a
bukása után az ország nádora is lett. Kormány
az eddigi déli érdeklődés helyett teljes súlyával
sége Lengyelország felé. Politikájának legszebb
és a lengyel uralom zökkenésmentes átvétele
IV. Károly császárral és neki tudható be, hogy
végül barátságba, sőt a két utód: Mária és Z
1372-ben átadja a nádorságot, legjobb barátjá
ország kormányzója, ura és örököse" fejezi be

Oppelni László mellett szép számmal t
mint a Wolhard testvéreket, akiket ide köt a
nápolyi hadjárat alatt érdemlik ki uruk bizalmá
viselőjét, akik a kor általános szokásait követve
szerezzenek hírt, dicsőséget, nem utolsó sorb
von Haunfeld, aki Apuliában harcol Nagy Lajo

Werw János

győri ónöntő XVIII. sz. vége.

Árverési Csarnok kat.

31. sz. 1926 febr. 2152. sz.

Arany János levelei és kéziratai

VI. 145.

MDK

Werner ötvös

XV. és XVI sz.-beli kelyhek és egy pásztorbot képe.

Cikk: Vegyesházi királyok kora.

Czobor-Szalay II.k. 238, 239.old.

Mertlich László
festő

M.D.K.

A mecseknádasdi alkotóház
vendége volt.

—: A festőművesek paradicsoma.
Dumantúli Napló, 1955. szept. 31 - 4 lap

M.D.K.

Werwizgi /Werbitzki, /, Johann ónmüves

Győr, 1755-88

Tálak

Weiner Pi oska: Neue Sammlung von Z innmarken in Ungarn

Az Iparmüvészeti Muzeum Evkönyvei VI. 1963

131.l.

Wertl János

órás Komárom

szekrényóra, barok

írod

Csányi Mübarát

100.- l.

Wertl János

Komáromi órás

isló óra, 1770-80

m. 49.5

Komáromi múzeum

Jml

~~Balta Jósfori I. 183.~~

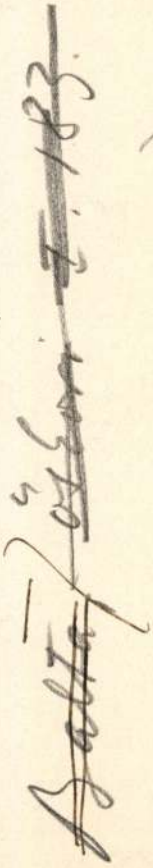

1904. X. 7.

Kassa.

A főfelügyelőség 1903. évi jelentése (752/1904.)

Wertl János

Komáromi órás

XVIII. sz. 2. fele

Álló óra, ötv. Rozgha

Ernőné tulajd

Bpest

Inul

~~Balogh Jenő dr.~~ ~~VI 310~~

Szállítja Szénásy Béla

Theresa Wertheimer

„Näi akt". (repr.)

Jüniusi tárlat a Kirakat Galériában.

Petőfi Népe, 1977. jún. 21.

MDK

Werther Hugó

A karácsonyi iparművészeti kiáll. Magyar Iparművészet 1906. 14.1.

MDK

Werther Hugó

Wessely Vilmos tervei után készitette a gyermekjátékokat. Repr. (Iparművészetei kiáll. Aradon.)

Magyar Iparművészet, 1905. 208.l.

MDK

Werther Hugó, játékszer ip.

békéscsabai gyára képviseli e ki-
állitáson másik kettö mellett a játékszeripart

A karácsonyi iparmüvészeti kiáll. 1905.
MIP.1906.14.1.

Werther Hugó, ip.müv. MDK

békéscsabai játékszer gyártó műhelye ill.
gyára is kiállított.

A karácsonyi iparművészeti kiállítás.
Magyar Iparművészet. ~~1908~~. 14.1.
1906.

Werther Olga / Procopiusné / gyűjt.

Magyar Művészet, 1927

606.0.
kiállítások.

Werthmüller János

nyomdász

l.

Kéttannyomtatók

274. l.

Bádog, olaj, egyenként 36·5×51 cm.
Maszlaghy II., 154—155. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l.

ANSSEN, OTTO LEOPOLD (német festő, működött 1860 körül)

Tájkép
Vászon, olaj, 97×123 cm.
Maszlaghy II., 448. szám.

Tájkép
Vászon, olaj, 94×119 cm.
elezve jobbra lent: Otto Jansen Düsseldorf, 862.
Maszlaghy II., 126. szám.

KAMRAD, L. (osztrák festő, XIX. sz. eleje)

. Ferenc császár
)vális miniatűr, 13×10 cm.
elezve jobb középen: L. Kamrad.
San Marco-gyüjteményből.

KOST, JULIUS (német festő, 1807—1888)

)rvvadászok a kocsmában
'ászon, olaj, 42×55 cm.
elezve lent jobbra: J. Kost, 1838.
Maszlaghy II., 239. szám.

KULMBACH HANS VON (német festő, 1480—1522)

Madonna Jézussal (141. kép)
a, tempera, 39·5×28 cm.

MDK

Werthmüller

nyomdász Löcse

Nyomdája unikum volt, mert fasajton is szörpamaccsal dolgozlak napjainkig"

—: Régi nyomda megszűnése.

Grafikai Szemle 1896 évf 7 z 112 l

MOK

Werthmüller János
nyomdász

és fia 1875 ig vezetik a lőcsei nyomdát, alattuk a nyomda nevet zerzett.

Firtinger K: Lőcse városa könyvnyomtatói
Grafikai Szemle 1903 évf 3 sz. 40 l.

M.D.K.

Werthmüller János
nyomdász

Löcsén működik, 1866-ban kiadott „Modlik be Pann Kristu" cimplapjan fametszete van.

73 l.

Vértes Katalin: A magyar népies fametszet, 1928.

Fig. 134

Fig. 135

Wertl, Johann

órás, XVIII. n. közepe

Comorn (Komárom?)

Álló óra diófatokban.

53. aukc.

Postatakarék

1930. ápr.

Nagyo.

Dr. Szentiványi Gyula
művész úrnak

Budapest

T. Lenketér 7 [illegible]

Wertheimer Zoltán

Plakát. Tervezte Wertheimer Zoltán

Magyar Grafika
1929. 3-4 sz.

Wertheimer Sámson

épitett

XVIII. sz.

kismartoni kis zsi-
nagóga

l.

A 90.

24. l.

Figyelembe véve, hog
talános nehéz viszonyok következ
hogy t. Cim ennek teljesitése el

Ajánlva.-

MDK

wertheimer Zoltán,grad.

Kozma /Kalap?/	rekl.	Repr.
J. F. ?	"	"

?:

Milyen legyen a mai nyomdász.
Magyar grafika. 1929. 3-4.sz. 63-4.l.

MDK

Wertheimer Zoltán ,grafikus

változatosan mutatja be a reklámgrafika nálunk eddig kissé elhanyagolt termékét, a szignetet.

Rosner Károly: Reklámgrafika. -MIP.1934. 94-96.l.
Az Iparm.Társ. kiállitása.

MTK

Wertheimer Zoltán

dr.Mihályfi E: Modern plakát - művészi ujságdirdetés. Magy. Iparmüv. 1929. 93-95 l.

M D K

Wertheimer Zoltán

Szignet Rosner Károly "Reklámot minden vonalon" c. cikkéhez, repr.

Hevesy Iván: A Magyar Könyv-és Reklámművészek első kiáll. Reklámélet 1930. 4. sz. kép 9. l.

MDK

Wertheimer Gusztáv festőm.

Empelgés c. Olajf, ára 1200 korona

A Nemzeti Szalon első pécsi kiállításának
Katalogusa
1901. Szamár. (A Nemzeti Sz. kiadása Bp.)

MDK

Wertheimer Gusztáv

Ernst Múzeum aukciói XXXIV. 1o9.1.

WERTHEIMER GUSZTÁV /szül.1847/

Önarckép. Fa 4ox32
Női arckép. Vászon ~~113x175~~ 73x61
Hol az igazi boldogság? Vászon 113x175

Ernst Muzeum aukciói XXXIV. 43.oldal

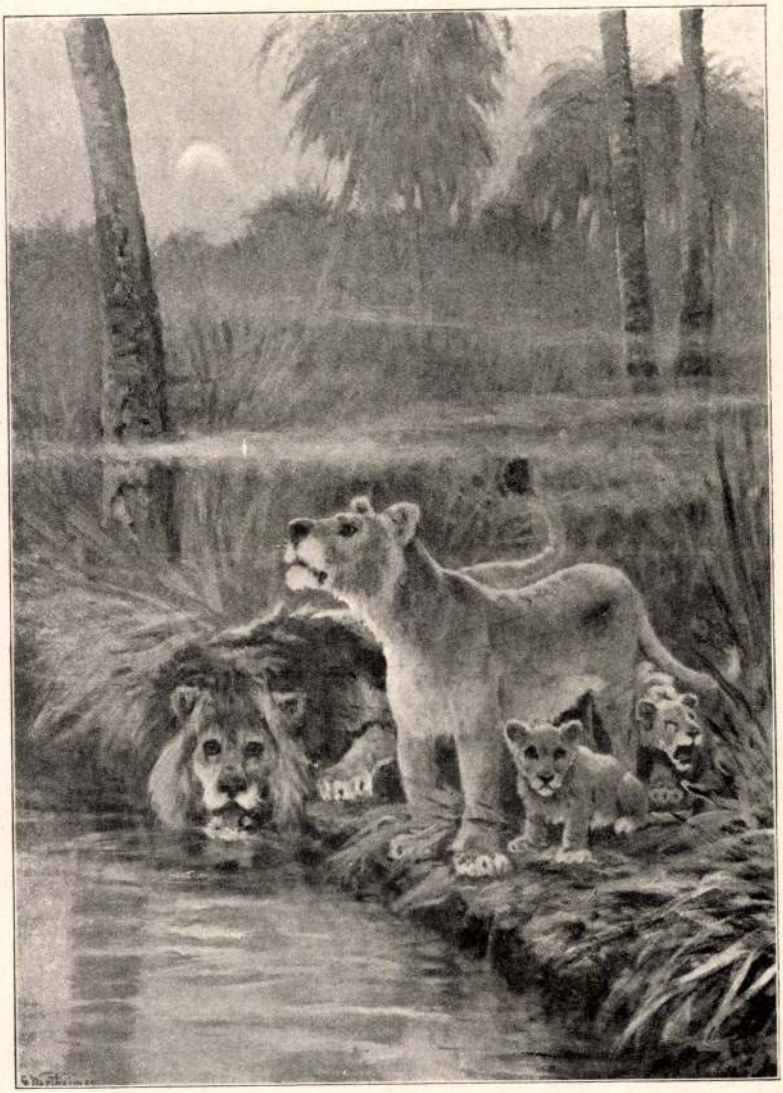

Wertheimer Gusztáv: *Oroszlán-család.*

Nemzeti Szalon 1900 tav. kiáll

Wertheimer Gustáv

Jexto

MDK

Wertheimer

Modern magyar reklámkulturát! Magyar Grafika 1929. 3-4. sz. 49-52.l.

Wertheimer Gusztáv

festő

ugyláttsik magyar.

A Nemzeti Szalon

1900. tavaszi kiállitásai

Pihenő oroszlánok,
olajf. 1000 K

Mult és jelen, olajf,
4000 K

Oroszlánok a Nilus
partján, olajf.
1000 K.

Vörös Kecskeszt Egyesület X 49

el az okmány:

ak Országos Főfelügyelősége.

herczeg Sándor utcza 13./

Jelen leletet fölvette:

Budapest, 191 évi.....hó....

Wertheimer

1889. partis. vilig. Ei all
elisero okrak

Vasilys 1889. 652.

Wertheimer Gustáv

Művészet 1902 359

Alenza Leonardo: Az utólsó bi
csú 9 (597), 3863 (536).

Wertheimer Gusztáv

Jessö

Pikenö oroszlánok, olaff
1500 k.
Éjjel a romok közt, olaff.
400 k.
Mult és jelen, olaff.
4000 k
Oroszlánok a Nilus
partján, olaff. 1600 k.

Nemzeti Szalon

1900. tav. kiáll.

Wertheimer Gustáv

Árverési Csarnok ankeie kat.

31. 7. 1926 febr.

~~Arany-Kör, Oravicza I. 112.~~

M.D.K.

Wertheimer Gusztáv

"Oroszláncsalád" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 19oo. május 27.
22. évf. 21. sz.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Wertheimer Gusztáv

"Oroszláncsalád" c. festményét hozza a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1900. julius
766. lap